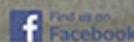

Svezak 16 2014.

Časopis Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja

Godište XVI
Svibanj 2014.
www.drustvo-knjiznicara-bpkp.hr
dk.bpkp@gmail.com
svezak.urednistvo@gmail.com

Tema broja:

Knjižnice za mlade

PROGRAMSKI PAKET ZA UPRAVLJANJE KNJIŽNICAMA NOVA VERZIJA METELWIN PROGRAMA

USKORO NOVA USLUGA KNJIGA NA MREŽI

Usluga će biti dostupna svim knjižnicama u RH. Omogućit će razmjenu i ustupanje knjiga te druge građe. Registracija i korištenje biti će besplatni.

Više na <https://library.foi.hr/sajam>

Novi METELwin 32

- Potpuno redizajnirano sučelje s mnoštvom novih mogućnosti
- Poslovna grafika direktno integrirana u program
- Novi i bolji sustav preuzimanja podataka
- Novi sustav ispisa omogućuje direktni izvoz u PDF, MSWord, OpenOffice, MSEXcel i direktno slanje kroz elektroničku poštu
- Posve nove i redizajnirane ulazne stranice za pretraživanje s mogućnošću samostalnog ažuriranja podataka, slika kroz osobni CMS
- Program radi na svim operativnim sustavima 32 i 64 bitnim (XP, Win7, Win8 i budućim)
- Integrirana multimedijalna podrška
- Novodizajnirani dodatak za obradu notnih zapisa
- Revizija fonda s ručnim terminalima i prijenosnim računalima

Više na <http://library.foi.hr/digi/metelwin>

PODRŠKA ZA
PODRUČNE
KNJIŽNICE

**Više od 1150 knjižnica u sustavu
od kojih je više od 850 školskih**

Ne zahtijeva dodatnu programsku ili strojnu opremu.

Nazovite nas za dopunu Vašeg programa i
za sve dodatne informacije.

INFORMACIJE :

POINT d.o.o.
Vidovečka 56b
42000 Varaždin
tel: 042 206-306
fax: 042 206-308
mob: 098 284-350

mail: point@point-vz.hr
web: <http://library.foi.hr/dlib>

SVEZAK

Časopis Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja
Broj 16 / Godina XVI / Bjelovar, 2014.
www.drustvo-knjiznicara-bpkp.hr

SADRŽAJ

UVODNIK	3
IZ RADA DRUŠTVA	
O radu društva u proteklom razdoblju, <i>Lucija Miškić</i>	4
31. skupština Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, Čazma, 17. svibnja 2013., <i>Lucija Miškić</i>	5
Nagrade najknjižničarima, <i>Lucija Miškić</i>	6
TEMA BROJA	
Knjižnične usluge za mlade u kontekstu razvoja novih tehnologija, <i>Alka Stropnik</i>	7
Čitateljski klub za mlade u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica, <i>Maja Krulić Gačan</i>	9
Book Fun Club – dest godina kontinuiranog rada tinejdžerima na Dječjem odjelu Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar, <i>Vjeruška Štivić</i>	10
Knjižnične usluge za mlade s posebnim osvrtom na prvu knjižnicu za mlade u Hrvatskoj, <i>Kristina Čunović</i>	13
Samovrednovanjem do novih usluga za mlade u knjižnici Tehničke i Obrtničke škole Bjelovar, <i>Rajna Gatalica, Katarina Belančić</i> ..	15
IZ NARODNIH KNJIŽNICA	
Razgovor s povodom: Ivo Trepotec i Mladen Tudić – 35 godina u bibliobusu, <i>Ljiljana Vugrinec</i>	17
Aktualni trendovi u nabavi knjižnične građe: Iskustva Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica, <i>Mirjana Batarilo, Ranka Janus</i>	20
Zbornik Knjižnična usluga za slijepo i slabovidne: stanje i perspektive, <i>Maja Krulić Gačan</i>	21
Aktivnosti Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" u Tjednu cjeloživotnog učenja 2013., <i>Danijela Petrić, Kristian Ujlaki</i>	21
Finska knjižničarka na tromjesečnom boravku u knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica, <i>Kristian Ujlaki</i>	22
TEDxKoprivnicaLibrary: Koprivnica je mali grad, ali ima ljude s velikim idejama, <i>Petar Lukačić</i>	23
Usluga čitajte na drugačiji način – posudite e-čitač i čitajte e-knjige, <i>Ida Gašpar, Suzana Jarnjak</i>	24
Stručni posjet koprivničkih knjižničara knjižnicama u Križevcima, Sesvetama i Goethe-institutu, <i>Suzana Jarnjak i Marinela Zagorščak</i>	25
Male knjižnice u koprivničkim pedijatrijskim ordinacijama, <i>Danijela Petrić</i>	26
Akcija tražimo najstariju slikovnicu u Koprivnici, <i>Jasminka Vajzović, Danijela Petrić</i>	27
Deseti jubilarni susret najčitatelja u Daruvaru, <i>Ilija Pejić</i>	27
Naš počasni član prof. dr.sc. Vladimir Strugar – dobitnik nagrade "Ivan Filipović" za životno djelo, <i>Ilija Pejić</i>	28
Pet godina projekta U knjižnici do diplome, <i>Tina Gatalica</i>	29
SOS knjižničar – edukacija korisnika u Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" Bjelovar, <i>Slaven Pejić, Lucija Miškić</i>	30
Plakati Zavičajne zbirke Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar, <i>Neda Adamović</i>	31
U jednoj godini Sto hlapčevih, <i>Snježana Berak, Ivana Blažeković, Mirjana Štelcer, Vjeruška Štivić</i>	32
Glazbena igraonica, <i>Snježana Berak</i>	32
Igraonica + program za djecu s teškoćama u razvoju, <i>Snježana Berak</i>	33
"Tete čitalice" čitaju u bolnici, <i>Snježana Berak</i>	33
Mrežne stranice narodnih knjižnica namijenjene djeci i mladima, <i>Branka Mikačević</i>	34
Prilog za bibliografiju hrvatskog narodnog knjižničarstva – prikaz knjige, <i>Zorka Renić</i>	35
Rekonstrukcija postojeće zgrade bivšeg Doma HV-a za potrebe Gradske knjižnice "Franjo Marković" Križevci, <i>Marijana Janeš Žulj</i>	35
Otvoren Multimedijalni kulturni centar u Križevcima, <i>Martina Sanković</i>	36
BIH kutak Pučke knjižnice i čitaonice Daruvar, <i>Irena Ivković</i>	37
Izdavačka djelatnost Gradske knjižnice Đurđevac - Vesna Peršić Kovač: Zapisi iz podravske svakodnevice, <i>Anica Šabarić</i>	37
Od ručno uvezenih knjiga do Krleže na studentski način, <i>Antonija Šikulec</i>	38
Knjige šetalice – knjižnična usluga po mjeri mladih korisnika, <i>Ivanka Ferenčić Martinčić</i>	39
Odlična suradnja Gradske i Školske knjižnice u Đurđevcu, <i>Dušanka Vergić</i>	39
Što ne možemo sami, možemo zajedno, <i>Ana Škvarić</i>	40
Sudjelovanje Dječjeg odjela Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar na "ZID" festivalu – festivalu zabave i druženja, <i>Ivana Blažeković i Branka Mikačević</i>	41
Spoj na slijepo s knjigom, <i>Lucija Miškić</i>	42
Čitateljski klub MAME Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar, <i>Neda Adamović</i>	42
Koncert klasične glazbe sjeverne Indije, <i>Neda Adamović</i>	42
Klub "Maslačak" uključen u kampanju "Čitaj mi", <i>Tereza Dvečko</i>	43
Edukativno-kreativne radionice na Dječjem odjelu Gradske knjižnice "Franjo Marković" Križevci, <i>Tereza Dvečko</i>	43
Međunarodni dan bijelog štapa u igraonici Gradske knjižnice "Franjo Marković" Križevci, <i>Mihaela Doskočil</i>	44
Ljeto u knjižnici 2013, <i>Katarina Pavlović</i>	44
PETjedno – program poticanja čitanja, <i>Irena Ivković</i>	45
Događanja u Gradskoj knjižnici i čitaonici Slatina, <i>Marija Cindrić, Ana Knežević</i>	45
Oni su zavičajni, a već oavno u Europi, <i>Nela Krznarić</i>	46
Monte Librić, <i>Mirjana Kotromanović</i>	46
Noć knjige u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica, <i>Višnja Romaj</i>	46
Objavljena prva publikacija o Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica, <i>Višnja Romaj</i>	47
Sastanak ravnatelja županijskih matičnih knjižnica u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica, <i>Višnja Romaj</i>	47
Razglednica iz Čazmanske gradske knjižnice, <i>Vinka Jelić-Balta</i>	48

IZ ŠKOLSKIH KNJIŽNICA

Programi poticanja čitanja u školskim knjižnicama, <i>Suzana Knežević</i>	49
Hlapićevih prvih 100 godina nacionalna manifestacija Hlapić 2013. u školskim knjižnicama, <i>Jerko Barišić, Dejana Kurtović, Dijana Muhvić, Mirjana Milinović, Ana Demut</i>	51
Noć knjige u školskim knjižnicama, <i>Zorka Renić, Mirjana Milinović, Margareta Popčević</i>	53
Promicanje čitanja kroz Projekt HR kanon, <i>Josip Strija</i>	54
Ispitivanje stavova roditelja o čitanju njihove djece, <i>Marina Sabolović</i>	54
Medo Knjiško potiče djecu na čitanje, <i>Đurđica Krčmar Zalar</i>	56
Dramske improvizacije i igre – put do čitanja, <i>Suzana Pušić</i>	58
U gostima, <i>Suzana Knežević, Jerko Barišić, Zorka Renić, Nataša Švaco</i>	59
Obljetnice naše svakodnišnje, <i>Jerko Barišić, Zdenka Venus Miklič, Barbara Evaj, Nataša Švaco</i>	61
Izložbe – put do šire društvene javnosti, <i>Alica Bačeković Pavelić, Zorka Renić, Zdenka Venus Miklič, Jerko Barišić, Dinko Vekić</i>	63
Večer Kube – karipski ritmovi u školi, <i>Damir Najmenik</i>	65
Obilježen Svjetski dan filozofije, <i>Suzana Pušić</i>	66
Kajkavski etnografski kviz u trećem desetljeću, <i>Đurđica Krčmar Zalar</i>	66
Čokoladni odmor – zajednički projekt bjelovarskih srednjoškolskih knjižnica, <i>Tatjana Petrinc</i>	67
Školski projekt o svetom Martinu, <i>Zdenka Venus-Miklič</i>	68
Integrirani dan knjige, <i>Margareta Popčević</i>	69
Medji- roditelji – djeca, <i>Sanja Pajnić</i>	70
Profesorica u mirovini – gošća školske knjižnice, <i>Tatjana Kreštan</i>	70
Glazbenim kvizom obilježili Valentinovo, <i>Barbara Evaj</i>	71
Pidžama -party u knjižnici, <i>Dijana Bagarić</i>	71
Pjesnička večer posvećena Franu Galoviću, <i>Nikolina Sabolić</i>	71
Učenici područnih škola u posjetu školskoj knjižnici, <i>Ines Vidović</i>	72
Mozaik događanja iz Slatinske srednjoškolske knjižnice, <i>Damir Balković</i>	72
Donacija računala knjižnicama, <i>Suzana Knežević, Nataša Švaco</i>	73
Nova školska knjižnica u Novoj Bukovici, <i>Marijana Paden Jurišić</i>	73

IZ SPECIJALNIH KNJIŽNICA

Uloga knjižnice u IPA projektima na Viskom gospodarskom učilištu u Križevcima, <i>Sandra Kantar</i>	74
Promocija knjižničnog kataloga, <i>Josip Strija, Ivana Vidak</i>	75
Na sjeveru nešto novo – sveučilišna knjižnica u osnivanju, <i>Mario Kolar</i>	76
Izložba stara hrvatska knjiga 18. i 19. stoljeća, <i>Božica Anić</i>	77

STRUČNI SKUPOVI I TEME

9. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, <i>Romana Horvat</i>	79
13. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama, Zagreb 10. prosinca 2013., <i>Slaven Pejić</i>	80
Elementi zdravstvenog i građanskog odgoja u programima školske knjižnice, međužupanijski stručni kup školskih knjižničara, Cakovec, 27. Kolovoza 2013., <i>Andrijana Hatadi</i>	80
Pregled rada Županijskog stručnog vijeća školskih knjižničara Koprivničko-križevačke županije, <i>Adrijana Hatadi</i>	81
Pregled rada Županijskog stručnog vijeća školskih knjižničara Bjelovarsko-bilogorske županije, <i>Zorka Renić</i>	82
Povežimo djecu i knjige – koncepti i ideje za poticanje čitanja za djecu do trinaest godina, radionica Sarajevo, 14. i 15. Lipnja 2013., <i>Ana Škvarić</i>	84
Sudjelovanje knjižnice i čitaonice “Fran Galović” Koprivnica u međunarodnim programima i projektima, <i>Dijana Sabolović-Krajina</i>	84
Svjetski kongres i 79. Generalna konferencija IFLA-e future libraries: Infinite possibilities, Singapur, 17.-23. kolovoza 2012., <i>Dijana Sabolović-Krajina</i>	86
Uloga masovnih medija u odgoju djece i mladih, 4. Okrugli stol za školske knjižnice, Sisak, 3. listopada 2013., <i>Nataša Karlovčec</i>	88
4. okrugli stol o iskustvima u radu s romskom djecom u dječjim vrtićima, školama i knjižnicama na koprivničkom području, <i>Maja Krulić Gačan i Ida Gašpar</i>	88
25. proljetna škola školskih knjižničara Vodice, 14.-17. Travnja 2013., <i>Maja Augustinčić Arsenović</i>	89
Koprivnički knjižničari na međunarodnom stručnom skupu Interkulturalni dijalog kroz književnost za djecu Vukovar, svibnja 2013., <i>Kristian Ujlaki</i>	90
Prezi – novi prezentacijski alat za vizualiziranje informacija, <i>Tanja Kolar Janković, Josip Strija</i>	90
Sudjelovanje na dvije ne-konferencije knjižničara – Next library u Danskoj, <i>Dijana Sabolović-Krajina</i>	91
Pregled rada Županijskog stručnog vijeća školskih knjižničara Virovitičko-podravške županije, <i>Ljerka Medved</i>	91

KNJIŽNICE U SVIJETU

Usporedba pokretnih knjižničnih usluga u Koprivnici i Sastamali, Finska, <i>Dijana Sabolović Krajina</i>	93
Koprivnički knjižničar na stručnom usavršavanju u Finskoj, <i>Petar Lukačić</i>	95

ZAVIČAJNO NAKLADNIŠTVO

Bjelovarsko nakladništvo u 2013. godini, <i>Tina Gatalica</i>	96
Đuredevačko nakladništvo u 2013. godini, <i>Anica Šabarić</i>	99
Koprivničko nakladništvo u 2013. godini, <i>Josipa Strmečki</i>	100
Križevačko nakladništvo u 2013. godini, <i>Marjana Janeš-Zulj</i>	101
Nakladništvo češke nacionalne manjine u 2013. godini, <i>Fanika Stehna</i>	103
Virovitičko nakladništvo u 2013. godini, <i>Nela Krznarić</i>	104
Virovsko nakladništvo u 2013. godini, <i>Ana Škvarić</i>	105

NAGRADE, OBLJETNICE, STRUČNE VIJESTI

Napredovanja u struci, <i>Sanja Jozić</i>	106
Nagrade knjižnici i čitaonici “Fran Galović” koprivnica u 2013. godini, <i>Dijana Sabolović-Krajina</i>	106
Postoji vrijeme plača i postoji vrijeme smijeha: razgovor s Ilijom Pejićem, <i>Vinka Jelić-Balta</i>	108
Poziv za podnošenje prijedloga za dodjelu Nagrade društvo u 2015.	110
Poziv na suradnju u 17. broju Sveska.....	110

UVODNIK

Drage kolegice i kolege,
dragi čitatelji,

pred vama je novi, 16. broj *Sveska*. Što smo radili, kakve smo projekte i programe osmislili i provodili u našim knjižnicama, na kojim smo stručnim skupovima bili i što smo naučili, kamo smo putovali, što izdavali, koje nagrade i pohvale dobili, pogledajte odnosno pročitajte zajedno s nama.

Za ovogodišnji broj *Sveska*, časopis Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja izabrali smo vrlo aktualnu i zahtjevnu temu odnosno pitanje "Knjižnica za mlade?".

Kako izgledaju knjižnice za mlade, koji su programi u knjižnicama za mlade, nove tehnologije u knjižnicama za mlade, samo su neke od tema kojima se bavimo u Temi broja. Kolegica Kristina Čunović iz Karlovca predstavlja nam prvu knjižnicu za mlade u Hrvatskoj, a Alka Stropnik iz Knjižnica grada Zagreba govori o knjižničnim uslugama za mlade u kontekstu razvoja novih tehnologija. Autori iz naših knjižnica predstavljaju vam svoje programe za mlade koje provode u svojim knjižnicama.

Kao i uvijek, najobimnije su rubrike Iz narodnih knjižnica i Iz školskih knjižnica; primjeri dobre prakse, novi projekti, programi, pregled rada u protekloj godini neke su od značajki ovih rubrika, a nadam se da će mnogim kolegicama i kolegama poslužiti kao dobar putokaz u radu, ali i nadahnuti ih za nove ideje i projekte u svojim knjižnicama.

Svakako se moramo pohvaliti da nam se rubrika Iz specijalnih knjižnica povećala, pa smo uz naše stalne

suradnice Sandru Kantar iz Križevaca i Božicu Anić iz Koprivnice dobili nove kolege Marija Kolara iz Koprivnice i Ivanu Vidak iz Virovitice, knjižničare u visokoškolskim knjižnicama tamošnjih novoootvorenih studija, što znači da su se osnovala nove knjižnice.

U rubrici Stručni skupovi naše kolegice i kolege vode nas na niz stručnih skupova i savjetovanja kako u našoj zemlji tako i inozemstvu, a svakako preporučamo zanimljive članke kolegice Dijane Sabolović-Krajina s njezinih stručnih putovanja u Singapur, Grčku, Dansku.

Rubrika Zavičajno nakladništvo prikazuje presjek nakladništva na području naše tri županije, uključujući i nakladništvo češke nacionalne manjine te je dobar putokaz za izgradnju i unapređenje naših zavičajnih zbirki.

U protekloj godini naše su kolegice i kolege za svoj rad, inovacije, programe dobili brojne nagrade i priznanja i stručno se usavršavali. Saznajte tko je dobio nagradu Knjižnica godine, a tko nagradu Nacionalne i sveučilišne knjižnice te tko su novi knjižničarski savjetnici i viši knjižničari. Čestitke kolegama.

Na kraju, drage kolegice i kolege, nadam se će vam čitanje *Sveska* biti ugodno, poticajno i zabavno, a primjedbe i sugestije vrlo rado primamo kako bi sljedeći broj časopisa Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja bio još bolji i kvalitetniji.

Zahvaljujem autorima na priložima, fotografijama za naš *Svezak*, posebno urednicima rubrika te svima koji su na bilo koji način pridonijeli stvaranju ovoga broja.

Vinka Jelić-Balta

IMPRESSUM

Izdavač:

Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja,
Trg Eugena Kvaternika 11, Bjelovar

Za izdavača:

Vinka Jelić-Balta

Uredništvo:

Lucija Miškić (Iz rada društva), Ilija Pejić (Tema broja), Ana Škvarić (Iz narodnih knjižnica, Knjižnice u svijetu), Suzana Knežević (Iz školskih knjižnica), Zorka Renić (Iz specijalnih knjižnica), Tatjana Kreštan (Stručni skupovi i teme), Tina Gatalica (Zavičajno nakladništvo), Sanja Jozić (Nagrade, obljetnice, stručne vijesti)

Glavna urednica:

Vinka Jelić-Balta

Pomoćnica glavne urednice:

Ana Škvarić

Lektura:

Nikolina Sabolić

Korektura:

Lucija Miškić

Marketing:

Ljiljana Vugrinec, Lucija Miškić

Naslovna stranica:

Branko Šabarić

Priprema i tisak:

"Tiskara Horvat", Bjelovar

Urednica mrežnih stranica:

Martina Sanković

Webmaster:

Lovro Janeš

Naklada:

500 komada

Tisak 16. broja "Sveska" financijski su pomogli Grad Bjelovar, Grad Čazma i Grad Koprivnica te Bjelovarsko-bilogorska i Koprivničko-križevačka županija.

O RADU DRUŠTVA U PROTEKLOM RAZDOBLJU

Piše: Lucija Miškić, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

Protekla je godina bila dinamična, a članovi Društva aktivni i vrijedni u stvaranju i provođenju novih projekata. Zadnja, 31. godišnja Skupština Društva održana je u Centru za kulturu Čazma 17. svibnja 2013. s temom *Knjižnice u virtualnom svijetu*. Skupštini je prisustvovalo šezdesetak knjižničara. Predavanja su održali: Krešimir Macan, Lucija Miškić, Maja Gačan, Petar Lukačić, Dejana Kurtović, Marijana Paden, Antonija Šikulec, Josip Strija, Snježana Berak, Ljiljana Vugrinec i Vinka Jelić-Balta, koja je predstavila 15. broj *Sveska*.

Nakon nekoliko mjeseci iščekivanja i planiranja 8. lipnja 2013. godine tridesetak članova našega Društva otišlo je na izlet u Nacionalni park Plitvička jezera. Izlet je bio popraćen ugodnom atmosferom i sunčanim vremenom.

Izlet u Nacionalni park Plitvička jezera, 8. lipnja 2013.

Sastanak Glavnog odbora i uredništva *Sveska* do sada je održan tri puta. U Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" u Bjelovaru 17. listopada 2013. sastalo se deset članova Glavnog odbora i Uredništva *Sveska*. Na sastanku je dogovoreno da će tema 16. broja *Sveska* biti *Knjižnice za mlade*. Drugi sastanak održan je u Gradskoj knjižnici "Franjo Marković" u Križevcima 17. prosinca 2013. Na sastanku je sudjelovalo četrnaest knjižničara. Dogovoreno je nekoliko članaka za temu broja te mjesto i datum održavanja Skupštine, a raspravljalo se i o prijedlozima za

Sastanak Glavnog odbora i uredništva *Sveska*, Daruvar, 18. veljače 2014.

nagrade članovima Društva. U Pučkoj knjižnici i čitaonici u Daruvaru 18. veljače 2014. sastalo se sedam knjižničara. Dogovorene su pojedinosti oko uređivanja časopisa *Svezak* i održavanja 32. Skupštine.

Tijekom proteklog razdoblja članovi Društva sudjelovali su na brojnim stručnim skupovima i savjetovanjima u zemlji i inozemstvu. Neki od najznačajnijih bili su: 9. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj održano u Zadru, 4. okrugli stol za školske knjižnice *Uloga masovnih medija u odgoju djece i mladih* održan u Sisku, Stručni skup *Knjižnica ukorak s potrebama mladih* održan u Karlovcu, Stručni skup *Knjižnice u procjepu* održan u Sisku, 10. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama i 13. okrugli stol o slobodnom

pristupu informacijama održani u Zagrebu. Društvo je kao suorganizator sudjelovalo u pripremi 11. okruglog stola o pokretnim knjižnicama u Republici Hrvatskoj i 5. festivala hrvatskih bibliobusa održanog u Koprivnici. Preko svojih vrijednih i poduzetnih članova, Društvo je ponovo bilo prisutno na 79. konferenciji IFLA-e, održanoj u Singapuru, a također i na drugim značajnim međunarodnim skupovima u Danskoj (u gradu Aarhusu) i u Grčkoj. Pojedine knjižnice (koprivnička, daruvarska) uspješno su surađivale sa sestrinskim knjižnicama širom Europe (u Finskoj, Češkoj).

Predsjednica i dopredsjednica Društva redovno su sudjelovale na sastancima Glavnog i Stručnog odbora HKD-a, a mnogi naši članovi aktivni su u sekcijama, komisijama i radnim grupama.

Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja trenutno okuplja oko 150 knjižničara iz Bjelovarsko-bilogorske, Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravne županije. Osim što surađuju i izmjenjuju iskustva, članovi redovito redovno pišu u *Novostima HKD-a* i *Vjesniku bibliotekara*. O raznim projektima, obljetnicama i predavanjima članovi također obavještavaju i lokalnu javnost objavljujući priloge u tiskanim i elektroničkim lokalnim izdanjima triju županija. Tako je u *Vjesniku bibliotekara Hrvatske* 56, 3(2013) izišao prilog *Svezak – stručni časopis Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja* koji su napisale Zorka Renić i Silvija Perić.

Valja istaknuti da je Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" iz Koprivnice dobila nacionalno priznanje *Knjižnica godine za 2013. godinu*. Hrvatsko knjižničarsko društvo dodjeljuje ovo priznanje povodom obilježavanja Dana hrvatskih knjižnica, 11. studenoga, u svrhu poticanja inovativnosti, kreativnosti i kvalitete rada svih hrvatskih knjižnica. Koprivničku je knjižnicu za nagradu predložilo upravo naše regionalno Društvo.

Web stranica i Facebook stranica Društva redovito se ažuriraju i svi članovi mogu na njima pronaći sve informacije o novostima i aktivnostima Društva.

31. GODIŠNJA SKUPŠTINA DRUŠTVA KNJIŽNIČARA BILOGORE, PODRAVINE I KALNIČKOG PRIGORJA – ČAZMA, 17. svibnja 2013.

Piše: Lucija Miškić, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

Gradska knjižnica Slavka Kolara u Čazmi 17. svibnja 2013. bila je domaćin 31. godišnje Skupštine Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja. Skupštini se odazvalo šezdesetak članova iz tri županije (Bjelovarsko-bilogorske, Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravске) kojima je ovo bila prilika za stručno usavršavanje i razmjenu iskustava, ali i za kolegijalno druženje.

U Centru za kulturu Čazma nakon prigodnog kulturno-umjetničkog programa u organizaciji Osnovne škole Čazma pozdravne riječi skupu uputili su predsjednica Društva i ravnateljica Gradske knjižnice Slavka Kolara, Vinka Jelić-Balta i Elvira Babić Marković, pročelnica upravnog odjela za društvene djelatnosti i unutarnji nadzor Grada Čazme.

U stručnom dijelu skupa održano je nekoliko zanimljivih izlaganja i prezentacija. Prvo izlaganje na temu *Knjižnice u virtualnom svijetu* održao je Krešimir Macan, jedan od najpoznatijih hrvatskih PR stručnjaka. Krešimir Macan je predstavio nove tehnologije i medije koji mogu biti od višestruke pomoći knjižnicama.

Nakon toga uslijedilo je izlaganje Lucije Miškić pod nazivom *Knjižnice našeg društva i društvene mreže* u kojemu iznosi rezultate provedene ankete o korištenju društvenih mreža u knjižnicama Društva Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja.

Maja Gačan i Petar Lukačić su u izlaganju *Pinterest – virtualna polica knjižnice* predstavili profil Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" na društvenoj mreži Pinterest te iznijeli nekoliko primjera knjižnica iz svijeta koje su prisutne na toj mreži.

Dejana Kurtović i Marijana Paden predstavile su Facebook grupu *Knjižničari* u kojoj knjižničari iz cijele Hrvatske mogu komunicirati, surađivati, razmjenjivati ideje i iskustva.

Antonija Šikulec je u izlaganju *Školska lektira u virtualnom svijetu* iznijela nekoliko primjera kako se Web 2.0 alatima može popularizirati školska lektira.

Josip Strija je predstavio izradu mrežno dostupnog obrasca za informacijski upit uz pomoć GoogleDocs.

Snježana Berak je predstavila kampanju *Čitaj mi!* i ukazala na važnosti čitanja djeci od najranije dobi.

Ljiljana Vugrinec predstavila je međunarodnu nagradu neprofitne organizacije *Electronic information for librarians* (EIFL) koju je, kao jedna od pet nagrađenih ustanova iz cijeloga svijeta, dobila Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica za inovativni program *Uskoči u vlak za bolji svijet* koji doprinosi socijalnoj inkluziji marginaliziranih romskih zajednica.

Vinka Jelić-Balta, predsjednica Društva i urednica Teme broja, predstavila je novi 15. broj stručnog knjižničnog časopisa *Svezak*, kojemu je središnja tema bila *Knjižnice u virtualnom svijetu*. Valja istaknuti kako su se financijskom podrškom izdavanju *Sveska*, kao i uvijek do sad, uključili gradovi Koprivnica i Bjelovar, te Koprivničko-križevačka i Bjelovarsko-bilogorska županija, kao i sponzori — tvrtke Point iz Varaždina, Šareni dućan iz Koprivnice i Veda iz Križevaca.

Nakon podnesenih i prihvaćenih izvješća o radu i programa rada za iduće jednogodišnje razdoblje, koje su priredile tajnica Društva Lucija Miškić, predsjednica Vinka Jelić-Balta i blagajnica Jelena Dvekar-Kovačić, uslijedio je najsvčaniji dio Skupštine – dodjela godišnjih priznanja za najknjižničare.

Za dugogodišnji uspješan rad u knjižničarstvu te aktivno promicanje ciljeva Društva knjižničara ovom prigodom nagrađeni su: Ljiljana Budja, knjižničarka u Pučkoj knjižnici i čitaonica Daruvar, Snježana Berak, knjižničarka u Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" Bjelovar, Damir Balković, školski knjižničar Srednje škole Marka Marulića iz Slatine te Mladen Tudić, knjižničar u bibliobusu Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica.

Nakon toga uslijedilo je razgledanje crkve sv. Marije Magdalene, a druženje knjižničara završilo je zajedničkim ručkom u ugodnoj atmosferi u organizaciji domaćina.

NAGRADE NAJKNJIŽNIČARIMA

Piše: Lucija Miškić, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

Na 31. godišnjoj Skupštini za dugogodišnji uspješan rad u knjižničarstvu te aktivno promicanje ciljeva Društva knjižničara nagrađeni su: Ljiljana Budja, Snježana Berak, Damir Balković i Mladen Tudić. Slijedi nekoliko zanimljivosti iz njihova života i rada.

Ljiljana Budja, pomoćna knjižničarka, rođena je u Daruvaru 1972. godine. U rodnome gradu završava osnovnu i srednju školu u zanimanju suradnik u INDOK djelatnosti. U Pučkoj knjižnici i čitaonici Daruvar zapošljava se 1992. godine na Odjelu za odrasle, gdje i danas uspješno informira i koordinira Odjelom. Krajem 2009. godine Gradsko vijeće grada Daruvara imenuje je v.d. ravnateljicom Knjižnice u vrijeme kada je aktivna ravnateljica bila na porodiljinom dopustu. Od samog početka knjižnične karijere aktivno sudjeluje u radu Društva. U nekoliko je navrata objavila stručne članke u Svesku te je na nekoliko Skupština aktivno sudjelovala izlaganjem na posterima. Osim stručnih kvaliteta angažirane knjižničarke, kolegicu Ljiljanu krasi mnoge ljudske osobine koje dolaze do izražaja u neposrednom radu s korisnicima, ali i kolegama u ustanovi.

Snježana Berak, odgajateljica predškolske djece i magistra knjižničarstva, rođena je u Bjelovaru 1963. godine. U Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" Bjelovar zaposlena je od 1985. godine na radnome mjestu voditeljice Igraonice. Osim uobičajenih poslova kao voditeljica Igraonice obavlja i niz drugih složenih i važnih zadaća kao koordinatrica ili suradnica različitih programa i projekata. Tijekom svog dugogodišnjeg rada organizirala je razne tribine, predavanja i radionice, a najnoviji programi su: *Znanost djeci*, *Govorimo znakovni*, UNICEF-ov program *Rastimo zajedno +* i nacionalna kampanje *Čitaj mi!*. Bila je aktivna i u kazalištu lutaka, koje je vodila od 1987. do 1993., te je bila predsjednica Društva *Naša djeca* od 1989. do 1992. godine. Aktivno je sudjelovala izlaganjima na mnogim stručnim skupovima te u radu Društva knjižničara. Već dva mandata aktivno sudjeluje u radu Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež HKD-a. Osim u časopisu *Svezak*, piše članke i fetljone o Igraonici i njezinim programima za lokalni list *Bjelovarac*. U radu je temeljita i savjesna, a u knjižničnim projektima kreativna, inovativna, pouzdana i vrlo odgovorna suradnica.

Damir Balković, diplomirani knjižničar, rođen je u Donjem Miholjcu 1959. godine. U rodnome gradu završava osnovnu i srednju školu. Pedagoški fakultet završava u Osijeku. Djelatnik je Srednje škole

Marka Marulića u Slatini u kojoj je proveo većinu svog radnog vijeka. Damir je čovjek širokoga znanja i širokoga pogleda na svijet. Spreman je pomoći i razumjeti svakog čovjeka, a napose usmjeriti svoje učenike i pomoći im da ostvare svoje ciljeve i planove. Redovno se stručno usavršava na brojnim stručnim skupovima na županijskoj i državnoj razini. Orga-nizira brojna događanja u knjižnici, kamo osim učenika i roditelja rado dolaze kolege i građani Slatine. Imenovan je voditeljem Županijskog stručnog vijeća za srednje škole, 2002. godine. Promoviran je u znanje mentora 2006. godine. Uspješno suraduje s lokalnom zajednicom kao član Pastoralnog vijeća Župe sv. Josipa i kao član Gradskog društva Crvenog križa.

Mladen Tudić rođen je u Kloštru Podravskom 1954. godine. U rodnome mjestu završava osnovnu školu, a u Virovitici gimnaziju. Pedagošku akademiju pohađao je u Zagrebu gdje je stekao zvanje nastavnika engleskoga jezika. Prvo radno mjesto bilo mu je u Osnovnoj školi u Molvama u kojoj se zaposlio kao nastavnik 1976. godine. U Koprivnicu dolazi 1979. godine i zapošljava se u Gradskoj knjižnici gdje je najprije radio kao knjižničar Odjela za odrasle, ali ubrzo prelazi u Bibliobusnu službu gdje do 1980. započinje njegov život putujućeg knjižničara. Od samih početaka svoje knjižnične karijere, već gotovo 35 godina, aktivan je član našega Društva. Povremeno objavljuje radove u časopisu *Svezak*, a uključen je i u rad Komisije za pokretne knjižnice. Sudjelovao je na mnogim stručnim skupovima u zemlji i inozemstvu. Godine 2009. provedena je anketa o zadovoljstvu korisnika uslugom bibliobusa. Pozitivni komentari o stručnosti, znanju, ljubaznosti, susretljivosti te drugim pohvalnim osobinama dobiveni od samih korisnika, najbolje govore o profesionalnim i ljudskim kvalitetama cijele bibliobusne posade, pa tako i kolege Mladena.

Čestitamo kolegicama i kolegama na nagradama!

KNJIŽNIČNE USLUGE ZA MLADE U KONTEKSTU RAZVOJA NOVIH TEHNOLOGIJA

Piše: Alka Stropnik, Knjižnice grada Zagreba

Uvod

Od prepoznavanja i priznavanja mladih kao korisnika knjižničnih usluga do mladih kao tvoraca sadržaja i aktivnih sudionika u stvaranju knjižničnih usluga trebalo je proći gotovo stotinu godina. Od kraja 19. stoljeća do 80-ih godina 20. stoljeća mladi su prošli put od *korisnika literature za obrazovanje boljih građana* do jednako važnih korisnika knjižnica kojima su *priznate* specifične informacijske potrebe i interesi.¹⁸ Prepoznavanjem mladih kao posebne korisničke skupine započelo se s promišljanjem zasebnog prostora u knjižnici i osmišljavanjem programa za kvalitetno provođenje slobodnog vremena. Tradicionalne usluge knjižnica nisu više bile dovoljne te se provode brojna istraživanja o tome što žele potencijalni korisnici usluga za mlade. Dobiveni rezultati poslužili su kao smjerno-kaz pri planiranju usluga i programa za mlade u narodnim knjižnicama širom svijeta.

Na temelju više istraživanja o korištenju medija u Njemačkoj se 1990-ih godina u narodne knjižnice uvode novi programi i koncepti rada s mladima. Rezultati istraživanja pokazali su kako mladi svoje slobodno vrijeme posvećuju gledanju filmova, slušanju glazbe, korištenju računala i interneta, a to je utjecalo na nabavnu politiku knjižnica. Prva knjižnica za mlade u Njemačkoj osniva se 2000. godine u Dresdenu u kojoj se korisnicima od 13 do 25 godina omogućava da sudjeluju u osmišljavanju programa u skladu s njihovim potrebama i interesima.¹⁹

U narodnim knjižnicama u Hrvatskoj dugogodišnja tradicionalna podjela na dječje odjele i odjele za odrasle prekida se 2000. godine osnivanjem prvog odjela za mlade. Idi pa vidi u Knjižnici Medveščak u Zagrebu. Kako bi programi i usluge odražavali potrebe mladih, provedena je anketa u kojoj su mladi korisnici predložili naziv odjela, teme za tribine i susrete, nabrojali naslove časopisa i knjiga koje bi željeli u knjižnici, ali i pridodali računalne igre.²⁰

Knjižnice ukorak s promjenama

Promjene u pristupu korisnicima i gradi te razvoj aktivnosti za mlade odrazili su se i na knjižničare. Javlja se potreba za nizom socijalnih, profesionalnih i osobnih vještina koje knjižničar mora posjedovati. Između ostalog, knjižničari moraju biti skloni učenju jer novi mediji i uvođenje novih tehnologija u narodnim knjižnicama te građa u svim formatima zahtijevaju poznavanje novih

vještina. U knjižnici se i dalje promovira čitanje i pismenost te obrazuje korisnike u pronalaženju i korištenju informacija, a primjer za primjenu tradicionalnih knjižničarskih vještina u internetskom okruženju je vještina organiziranja znanja na mrežnim stranicama knjižnice i društvenim mrežama.

Knjižnice počinju pružati usluge preko interneta čime knjižnice postaju ne samo fizičko već i virtualno središte zajednice korisnika, a za korištenje pojedinih (virtualnih) usluga nije nužno biti njezinim članom. Razvoj knjižničnih mrežnih stranica omogućio je korisnicima pristup informacijama i *online* uslugama neovisno o radnom vremenu knjižnice i mjestu s kojeg se pristupa. Istovremeno novo vrijeme dovodi do potrebe za raznim vrstama pismenosti u 21. stoljeću (primjerice tehnološka, informatička, medijska i web pismenost), a sve češće korišteni koncept *transpismenosti* naglašava važnost interaktivnosti koja podrazumijeva da su stvaratelji informacija ujedno i njihovi korisnici. Upravo mladi, kao generacija koja je odrastala u digitalnom okruženju, predstavlja najbolji primjer poznavanja vještina ove vrste pismenosti. Korištenjem usluga weba 2.0 pri pružanju virtualnih usluga knjižnice omogućavaju korisnicima sudjelovanje u stvaranju sadržaja na svojim mrežnim stranicama.

Nove usluge za nove korisnike

Internetske usluge weba 2.0 stvorene su radi korisnika i korisničkog sadržaja, a usmjerene su na razmjenu znanja, iskustva, misli, ideja i mišljenja među pojedincima kojima omogućavaju jednostavnu komunikaciju i suradnju na stvaranju i uređivanju mrežnog sadržaja. Iako su oduvijek postojali alati za razmjenu informacija, usluge weba 2.0 razlikuju se od svih dosadašnjih zbog svoje iznimne prilagodljivosti. Za korištenje usluga weba 2.0 softver je besplatan i dostupan svima, dokumenti nisu smješteni lokalno, već se nalaze na mreži, čime je omogućena veća mobilnost. Dostupnost knjižničnih usluga ne ovisi o vremenu i mjestu korištenja usluga. Na stvaranju istog dokumenta može raditi jedna ili više osoba od kuće, s posla, s osobnog ili prijenosnog računala, tijekom putovanja i sl., a jedini uvjet koji je potrebno ispuniti, je pristup internetu (što je danas, zahvaljujući "pametnim telefonima", vrlo jednostavno).

Mlade generacije korisnika, pripadnici milenijske i Google generacije koji su odrasli u digitalnom okruženju i ne poznaju svijet bez mobitela i interneta, očekuju da im knjižnice pružaju usluge tamo gdje se nalaze. Uz to, omogućavajući korisnicima da usluge knjižnice prilagode osobnim potrebama, dobivamo zadovoljne korisnike koji će se takvim uslugama rado koristiti. Za uspješnu primjenu *Knjižnice 2.0*²¹ potrebna je suradnja korisnika

¹⁸ Walter, V. A.; E.Meyers. *Teens and libraries: getting it right*. Chicago: American Library Association, 2003. Str. 39.

¹⁹ Schmitt, R. Knjižnice za mladež u Njemačkoj. // *Nove usluge za korisnike narodnih knjižnica: njemačka iskustva*. Zagreb: Knjižnice grada Zagreba: Goethe-Institut Zagreb, 2004.

²⁰ Stričević, I. *Informacijske potrebe mladeži u narodnim knjižnicama i pravo pristupa informacijama u knjižnicama za djecu i mladež*: diplomski rad. Zagreb: Filozofski fakultet u Zagrebu, 2002.

²¹ Termin označava primjenu weba 2.0 u knjižničnom kontekstu.

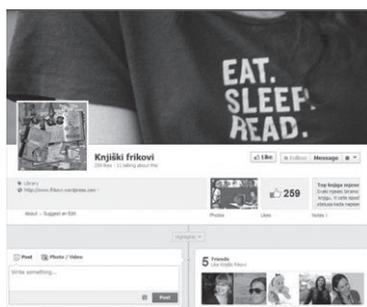
i djelatnika knjižnice, odnosno svih osoba uključenih u osmišljavanje, stvaranje i održavanje mrežnih stranica.

Nekoliko sljedeće navedenih usluga weba 2.0 najčešće su integrirane u knjižnične mrežne stranice. *Blogovi*, koji se često opisuju kao *online* dnevници, mogu poslužiti za razmjenu informacija ili povezivanje pojedinaca prema interesima.²² *Twitter* je tzv. mikroblog jer broj znakova po poruci ne može biti veći od 140. *Wiki* je suradničko mrežno mjesto koje nastaje i razvija se trajnim radom više autora.²³ Za virtualnu komunikaciju u stvarnom vremenu između dviju ili više osoba korištenjem tekstualnog formata upotrebljavaju *trenutna razmjena poruka* i *pričaonica* (engl. *chat*). RSS je format za dijeljenje mrežnog sadržaja, čime se bez posjeta određenoj mrežnoj stranici korisnika obavještava o promjenama njezina sadržaja.

Ljetni blog Gradske knjižnice Zadar

Od usluga *društvenog umrežavanja* Facebook se pokazao zanimljiv knjižničarima koji su svoje usluge učinili vidljivijima mladim korisnicima. Na Facebooku je od samog početka postojala mogućnost otvaranja osobnog profila namijenjenog pojedincima, koji su u početku koristile i knjižnice sve dok 2007. godine nisu osmišljene stranice koje su danas jedini dozvoljeni oblik korištenja Facebooka za tvrtke, ustanove i druge pravne osobe. Osim toga na Facebooku je, kao treći način korištenja, moguće formirati grupe koje mogu biti tajne (samo za članove grupe), zatvorene (svi mogu vidjeti grupu, ali samo članovi mogu vidjeti objave) i otvorene (svi mogu vidjeti grupu i objave). Na temelju istraživanja provedenog u Hrvatskoj tijekom

Knjiški frikovi – čitateljski blog za tinejdžere

²² Primjeri korištenja bloga za poticanje čitanje i kreativno izražavanje mladih u hrvatskim knjižnicama su: Ljetni blog Gradske knjižnice Zadar (<http://knjigaljetateens.wordpress.com/>), Tragači - virtualni čitateljski klub za djecu od 8 do 13 godina na kojem se raspravlja o knjigama (<http://traganje.wordpress.com/>) i Knjiški frikovi - čitateljski blog za tinejdžere (<http://frikovi.wordpress.com/>).

²³ Projekt Wiki-dveri Gradske knjižnice Ante Kovačića iz Zaprešića dobar je primjer upotrebe wikija. Svrha projekta je stvaranje internetske stranice koja će na jednome mjestu objediniti informacije o kulturnoj i prirodnoj baštini zaprešićkoga kraja.

2011. godine zaključeno je da čak 55 % knjižnica koje se koriste Facebookom čine narodne knjižnice²⁴, a obrazac kojim knjižnice komuniciraju s korisnicima je takav da knjižnica objavljuje sadržaje, a korisnici komentiraju.²⁵

Rezultati istraživanja provedenog tijekom srpnja 2012. godine, kojim su bile obuhvaćene sve narodne knjižnice u Hrvatskoj pokazali su da je 48,3 % knjižnica prisutno na Facebooku, a preko 1 500 000 registriranih korisnika Facebooka u Hrvatskoj u listopadu 2012. godine, od čega 47 % ukupnog broja korisnika čine mladi od 13. do 24. godine.²⁶

Knjižnične mrežne stranice za mlade

Prema IFLA-inim *Smjernicama za knjižnične usluge za mladež* glavne zadaće su osiguravanje prijelaza s usluga za djecu na usluge za odrasle, poticanje cjeloživotnog učenja, motiviranje korisnika na čitanje, promicanje vještina informacijske pismenosti te osiguravanje građe i usluga koje bi zadovoljile potrebe mladih za informiranjem, obrazovanjem te kulturom i raznodom.²⁷

Kako pri osmišljavanju i uvođenju novih knjižničnih usluga treba uvijek razmišljati o korisničkim potrebama, tako pri stvaranju mrežnih stranica knjižnice treba imati na umu razinu informacijske, ali i informatičke pismenosti korisnika.

Posebno za hrvatsko izdanje IFLA-inih *Smjernica za knjižnične usluge za mladež*²⁸ Ivan Chew priredio je dodatak *Web 2.0 i knjižnične usluge za mladež: uvod za knjižničare*. Tim prilogom Chew je nastojao knjižničarima koji rade s mladima pojasniti i približiti usluge weba 2.0 kako bi primijenili onu uslugu koju smatraju najprimjerenijom za unaprjeđenje i osuvremenjivanje pružanja usluga za mlade. Svako poglavlje u Chewovom dodatku sadrži kratak pregled određene web 2.0 usluge, popis sličnih usluga, savjete i upozorenja pri odabiru usluge te primjere knjižnica koje su uspješno primijenile određenu uslugu weba 2.0 u radu s mladima.

Iako su mladi stalno prisutni na webu, prije uvođenja virtualnih usluga i usluga weba 2.0 potrebno je ispitati potrebu mladih korisnika za određenom uslugom, promisliti tko će ih održavati jer usluge imaju smisla ako služe korisnicima i ako oni sudjeluju u njihovom stvaranju.

²⁴ Banek Zorica, M.; Ivanjko, T.; Benčec, M. Social networking and libraries. // Proceedings of the IADIS international conference e-Society 2012 / P. Kommers, P. Isaias (ur.). Berlin : IADIS, 2012. Str. 511-515.

²⁵ Banek Zorica, M.; Ivanjko, T.; Benčec, M. Croatian libraries on Facebook : content analysis. // 35th International Convention MIPRO 2012 : Computers in Education / Petar Biljanović (ur.). Rijeka : Croatian Society for Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics, 2012. Str. 1316-1320.

²⁶ Croatia Facebook Statistics. <http://www.socialbakers.com/facebook-statistics/croatia> (21.10.2012.)

²⁷ Izvorno izdanje objavila je IFLA 1996., u hrvatskom prijevodu izlaze u izdanju Hrvatskog knjižničarskog društva 2001. te u prerađenom izdanju 2009. godine.

²⁸ Chew, I. Web 2.0 i knjižnične usluge za mladež: uvod za knjižničare. // *Smjernice za knjižnične usluge za mladež* / priredili Pat Muller i Ivan Chew. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009. Str. 41-99.

Postoje tri tipa mrežnih stranica s obzirom na sudjelovanje mladih u njihovu stvaranju:

- stranice za korisnike koje stvaraju knjižničari na osnovi onog što pretpostavljaju da mladi žele
- stranice za koje mladi korisnici daju savjete pri dizajniranju i djelomično sudjeluju u stvaranju sadržaja
- stranice koje mladi korisnici sami osmišljavaju, od dizajna do sadržaja.

Koji god način stvaranja mrežnih stranica za mlade primijenili, zlatno pravilo je zaštititi identitet, odnosno ne navoditi osobne podatke.

Mrežna je stranica svojim sadržajem virtualni nastavak tradicionalnih knjižničnih usluga, mjesto na kojem će mladi dobiti pouzdane i kvalitetne informacije, na kojem će se družiti, raspravljati o knjigama, čitanju i drugim temama i imati prostor koji omogućava kreativno izražavanje i zabavu. Sadržaj na knjižničnim mrežnim stranicama za mlade, bez obzira na tehnologiju koja se pri izradi upotrebljava, može se podijeliti u tri skupine – informacije,

komunikaciju i sadržaj nastao kreativnim izražavanjem mladih.²⁹ Kad se koriste pojedine usluge weba 2.0, tada je teško strogo postaviti granice jer neke usluge se mogu koristiti npr. i za komunikaciju i za informacije (primjerice pričaonica), a neke se mogu i kombinirati (primjerice blog i RSS). Mladi se u stvarnom svijetu kreativno izražavaju kroz poeziju, slikanje, glazbu i dr. stvarajući pritom tekstualne, zvučne ili slikovne zapise. Takav način izražavanja može se, pojedinačno ili u suradnji s drugima, omogućiti mladim korisnicima i na knjižničnim mrežnim stranicama.

Stoga pri osmišljavanju virtualnih usluga knjižnice treba uzeti u obzir očekivanja Google generacije, ponašanje, vrijednosti i karakteristike koje se odražavaju kroz umreženu, interaktivnu i multimedijски usmjerenu kulturu. Knjižnica treba imati dominantnu ulogu u pronalaženju informacija i stjecanju novih znanja, a virtualne usluge knjižnice trebaju biti dostupne i pretražive novim tehnologijama kojima se koriste mladi.

ČITATELJSKI KLUB ZA MLADE U KNJIŽNICI I ČITAONICI “FRAN GALOVIĆ” KOPRIVNICA

Piše: Maja Krulić Gačan, Knjižnica i čitaonica “Fran Galović” Koprivnica

Od prosinca 2013. godine Knjižnica i čitaonica “Fran Galović” Koprivnica bogatija je za jedan program namijenjen mladima. Prema Smjernicama za knjižnične usluge za mladež ova se dobna skupina definira kao skupina ljudi na razmeđu djetinjstva i odrasle dobi. Knjižnica i čitaonica “Fran Galović” Koprivnica nema poseban odjel ili prostor za mlade niti programe koji se provode kontinuirano, a namijenjeni su isključivo toj dobnoj skupini. Nakon polaska u srednju školu članovi Dječjeg odjela počinju koristiti gradnju i usluge Odjela za odrasle i Stručno-znanstvenog odjela i često gube interes za knjižnicom i njezinim uslugama jer ni prostor ni aktivnosti nisu prilagođeni njima, njihovim interesima i jedinstvenim potrebama. *Čitateljski klub za mlade* program je koji mladima omogućuje okupljanje i druženje u knjižnici, kvalitetno i korisno provođenje slobodnog vremena te razmjenu čitateljskih i drugih iskustava. Aktivnostima čitateljskog kluba popularizira se knjiga i čitanje te potiče na aktivno čitanje i promišljanje pročitanog, a posredno se razvijaju i komunikacijske vještine te kritičko mišljenje.

Često imamo priliku čuti kako mladi ne vole čitati i kako to nije aktivnost koja bi ih mogla privući u knjižnicu, no čak i ako se ta pretpostavka odnosi na većinu mladih i ako je točna, to ne znači da im ne trebamo ponuditi ovakvu aktivnost. Prije nego što je pokrenut *Čitateljski klub za mlade* u Knjižnici i čitaonici “Fran Galović” Koprivnica, a ovo je za sad jedini čitateljski klub u toj knjižnici, potrebno je bilo prikupiti iskustva iz knjižnica koje već godinama provode takve aktivnosti te pronaći suradnike koji imaju iskustva. Osmišljeni su plakati, letci i slogan “Ukradite vrijeme za čitanje – poklonite si vrijeme za druženje” kojima se nastojalo motivirati mlade da se prijave u klub. Dobne granice namjerno nisu istaknute jer nam one zaista nisu važne.

Klubu su se tako pridružili srednjoškolci i studenti, ali i nekoliko članova u dobi do 30 godina.

Članovi *Čitateljskog kluba za mlade* sastaju se jednom mjesečno, a dogovorom se nastoji odrediti termin koji će većini članova odgovarati. Pravilo je da svi čitaju istu knjigu te ravnopravno sudjeluju u raspravi o njoj. Svi članovi imaju pravo predložiti i birati naslove koji će se čitati, izraziti mišljenje i po potrebi ga promijeniti, ocijeniti djelo te čitati ono što žele, a ako im se djelo ne sviđa, ne moraju ga pročitati. Osnovno je pravilo da ništa nije obavezno. Čini se da se to klubašima sviđa i da rado krše ovo pravilo jer redovito bilježe zanimljive citate i ocjenjuju pročitanu knjigu. S obzirom na to da se knjige za čitanje predlažu i biraju demokratski većinom glasova, dogodilo se da je na taj način odabrana i knjiga koja se nakon čitanja nikome nije svidjela. Ali i to je dobar povod za raspravu. Rasprave su vrlo žive i često se razgovara o različitim temama koje su potaknute pročitanom knjigom. Nakon svakog susreta jedan član kluba piše osvrt na raspravu kako bi se mogli

Čitateljski klub za mlade

prisjetiti o čemu se sve razgovaralo i što se sve pročitalo. Forma osvrta nije strogo određena te klubaši imaju priliku kreativno se izraziti. Na Facebooku postoji grupa *Čitateljski klub za mlade* - Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica u koju je uključena većina članova kluba i u kojoj se dogovara o razmjeni knjige koja se trenutno čita te razgovara o raznim drugim temama. Rasprave u čitateljskom klubu vode Nikol Bali, studentica hrvatskog jezika i književnosti i filozofije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci i Maja Gačan, prof. hrvatskoga jezika i književnosti i dipl. knjižničarka.

BOOK FUN CLUB

DESET GODINA KONTINUIRANOG RADA S TINEJDŽERIMA NA DJEČJEM ODJELU NARODNE KNJIŽNICE "PETAR PRERADOVIĆ" BJELOVAR

Piše: Vjeruška Štivić, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

Uvod ili tinejdžeri u knjižnici

Narodna knjižnica je po svom određenju mjesto otvoreno za sve članove zajednice u kojoj djeluje. Njezino djelovanje odlikuje se izuzetnom protežnošću kako u sadržajima koji se nude tako i u ciljnim skupinama korisnika kojima su ti programi namijenjeni. Jedna od ciljnih skupina korisnika narodne knjižnice je i populacija mladih. Dobne granice ove populacije, prema najnovijem istraživanju Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu i Zaklade Friedrich Ebert¹, su mlade osobe od 15. do 24. godine starosti. Jedna od podskupina mladih koja se često spominje kao ciljna skupina korisnika knjižnica su tinejdžeri² i čine ju osobe između 13 i 19 godina. Važno je znati da su baš te "teen" godine presudne za donošenje odluka, u odabiranju interesa i prioriteta. Događaju se velike promjene u njihovom psihofizičkom razvoju, napuštaju djetinjstvo i ulaze u svijet odraslih i taj ih raskorak čini emocionalno i socijalno osjetljivim. Mnoga istraživanja pokazuju da baš u toj dobi mlade osobe prestaju koristiti usluge knjižnice jer im one nisu zanimljive i ne zadovoljavaju njihove potrebe.³

Rješenje tog problema je u poznavanju specifičnosti ove skupine korisnika, prilagodavanju i brzom reagiranju knjižničara prema njihovim interesima i potrebama koje se u novom tehnološkom i informacijskom okruženju mijenjaju vrlo brzo. *Smjernice za knjižnične usluge za mladež* navode deset ciljeva⁴ kao okvir za razvoj usluga za mladež

S obzirom na početnu zabrinutost i skeptičnost veseli nas to što su sami članovi kluba izrazili veliko zadovoljstvo zbog pokretanja ovog novog programa. Bez obzira na brojne školske i studentske obaveze odlučili su ukrasti malo vremena za čitanje i druženje. Zadovoljni su što konačno postoji mjesto na kojem mogu s nekim razgovarati o knjigama, što imaju priliku dobiti preporuke dobrih knjiga, čitati nešto drugačije što možda ne bi sami uzeli u ruke, upoznati nove ljude koji imaju slične interese i družiti se u opuštenom ozračju uz čaj, keksiće i knjige.

u narodnim knjižnicama, no svaka će ih knjižnica prilagoditi prema svojim strateškim dokumentima za knjižnične usluge za mladež.

Ivanka Stričević ističe nekoliko osnovnih uvjeta koje narodna knjižnica treba osigurati kako bi se provodio kvalitetan rad s mladim korisnicima u narodnim knjižnicama: odgovarajući prostor, odgovarajuća građa, informacijska služba u stvarnom i virtualnom svijetu, programi i aktivnosti koji polaze od potreba i interesa mladih, kompetentni knjižničari koji prihvaćaju mlade kao suradnike.⁵

Teen knjižničari, pomagači u knjižnici

Rad s mladima u knjižnicama moguće je provoditi kroz nekoliko organizacijskih koncepata: poseban program, poseban odjel ili posebna knjižnica za mlade, što ovisi o više unutarnjih i vanjskih čimbenika, ali treba napomenuti da su iskustva u svijetu pokazala da je najučinkovitiji koncept onaj koji se odvija u posebnom prostoru koji

¹ "Ilišin, Vlasta" [et al]. *Mladi u vremenu krize*. Zagreb: Institut za društvena istraživanja u Zagrebu : Friedrich Ebert Stiftung, 2013. Str. 10. URL: http://www.idi.hr/images/stories/publikacije/mladi_uv_k.pdf (17.02.2013.)

² Riječ tinejdžer (engl. teenager) temelji se na slogu -teen u engleskim nazivima brojeva od 13 do 19 (thirteen, fourteen...nineteen).

³ Malbašić, Ana-Marija. On line generacija u knjižnici? // *Novi mediji u dječjim knjižnicama*: zbornik radova / uredila Dunja Holcer. Sisak: Narodna knjižnica i čitaonica, 2008. Str. 23.

⁴ Više u: *Smjernice za knjižnične usluge za mladež* / priredivači Pat Muller i Ivan Chew. Web 2.0 i knjižnične usluge za mladež: uvod za knjižničare / priredio Ivan Chew. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009. Str. 12-13.

⁵ Vidi: Stričević, Ivanka. Informacije potrebne mladima za osobni razvoj. // *Slobodan pristup informacijama* : 7. i 8. okrugli stol: zbornik radova / urednica [7. okruglog stola] Aleksandra Horvat, [8. okruglog stola] Loris Bučević Sanvincenti. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009. Str. 140.

mladi prepoznaju kao svoj jer je tada moguće taj prostor urediti karakterističnim obilježjima mladih poput prepoznatljive ikonografije. Prije uvođenja odabranog koncepta za provedbu knjižničnih usluga i aktivnosti za tinejdžere potrebno je dobro upoznati ciljnu populaciju, a tek onda krenuti s planiranjem i provedbom aktivnosti.

To znači da se trebaju otkriti njihova očekivanja od knjižnice te koje sve potrebe, interese i želje imaju. Polazište u tome trebaju biti znanstveno utemeljena istraživanja poput najnovijeg empirijskog istraživanja o mladima⁶, ali se puno toga može otkriti o potencijalnim i stvarnim mladim korisnicima u svojoj zajednici i u neformalnim razgovorima s njima, promatranjem njihova ponašanja i raznim drugim oblicima istraživanja potrebnim za stvaranje strateškog dokumenta knjižnice koji će jasno odrediti ciljeve i aktivnosti određene prema izraženim potrebama i interesima.

U kontekstu knjižnice dostupne svima cilj svake narodne knjižnice je da postane nezaobilazno mjesto gdje će i mladi rado dolaziti i gdje će moći zadovoljiti svoje specifične interese i potrebe. Verena Tibljaš stoga naglašava: "Usavršavajući svoje usluge za mlade, jednu po jednu, krećemo se k cilju: dobroj knjižnici za mlade koju će mladi prepoznati i odabrati za svog dobrog suradnika u osobnom razvoju. Knjižnicu u koju će poželjeti ući... i ostati."⁷ Tu nimalo ne pomaže stereotip o knjižnici kao tihom, mirnom i dosadnom mjestu. Stoga nije lak zadatak knjižnicu i njezine programe za mlade učiniti vidljivijom mladim osobama kao dobrim izborom mjesta u kojemu će provoditi svoje slobodno vrijeme.

Book Fun Club – poseban program za tinejdžere

Začeci rada s mladima u Dječjem odjelu Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar sežu u devedesete godine dvadesetog stoljeća. Do tada je već bio uhodan rad s predškolicima kroz Igraonice i s djecom mladog osnovnoškolskog uzrasta za koje se redovito organiziraju pričaonice i razne radionice, no za tinejdžere nije postojao neki poseban program. Za pokretanje posebnog programa za tinejdžere Dječji odjel je bio sasvim logičan izbor. Tada je imao i bolje prostorne uvjete, a stariji osnovnoškolci su i prema pravilima o korisnicima pripadali tom odjelu. Začetnica i buduća voditeljica novog programa za mlade i sama je tijekom odrastanja bila dio skupine mladih knjižničara u svojoj školskoj knjižnici, pa je 1997. godine pokrenula program mladih knjižničara koji je tijekom tri godine postojanja okupio dvadesetak mladih u dobi od 13 do 15 godina pod imenom *Kvržice*. Pored uobičajenih

jednostavnijih knjižničarskih poslova kao što su ulaganje grade na police i poravnavanje iste, izdvajanja oštećene, popravak i omatanje grade, članovi *Kvržica* provodili su puno vremena u komentiranju raznih situacija u školi i obitelji, propitivanju o prijateljstvu i prvim simpatijama i raznim drugim temama koje su zaokupljale njihov život, pa je često za promatrače sa strane izgledalo kao da samo gube vrijeme u neobaveznom razgovoru. No, ta potreba mladih da u nekom nezavisnom prostoru bez osjećaja nelagode i straha od procjenjivanja i ocjenjivanja mogu slobodno iskazati svoje stavove, promišljanja i pitanja koja ih muče, kako tada tako i danas, ostala je jedna od najvažnijih potreba tinejdžera radi koje rado dolaze u knjižnicu u kojoj se osjećaju kao vrijedne i važne osobe ravnopravne odraslima. Dvije članice iz te generacije mladih knjižničara danas su naše kolegice knjižničarke. Slijedila je stanka od nekoliko godina, a onda se 2003. osniva *Book Fun Club*, klub tinejdžera koji kontinuirano djeluje sve do danas. Ideja za ponovno pokretanje programa za mlade došla je nakon predavanja bečke knjižničarke za mlade⁸ koja je govorila o svojim iskustvima, dobrim i lošim, s tom korisničkom skupinom i što su sve učinili kako bi mlade vratili u knjižnicu. Bilo je jasno da nije dovoljno raditi samo na zbirci za tinejdžere i osmišljavati povremene programe za njih. Trebalo je svakako uvesti promjene u načinu rada i pristupu prema tinejdžerima. Za početak je provedena anketa među tinejdžerima s pitanjem sviđa li im se ideja o osnivanju kluba za tinejdžere u knjižnici te su im na izbor dane moguće aktivnosti koje bi voljeli da se provode u tom klubu. Anketa je dala putokaze u kojem smjeru treba krenuti, a zanimljivo je da je na prvo pitanje o osnivanju kluba 100 % ispitanika odgovorilo pozitivno, što je ukazalo na veliku potrebu za osnivanjem takvog kluba. Konstanta ovog kluba je da tinejdžeri jednom tjedno imaju određen termin za zajedničko okupljanje, a sve ostalo, kao broj članova, sastav u odnosu na dob, spol i školu, tjedne samostalne dolaske, aktivnosti i projekte, vrlo je promjenjivo. Svaka je generacija posebna ovisno o društvenim trendovima, stvarima i odnosima koji ih trenutno zaokupljaju. U radu s mladima važno je naglasiti da je informiranje i proces učenja dvosmjernan, neke stvari knjižničari uče tinejdžere, a neke tinejdžeri knjižničare, pa u konačnici svi imaju koristi.

Book Fun Club u berbi knjiga

⁶ Više o empirijskom istraživanju *Percepcije i stavovi mladih Hrvatske prema stvarnosti koja se mijenja* Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu i Zaklade Friedrich Ebert provedenom u Hrvatskoj 2012. godine možete pronaći u pdf izdanju *Mladi u doba krize* na web stranici http://www.idi.hr/images/stories/publikacije/mladi_uvkc.pdf

⁷ Tibljaš, Verena. Kako izgleda dobra knjižnica za mlade? // *Slobodan pristup informacijama* : 7. i 8. okrugli stol: zbornik radova / urednica [7. okruglog stola] Aleksandra Horvat, [8. okruglog stola] Loris Bučević Sanvincenti. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009. Str. 150.

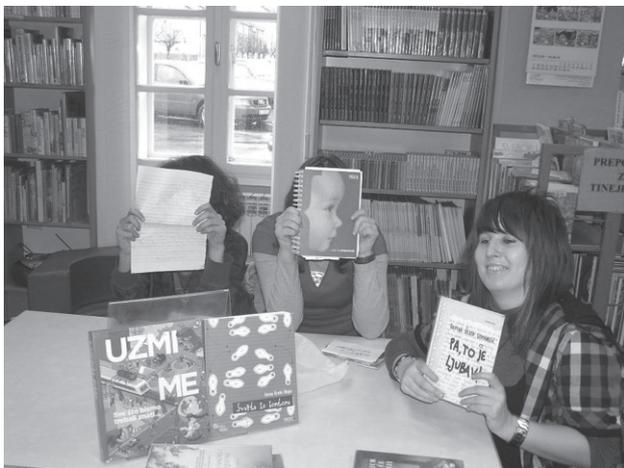
⁸ Predavanje održano u sklopu Međunarodnog stručnog skupa u organizaciji Hrvatskog centra za dječju knjigu i Knjižnica grada Zagreba 29. travnja 2003. povodom Međunarodnog dana dječje knjige.

Aktivni članovi *Book Fun Cluba* često dolaze u knjižnicu i pomažu u obavljanju svakodnevnih knjižničarskih poslova, sudjeluju u svim većim projektima koji se provode u knjižnici i u kojima su od pomoći jer puno je malih stvari koje treba učiniti, a oni će to učiniti izvrsno. Njeguje se pozitivan stav prema knjižnici, knjigama i čitanju, pa se provode aktivnosti vezane na te teme kao što su izrade hit lista i panoi preporuka *teen* literature. Vrlo često se bave temama zdravog odrastanja i izgradnja osobnosti, pa pozivaju u goste stručnjake s raznih područja, psihologe, pedagoge, defektologe, medicinske djelatnike i druge koji ih stručno informiraju. Uključuju se u akcije u kojima svojim sudjelovanjem doprinose kvalitetnijem životu tinejdžera u zajednici. Svaka generacija je različita i pamtimo ju po kreativnosti i samostalnosti u osmišljavanju i provedbi projekata. Prva generacija *Bukfanovaca* osmislila je klubu ime na engleskom jeziku i već na samom početku stavila knjižničare na ispit jer bi za osviještenog i kompetentnog knjižničara za mlade puno prihvatljiviji bio naziv na hrvatskom jeziku, no kako se oni nisu dali odmaknuti od izabranog imena, činilo se pametnijim odustati od predlaganja prikladnijih naziva koje su oni s iskrivljenim licima glatko odbijali. I iako se sljedećim generacijama davala mogućnost izbora novog imena, do toga nikada nije došlo. Istu tu prvu generaciju pamtimo po interaktivnim predstavama tipa odgojnog kazališta. Aktivističkom predstavom *San o mom gradu* osvojili su nagradu na bjelovarskoj Agori i desetodnevno ljetovanje u Novom Vinodolskom, a ni tamo nisu mirovali, već na svoju inicijativu organizirali *Igre bez granica* i *Novovinodolski idol* za cijelo odmaralište. Sljedeća generacija dobila je priliku sudjelovati u radijskoj emisiji BBR-a. Emisija *REM* (Radio emisija mladih) održavala se jednom mjesečno u trajanju od 30 minuta. Koncipirali su je tematski, pa je prvi dio emisije bio vezan uz izabranu temu, a drugi uz zanimljivosti, novosti i, naravno, preporuke za čitanje. Pozivali su goste u emisiju, anketirali na terenu, uglavnom, u nepune dvije godine koliko su trajale te emisije, *Klub* je isključivo djelovao u službi tih radio emisija. Promjenom politike radija ugašene su emisije, ali ne i *Klub* koji je nastavio raditi, a došli su i neki novi klinci koji su donijeli i neke nove ideje. A to su bila snimanja videospotova i dokumentarnih filmova. U to vrijeme često se

moglo u knjižnici zateći nekoga s kamerom u ruci i nekolicina djevojaka i mladića koji pokušavaju nešto glumiti, što je bilo iznimno teško radi ogromne količine smijeha. Nažalost, ni jedan od tih filmića nije sačuvan, barem ne u knjižnici, ostali su samo papiri sa scenarijima i raznim zabilješkama te par fotografija.

Odlaskom kamermana naglo prestaju snimanja, a interes *Bukfanovaca* usmjerava se prema parlaonicama koje su pripremali s velikim žarom. Popularna HTV-ova emisija *Parlaonica* bila je polazište za parlaonice *Book Fun Cluba* koje su i same nakon nekog vremena stekle popularnost među tinejdžerima u gradu Bjelovaru. Parlaonice s temama poput ovisnosti, večernjih izlazaka, izbora srednje škole, puberteta i adolescencije okupljale su u Dječjem odjelu brojne znatizeljnike jer su osjetili da u tom prostoru mogu zaista slobodno iskazati svoje mišljenje bez straha od procjenjivanja i osude. Ponekad su tinejdžeri iznenadili iskazanim stavovima, posebno oni od kojih se naviklo da svojim ponašanjem opravdaju očekivanja odraslih. Ovdje treba naglasiti da knjižničari kao partneri tinejdžera u njihovim projektima svakako trebaju reagirati u situacijama koje nadilaze njihovo znanje, poimanje i iskustvo. Jedna je generacija *Bukfanovaca* bila iznimno kreativna, pa su tih godina nastale slovarica *Abeceda likova iz priča*, enigmatski listić s križaljka, osmosmjerkama i premetaljka *Kutak za enigmatski trenutak*, prvi kalendari i još puno kreativnih uradaka poput knjiga kao origami ukras koje poklanjaju književnicima za održani susret. U sve ovo vrijeme tinejdžeri u knjižnici dijelili su isti prostor s ostalim korisnicima Dječjeg odjela što puno puta nije bilo odgovarajuće jer su tinejdžeri uglavnom nesvjesni drugih oko sebe, a drugi su pak manje tolerantni prema tinejdžerima. Kako nije bilo mogućnosti za odlazak u neki drugi prostor, promišljalo se o prenamjeni jednog dijela Dječjeg odjela za potrebe tinejdžera. Tijekom ljetnih praznika 2008. godine pristupilo se preuređenju u kojem su aktivno sudjelovali i *Bukfanovci*. Početkom rujna službeno je otvorena *Teen zona*, prostor ograđen policama od ostatka odjela. Idealno za okupljanje tinejdžera. Police zaklanjaju pogled, a i zvukovi više slobodno ne putuju cijelim odjelom. *Teen zona*, pored literature za tinejdžere, opremljena je i glazbenom linijom, prijenosnim računalom i funkcionalnim namještajem.

Otvaranjem ovog posebnog prostora za mlade korisnike i *Book Fun Club* dobiva novi zamah. Mlade koji su sudjelovali u preuređenju konkretno su osjetili što znači uzeti stvar u svoje ruke i učiniti nešto dobro za sebe i svoje vršnjake, pa su poletno krenuli dalje s radom u Klubu. Možda je potrebno naglasiti da nisu svi tinejdžeri koji su članovi Kluba strastveni čitatelji, niti je to jedan od uvjeta, no dogodilo se u jednoj generaciji da je većina bila upravo takvih strastvenih čitatelja. I gotove sve aktivnosti koje su radili imale su usku vezu s knjigama, književnicima i čitanjem. Ono po čemu su bili posebni, organizacije su književnih susreta s poznatim književnicima za djecu i mlade u kojima su često bili voditelji ili suvoditelji kao i organizacija zabavnog dijela u programu *Uberi priču*, koji nije mogao proći bez njihove kreativne pomoći. Svoju ljubav prema lijepim riječima rado su dijelili sa svojim vršnjacima, ali i s mladima, pa su nerijetko odlazili i u Igraonicu djeci čitati priče. To je lijep primjer da tinejdžeri,

Teen zona

koliko god iskazuju želju za odvojenosti, žele suraduju i s drugim generacijama. Posljednje generacije *Bukfanovaca* karakteriziraju nove tehnologije. Putem skypa povremeno "chataju" s mladima iz riječke knjižnice. Svjesni važnosti koju virtualni svijet ima u životima tinejdžera, blog se činio kao idealno sredstvo kako zanimljive i kvalitetne sadržaje ponuditi mladima, u njima bliskom *online* okruženju, mjestu u koje rado i često zalaze. Godine 2011. u suradnji s članovima klubova čitatelja za mlade iz još tri hrvatske narodne knjižnice, riječkom, zadarskom i vinkovačkom, aktivno su sudjelovali u pokretanju čitateljskog bloga za tinejdžere *Knjiški frikovi*⁹ kojemu su, tako je ispalo, ime dali baš bjelovarski *Bukfanovci*. Pišu i uređuju sadržaje na blogu kao što su preporuke za čitanje, autorski tekstovi i fotografije, mudre izreke o knjigama i čitanju i druge zanimljivosti koje zaokupljaju život mladih. Naravno, postoji i mjesto, odnosno kategorija, gdje mogu samo brbljati jer s novim načinima komunikacije ne prestaje potreba za neformalnim i neobaveznim druženjem. Na inicijativu tinejdžera koji uređuju blog i u skladu s trendovima o načinima i mjestima provođenja slobodnog vremena mladih pokrenuta je i prateća istoimena facebook stranica¹⁰. Pored uređivanja bloga i fejsa članovi *Book Fun Cluba* sudjeluju u aktivnostima koje nisu vezane isključivo uz nove tehnologije. Uključeni su u kreiranje programa ljetnih tečajeva *Što znam ja, znat' ćeš i ti!* u kojima aktivno sudjeluju u cijelome procesu nastajanja tog programa, od početne ideje, pripreme i organizacije do same provedbe. Kao voditelji tečaja prenose svoje znanje i vještine vršnjacima i nešto mladim generacijama iz onoga čime se bave u slobodno vrijeme ili to znanje i vještine stječu u nekom obliku obrazovanja. Trenutno provode anketno istraživanje o čitanju mladih Bjelovarčana, a u tijeku je i planiranje *Tuluma u knjižnici*, odnosno programa za tinejdžere uz Noć knjige 2014.

Zaključak

Sredinom dvadesetog stoljeća postaje sasvim izvjesno da su mladi po mnogočemu specifična skupina korisnika. Kako bi se zaustavio trend opadanja mladih korisnika, knjižnična stručna zajednica uvodi promjene u pristupu toj skupini.

IFLA 1996. godine objavljuje *Smjernice za knjižnične usluge za mladež* koje daju okvir za knjižnične usluge za mlade i koje svaka zajednica treba prilagoditi svojim uvjetima i mogućnostima. Kako su *Smjernice* samo preporuke i upute, dakle nisu obvezujuće, puno ovisi o knjižničarima koji su se voljni prilagodavati ovoj zaista posebnoj i vrlo osjetljivoj skupini korisnika. Specifične potrebe i interesi mladih gotovo nameću posebne programe, građu i prostor. No, glavno obilježje knjižničarstva za mlade je u pristupu koji se ogleda u usmjerenju na mlade kao aktivne sudionike i stvaranju partnerskog odnosa s njima. Mladi nisu pasivni primatelji usluga, već proaktivni korisnici. Hrvatska također slijedi razvoj usluga za mladež i od tri moguća koncepta rada s mladima, knjižnice za mlade, odjeli za mlade i posebni programi, najčešći oblik u hrvatskim knjižnicama je potonji. Većina knjižnica provodi aktivnosti s mladima u dječjim odjelima što je logičan izbor s obzirom da je u radu s mladima potreban pedagoški pristup koji provode dječji knjižničari. Svakako valja osigurati, ako je ikako moguće, odvojeni prostor s obilježjima mlade generacije u kojem će se nalaziti građa i oprema namijenjena njima te prostor za provođenje slobodnog vremena. Dječji odjel Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar 1997. godine uvodi program *Mladi knjižničari* koji je tijekom tri godine postojanja okupio dvadesetak zainteresiranih tinejdžera za aktivan rad u jednostavnijim knjižničarskim poslovima i organizaciji posebnih aktivnosti za mlade. Dječji odjel osniva 2003. godine novi klub tinejdžera nazvavši ga *Book Fun Club* koji kontinuirano djeluje do danas s tendencijom nastavka djelovanja. Klub je namijenjen mladima u dobi od 13 do 19 godina. Jednom tjedno sastaju se u prostoru *Teen zone*, posebno uređenom prostoru za njih, kada dogovaraju zajedničke aktivnosti i projekte, a mogu doći i kada imaju slobodnog vremena i žele ga iskoristiti za rad u knjižnici. Klubom je prošlo više generacija tinejdžera od kojih je svaka generacija po nečemu bila posebna i ostavila svoj trag. U radu s mladima treba biti spreman na promjenjivost i brzu sposobnost prilagodavanja trendovima i tehnologijama. Treba oslušivati njihove trenutne potrebe i interese i pri tom uvijek imati na umu poznatu sintagmu: "S njima, a ne za njih!"¹¹.

KNJIŽNIČNE USLUGE ZA MLADE S POSEBNIM OSVRTOM NA PRVU KNJIŽNICU ZA MLADE U HRVATSKOJ

Piše: Kristina Čunović, Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić" Karlovac

Uloga knjižnice kao mjesta osobnog razvoja mladih jača u posljednjem desetljeću dvadesetog stoljeća kada mnoge narodne knjižnice, posebice njemačke, pokreću raznovrsne projekte i programe za mlade. Razlog tome može se pronaći u činjenici da IFLA kao krovna međunarodna knjižničarska

organizacija objavljuje prvo izdanje *Smjernica za knjižnične usluge za mladež*¹².

Prema *Smjernicama* knjižnice uslugama i programima mogu zadovoljiti jedinstvene potrebe mladih ako se osiguraju osnovni uvjeti: odgovarajući prostor namijenjen mladima, odgovarajuća građa, program i aktivnosti koji polaze od potreba i interesa mladih, pristupačni i komunikativni knjižničari, sadržajno zanimljive mrežne stranice knjižnice

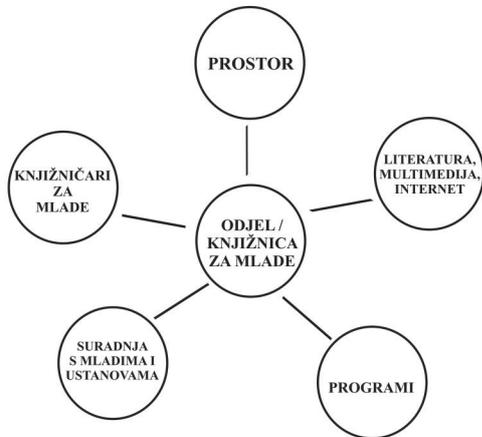
⁹ Web adresa bloga *Knjiški frikovi*: www.frikovi.wordpress.com

¹⁰ Web adresa facebook stranice *Knjiški frikovi*: <https://hr-hr.facebook.com/pages/Knji%C5%A1ki-frikovi/324020011023978>

¹¹ Poznata sintagma Virginie Walter i Elaine Meyers, autorica stručne knjige *Teens and Libraries: Getting It Right*.

¹² *Guidelines for library services for young adults*. The Hague : IFLA Headquarters, 1996.

za mlade, suradnja s drugim ustanovama i udrugama s naglaskom na uključivanju mladih u sve korake razvoja knjižničnih usluga – od planiranja usluga, izgradnje zbirke, predstavljanja u javnosti do vrednovanja.

Grafčki prikaz elemenata važnih za odjel/knjižnicu za mlade¹³

Knjižnične usluge za mlade moraju obuhvaćati fond i građu (tiskana, AV i elektronička građa), programe, prostor odvojen od knjižničnog dijela za djecu ili odrasle ureden tako da poziva na druženje (poput kafića, s dvosjedima, posebno označen...). No ne treba čekati da prostor i ponuda udovolje standardu jer to može značiti naraštaje i naraštaje izgubljenih za knjižnice. Zato često treba djelovati odmah, ne čekati bolje uvjete, nego u skladu s onim čime knjižnica raspolaže djelovati u suradnji s mladima.¹⁴ Sve što se čini u radu s mladima treba činiti "s njima, a ne za njih". U hrvatskim narodnim knjižnicama osigurava se uglavnom samo literatura za mlade korisnike, i to pretežito ona potrebna za obrazovanje u kombiniranim "odjelima za djecu i mladež", dok je uloga knjižnice u slobodnom vremenu mladih prilično zanemarena i za njih ima malo posebnih usluga i programa.

Nadalje, dobra knjižnica/odjel za mlade treba imati mrežnu stranicu čije uredništvo čine i mladi članovi knjižnice i koja se obraća njima. U prvu fazu izrade nacrtu mrežnih stranica potrebno je uključiti mlade korisnike kako bi one zaista odgovarale njihovim potrebama i interesima.

Odjeli i knjižnice za mlade zahtijevaju i senzibilizirane knjižničare koji znaju odgovoriti na neizrečena pitanja, odnosno koji su dovoljno osjetljivi da prepoznaju što u određenom trenutku može biti neizrečena potreba. Upravo potreba za "informacijama za život" govori o društvenoj ulozi knjižnica danas, osobito prema mladim ljudima koji očekuju da će odgovore na životno važna pitanja dobiti u

knjižnici.¹⁵ Sve dulje trajanje institucionaliziranoga obrazovanja, neizvjesne mogućnosti zapošljavanja (osobito na sigurnim i dobro plaćenim poslovima), otežano socioekonomsko osamostaljivanje, odlaganje zasnivanja vlastite obitelji i nedostatno uključivanje u procese društvenoga (političkoga) odlučivanja čine mladež najranjivijim segmentom populacije.

Prva Knjižnica za mlade u Hrvatskoj

Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić" Karlovac otvorila je 2003. godine povodom 165. godine postojanja Knjižnicu za mlade što ju čini prvom narodnom knjižnicom s izdvojenim prostorom za tinejdžere i mlade odrasle ljude u Hrvatskoj. U ovoj se knjižnici vodi računa o specifičnostima mladih, o njihovim interesima i informacijskim potrebama, o svim zahtjevima koji proizlaze posebice iz izgleda prostora, ponude organiziranih programa, kompetencije knjižničara koji svakodnevno rade s mladima te uključivanju mladih u osmišljavanje i provedbu knjižničnih usluga i programa i vrednovanje.

Prostor Knjižnice za mlade je višefunkcionalan, što znači da član knjižnice može koristiti knjigu, AV građu ili računalo te opremljen suvremenom opremom i namještajem. Knjižnica je podijeljena u četiri cjeline:

Prostor Knjižnice za mlade namijenjen druženju

- Prostor za druženje mladih nalik kafiću ili klubu mladih s aparatom za kavu i barskim stolom i stolicama te opremljen računalima. Žamor i razgovor očekivan je, stoga je on akustično ograđen od dvorane za predavanja staklenim zidom. Uređen je modernim policama koje uz časopise i popularnu literaturu nude razne informativne letke što Knjižnicu za mlade čini svojevrsnim infocentrom za mlade u Karlovcu jer im osigurava primjerenu razinu informiranosti o njihovim pravima i mogućnostima te o programima i uslugama koje im se nude.
- Prostor u kojemu je smještena knjižna građa (između ostalog, najbolje opremljena stripoteka u Karlovcu) i neknjižna građa, dio knjižnice namijenjen tihom radu.

¹³ Grafikon prvi puta objavljen u: Čunović, Kristina. Čitateljski interesi mladih i uloga knjižnice u promicanju čitanja kod mladih. // *Knjižničarstvo: glasnik Društva knjižničara Slavonije i Baranje* 11-12, 1-2(2007-2008), str. 71-82.

¹⁴ Usp. Tibljaš, Verena. Kako izgleda dobra knjižnica za mlade? // *Slobodan pristup informacijama* : 7. i 8. okrugli stol : zbornik radova / urednica [7. okruglog stola] Aleksandra Horvat, [8. okruglog stola] Loris Bučević Sanvincenti]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009. Str. 146-151.

¹⁵ Usp. Stričević, Ivanka. Informacije potrebne mladima za osobni razvoj. // *Slobodan pristup informacijama* : 7. i 8. okrugli stol : zbornik radova / urednica [7. okruglog stola] Aleksandra Horvat, [8. okruglog stola] Loris Bučević Sanvincenti. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009. Str. 136.

- Dvorana za predavanja i radionice.
- Čitaonica dnevnog i tjednog tiska koju koriste i stanovnici središnjeg dijela grada.

Ponudena grada ne posuđuje se jer cilj je da mladi dio svog slobodnog vremena provode u suvremenom prostoru knjižnice, a svojim radnim vremenom, 9 – 21 sat, podržava mladenački životni stil. Knjižnica za mlade nudi također uslugu pretraživanja interneta, a knjižničari su na raspolaganju i educiraju korisnike u korištenju pretraživača interneta, programa za obradu teksta ili slike, pomažu u pronalaženju posla putem interneta i/ili sudjelovanju u različitim oblicima društvenog softvera (blogovi, wiki stranice i dr.).

Tjedan ekstremnih sportova, predstavljanje capoiere u dvorani

Prvi koraci u oblikovanju programa prve hrvatske Knjižnice za mlade bili su proučiti istraživanja o mladima provedena u Hrvatskoj, provesti istraživanje među mladim Karlovcanima kojim se nastojalo spoznati što zajednica mladih radi u slobodno vrijeme, koliko čitaju te u kakvim programima bi voljeli sudjelovati, slijediti IFLA-ine *Smjernice za knjižnične usluge za mladež* te okupiti grupu društveno senzibiliziranih mladih koji će sudjelovati u oblikovanju

i provedbi programa. U programu je naglasak stavljen na organiziranje radionica, parlaonica, rasprava u grupama te na redovnim ciklusima jer stalni programi stvaraju naviku dolaženja.

Osnovna suradnja Knjižnice za mlade odvija se sa školama. Kako bi se osigurala suradnja narodne i školske knjižnice, središnja Gradska knjižnica "I. G. Kovačić" Karlovac i njena dislocirana Knjižnica za mlade 2010. godine potpisuju sa srednjim školama formalni ugovor o suradnji.¹⁶ Pisanim dokumentom definirani su zajednički planovi i zadaci, a međusobne obaveze dogovaraju se planski, unaprijed, a ne stihijski. Ovo je prvi takav primjer partnerske suradnje u Hrvatskoj s ciljem ostvarivanja kvalitetnije nastave i cjeloživotnog učenja.

Knjižnica za mlade je prva knjižnica u Hrvatskoj koja je omogućila slijepim osobama računalo opremljeno glasovnim softverom "Jaws" za pretraživanje interneta. Knjižnica je namjeru povećanja svoje uloge u društvenoj integraciji slijepih osoba uspjela provesti suradnjom s Hrvatskom knjižnicom za slijepce te udrugama slijepih u gradu Karlovcu i Karlovačkoj županiji.

Budućnost Knjižnice za mlade u Karlovcu vidimo u regionalnoj i međunarodnoj suradnji s drugim knjižnicama/odjelima za mladež i zajedničkom osmišljavanju i razvijanju novih i inovativnih usluga za mladež. Ulaskom u Europsku uniju pitanja o obrazovnim i drugim mogućnostima rastu među mladom populacijom. Knjižnica za mlade odnedavno u suradnji s EDIC Karlovac (*Europe Direct Karlovac*) postaje informacijski centar o Europskoj uniji koji zainteresiranim mladim Karlovcanima svakog utorka i četvrtka od 9 do 13 sati nudi odgovore na upite vezane uz aktualne događaje, politike EU i sve što se tiče Republike Hrvatske, Karlovačke županije i naših građana u kontekstu članstva Republike Hrvatske u EU. Ugodan prostor, velika dvorana za predavanja, izbor raznih brošura koje su za posjetitelje besplatne i osoblje omogućavaju da članstvo u EU bude pozitivno iskustvo za svu karlovačku mladež.

SAMOVREDNOVANJEM DO NOVIH USLUGA ZA MLADE U KNJIŽNICI TEHNIČKE I OBRTNIČKE ŠKOLE BJELOVAR

Pišu: Rajna Gatalica, Tehnička škola Bjelovar i Katarina Belančić, Obrtnička škola Bjelovar

U posljednje vrijeme sve više se piše, govori, ali i provodi samovrednovanje školskih knjižnica. Knjižničarka Ivana Vladilo izradila je dokument pod nazivom *Samovrednovanjem do vrednovanja* koji pomaže i potiče školskog knjižničara da se odluči na taj važan i nužan zadatak. U svim strateškim dokumentima za školske knjižnice, počevši od IFLA-inih *Smjernica za knjižnične usluge za mladež* pa do *Standarda za školske knjižnice* ističe se važnost vanjskog, ali i unutarnjeg vrednovanja rada. Razlog provođenja samovrednovanja knjižnice Tehničke i Obrtničke škole Bjelovar bila je prvenstveno snažna znatiželja: Kako nas vide učenici? Jesu li zadovoljni aktivnostima, naslovima i uslugom? Koliko smo nastavnicima važne? Koje usluge bi učenici voljeli uvesti u knjižnicu? Osim toga primijetile smo da postoji veliki jaz u onome što mi (knjižničarke) smatramo

da je važno, dobro i zanimljivo i onome što naši učenici smatraju važnim, dobrim i zanimljivim. Ponukane željom da našim korisnicima ponudimo aktivnosti i usluge "koje zadovoljavaju njihove potrebe za obrazovanjem, informiranjem, kulturom i raznodom"¹⁷, da budemo svjesne vlastitih nedostataka te da osmislimo način unapređenja rada, provele smo anketu samovrednovanja knjižnice. Važno je napomenuti da smo izdvajale nedostatke na kojima kao

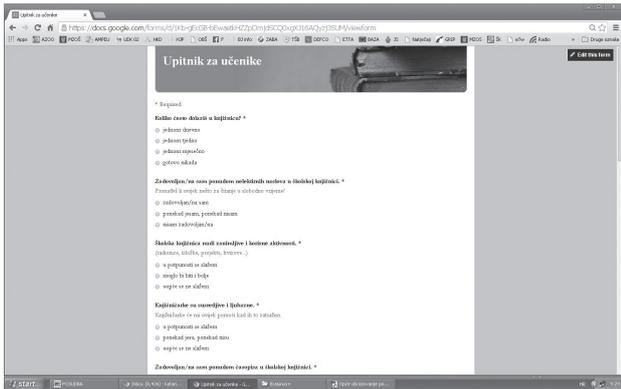
¹⁶ Usp. Milovčić, Jasmina; Čunović, Kristina. Partnerski projekt narodne i školske knjižnice. // XXII. *Proletna škola školskih knjižničara Republike Hrvatske* / urednik Miroslav Mićanović. Zagreb: Agencija za odgoj i obrazovanje, 2010. Str. 186-188.

¹⁷ Muller, P. i Chew, I. *Smjernice za knjižnične usluge za mladež*. Preradeno izdanje *Smjernica* koje je 1996. objavio Stalni odbor Sekcije knjižnica za djecu i mladež, Zagreb: HKD, 2009. Str. 12.

knjižničarke možemo raditi i koje možemo s vremenom popraviti. U članku neće biti riječi o poteškoćama (s kojima se trenutno nosi svaka školska knjižnica) na koje izravno ne možemo utjecati.

Prije provedbe ankete knjižničarke su iznijele pretpostavke o rezultatima:

- nezadovoljstvo prostorom
- nezadovoljstvo radnim vremenom knjižnice
- nezadovoljstvo fondom (premao beletristike i novih naslova općenito)
- premalo računala
- zastarjela stručna literatura.

Upitnik za učenike

Rezultati ankete

U daljnjem tekstu ćemo navesti samo najvažnije zaključke koje smo dobile iz ankete koju je ispunilo 454 učenika (od ukupno 772) i 25 nastavnika (od ukupno 86) iz obiju škola.

Analiza ankete pokazala je da gotovo 36 % učenika iz jedne škole i čak 56 % učenika iz druge škole gotovo nikada ne dolazi u knjižnicu, a oko 40 % učenika dolazi samo jednom mjesečno. S obzirom na veličinu postotka zaključile smo da će nam u narednom razdoblju jedna od temeljnih aktivnosti biti promocija knjižnice u školskoj zajednici. Do ovog zaključka došle smo i zbog činjenice da je oko 30 % učenika na većinu pitanja odgovaralo s "ne znam", što govori o njihovoj nezainteresiranosti i rezigniranosti spram školske knjižnice.

Najveće iznenađenje je zadovoljstvo učenika prostorom i uređenjem knjižnice. Prije provedbe ankete pretpostavljeno je da će učenici kao najvažniji nedostatak školske knjižnice navesti upravo manjak prostora koji nas uvijek koči u radu, ali 60 % učenika ne percipira mali prostor i staru opremu kao nedostatak. Samo 14 % učenika je nezadovoljno prostorom školske knjižnice, a 26 % učenika je neodlučno. Zaključujemo da su učenicima mnogo važnije aktivnosti koje knjižnica nudi i ponašanje knjižničara od prostora u kojem se nalaze.

Oko 87 % učenika i 93 % nastavnika smatra da su knjižničarke ljubazne i susretljive. Ovaj podatak nam je važan za osobni i profesionalni rast, ali i za samu školsku knjižnicu ako se osvrnemo na tezu da školski knjižničar čini školsku knjižnicu.

Aktivnosti za mlade

Anketa je pokazala koje usluge naši učenici žele uvesti u školsku knjižnicu, a kojim uslugama su trenutno zadovoljni. Usluge su poredane od onih koje su imale najveći broj glasova do onih s manjim brojem glasova:

- projekcije filmova (72 % učenika)
- radionice na satu razrednika (45 % učenika)
- kreativne radionice (39 % učenika)
- kvizovi i natjecanja (37 % učenika)
- europski projekti i suradnja s mladima iz drugih zemalja (37 % učenika)
- razgovor s književnikom (35 % učenika).

U posljednjem pitanju učenici su trebali predložiti neku aktivnost u kojoj bi voljeli sudjelovati, već postojeću ili novu. Predloženo je kartanje, čitanje u Domu za starije i nemoćne osobe Bjelovar, kvizovi iz struke, problemski kvizovi, radionice iz struke, čitanje stripova, usavršavanje engleskog jezika, igranje društvenih igara.

Da zaključimo, očekivani rezultati prije provedbe ankete samo se djelomično poklapaju sa stvarnim stanjem nakon ankete. Najveće iznenađenje je zadovoljstvo učenika prostorom knjižnice, pa zaključujemo da su učenicima važnije usluge koje knjižnica nudi i odnos s knjižničarom od prostora i opreme. Ovaj odgovor učenika nam je pomogao da se prisjetimo kako je osobnost knjižničara i njegov pristup u radu s učenicima doista najvažnija karika u školskoj knjižnici.

S obzirom da postotak učenika koji dolaze u knjižnicu bar jednom tjedno iznosi 15 %, a naš cilj je taj postotak znatno povećati, u narednom razdoblju intenzivno ćemo se baviti izradom i provedbom promidžbenog plana školske knjižnice.

Usluga za mlade za koju je glasalo najviše anketiranih učenika (72 %) je projekcija filmova. Činjenica je da je to bila jedina ponudena aktivnost u kojoj se ne očekuje izravno sudjelovanje i uključivanje učenika. Jesu li učenici preopterećeni nastavom i zadaćama? Očekuje li se od njih neprestano zalaganje, trud i uključivanje u rasprave? Ne traže li i knjižničari upravo to od njih: neprestano istraživanje, učenje, čitanje, pretraživanje? Ali žele li to i učenici? Ili bi radije da im knjižnica bude oaza mira, mjesto odmora i opuštanja, mjesto na kojem mogu razvijati svoju kreativnost?

Ova anketa nam je pokazala smjer kretanja, ključna mjesta na kojima moramo poraditi. Pokazala nam je da smo tek zagreble ispod površine i da je ovo samo prva anketa u nizu jer je ostalo mnogo neodgovorenih pitanja. Pokazala nam je da nije lako razumjeti potrebe mladih, ali i to da će nam oni dati odgovore ako postavimo prava pitanja i ako smo spremni razumjeti.

RAZGOVOR S POVODOM: IVO TREPOTEC I MLADEN TUDIĆ - 35 GODINA U BIBLIOBUSU!

Razgovarala: Ljiljana Vugrinec, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

Od prvog dana rada koprivničkog bibliobusa, 1979. godine, njegov je vozač Ivo Trepotec, dok je prvi knjižničar bio Josip Blažek. Nakon što je kolegu Blažeka ubrzo zamijenio Mladen Tudić, posada bibliobusa nije se više mijenjala. Legendarni bibliobusni dvojac Ivo & Mladen tako sve do danas desetljećima neumorno putuju podravskim cestama svojom "knjižnicom na kotačima". U bibliobus se, već tradicionalno, dolazi ne samo posuditi novu knjigu već i porazgovarati, razmijeniti novosti, poigrati se i družiti jer je tijekom vremena pokretna knjižnica postala nezaobilaznim dijelom života svakog mjesta koje posjećuje, a članovi njezine posade rado viđeni znanci koje i djeca i odrasli čitatelji s veseljem dočekuju na svakom bibliobusnom stajalištu.

Vrijeme je donijelo brojne promjene u radu pokretne knjižnice. Prije deset godina prvo bibliobusno vozilo zamijenjeno je novim suvremenijim bibliobusom. U poslovanju se danas koriste mobitel, računala, internet... Promijenila se i knjižnična grada – uz knjige tu su i DVD-i, CD-i... Od 2009. godine, zahvaljujući značajnijem uključivanju Koprivničko-križevačke županije u financiranje rada bibliobusa, mreža stajališta proširena je i na durdevačko područje. Nakon tridesetak godina garažiranja pod vedrim nebom, bibliobus je 2012. dobio na upotrebu garažu u bivšoj koprivničkoj vojarni, a u najnovijoj povijesti koprivničke Bibliobusne službe posebno mjesto zauzima 2013. godina kada su se u Koprivnici na 11. okruglom stolu o pokretnim knjižnicama i 5. festivalu bibliobusa okupile sve hrvatske putujuće knjižnice – 10 bibliobusa s posadama, zajedno s velikim brojem knjižničara iz cijele Hrvatske kao i iz drugih zemalja.

No najveći izazovi koprivničku Bibliobusnu službu očekuju upravo u jesen 2014. godine kada nakon 35 godina "plovidbe" bibliobusnim "morem" oba člana bibliobusne posude, Ivo Trepotec i Mladen Tudić, istovremeno odlaze u zasluženu mirovinu. Što oni sami kažu o svoja tri i pol desetljeća provedena na kotačima bibliobusa, kakve uspomene nose, kako gledaju na sadašnjost i budućnost pokretnih Knjižnica, pročitajte u nastavku.

Ivo i Mladen, posada koprivničkog bibliobusa

Koprivnički bibliobus u 2014. pruža knjižničnu uslugu na području 16 općina Koprivničko-križevačke županije gdje ima 40 stajališta u 32 naselja te na području grada Koprivnice gdje ima još 10 stajališta u 6 naselja. U 2013. godini u bibliobus je bilo učlanjeno 2 159 korisnika, zabilježeno je 15 105 posjeta i 27 239 posuđenih jedinica građe. U 35 godina rada članovi posade bibliobusa, Ivo Trepotec i Mladen Tudić, korisnicima su posudili oko 1 000 000 jedinica knjižnične građe, a sa starim i novim bibliobusom zajedno su prešli blizu 300 000 kilometara – što je jednako kao da su 120 puta obišli ekvator!

SVEZAK: Ispričajte nam kako je sve počelo. Čega se sjećate iz prvih godina u bibliobusu?

MLADEN: Velikih gužvi. Učiteljice su vodile cijele razrede na učlanjivanje, pa su djeca čekala u redu i u bibliobusu i oko njega. Učlanjivali su se svi odreda. Sve se radilo ručno, upisivali podaci u knjigu članova, ispisivale iskaznice, obavljala posudba pomoću džepića i kartica... Trebalo je dosta vremena da se sve to obavi, ali nije bilo nervoze ni ljutnje, svi su imali razumijevanja i strpljivo čekali na svoj red.

IVO: U prvim danima toliko je djece dolazilo u bibliobus da su znali posuditi sve do zadnje dječje knjige i slikovnice, koliko god smo ih imali u bibliobusu. Djeci na sljedećim stajalištima nismo mogli reći da za njih nemamo u bibliobusu više ništa, pa da ih ne razočaramo, posuđivali smo im SF knjige, Asimova i Clarka, koje su bile maloga formata i šarenih korica, pa su barem izvana ličile na dječje knjige – važno je bilo da djeca ne odu iz bibliobusa praznih ruku!

Zanimljivo je bilo i što je bibliobus prvih godina na krovu imao zvučnik preko kojeg se obavještavalo stanovnike o dolasku bibliobusa u njihovo mjesto te ih pozivalo da navrate. Uvijek se na zvučnik ponavljala ista rečenice: "Poštovani mještani, stigla je pokretna knjižnica...!"

SVEZAK: Možete li usporediti korisnike bibliobusa, njihove potrebe i navike nekad i sad?

MLADEN: Danas imamo sve više djece korisnika, a manje odraslih jer se puno stajališta nalazi uz škole i vrtiće, a ukinuta je većina stajališta u poduzećima gdje smo nekada imali veliki broj korisnika i vjernih čitatelja. Korisnici su danas educiraniji – puno više traže, zahtjevniji su, očekuju da u bibliobusu nađu baš sve što su vidjeli na internetu ili na TV-u. Sve više traže i drugu građu, osobito filmove. Često imamo pozive mobitelom, korisnici se raspituju imamo li neku knjigu, žele rezervirati, ili naručiti knjigu iz spremišta. Javljaju se i e-mailom, prate nas na facebooku....

IVO: Prije su korisnici od nas više tražili da ih savjetujemo što da pročitaju, a danas često traže baš određeni naslov. Nekad smo bili savjetnici i za druga pitanja, ne samo o knjigama. Dolazili su ljudi, osobito stariji, pitati

nas što mislimo – trebaju li prodati zemlju ili dati u najam, čime pošpricati gorice, kako se kreću cijene stoke... Jako su cijenili naše mišljenje i informacije koje su mogli preko nas dobiti iz drugih sredina jer nije bilo puno drugih načina komunikacije, kao danas.

Posada bibliobusa na Danu otvorenih vrata 2012.

SVEZAK: Možete li izvojiti nekog posebnog korisnika ili stajalište koje je za Vas posebno?

MLADEN: Teško je odabrati jedno stajalište ili jednog korisnika. Svako stajalište ima svoje posebnosti. Uvijek su nam posebno bili dragi korisnici u podmakloj životnoj dobi. Imali smo ih više starijih od 90 godina koji su redovito dolazili u bibliobus, posuđivali i čitali knjige. S njima je uvijek bilo zanimljivo razgovarati. U vrijeme kad smo odlazili u koprivnička poduzeća, također su nam ostala u sjećanju mnoga ugodna druženja i razgovori s korisnicima, a posebno gableci u nekadašnjim radničkim restoranima – u Podravki, Pomki, Bilo-Kalniku, Slogi, Elektri...

IVO: Često smo imali šaljivih situacija na terenu. Jedna starija bakica tražila je nedavno za svoju unuku knjigu Anti-noga, a zapravo se radilo o Sofoklovoj *Antigoni*. Na stajalištima uz vrtiće i škole imali smo također raznih doživljaja. Prilikom jednog posjeta vrtiću "Zvezdici" na Lenišću u Koprivnici stajali smo na obližnjem parkiralištu. Upravo je u bibliobus ušla grupa djece kad se ispostavilo da smo bibliobusom "zagradili" jedan parkirani automobil. Djeca su posjedala na pod, a ja sam pokrenuo bibliobus i pomaknuo ga par metara dalje po parkiralištu. Ova kratka vožnja bibliobusom izazvala je pravo oduševljenje kod mališana, a u sljedećoj skupini djece koja je čekala na red da uđe u bibliobus bilo je gotovo i suza kad su shvatili da je to bio samo izvanredni slučaj i da se oni neće voziti kao skupina prije njih!

SVEZAK: Što Vam je u pokretnoj knjižnici općenito najljepše, a što najteže?

MLADEN: Najljepši su dobri odnosi i suradnja s članovima, druženja, prijateljstva, zadovoljstvo kad vidimo koliko korisnicima znači dolazak bibliobusa u njihovo mjesto. Onda nam ništa nije teško pa ni ići na cestu po nevremenu, probijati se kroz snijeg ili znojiti na +40. A teško je kad se ne može ispuniti želja i zahtjev svakog korisnika.

IVO: Najteže je, što se posla tiče, što se u bibliobusu zna stvoriti velika gužva odjednom jer su stajanja relativno kratka, a prostor mali. Čim bibliobus dode, često veliki broj korisnika, osobito djece, nahrupi unutra i svi nešto traže i

že u isti čas. Zato ponekad treba uložiti povećani napor da se zadrži smirenost i strpljivo saslušati i uslužiti svakoga.

MLADEN I IVO: Najteža je bila godina između odlaska starog i dolaska novog bibliobusa – cijela godina provedena u knjižnici, bez bibliobusa i bez mogućnosti posjećivanja stajališta!

SVEZAK: Kako gledate na promjene koje su se zadnjih desetljeća dogodile u razvoju knjižničarstva – nova grada, nove usluge, promijenjene potrebe korisnika? Kako je sve to utjecalo na Vaš rad u bibliobusu?

MLADEN: Informatizacija je olakšala rad, ubrzala poslove oko posudbe i upisa, pretraživanja podataka o knjigama. Nove vrste grada, kao što su DVD-i, obogatile su ponudu bibliobusa. Nadalje ima korisnika koji zbog bolesti, invaliditeta i sl. ne mogu sami doći ni u bibliobus, pa njima do kuće odvezemo knjigu, ako treba. Jer bibliobus se mora prilagodavati novim trendovima i onome što traže i očekuju korisnici kao i bilo koja druga knjižnica.

IVO: Nekad je bilo lakše imati u glavi cijeli fond jer je knjiga bilo manje, ali danas to ne ide bez računala. Mogućnost pretraživanja podataka o knjigama u računalnoj bazi velika je pomoć u radu. Bilo bi još bolje kad bi u bibliobusu postojala veza s internetom, što već dugo planiramo i nadamo se da će se uskoro i ostvariti.

SVEZAK: Kako biste ocijenili sadašnje stanje u razvoju pokretnog knjižničarstva u svojoj sredini, a kako u Hrvatskoj općenito? Kako gledate na budućnost pokretnih knjižnica?

MLADEN: Koprivnička bibliobusna služba u vrlo je sličnoj situaciji kao i većina ostalih službi u Hrvatskoj. Imamo (pre)veliki broj stajališta za jednu smjenu rada i svakako bi bilo dobro uvesti drugu smjenu, čemu teže i druge službe. Također naš sadašnji bibliobus nabavljen je, kao i kod većine ostalih hrvatskih službi, prije desetak godina, pa smo i u tome slični – i po vrsti, i po opremi vozila i sl. Kad se radi o našoj sredini, razlikujemo se od ostalih jer jedini imamo dvije bibliobusne službe u Koprivničko-križevačkoj županiji, i to nam je jako drago. S kolegom Igorom Kuzmićem iz križevačkog bibliobusa od početka njegovog rada jako dobro surađujemo, dolazio je u naš bibliobus na edukaciju, a zajedno odlazimo i na stručna usavršavanja. Pokretne knjižnice u našoj županiji, kao i u cijeloj Hrvatskoj, imaju budućnost jer su se dokazale u praksi, imaju velike mogućnosti koje samo treba iskoristiti.

IVO: Naš je bibliobus odnedavno u prednosti pred mnogim drugima u Hrvatskoj jer imamo garažu, što većina hrvatskih bibliobusa na žalost još uvijek nema. Bilo bi dobro i da sljedeći, novi bibliobus koji će se nabaviti, bude veći i tehnički bolje izgrađen od postojećeg, da ne prokišnjava, kao što je u sadašnjem bibliobusu često slučaj! Vjerujem da budućnost bibliobusnih službi nije ugrožena jer broj korisnika našeg bibliobusa, kojih se svake godine upiše više od 2 000, pokazuje da su pokretne knjižnice danas potrebne jednako kao i nekad, a možda još i više.

SVEZAK: Kako ste se u svom radu stručno usavršavali tijekom desetljeća rada u bibliobusu?

MLADEN: Najviše smo naučili u suradnji s kolegama Slovincima, osobito što se tiče nabave novog bibliobusa, tu su nam jako pomogli svojim savjetima jer su u izgradnji novih vozila, kao i tehnologiji rada s novom opremom bili ispred nas. U toj suradnji razvila su se i velika kolegijalna prijateljstva, osobito s putujućim knjižničarima iz Maribora, koja ostaju za cijeli život, i to je jedna od najljepših strana našega posla.

IVO: Sa starim bibliobusom obavljali smo pionirski posao. Nije bilo velikih iskustava u tome u Hrvatskoj, a ni sredstava komunikacije kao danas, pa smo i oko pitanja u vezi s vozilom kao i oko knjižničnoga posla u početku surađivali jedino s obližnjim službama iz Bjelovara i Čakovca. Susreti hrvatskih putujućih knjižničara i festivali bibliobusa koji su krenuli krajem 90-ih godina, a pogotovo nakon nabave novih bibliobusa po Hrvatskoj, omogućili su bolje upoznavanje i s kolegama iz drugih bibliobusnih službi. Zahvaljujući festivalima bibliobusa sada možemo vidjeti i druge bibliobuse uživo, a u kontaktu s kolegama saznati puno zanimljivih informacija kojima možemo sebi olakšati i unaprijediti svoj rad. Stvorila su se i trajna prijateljstva s kolegama iz cijele Hrvatske s kojima imamo puno zajedničkoga.

SVEZAK: Podijelite s čitateljima Sveska još koje zanimljivo sjećanje iz godina provedenih u Bibliobusnoj službi.

MLADEN: Trajna sjećanja ostala su na posebne korisnike koje smo sreli tijekom godina. Na primjer na drage bakice koje su nam znale donijeti prve jagode ili jabuke iz svoga vrta, pa i kolače ponekad. Možemo se pohvaliti da u bibliobusu nismo nikad imali puno nevraćenih ili izgubljenih knjiga, taj je broj uvijek bio zanemariv. Jedino smo ostali trajno bez nekoliko posuđenih knjiga kad nam se korisnica odselila u Kaliforniju, a u matičnoj knjižnici nismo, nažalost, mogli dobiti putni nalog da odemo i mi tamo, po naše knjige!

IVO: Bilo je zanimljivih situacija i s vozilom. Jednom smo, još sa starim bibliobusom, ostali bez pogona u koprivničkom prigradskom naselju Jagnjedovcu, i to po

visokom snijegu. Nakon puno peripetija došao je mehaničar iz Koprivnice kako bi zamijenio pokvareni dio da se možemo vratiti u grad. Izgubili smo jednom i stražnju registarsku tablicu s novog bibliobusa, pa smo dali oglas o tome na radio. Ubrzo je pronađena u Podravskim Sesvetama i poštenu nalaznik nam ju je donio. Prije nego smo dobili garažu u bivšoj vojarni, bibliobus je bio podstanar na mnogim mjestima – parkirali smo ga kod Muzeja grada, u poduzeću Rapid, kod Galerije, u Vatrogasnom domu, zatim u Podravki pa na kraju kod nove zgrade koprivničke Gimnazije. Neka od tih parkirališta nisu bila čuvana, pa je bilo i provala, i razbacanih kataložnih listića po bibliobusu koje smo našli kad smo došli ujutro... Srećom, nikad nam nisu otudene knjige!

SVEZAK: Što biste na kraju svog radnog vijeka poručili svojim nasljednicima u bibliobusu?

MLADEN: Ukratko, želim im što manje kvarova na bibliobusu i što više članova!

IVO: Ja bih im poručio da se prije svega oboružaju žiwcima i strpljenjem – jer to je posao koji zahtijeva puno različitih znanja, ali i razumijevanje za ljude i njihove želje i potrebe.

SVEZAK: Čemu se u mirovini najviše veselite, čime se planirate baviti?

MLADEN: U prvom redu, preživljavanjem s malom mirovinom! A zatim bit će više vremena za bavljenje voćnjakom, unucima, za druženje s prijateljima. Samo neka bude zdravlja.

IVO: Prebrzo je došla penzija, nisam još stigao razmišljati o tome. Slobodno vrijeme ću više nego do sad provoditi u vinogradu, s obitelji i prijateljima, a bit će napokon i više vremena za čitanje!

SVEZAK: Hvala Vam na razgovoru i puno sreće u mirovini!

MLADEN I IVO: Hvala i Vama, i također puno sreće u životu svim kolegama i čitateljima Sveska.

Stari bibliobus i nešto mladi Ivo i Mladen

Unutrašnjost starog bibliobusa

AKTUALNI TRENDOWI U NABAVI KNJIŽNIČNE GRAĐE Iskustva Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica

Pišu: Mirjana Batarilo i Ranka Janus, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

Usporedba statističkih podataka o nabavljenoj knjižničnoj građi u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" govori o padu ukupno nabavljene građe u 2013. u odnosu na 2012. godinu. U razdoblju 1. 1. - 31. 12. 2013. ukupno je nabavljeno 6 743 jedinica knjižnične građe, dok je 2012. godine nabavljeno ukupno 7 472 jedinica, što znači da je u 2013. nabavljeno 729 jedinica građe manje nego u 2012. Nabava knjižnične građe osjetno je pala već i u 2012. u odnosu na 2011., kada je nabavljeno 421 jedinica više nego u 2012. Trend pada vidi se i u nabavi neknjižne građe. U 2013. nabavljeno je 465 jedinica, dok je u 2012. nabavljeno 813 jedinica (348 jedinica manje). Jedan od razloga tome može biti i to što se ovi mediji mijenjaju kako se razvija i usavršava tehnologija. Značajniji pad nabave pojedinih vrsta neknjižne građe, prvenstveno audio i video kasete, zabilježen je još od 2006. godine jer se radi o zastarjelim medijima koji se sada nabavljaju i čuvaju samo u zavičajnoj zbirci. Također se primjećuje i pad nabavljenih CD-ROM-ova koji su se ranije najvećim djelom kupovali za potrebe korisnika Dječjeg odjela (računalne igrice). Smanjena nabava i smanjeni interes za CD-ROM-ove, kao i za glazbene CD-e, zabilježeni su unatrag tri godine. Na smanjeni interes i posudbu ovih medija vjerojatno je utjecala i mogućnost korisnika da sve te sadržaje pronađu na internetu.

Na ukupno smanjenu nabavu knjižnične građe u 2013. najvećim su dijelom utjecala smanjena financijska sredstva u prošloj godini, ali i činjenica da je početkom godine uveden porez od 5% na knjige što je neminovno uzrokovalo njihovo poskupljenje te tako utjecalo na smanjenje broja primjeraka koje knjižnice mogu kupiti. Narodne se knjižnice osim toga vrlo često susreću s prostornom ograničenošću, što je slučaj i u koprivničkoj knjižnici. To također može biti razlog zbog kojeg se pojedine knjižnice, među kojima je i koprivnička, odlučuju na kupnju manjeg broja primjeraka knjiga istog naslova, posebno beletristike, iako se radi o vjerojatno najnepopularnijem načinu rješavanja problema nedostatka prostora u knjižnici.

Darovana je građa također jedan od načina formiranja fonda i knjižničnih zbirki u narodnim knjižnicama. Najveći dio darovane građe u narodnim knjižnicama dolazi kao otkup Ministarstva kulture. Ova građa, koja se otkupljuje tijekom godine, trebala bi sva i pristići u toj kalendarskoj godini, ali u praksi se redovito događa da otkupljena knjižnična građa pristigne još i u prvom dijelu sljedeće godine, zbog čega se ne može unijeti u fond i pribrojiti nabavi u onoj godini kad je zapravo otkupljena, te se tako na neki

način umanjuje ukupna nabava u toj godini.

Tijekom godine određeni broj primjeraka knjižne građe pristigne i kao dar korisnika. Iako se tu nađe i vrijednih primjeraka, osobito zavičajnoga karaktera, kod ovakvih darova ipak se ponajviše radi o građi koju knjižnica već posjeduje i koja je osim toga često i u lošem fizičkom stanju. Stoga se sve ono što se ne može iskoristiti u fondu po vrlo povoljnim cijenama prodaje u programima kao što su *Ljetne tržnice knjiga* i sl.

U nabavi i izgradnji fondova narodnih knjižnica klasične tiskane knjige su osnovni medij, no danas, u vrijeme velikog razvoja informacijskih i komunikacijskih tehnologija, mnogi se sadržaji sve više pojavljuju i u drugim oblicima. Nekad zanimljivi mediji neknjižne građe kao što su CD-ROM-ovi, CD-i i DVD-i pomalo padaju u sjenu pojavom nove elektroničke građe koja je mrežno dostupna. Računalne igrice, glazba, filmovi mogu se pronaći na mrežnim mjestima kao i same knjige (e-knjige). Nabava i obrada e-knjiga još uvijek je novina u našem knjižničnom poslovanju. Kao što nakladnici na malom hrvatskom tržištu pokušavaju ustrojiti tržište e-knjiga i pronaći kupce za e-knjige, tako i knjižničarima predstoji pronaći rješenja kako ih uvesti u knjižnično poslovanje. U okruženju klasičnih tiskanih knjiga i elektroničkih medija knjižničari postaju posrednici između korisnika i mnoštva sadržaja (informacija) pohranjenih na tradicionalnim medijima, kao i na mrežnim mjestima. Stoga će i samo nabavljanje knjižnične građe u budućnosti teći istovremeno u ova dva paralelna pravca.

Iako u Smjernicama nabavne politike svaka narodna knjižnica definira ciljeve izgradnje fonda prema svojoj namjeni, viziji i misiji, veličini i potrebama korisnika, nije ih lako ostvariti jer svaka knjižnica ovisi o financijskim sredstvima svojeg osnivača, županijskog i državnog proračuna, o trenutnoj ekonomskoj situaciji u društvu te o sluhu vlastite zajednice za kulturu kao i za potrebe građana za znanjem i informacijama.

Sve to ukazuje kako razni faktori utječu na nabavu knjižnične građe – financijska sredstva, cijena knjige, prostor za smještaj građe, tehnološke i gospodarske promjene u društvu, trendovi u sadržaju i obliku medija... Prateći promjene i trendove u društvu, možemo samo nastojati pronaći najbolja rješenja u procesu nabave kako bi na najbolji mogući način izgradili svoje fondove i zadovoljili potrebe svojih korisnika.

ZBORNİK**KNJIŽNIČNA USLUGA ZA SLIJEPE I SLABOVIDNE: STANJE I PERSPEKTIVE
Nova publikacija u izdanju Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica***Piše: Maja Krulić Gačan, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica*

Zbornik *Knjižnična usluga za slijepe i slabovidne: stanje i perspektive* najnovija je publikacija objavljena krajem 2013. godine u izdanju Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica. Ovaj Zbornik sadrži stručne radove koji su nastali na temelju izlaganja održanih na istoimenom stručnom skupu u Koprivnici 18. studenoga 2011. godine, povodom pete obljetnice pružanja usluge za slijepe i slabovidne u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica. U prvome dijelu Zbornika objavljeni su stručni radovi nastali na temelju pozvanih izlaganja. Zbornik počinje člankom *Stanje, iskustva i perspektive knjižničnih usluga za slijepe i slabovidne u Hrvatskoj* Sanje Frajtag, ravnateljice Hrvatske knjižnice za slijepe, koja daje pregled nastanka, tradicije i širenja usluga za slijepe i slabovidne u Republici Hrvatskoj. U članku *Knjižnične usluge za osobe koje ne mogu čitati standardni tisak u Hrvatskoj s aspekta Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama HKD-a* autorice Dunja Marija Gabrijel i Veronika Čelić-Tica osvrću se na bogat i raznovrstan djelokrug rada koji obuhvaća organizaciju stručnih skupova, predavanja i radionica, rad na projektima, prevodenje međunarodnih publikacija na hrvatski jezik te suradnju s IFLA-om. Zbog nemogućnosti dobivanja članka u Zbornik su uvršteni sažetak izlaganja Kristine Janc iz Narodne in univerzitetne knjižnice Slovenije, koja je iznijela slovenska iskustva i praksu te sažetak izlaganja *Libraries serving print-disabled persons: international perspective* Koena Krikhaara, predsjednika IFLA-ine Sekcije knjižnica s uslugama za

osobe kojima nije dostupan standardni tisak (LPD). Drugi dio Zbornika donosi pregled primjera dobre prakse u Hrvatskoj. Predstavljene su usluge za slijepe i slabovidne u narodnim knjižnicama u Koprivnici, Karlovcu, Šibeniku, Vinkovcima, Zagrebu i u Znanstvenoj knjižnici Zadar. Vrijedan prilog Zborniku daje članak o IFLA-inim smjernicama za izgradnju digitalne zbirke prilagođene slijepim i slabovidnim korisnicima s nekim primjerima u Hrvatskoj i inozemstvu. Zbornik završava iskustvom jedne korisnice knjižnične usluge za slijepe i slabovidne u Koprivnici.

Urednica Zbornika Dijana Sabolović-Krajina ističe kako je danas zahvaljujući tehnologiji moguće smanjiti jaz u dostupnosti izvorima informacija i znanja između osoba zdravog vida i osoba s oštećenjem vida te je stoga potrebno pratiti nova postignuća,

na vrijeme se odgovarajuće educirati i u praksi primijeniti ono što je u zadanim okolnostima moguće. Kako bi se ostvarili maksimalni rezultati, potrebno je raditi koordinirano na nivou struke, razmjenjivati domaća iskustva i znanja te pratiti inozemna, a svemu tome doprinosi i ovaj Zbornik.

**AKTIVNOSTI KNJIŽNICE I ČITAONICE "FRAN GALOVIĆ" KOPRIVNICA
U TJEDNU CJELOŽIVOTNOG UČENJA 2013.***Pišu: Danijela Petrić i Kristian Ujlaki, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica*

2013. godine Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica u suradnji s partnerima organizirala je brojne programe i aktivnosti za različite skupine korisnika u Tjednu cjeloživotnog učenja. Knjižnica je ponudila programe koji potiču pismenost i čitanje i pomažu korisnicima pri svladavanju opće ili informatičke i informacijske pismenosti.

U suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje – ispostava Koprivnica, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica organizirala je poduku za skupinu nezaposlenih osoba kojima je predstavljena knjižnica i njene usluge koje bi im mogle pomoći da steknu vještine za što bolje predstavljanje na tržištu rada. Upoznali su internetsku stranicu knjižnice, naučili kako pretražiti elektronički katalog i pronaći građu poput savjetnika za pisanje zamolbi i životopisa, građu koja govori o pravima nezaposlenih, savjetnika za pripremu za razgovor za posao i slično. Predstavljene

su im baze podataka dostupne na internetskoj stranici knjižnice kao i najpoznatije internetske stranice za traženje zaposlenja.

U suradnji s Pučkim otvorenim učilištem Koprivnica organiziran je program edukacije za polaznike 8. razreda osnovnog obrazovanja koji je bio prilagođen njihovom predznanju korištenja računala, pri čemu su neki polaznici izrazili želju za dodatnom pojedinačnom obukom koja se provodi u knjižnici u sklopu programa *Osobni knjižničar*.

Kako im knjižnica može pomoći tijekom školovanja, ali i u slobodno vrijeme, saznali su i studenti – brucosi Medijskog sveučilišta. Predstavljene su im baze podataka i stručnih članaka, literatura koja bi im mogla zatrebati tijekom školovanja kao i ostale usluge i prostor knjižnice.

Za sve zainteresirane korisnike organizirane su radionice u sklopu usluge *Osobni knjižničar* koju knjižnica nudi skupi-

nama i pojedincima koje podučava osnovnoj informatičkoj i informacijskoj pismenosti. Polaznici su besplatno učili kako koristiti računalo, pretraživati internet i druge baze podataka, služiti se elektroničkom poštom, napisati tekst, dopis i slično. Područje edukacije kao i njezino trajanje ovisilo je o predznanju, željama i potrebama korisnika.

Za odgajatelje koprivničkih dječjih vrtića organizirana je radionica u okviru projekta *Osobni knjižničar*, a naglasak je u ovoj radionici bio na pretraživanju e-kataloga knjižnice. Polaznike radionice upoznalo se s internetskom stranicom knjižnice te kako pretraživati e-katalog po autoru, naslovu ili temi. Pored toga polaznicima su predstavljene i korisne internetske stranice s preporukama slikovnica i priručnika.

U suradnji s Postajom prometne policije u Koprivnici organizirana je Pričaonica za predškolce *Kako se sigurno kretati gradom?*, a povodom tridesete obljetnice Pričaonice pokrenuta je akcija *Tražimo najstariju slikovnicu u Koprivnici*. U Tjednu cjeloživotnog učenja svakodnevno se na Dječjem odjelu provodila radionica za djecu *Zajedno ćemo pretraživati enciklopedije*. Djeca su se na radionici upoznala s različitim vrstama enciklopedija, rječnika i leksikona u tiskanom i u elektroničkom obliku, a pronalazeći odgovore

na pripremljena pitanja, djeca su na zanimljiv i praktičan način učila kako pretraživati enciklopedije. U suradnji Dječjeg vrtića "Smiješak", Obiteljskog centra Koprivničko-križevačke županije i knjižnice organizirano je predavanje za roditelje *Čitanje s djetetom – zajedničko veselje i mnogostruka korist*. Predavanje je održano u Dječjem vrtiću "Smiješak", a psihologinja Renata Glavica i knjižničarka Danijela Petrić prisutnim su roditeljima govorile o važnosti čitanja djeci od najranije dobi kako bi se stvorili temelji za cjeloživotno učenje.

Pažnju je privukla i radionica *Finnish for beginners* – radionica za učenje osnova finskog jezika koju je održala Kaisa Kytömäki iz gradske knjižnice iz finskog grada Sastamale, gošća koprivničke knjižnice u programu *Grundtvig Assistantships*, potprogram Cjeloživotno učenje odraslih.

Ove brojne aktivnosti privukle su preko 200 sudionika, a njihov cilj bio je izgraditi kod korisnika pozitivan stav prema stjecanju znanja, vještina i kompetencija koje će im biti potrebne u životu te potaknuti spremnost na cjeloživotno učenje koje suvremeno društvo postavlja kao zahtjev za svakog pojedinca i koji je moguće ostvariti korištenjem knjižnice koja je spremna za taj novi i neminovni proces.

FINSKA KNJIŽNIČARKA NA TROMJESEČNOM BORAVKU U KNJIŽNICI I ČITAONICI "FRAN GALOVIĆ" KOPRIVNICA

Piše: Kristian Ujlaki, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

Bogata međunarodna suradnja bila je jedno od obilježja poslovanja Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica u 2013. godini. Sudjelovanje u europskom projektu *NAPLE Sister Libraries 2012*. godine rezultiralo je pronalaskom sestrinske knjižnice u finskom gradu Sastamali. Uz organizaciju više zajedničkih manjih projekata, poput izložbi i kvizova koji su organizirani u obje knjižnice i kojima je cilj bio upoznati korisnike knjižnica u Sastamali i Koprivnici sa sestrinskom knjižnicom te gradom i zemljom gdje se ona nalazi, organizirano je i zajedničko izlaganje na posteru na godišnjoj konferenciji IFLA-e koja je održana u Singapuru od 18. - 23. kolovoza 2013. Autorice postera bile su Dijana Sabolović-Krajina, ravnateljica Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica i knjižničarka Kaisa Kytömäki iz sestrinske knjižnice u Sastamali.

Knjižničari iz Koprivnice u suradnji s Kaisom napravili su čestitku

U okviru programa *Grundtvig* za stručnjake koji se bave cjeloživotnim obrazovanjem odraslih, ostvaren je tromjesečni posjet finske knjižničarke Kaisa Kytömäki koprivničkoj knjižnici. Kaisa je u Koprivnici boravila tri mjeseca i za to je vrijeme aktivno sudjelovala u programima i projektima Knjižnice i čitaonice "Fran Galović"

Kaisa Kytömäki na predavanju u koprivničkoj knjižnici

Koprivnica. Vodila je radionice i podučavala osnove finskog i engleskog jezika, održala je predavanja o trendovima u suvremenoj finskoj književnosti i glazbi, koprivničkim knjižničarima predstavila je trendove u finskom knjižničnom sustavu koji je jedan od vodećih u svijetu, sudjelovala je u organizaciji kulturnih programa i aktivnosti te surađivala s knjižnicama u lokalnoj knjižničkoj mreži i školskim knjižnicama u programima promocije čitanja i pismenosti. Uključila se u razne oblike suradnje knjižnice i lokalne zajednice te je upoznala svakodnevne poslove u knjižnici poput nabave grade, rada s korisnicima te promotivne i

marketinške aktivnosti. Za vrijeme boravka u Hrvatskoj i Koprivnici Kaisa je realizirala 11 programa s preko 800 posjeta. Programi, aktivnosti i partneri koji su sudjelovali u njihovom provođenju bili su: predavanje o radu u knjižnici u Sastamali i finski za početnike u koprivničkoj knjižnici, *Festival 50+* u Domu za starije i nemoćne u Koprivnici, *Cjeloživotno učenje i internacionalizacija finskog knjižničnog osoblja – iskustva iz programa Grundtvig* (predavanje na 9. savjetovanju za narodne knjižnice u Zadru), predavanje o trendovima u finskom knjižničarstvu i Gradskoj knjižnici u Sastamali (Knjižnice grada Zagreba), predavanje o finskoj kulturi i književnosti i čitanje finske poezije i proze te večer finske glazbe u KKC-u Pixel Koprivnica, radionica engleskog jezika u prostorima Udruge "Bolje sutra" i predavanje *Finsko društvo i knjižnice – fínsko hrvatske perspektive* na stručno-znanstvenom odjelu Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica. Kaisa je ujedno

sudjelovala i u obilježavanju Dana hrvatskih knjižnica 11. studenoga 2013.

Uz vrijedna razmijenjena iskustva i ideje nas, koprivničke knjižničare dojmilo se i Kaisino lijepo pjevanje jer je bila pjevačica u bendu i glazba je njena strast. Trudili smo se biti dobri domaćini i nadamo se da smo u tome uspjeli. Kaisa je obogatila kulturni život Koprivnice, ali je boravak u Koprivnici obogatio i nju. Aktivno i spremno se uključila u istraživanje bliže i dalje okolice, pa je tako više puta posjetila Zagreb, bila je u Samoboru, Rastokama, Plitvicama, Zadru... Dojmile su je se prirodne ljepote i raznolikost na tako malom području. Posebno je uživala u spektaklu boja koje pruža jesen koju je doživjela družeći se s koprivničkim planinarima, biciklistima ili na samostalnim izletima. Više o njezinom boravku i dojmovima moguće je pronaći na njenom blogu: <http://kulttuurikirjastonhoitaja.blogspot.com/>

TEDxKoprivnicaLibrary: VELIKE IDEJE U MALOM GRADU

Piše: Petar Lukačić, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

TED je neprofitna organizacija posvećena promoviranju ideja vrijednih širenja. Započevši kao četverodnevna konferencija u Kaliforniji prije 26 godina, TED je s vremenom narastao u globalnu akciju. Naziv je skraćena za *Technology, Entertainment, Design* (hrv. tehnologija, zabava, dizajn), a to su tri široka tematska područja koja u međudjelovanju oblikuju našu budućnost. Na TED-u vodeći svjetski mislioci i stručnjaci zamoljeni su da u 18 minuta održe "govor svog života". Govori su kasnije besplatno dostupni na www.ted.com. Među poznatijim TED govornicima bili su Al Gore, Bill Gates, Jane Goodall, Elizabeth Gilbert, Sir Richard Branson, Benoit Mandelbrot, Philippe Starck, Ngozi Okonjo-Iweala, Isabel Allende, Gordon Brown i mnogi drugi. Dva glavna TED događaja održavaju se svake godine: TED konferencija se održava svakog proljeća u Long Beachu, Kalifornija (uz paralelnu konferenciju TEDActive u Palm Springsu), a TED-Global svakog ljeta u Edinburghu, Škotska.

U duhu ideja vrijednih širenja TED je stvorio program koji se zove TEDx. TEDx je program lokalnih, samoorganiziranih događaja kojima je cilj zbliziti ljude kako bi dijelili iskustva u TED stilu. Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica prva je knjižnica u Europskoj uniji koja je dobila licencu za održavanje ovakvog događaja. Naš događaj nosi naziv TEDxKoprivnicaLibrary, gdje "x" označava da je to "samostalno organiziran TED događaj". Na našem TEDxKoprivnicaLibrary događaju kombinirali smo video prikaze održanih TED govora i govore uživo. TED konferencija daje opće smjernice za TEDx program, ali pojedini TEDx događaji, uključujući i ovaj, samostalno su organizirani. Za održavanje TEDx-a potrebno je tražiti licencu od krovne organizacije, a knjižnice su u povlaštenom položaju jer imaju pravo održati tri događaja koristeći jednu licencu. TEDxKoprivnicaLibrary promovira se i putem internetske stranice www.tedxkoprivnicallibrary.com.

U Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica krenulo se s prvim TEDx-om tijekom Ljeta u knjižnici kada su prikazivani samo govori iz bogate online baze. Povodom Dana grada Koprivnice 6. studenoga 2013. održan je veći događaj na kojem je okupljeno 6 govornika koji su promovirali ideje koje smatraju vrijednima. Govore su održali Ivan Funtek, predsjednik koprivničke udruge "Kopriva" koji je govorio o važnosti organizacija civilnog društva

Govornici i gosti na TEDxKoprivnicaLibrary 11.11.2013.

i građanskih inicijativa; Aleksandar Rapaić koji je predstavio projekcijsko mapiranje – novu dimenziju vizualnih komunikacija; Matija Hlebar koji je govorio o tome kako korištenjem teretnih bicikala dolazimo do održive zajednice; dr. sc. Dario Hrupec je izložio svoje viđenje razloga zašto se znanost i religija ne slažu; Dubravka Eršetić u svom je dirljivom esejističkom izlaganju govorila o vrijednostima koje nosimo s putovanja, a Goran Šafarek pričao je o svom znanstvenom putovanju od Amazone do Drave.

Zamisao TED-a je da pomogne u širenju vrijednih ideja koje će potaknuti užu i širu zajednicu na djelovanje i promišljanje za osobno i društveno dobro. Nakon jednog bloka izlaganja zamisao je da se govornici i posjetitelji druže i zajedno komentiraju ono što su čuli i doživjeli te u budućnosti to i primijene. Svakom događaju može prisustvovati najviše 100 ljudi te se preporučuje da se dijele ili prodaju ulaznice. S

obzirom na to da je Knjižnica i čitaonica “Fran Galović” javna ustanova financirana iz poreza građana, smatralo se da naplaćivanje ulaznica ne bi bilo korektno, ali je svakako poželjno tražiti sponzore kako bi se platili putni troškovi za govornike koji na TEDx događanjima govore održavaju bez ikakve naknade, ukoliko oni dolaze izvan mjesta gdje se događaj održava.

Baza govora koja je dostupna na internetskoj stranici www.ted.com, pravo je vrelo znanja i iskustava, pa se nemojte ustručavati izdvojiti nekoliko minuta svoga vremena i poslušati kratke govore koji će vas sigurno potaknuti na razmišljanje, staviti vam osmijeh na lice i ugodno vas iznenaditi. Većina govora je na engleskom jeziku, ali zahvaljujući entuzijastičim prevoditeljima velik broj govora ima i hrvatske podnaslove, a vjerujem da nije problem niti čitati prijevode iz susjednih zemalja poput Srbije i Bosne i Hercegovine.

USLUGA ČITAJTE NA DRUGAČIJI NAČIN posudite E-čitač i čitajte E-knjige

Pišu: *Ida Gašpar i Suzana Jarnjak, Knjižnica i čitaonica “Fran Galović” Koprivnica*

E-čitač Kindle Touch

U Mjesecu hrvatske knjige 2013. godine Knjižnica i čitaonica “Fran Galović” Koprivnica započela je s predstavljanjem nove usluge posudbe e-čitača Kindle Touch. E-čitač pristigao je u rujnu kao donacija

Veleposlanstva SAD-a u okviru projekta *E-Readers at Your Fingertips*, a s ciljem promoviranja novih medija u obrazovne i kulturne svrhe, ali i za slobodno vrijeme.

Uredaj je prvenstveno namijenjen čitanju e-sadržaja, a karakterizira ga prilagodena tehnologija za čitanje koja pruža efekt tzv. elektronskog papira. Organiziranjem sadržaja na Kindleu početni cilj bio je kreirati jednu veću bazu e-grade koju će knjižničari ubuduće prilagodavati potrebama svojih korisnika. Svakako treba naglasiti da su e-sadržaji na hrvatskom jeziku još uvijek nedostadni, pa je tako većina danas besplatno dostupne grade na engleskom jeziku. Osim književnih klasika na engleskom jeziku na Kindleu postoji i zbirka na hrvatskom jeziku koja uključuje e-lektire, što srednjoškolcima može biti od velike pomoći ukoliko ponestane primjeraka u tiskanom obliku. U početnoj fazi projekta uvođenja e-čitača u posudbu svi zainteresirani korisnici mogli su na Odjelu za odrasle saznati osnovne informacije o uređaju, o mogućim pravilima po-

sudbe i iznijeti svoja očekivanja i iskustva. U informiranju je sudjelovalo 27 posjetitelja, od toga 26 učenika srednjih škola i jedan profesor. U ovoj je fazi također provedena i akcija *E-knjiga i šećer na kraju* kojoj je bio cilj popularizacija elektroničke knjige i čitanja na drugačiji način. U okviru ove akcije u koprivničkim su se kafićima dijelili paketići šećera s QR kodom za preuzimanje besplatne elektroničke

Paketići šećera s QR kodom

knjige s interneta. Početkom prosinca 2013. e-čitač je uključen u posudbene usluge što je zapravo jedinstveni slučaj u hrvatskom knjižničarstvu. Budući da još uvijek nedostaje smjernica kojima se definira obrada i posudba e-graduate, razvojna grupa za implementaciju e-čitača u usluge knjižnice bila je primorana osloniti se na inozemne primjere knjižnične prakse. Definirana su osnovna pravila posudbe kao i obrazac koji svaki korisnik mora ispuniti preuzimajući tako potpunu odgovornost o uređaju. Otkako je uvedena spomenuta usluga, primjećuje se stalna zainteresiranost korisnika, odnosno e-čitač je neprestano u posudbi.

Čitanje u elektroničkom okruženju postalo je svakodnevnica, no čitanje elektroničkih knjiga kod nas još nije uobičajeno. Ovim se akcijama i uslugama nastoji ukazati na tu mogućnost te popularizirati elektroničku knjigu kao novi medij za učenje, ali i razonodu u slobodno vrijeme. Posudbom e-čitača Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica nastavlja djelovati u skladu sa svojom misijom u kojoj se posebno ističe poticanje čitanja i pismenosti na tradicionalnim i suvremenim medijima, a time i popularizira korištenje suvremene informacijsko-komunikacijske tehnologije.

STRUČNI POSJET KOPRIVNIČKIH KNJIŽNIČARA KNJIŽNICAMA U KRIŽEVCIMA, SESVETAMA I GOETHE-INSTITUTU

Pišu: Suzana Jarnjak i Marinela Zagorščak, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

Koprivnički knjižničari u posjetu novoizgrađenoj Knjižnici Jelkovec

U okviru stručnog posjeta djelatnici Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica 27. rujna 2013. godine posjetili su tri lokacije: prostor buduće križevačke Gradske knjižnice "Franjo Marković" gdje ih je dočekala ravnateljica Marjana Janeš Žulj, novu Knjižnicu Jelkovec s čijim radom ih je upoznao stručno osoblje i voditeljica Knjižnice Sesevete Dubravka Prlić i naposljetku Goethe-Institut gdje ih je dočekala voditeljica knjižnice pri Goethe-Institutu Snježana Božin.

Prvi stručni posjet odvijao se u prostoru buduće križevačke knjižnice. Prilikom posjeta knjižničari su imali priliku vidjeti u kojoj mjeri napreduje priprema za preseljenje u novi objekt, čuti što se može očekivati u nadolazećoj fazi radova te saznati ponešto o izazovima koje donosi projekt izgradnje nove knjižnice. Iako građevinski radovi još uvijek traju, već je vidljivo da će novi moderan prostor biti potencijalno omiljeno mjesto informiranja i okupljanja stanovnika Križevaca i okolnih mjesta.

Drugi posjet bio je posjet Knjižnici Jelkovec, smještenoj u samome središtu novoizgrađenog istoimenog zagrebačkog naselja. Knjižnica Jelkovec ogranak je Knjižnice Sesevete koja je dio mreže Knjižnica grada Zagreba, a opremljena je suvremenom informatičkom i knjižničnom opremom. U

tisuću četvornih metara, na četiri etaže, smješteno je oko 22 000 jedinica grade. Korisnicima je u odjelima omogućeno čitanje časopisa i novina, korištenje interneta na 13 računala, gledanje i slušanje filmova i glazbe, korištenje igrače konzole Sony Playstation 3, sudjelovanje u kulturnim programima te programima za najmlađe. Multimedijalna višenamjenska dvorana u kojoj se održavaju predavanja, tribine te edukacijske radionice i tečajevi smještena je u podrumskom prostoru, gdje se nalazi i spremište s kompakтусima koje je s ostatkom zgrade povezano dizalom čime je olakšana cirkulacija grade. Osim toga knjižnica posjeduje *selfcheck* uređaj, čime je korisnicima omogućeno samostalno posuđivanje i vraćanje knjiga.

Posljednja stanica stručnog posjeta bio je posjet Goethe-Institutu u Zagrebu. Goethe-Institut je kulturna ustanova Savezne Republike Njemačke koja djeluje diljem svijeta i njeguje međunarodnu kulturnu suradnju, a Hrvatska je dio te mreže od 1971. godine. U protekla četiri desetljeća u zagrebačkom Goethe-Institutu organiziran je niz događanja, tečajeva njemačkoga jezika, kulturnih programa, koncerata, filmskih projekcija, književnih večeri, predstava. Od 1974. godine unutar centra djeluje i knjižnica koja danas posjeduje velik fond knjiga koje su ograničene na sadržaje vezane uz njemačku kulturu i jezik. Ključni trenutak koji je izazvao promjene bilo je otvorenje nove zgrade knjižnice Filozofskog fakulteta u Zagrebu čime su se smanjili dolasci studenata germanistike, dotad najaktivnije skupine korisnika. Novonastala situacija potaknula ih je da se usmjere na novu ciljanu skupinu, odmaknuli su se od klasičnog germanističkog fonda i odbili elitistički pristup. Stoga su danas svojim izborom usmjereni na suvremene teme pri čemu primjenjuju kriterije aktualnosti i kvalitete, a u ponudu su uključili i dječje knjige i pričaonice.

Zajednička karakteristika svih triju stručnih posjeta je, uz izrazitu ljubaznost i dobrodošlicu domaćina, jasno i sveobuhvatno informiranje o radu, uslugama i misijama ustanova. Križevački primjer rasvijetlio je specifične izazove i prednosti koje donosi projekt izgradnje nove knjižnice, u slučaju Jelkovec vidljive su prednosti vezane uz prostorna, estetska i funkcionalna rješenja proizašla iz činjenice što je zgrada planski izgrađena za narodnu

knjižnicu, dok je knjižničarska praksa u Goethe-Institutu ukazala na uspješan način unapređivanja i razvoja usluga nakon zabilježenog pada broja korisnika. Osim što su koprivnički knjižničari i knjižničarke imali priliku dobiti uvid

u djelatnosti posjećenih ustanova, istovremeno su kroz razmjenu informacija i dijalog s domaćinima prikupili nova znanja i motivaciju za implementaciju istih u usluge i rad koprivničke knjižnice.

MALE KNJIŽNICE U KOPRIVNIČKIM PEDIJATRIJSKIM ORDINACIJAMA

Piše: Danijela Petrić, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica krajem 2013. godine pokrenula je u suradnji s pedijatrijskim ordinacijama i Odjelom pedijatrije Opće bolnice "Dr. Tomislav Bardek" Koprivnica projekt *Male knjižnice*. Iako knjižnica već dugi niz godina surađuje s Općom bolnicom u provođenju projekta *Knjige za bebe*, ovim projektom željela se uspostaviti još čvršća suradnja s pedijatrima na koprivničkom području u poticanju rane pismenosti. Projekt je pokrenut u okviru provođenja prve nacionalne kampanje za poticanje rane pismenosti *Čitaj mi!*

U Knjižnici je održan inicijalni sastanak u cilju upoznavanja pedijatara i medicinskih sestara s provođenjem kampanje *Čitaj mi!* i sa zaključcima s prve međunarodne konferencije o poticanju rane pismenosti održane u Njemačkoj. Sastanku su prisustvovala pedijatrice dr. Zorica Valentić, dr. Maja Toth-Mršić, medicinske sestre Draženka Petric i Ksenija Rajković, ravnateljica koprivničke knjižnice mr.sc. Dijana Sabolović-Krajina i knjižničarka Danijela Petrić. Pedijatri su svakodnevno u kontaktu s djecom i nji-

markeri) kampanje *Čitaj mi!* kako bi se mogli informirati o važnosti ranog čitanja. Pored toga sudionici *Baby fitnessa* te tečajeva za trudnice i buduće roditelje od pedijatara će dobiti informacije o važnosti čitanja djetetu od rođenja, pa čak i tijekom trudnoće. Na tečajevima će se također roditelje upoznati i s višegodišnjim projektom koprivničke knjižnice *Knjige za bebe*.

Pedijatri su sa zadovoljstvom prihvatili i prijedlog koprivničke knjižnice o osnivanju malih knjižnica u pedijatrijskim ordinacijama s ciljem poticanja čitanja djece od najranije dobi. Tijekom listopada otvorene su *Male knjižnice* u pedijatrijskim ordinacijama dr. Zorice Valentić i dr. Ranka Vondračeka te u Odjelu pedijatrije Opće bolnice "Dr. Tomislav Bardek" Koprivnica. Radi se o zbirka od

Male knjižnica u Odjelu pedijatrije

hovim roditeljima i u prilici su skrenuti pažnju roditeljima na važnost poticanja rane pismenosti. Stoga su na sastanku predložene zajedničke aktivnosti i dogovorena je zajednička suradnja.

U pedijatrijskim ambulancama dr. Valentić i dr. Vondračeka i u Odjelu pedijatrije koprivničke bolnice roditeljima su dostupni informativni materijali (plakati, letci i book-

Male knjižnica u pedijatrijskoj ordinaciji

dvadesetak slikovnica koje je donirala Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica. U izradi inicijalnog fonda vodilo se računa o kvaliteti slikovnica te o dobi djece kojoj su slikovnice namijenjene.

Knjiga utiska koja se nalazi u *Malim knjižnicama* bilježi zadovoljstvo roditelja i djece, a za ovaj projekt Grad Koprivnica nagrađen je Poveljom za uzorno provedenu Najakciju 2013. koju dodjeljuje Središnji koordinacijski odbor akcije *Gradovi i općine - prijatelji djece*, dok su Pedijatrijska ordinacija i Odjel pedijatrije za istu akciju dobitnici priznanja "Zlatno krdo" koja se dodjeljuje istaknutim volonterima u gradu Koprivnici.

AKCIJA TRAZIMO NAJSTARIJU SLIKOVNICU U KOPRIVNICI

Pišu: Jasminka Vajzović i Danijela Petrić, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

Koprivnička Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" provodila je od 30. rujna do 30. studenoga 2013. godine akciju *Tražimo najstariju slikovnicu u Koprivnici*. Akcija je organizirana povodom obilježavanja trideset godina održavanja Pričaonice, a ideja je potekla iz Gradske knjižnice Rijeka. U akciji koja je trajala dva mjeseca sudjelovalo je trideset i dvoje građana i dvije ustanove. Prikupljeno je 79 slikovnica koje su se izlagale tjedno i mjesečno kako bi ih imalo prilike vidjeti što više građana.

Najstarija pronađena slikovnica je *Mali raj: pjesmice i priče o dobroj djeci* Augusta Harambašića s kraja 19. stoljeća u vlasništvu Muzeja grada Koprivnice. Pored te, Muzej posjeduje i rijetku zbirku priča pod nazivom *Deset najljepših priča* iz 1906. godine u nakladi tiskare "Dane Singera" iz Pakraca te slikovnicu *Janke Raščupanko: zlatna knjiga za našu djecu* Heinricha Hoffmana iz 1925.

godine u nakladi "Naša gruda" Zagreb. Uz Muzej grada Koprivnice istaknuli bismo i prikupljene najstarije slikovnice u vlasništvu građana kao što je slikovnica *Šumski glasbenici* iz 1945. u izdanju Tiskare Seligman, zatim slikovnice Branka Ćopića *Šest vukova i jedan rep* iz 1949., *Ježeva kuća* iz 1950. (ilustrator Aljoša Josić) i *Grimmove priče* s ilustracijama Vladimira Kirina iz 1955. Nadalje, pristigle su i slikovnice iz edicije *Dječja poučna slikovnica* Vladimira Čerkeza iz 1952. godine *Priča o maloj Pečurki* i *Vau-vau!*. Sve slikovnice se mogu pogledati u digitalnoj publikaciji koja je dostupna na stranici http://issuu.com/knjiznica.fran.galovic/docs/katalog_izlo_be.

Interes građana za ovu akciju bio je iznad naših očekivanja, a pored toga što smo prikupili vrijedna i zanimljiva izdanja, ova izložba mnoge je građane provela kroz vrijeme odrastanja.

DESETI JUBILARNI SUSRET NAJČITATELJA U DARUVARU

Piše: Ilija Pejić, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

10. jubilarni susret najčitatelja u Daruvaru 22. 4. 2014. gošća Mani Gotovac

22. travnja 2014. godine u Pučkoj knjižnici i čitaonici Daruvar održan je *deseti susret najčitatelja Bjelovarsko-bilogorske županije*. Susret u Daruvaru najljepša je ispisana stranica u knjizi naših susreta. Nakon pozdravnih riječi gradonačelnika Dalibora Rohlika i ravnateljice daruvarske knjižnice Romane Horvat, program je nastavljen nastupima učenika daruvarskih vrtića i osnovnih škola, a prije dodjele priznanja najčitateljima održan je i književni susret s Mani Gotovac, autoricom najčitanijih naslova u 2013. godini.

Računalno je odabrano 17 najčitatelja: iz Bjelovara Božo Ranilović, Gordana Stanković, Branko Trstenjak, Dora Križovan, Gabriel Žutina i Iva Ševeriga; iz Čazme

Magdalena Jelić i Mislav Mlinarić; iz Daruvara Goranka Tadić-Madžarević, Lea Rajković i Ludek Korbek; iz Garešnice Katica Bajs i Valentino Mihalina; iz Grubišnog Polja Tomislav Bošnjak i Lorena Horak; iz Hercegovca Anka Dvoržak i Lucija Marenić. Budući da su najčitaniji naslovi 2013. bili *Fališ mi – zima/proljeće*, *Fališ mi – ljeto/jesen* Mani Gotovac i Kalendar Maja Zorana Ferića, za nagrade najčitateljima pobrinuo se nakladnik Profil knjiga.

A sve je započelo 2004. kada smo povodom Dana hrvatske knjige 22. travnja u Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" Bjelovar organizirali susret čitatelja koji je naišao na neočekivano veliki odjek i kod korisnika naše knjižnice i u medijima. Tada su nagrađena četiri najčitatelja. S vremenom njihov broj se povećavao da bi se danas nagrađivalo 15 najčitatelja. Sama od sebe nametnula se ideja da upriličimo sličan susret za sve knjižnice naše Županije. Htjeli smo javnosti ukazati na čitanje i potrebu čitanja, ali ne na uobičajen, akademski, već na neformalan način kroz druženje, susret ljudi koje povezuje knjiga, kako hrvatska tako i svjetska. Isto tako htjeli smo oko knjige okupiti vrtiće, škole, knjižnice, čitatelje, ali i nakladnike, medije, a susret se ponovo pokazao kao zanimljiv i svima prihvatljiv način.

Budući da su već 2004. sve narodne knjižnice bile umrežene, nije bilo poteškoća pri određivanju korisnika koji su te godine posudili najviše knjiga. Osmišljena je plaketa za najčitatelje (Sanja Jozić), izradene su pozivnice s prepoznatljivim znakom, a svake godine sponzori nakladnici izabrani su računalno, što znači da nam je svake godine knjige poklanjao onaj nakladnik čija su izdanja te

godine najčešće posuđivana. U proteklom vremenu tako su nas sponzorirali Nova knjiga Rast, Školska knjiga, VBZ, Znanje, Profil, Algoritam, Naklada Ljevak, Mozaik knjiga, Alfa. Ukupno je nagrađeno 117 najčitatelja sa 117 knjiga, a gostovali su Ratko Bjelčić, Ivan Borković, Mirko Radnik, Branislav Glumac, Hrvoje Kovačević, Julijana Matanović, Ivica Prtenjača, Maja Sačer, Nada Mihelčić, Jasminka Tihi Stepanić i Božidar Prosenjak. Domaćini naših susreta bili su Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar 2004. i 2011., Gradska knjižnica Slavka Kolara Čazma 2006. i 2012., Hrvatska knjižnica "Đuro Sudeta" Garešnica 2007. i 2013., Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar 2008., Gradska

knjižnica "Mato Lovrak" Grubišno Polje 2009. i Hrvatska knjižnica Hercegovac 2010.

Kako bismo ove naše susrete sačuvali za budućnost, posebice zbog brojnih članova koji su u njima sudjelovali, neki kao predškolci, drugi kao osnovnoškolci, treći kao tinejdžeri ili naposljetku kao odrasle osobe sve do visoke životne dobi, ali i zbog knjižničara, odgajatelja u vrtićima i učitelja u školama, odlučili smo za sljedeći 11. susret 2015. u Grubišnom Polju objaviti i knjigu, budući da se nakupilo mnoštvo grade: osvrt, novinskih članaka, fotografija i sjećanja.

NAŠ POČASNI ČLAN PROF. DR. SC. VLADIMIR STRUGAR – DOBITNIK NAGRADE "IVAN FILIPOVIĆ" ZA ŽIVOTNO DJELO

Piše: Ilija Pejić, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

Prikaz života i rada prof. dr. sc. Vladimira Strugara, učitelja po vokaciji, znanstvenika i kulturnog poslenika bilo bi najbolje sažeti sintagmom "uspon tihog čovjeka". Tišina je izvor mudrosti, skromnosti, prostor dijaloga, slušanja drugih i učenja s drugima i od drugih. Bogatstvo koje je podareno rijetkima među koje neosporno pripada i dr. Strugar. Roden je u Bjelovaru 19. studenoga 1946. U rodnome gradu završio je osnovnu i srednju školu, Pedagošku akademiju u Pakracu 1969., a izvanredni studij pedagogije 1979. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Potom je 1988. magistrirao na Pedagoškom fakultetu u Rijeci te tri godine potom na istom fakultetu stekao i znanstveno zvanje doktora društveno-humanističkih znanosti iz područja pedagogije. Put od seoskog učitelja do sveučilišnog nastavnika i ministra prosvjete tekao je prirodnim putem, nijedna stepenica nije preskočena. Radni vijek mladi učitelj hrvatskog jezika, a istovremeno i tajnik i ravnatelj, započeo je u Osnovnoj školi "Šandor Kiralji" Bedenik 1969. i u njoj ostao sve do 1978. kada je prešao nakratko kao tajnik Dječjeg vrtića "Ivica Brožić" u Bjelovar (1979.). Ravnatelj III. osnovne škole Bjelovar bio je od 1979. do 1984. Kao prosvjetni savjetnik za razrednu nastavu radio je od 1984. do 1994. u Zavodu za unapređivanje školstva, Radna jedinica za područje Zaje-dnice općina Bjelovar. Pročelnik Ureda za prosvjetu, kulturu, informiranje, šport i tehničku kulturu Bjelovarsko-bilogorske županije bio je od 1994. do 2000. kada je imenovan za ministra prosvjete i športa (2000. – 2003.). Umirovljen je 2004. Sada je upravitelj Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru (od 2006.).

Bogatstvo pedagoškog rada, dvadesetogodišnja karijera sveučilišnog nastavnika i napredovanje od znanst-

venog suradnika, docenta, višeg znanstvenog suradnika pa sve do izvanrednog profesora odgojnih znanosti, predavanje na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (1991. – 1992., 2006. – 2013.), Visokoj učiteljskoj školi u Čakovcu (2000. – 2003.), Učiteljskom fakultetu u Zagrebu (2004. – 2005.), Učiteljskom fakultetu u Zagrebu – Odjel u Čakovcu (2007. – 2012.), vođenje kolegija *Didaktika*, *Teorija nastave i obrazovanja*, *Nastavni kurikulum*, *Opća pedagogija*, *Školska pedagogija*, *Sistemska pedagogija*, *Obrazovne i razvojne strategije...* pokazuju da je ovo-godišnja Nagrada "Ivan Filipović" došla u prave ruke i u pravo vrijeme.

Nagrada "Ivan Filipović" za životno djelo najveća je pedagoška nagrada u Republici Hrvatskoj i najveća pohvala učitelju. Kruna je to 44-godišnjeg učiteljskog rada dr. Vladimira Strugara koju je primio 18. prosinca 2013., igrom slučaja na isti dan kada je započeo svoj radni vijek učitelja u Bedeniku 1969. Dr. Strugar je Nagradu "Ivan Filipović" dobio "za znanstveni i stručni rad". Strugarova bibliografija je uistinu vrijedna svake pohvale jer broji 433 bibliografske jedinice: 26 knjiga (samostalno ili u suautorstvu), 122 znanstvena i stručna članka, 55 prikaza i ocjena, 183 opća članka o odgoju i obrazovanju te 47 ostalih članaka. U njegovom praktičnom radu posebno se ističu sudjelovanje u osnivanju bjelovarskog Ogranka Hrvatskoga pedagoško-književnog zbora 1992., pokretanje i uređivanje časopisa *Bjelovarski učitelj* 1992., pokretanje Biblioteke *Stvaralaštvo učitelja*, utemeljenje Županijskog centra za cjeloživotno učenje 2005., utemeljenje dopunskog učiteljskog studija u Bjelovaru (1989. - 1999.) te izvanrednog studija Ekonomika poduzetništva Ekonomskog fakulteta u Rijeci 1998.

Počasni građanin grada Bjelovara od 2012. i još nekoliko gradova te

Prof. dr. sc. Vladimir Strugar
zahvaljuje u ime nagrađenih

nositelj brojnih priznanja lokalnog i državnog značenja, o čemu je iscrpno i nadahnuto pisao prof. Mladen Medar u *Bjelovarkom učitelju* (3/2012), dr. sc. Vladimir Strugar je i počasni član Ogranka HPKZ-a Bjelovar i počasni član Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja od 2006., na što smo mi knjižničari posebno ponosni. Naš ponos temeljimo na činjenici da su dr. Strugar kao i prof. Medar, koji je također naš počasni član, vrsni istraživači naše kulturne baštine i autori nekoliko bibliografija, a prije svega ljudi otvoreni za suradnju.

Kratki osvrt i zahvalu učitelju i znanstveniku dr. Strugaru završimo njegovim riječima izgovorenim 18. prosinca 2013. u ime nagrađenih:

“Dobiti Nagradu koja nosi ime Ivana Filipovića, oca hrvatskoga učiteljstva, za nas je iznimna čast. Obilježja koja su krasila život i djelo Ivana Filipovića nisu samo povijesna činjenica nego su opće ljudske, a posebno učiteljske vrijednosti koje nije, a vjerujem da i neć, vrijeme obezvrijediti. Danas, kao i u budućnosti, trebaju nam genijalni organizatori i njihovo pedagoško stvaralaštvo, treba nam domoljubni zanos i odanost učiteljskom pozivu. Trebaju nam vizije budućnosti i školstv, jer budućnost društva i školstva ne može biti bolja od naših današnjih vizija i zamisli. Pozvani smo i dužni sudjelovati u razmatranju predloženih vizija školstva. Ako tako ne postupamo, ne smijemo se tužiti na predložena rješenja. Dužan sam reći – što ja činim. Nitko se od nas ne može i ne smije odreći te odgovornosti.”

PET GODINA PROJEKTA U KNJIŽNICI DO DIPLOME

Piše: Tina Gatalica, Narodna knjižnica “Petar Preradović” Bjelovar

Projekt pod nazivom *U knjižnici do diplome* provodi se na Studijskom odjelu bjelovarske knjižnice od 2008. godine. Namijenjen je ponajprije studentima i učenicima srednjih škola kao najbrojnijoj korisničkoj skupini ovoga odjela, ali i stručnim i znanstvenim radnicima, odnosno svima koji iskazuju potrebu za cjeloživotnim obrazovanjem. Projekt objedinjuje nekoliko knjižničnih aktivnosti i usluga i provodi se u tri koraka.

Prvi korak je pretraživanje, organizacija i ponuda stručne i znanstvene literature potrebne za izradu seminarskih, završnih, diplomskih i magistarskih radova te doktorskih disertacija. Korisnik usluge ispunjava obrazac na kojem se nalazi nekoliko elemenata: naziv teme koju u radu mora obraditi, šire područje ili nadređeni pojam, predmet ili kolegij, škola/fakultet koji polazi, svrha rada i kontakt adresa (e-mail i broj mobitela). Knjižničar na temelju pretraživanja izrađuje popis koji obuhvaća literaturu dostupnu u matičnoj knjižnici i *online* izvore. Popis literature korisnik može primiti osobno u knjižnici, putem elektroničke pošte ili ga može pronaći na web stranici knjižnice. Ovaj dio projekta ima sličnosti s projektom *Pitajte knjižničare*: na zahtjev korisnika knjižničari obavljaju tematska pretraži-

vanja i kao rezultat nastaje popis literature, ali i računalna baza odgovorenih pitanja. Međutim razlika je ipak bitna. Tematsko pretraživanje u projektu *U knjižnici do diplome* namijenjeno je ponajprije korisnicima Narodne knjižnice “Petar Preradović” Bjelovar i provode ga knjižničari ove knjižnice. Izvori informacija na koje se korisnici upućuju u 90 % slučajeva nalaze se u fondu bjelovarske knjižnice.

Drugi korak je godišnja izložba radova (završnih, diplomskih, magistarskih, disertacija). Tako je 2013. na Studijskom odjelu postavljena 5. izložba *U knjižnici do diplome*. Izložba svake godine privuče brojne studente, a mnogi od njih postaju članovi knjižnice i korisnici navedenih usluga. Na izložbi su radovi raspoređeni prema glavnim stručnim skupinama, a posebno su izdvojeni radovi o Bjelovaru i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, koji se nakon izložbe obrađuju i postaju sastavni dio knjižničkog fonda, točnije zavičajne zbirke Bjelovariana.

Treći korak je povezivanje diplomanata s tržištem rada, a to je i jedan od glavnih ciljeva projekta. Ovaj se dio provodi u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Područnom službom Bjelovar i Poslovnim parkom LORA d.o.o. Bjelovar. Na godišnjem Sajmu poslova što ga

Radionica na Studijskom odjelu, 14. lipnja 2013.

organizira HZZO knjižnica se pojavljuje kao partner s projektom *U knjižnici do diplome*, a za studente i diplomante stručni djelatnici Zavoda za zapošljavanje i Poslovnog parka održavaju radionice. Radionice se provode u knjižnici, a teme su vrlo korisne, praktične i aktualne. Do sada su održane sljedeće radionice: *Kako napisati dobar životopis?*, *Kako se predstaviti poslodavcu?*, *Prvi koraci nakon diplome*, *Nakon faksa: tražiti ili pokrenuti posao?*. Ova posljednja održana je 2013. nakon otvorenja izložbe, a radionicu su vodile mr. sc. Tanja Badrov, voditeljica Odjela za pripremu i provedbu razvojnih projekata pri Poslovnom parku Bjelovar i Adela Zobundžija, dipl. inf., direktorica Poslovnog parka.

SOS KNJIŽNIČAR – EDUKACIJA KORISNIKA U NARODNOJ KNJIŽNICI “PETAR PRERADOVIĆ” BJELOVAR

Pišu: Slaven Pejić i Lucija Miškić, Narodna knjižnica “Petar Preradović” Bjelovar

U današnjem informacijskom društvu kvaliteta života pojedinaca ovisi o pronalaženju, obradi i primjeni informacija. Zbog toga knjižnica kao mjesno obavijesno središte organizira programe informacijske i informatičke edukacije korisnika. Svrha informacijske edukacije korisnika je olakšati i unaprijediti način postavljanja upita, pretraživanje te izbor informacija kao konačnog rezultata upita, dok je informatička edukacija preduvjet informacijskoj pismenosti.

Ovakve edukacije u Narodnoj knjižnici “Petar Preradović” Bjelovar proveli su početkom 2014. godine diplomirani knjižničari Lucija Miškić i Slaven Pejić. Lucija Miškić je svoj program bazirala na osnovama rada na računalu te je provodila edukacije korisnika u programu MS Word, dok je Slaven Pejić poučavao korisnike osnovama pretraživanja interneta i korištenju EBSCO baze podataka.

U prvoj sesiji *Osnove rada s računalom* polaznici su upoznati s osnovama korištenja računala: Windows korisničko sučelje, osnove interneta, korištenje e-maila te upoznavanje s postavkama ispisa i skeniranja. U drugoj sesiji *Microsoft Word* polaznici su upoznati s programom MS Word: uređivanjem i oblikovanjem teksta; mijenjanjem oblikovanja znakova, odlomaka, stranice; organiziranjem informacija u stupcima i tablicama; umetanjem slika, prijeloma, stranica te opcijama spremanja MS Word dokumenta. U trećoj sesiji *Pretraživanje i vrednovanje informacija na internetu* polaznici su upoznati s osnovama pretraživanja interneta, dubokog weba, pristupom i pretraživanjem e-kataloga knjižnice te vrednovanjem informacija koje pronađu. Također su upoznati s korisnim službenim stranicama raznih međunarodnih organizacija. U posljednjoj, četvrtoj sesiji *Osnovno i napredno pretraživanje u sustavu EBSCOhost* polaznici su upoznati s EBSCO bazom podataka, pristupom, pretraživanjem i preuzimanjem tražene informacije. U edukaciju je uključeno osnovno i napredno pretraživanje baze.

Ukupno je održano 12 sesija od 20. siječnja do 24. veljače 2014., a polazilo ih je 10 korisnika. Anketnim upitnikom, koji je bio anoniman, prikupljene su informacije o zadovoljstvu korisnika, prijedlozima, kritikama, pohvalama te prosudbe polaznika o primjenjivosti informacija dobivenih na edukaciji. Svi su polaznici odgovorili da su edukacije ispunile njihova očekivanja te da su zadovoljni načinom organizacije edukacija.

Tečaj su pohađali uglavnom umirovljenici i jedna nezaposlena osoba te je zaključeno da se ovakav oblik edukacije kao primjeren način cjeloživotnog učenja treba redovito ponavljati. Stoga je odlučeno da se ciklus edukacija ponovi tijekom svibnja i listopada 2014. godine kada osim umirovljenika očekujemo i druge strukture stanovnika, korisnika naših usluga.

Polaznici edukacije *Pretraživanje i vrednovanje informacija na internetu* s voditeljem Slavenom Pejićem

PLAKATI ZAVIČAJNE ZBIRKE NARODNE KNJIŽNICE “PETAR PRERADOVIĆ” BJELOVAR

Piše: Neda Adamović, Narodna knjižnica “Petar Preradović” Bjelovar

Zavičajna zbirka Narodne knjižnice “Petar Preradović” Bjelovar u svom fondu ima velik broj plakata koji svjedoče o kulturnom, političkom i sportskom životu grada Bjelovara i njegove okolice. Ti su plakati bili popisivani, međutim ne i računalno obrađeni. Zbog toga je u veljači 2012. godine započela računalna obrada plakata Zavičajne zbirke.

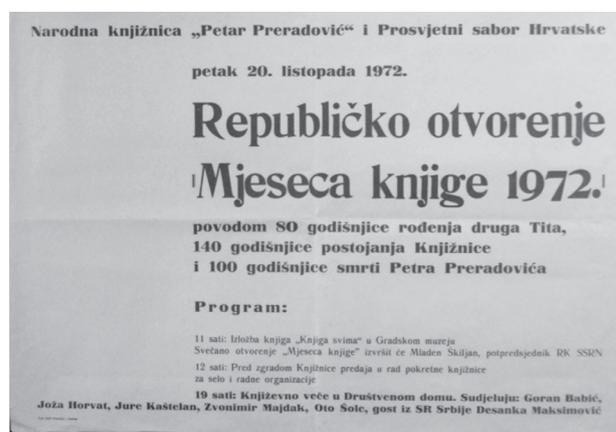
Za početak smo odabrali plakate koji su najavljivali događaje koji će se održati u knjižnici ili one kojima je knjižnica bila organizator. U 2012. godini ukupno je obrađeno 317 plakata.

Prema Međunarodnom standardu za bibliografski opis neknjižne građe ISBD(NBM) plakati se mogu katalogizirati zbirno ili pojedinačno. Iako je zbirno obrađivanje jednostavnije, zbog posebnog značaja plakata za knjižnicu odlučili smo se na pojedinačnu obradu. Plakati se u knjižničarstvu ubrajaju u sitni tisak, a po definiciji su dvodimenzionalna grafika koja se ne projicira. U Metel.win-u smo iz tog razloga za vrstu građe odabrali *grafički materijal – plakati*, a za klasifikacijsku oznaku grupu 766 *Primijenjena grafička umjetnost. Uporabna grafika*. Podaci za prvu skupinu katalognog opisa unošeni su dosljednim prenošenjem, a jedina razlika od ostale vrste građe je u materijalnom opisu u kojemu smo navodili količinu plakata (1 plakat), zatim boju podloge i boju otiska te dimenzije. U napomeni smo bilježili posebne grafike, stil otiska ili dodatne posebnosti plakata.

Plakat je kao propagandno sredstvo u suvremenom knjižničarstvu važan informacijski fond. Na njemu je

zapisan točan naziv događaja, mjesto i vrijeme održavanja, sudionici. Obradeni plakati najviše govore o djelatnosti knjižnice kao i o njezinoj povijesti. Tako npr. imamo plakat iz 1968. godine kada je knjižnica promijenila naziv iz Gradske knjižnice i čitaonice Bjelovar u Narodna knjižnicu “Petar Preradović” Bjelovar. Zatim plakat iz 1971. godine povodom otvorenja područne knjižnice u Velikoj Pisanici ili plakat iz 1972. godine povodom početka rada Pokretne knjižnice.

Plakat je zbog informacija koje sadrži najatraktivnija jedinica neknjižne građe. Nadovezujući se na Umberta Eca koji je rekao da je “knjižnica memorija čovječanstva”, zaključujem da je plakat podsjetnik na minule događaje.

U JEDNOJ GODINI STO HLAPIĆEVIH

Pišu: Snježana Berak, Ivana Blažeković, Mirjana Štelcer i Vjeruška Štivić, Narodna knjižnica “Petar Preradović” Bjelovar

Manifestacijom Hlapić 2013. u Hrvatskoj je obilježena stogodišnjica romana *Čudnovate zgode šegrta Hlapića* književnice Ivane Brlić-Mažuranić. Dječji odjel bjelovarske knjižnice pridružio se obilježavanju te velike kulturne obljetnice brojnim aktivnostima koje su ostvarene u suradnji s ustanovama, organizacijama, udrugama, društvima i pojedincima s područja grada i županije.

Početak travnja 2013. otvorena je izložba pod nazivom *Hlapić s moje police*. Izložena su različita izdanja knjige *Čudnovate zgode šegrta Hlapića* iz privatnih zbirki korisnika. Pored knjiga bili su izloženi popunjeni obrasci s podacima o vlasništvu knjige, informacijama o njezinom porijeklu te spomen na knjigu, odnosno osobna priča vezana uz knjigu koju su korisnici donijeli. Ukupno su bile izložene 23 knjige i jednako toliko zanimljivih priča. U sklopu kazališnog festivala *Mali BOK*, polaznici Igraonice posjetili su Dom kulture i gledali lutkarsku predstavu *Čudnovate zgode šegrta Hlapića* u izvedbi glumca Roberta Waltla iz ljubljanskog Mini teatra. Povodom Dana Europe članovi

Book Fun Cluba – teen knjižničari Dječjeg odjela izradili su plakat pod nazivom *Čudnovate zgode šegrta Hlapića po Europi*. Izradi plakata prethodilo je malo istraživanje dostupne građe fonda knjižnice i interneta – zanimalo nas je na koje je europske jezike preveden Hlapić, odnosno u kojim je europskim zemljama prisutan.

Do svibnja 2013. djeca su kroz provedene aktivnosti već znala mnogo o Hlapiću, što im je bio poticaj da i sami započnu predlagati sadržaje. Tako je Luka, učenik šestog razreda, predložio pokretanje radionice izrade ljetne obuće koja je također bila posvećena Hlapiću. Održane su dvije radionice, jedna za predškolsku djecu Igraonice, a druga u sklopu naših redovnih kreativnih radionica. Djeca su uživala u izradi japanki, rimljanki, natikača, sandala koje su bile izložene u prostoru knjižnice.

Tradicionalno lipanjsko događanje Dječjeg odjela, izložba dječjih likovnih i literarnih radova *Umjetnik to sam ja!* 2013. godine tematski je posvećena Hlapiću. Izložbu je posjetilo više stotina djece, organizirano s odgajateljicama, učiteljicama i pojedinačno.

Poziv na sudjelovanje u velikoj županijskoj proslavi ulaska Hrvatske u Europsku uniju dao je priliku da našu Hrvatsku predstavimo kroz književni lik šegrt Hlapića. U provedenim istraživanjima vidjeli smo da je Hlapić poznat u Europi, a kroz pjesmu koju su i na znakovnom naučila djeca Igraonice, mogla su ga doživjeti i upoznati i djeca oštećenog sluha. Izradili smo i šegrtske pregače s logom manifestacije kako bi i na taj način skrenuli pozornost široj javnosti na obilježavanje Hlapićevog stotog rodendana.

Polaznici starije skupine Igraonice obilježili su Hlapićev rodendan izradom rodendanske torte od stiropora obojanog temperama, a tortu smo ukrali cipelama i čizmama od plastelina. Naša je torta dugo bila zanimljiv izložak u knjižnici, ali i daljnji poticaj za slavljeničko raspoloženje.

U listopadu 2013. primili smo pozivnicu Hrvatskog društva istraživača dječje književnosti da se pridružimo svečanoj proslavi Hlapićevog stotog rodendana u Gradskom kazalištu Trešnja u Zagrebu, a u studenom smo gostovali na sajmu knjiga Interliber s kreativnom radionicom *Hlapićeva postolarska radionica*, na kojoj je sudjelovalo više od pedesetero djece iz raznih krajeva Hrvatske.

U vrijeme Mjeseca hrvatske knjige 2013. postavljena je izložba *Hlapićeva baština*, a pod istim nazivom proveden je i niz aktivnosti u stalnim knjižničnim programima Dječjeg odjela *Krea(k)tivci* i *Pričopričalice*. Organizirane su kreativne radionice i pričaonice na teme: stari zanati, prijateljstvo sa životinjama, djeca odrasla bez roditeljske skrbi, briga za bližnjega, osjećajnost i empatija i drugi sadržaji koje baštinitimo iz dječjeg klasika *Čudnovate zgode šegrta Hlapića*. Izložba je obuhvaćala više izdanja romana o Hlapiću i drugu građu kojoj je originalna priča bila polazište. Izloženi

Hlapićeva rodendanska torta

su bili i kreativni uradci nastali u našim radionicama, informativna knjižica o Ivani Brlić-Mažuranić i stotoj obljetnici Hlapića te Hlapićev kostim.

Posljednja aktivnost knjižnice u obljetničkoj 2013. godini bila je akcija *Dobar kao Hlapić: dobrim djelima do Hlapićeve zvijezde*. Za titulu "Dobar kao Hlapić" nominirana su djeca u dobi od sedam do četrnaest godina, a gost završne svečanosti bio je glumac Goran Navojec koji je djeci podijelio pohvalnice i Hlapićeve zvijezde. Ovom akcijom željeli smo pohvaliti sve one male ljude velika srca i velikih djela, djecu koja svojim ponašanjem iskazuju istinsku dobrotu, empatiju, altruizam i humanost i čime zaslužuju da ih

se posebno istakne kao pozitivne vršnjačke uzore.

Od ostalih programa posvećenih Hlapiću valja spomenuti obradu romana *Čudnovate zgode šegrta Hlapića* u programu Dječjeg odjela *Lektira kroz igru*, a Hlapić nije zaboravljen ni u Područnoj knjižnici Nova Rača gdje je šezdesetak učenika petih i šestih razreda Osnovne škole Nova Rača sudjelovalo je na maštaonicama *Moj stogodišnji prijatelj Hlapić*. Na maštaonicama djeca su upoznata s pričom Ivane Brlić-Mažuranić o nastanku Hlapića i stvarnom šegrtu i majstoru koji su joj poslužili kao predlošci za likove Hlapića i Mrkonje. Potom je slijedilo nekoliko igara: trebalo je Hlapiću napuniti torbu za put, zamisliti sebe na putovanju, odabrati osobu s kojom bi rado putovali te odrediti cilj i svrhu putovanja. Kako bi se Hlapić još više približio djeci, na kraju su odigrali staru pastirsku igru nabacivanja koluta od šiblja na panjić. Uz puno smijeha i navijanja prisjetili su se i svojih vlastitih dobrih djela te otišli iz knjižnice s porukom da dobra djela dobro čine i činitelju i primatelju te da je život ljepši i radosniji ako kroz njega kroćimo dobri kao Hlapić.

GLAZBENA IGRAONICA

Piše: Snježana Berak, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

U suradnji s Glazbenom školom Vatroslava Lisinskog Bjelovar, na Dječjem odjelu bjelovarske knjižnice tijekom 2013. održan je program *Glazbene igraonice*. Program namijenjen djeci od 4 do 7 godina proveden je u prostoru Igraonice koja posjeduje svu potrebnu opremu, a u realizaciji programa stručnim vodstvom pomogla je Glazbena škola. Cilj programa *Glazbene igraonice* je učenje osnova glazbene pismenosti, prenošenje radosti zajedničkog pjevanja, igre, plesa, slušanja glazbe te poticanje više produktivnih nego reproduktivnih sposobnosti polaznika.

Aktivnim uključivanjem djeteta u produktivni pristup glazbi razvijamo kod njega smisao za lijepo, a to je jedan od načina da se kod djece potaknu sva osjetila kako bi ona

što intenzivnije primala nove sadržaje. Razvijanjem želje za uključivanje u glazbene aktivnosti (pjevanje i slušanje glazbe) obogaćuje se emocionalni doživljaj glazbe. Njegovanjem i kultiviranjem glasovnih mogućnosti i težnjom za intonativno čistim pjevanjem uz pravilno disanje i jasno izgovaranje teksta razvija se glazbeni sluh i pamćenje. Sudjelovanjem u programu kod djece se razvija i vještina socijalizacije, spremnost na zajednički rad i igru, svijest o poštivanju važnih pravila u igri i radu, mentalne sposobnosti i aktivnosti te se potiče izražavanje doživljaja, osjećaja, potreba. Temelj rada u programu *Glazbene igraonice* jest igra kao prirodna aktivnost koja je nezamjenjiva za emocionalni, socijalni, kognitivni i fizički razvoj svakog djeteta.

Sredstva i pomagala koja se koriste u radu s djecom u Glazbenoj igraonici su u prvom redu slikovnice, knjige, enciklopedije, crteži, slike, ploča i krede u boji, zatim razne vrste udaraljki (drveni štapići, razne šuškalice, metalni tro-

kutići), prirodni materijali vezani uz sadržaj pjesmice, lutke, CD-i i naposljetku instrument na kojem voditelj svira. Radost i zadovoljstvo bavljenja glazbom djeca svojim malim nastupima po završetku programa pokazuju roditeljima.

IGRAONICA+

Program za djecu s teškoćama u razvoju

Piše: Snježana Berak, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

Osiguravanjem temeljnog ljudskog prava na slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja za sve bez obzira na dob, spol, nacionalnost, socijalni status ili posebne potrebe ostvarujemo temeljnu zadaću narodne knjižnice kao jedne od najdemokračičnijih ustanova i jednog od posljednjih nekomercijalnih mjesta za susrete u lokalnoj zajednici. U skladu s time i u suradnji s Obiteljskim centrom Bjelovarsko-bilogorske županije na Dječjem odjelu Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar osmišljen je program *Igraonica+* koji je okupio djecu predškolske dobi s teškoćama u razvoju. Polaznicima *Igraonica+* u knjižnici je pružena organizirana i smišljena igra uz didaktičke i kreativne sadržaje, ponudena prikladna slikovnica, knjiga i štivo lagano za čitanje.

Prisustvo teškoće u razvoju ograničava dijete u svakodnevnom učenju, stjecanju iskustava i različitim vještina. Programi namijenjeni djeci s teškoćama u razvoju nastoje to ublažiti na nekoliko načina: pružanjem mogućnosti za socijalizaciju i uključivanje djeteta u predškolski odgoj i obrazovanje, poticanjem što pravilnijeg razvoja djeteta ublažavanjem posljedica oštećenja i prevencijom sekundarnih poteškoća, razvojem maksimalnih mogućnosti djeteta za svakodnevno funkcioniranje i adaptaciju na socijalnu okolinu, učenjem djece različitim vještinama i navikama potrebnim za svakodnevno funkcioniranje i osamostaljivanje, pripremom djece za nastavak školovanja i pružanjem stručne pomoći roditeljima i obitelji.

Od jeseni 2013. ustaljen je stalni termin za *Igraonicu +*, jednom tjedno u trajanju od sat i pol. Za pratitelje malih polaznika (roditelje, odgajatelje, učitelje) pripremljeni su popisi naslova stručne literature, knjiga za samopomoć, knjiga prilagođenih mogućnostima djece kao i popisi ustanova i udruga koje se bave djecom s teškoćama u razvoju i mladima s invaliditetom. Treba naglasiti da na

Igraonicama+ sudjeluju stručnjaci iz različitih područja (logopedi, fizioterapeuti, psiholozi, socijalni pedagozi) koji svojim savjetima pomažu roditeljima, odgovaraju na njihova pitanja i informiraju ih.

Naš je cilj djeci s teškoćama u razvoju približiti knjižnicu kao mjesto za zadovoljavanje njihovih potreba za igrom, knjigom, druženjem, obrazovanjem, informiranjem, kulturom i rasonodom, zatim pridonijeti poboljšanju kvalitete njihova života, senzibilizirati javnost na postojanje i potrebe djece s teškoćama u razvoju, jačati toleranciju i uvažavanje različitosti kao i integrirati djecu s posebnim potrebama u programe u kojima zajedno s drugim korisnicima stvaraju svijet uzajamnog pomaganja.

U provedbu programa *Igraonica +* kao partneri su se uključili Obiteljski centar Bjelovarsko-bilogorske županije, Udruga tjelesnih invalida Bjelovar, Udruga osoba oštećenog sluha Bjelovarsko-bilogorske županije i Opća bolnica Bjelovar, Odjel pedijatrije.

Literatura za roditelje, odgojitelje i učitelje djece s teškoćama u razvoju

TETE ČITALICE ČITAJU U BOLNICI

Piše: Snježana Berak, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

Volontiranje je u svijetu izuzetno razvijeno, osobito na dječjim odjelima u bolnicama. Ljudi uključeni u proces socijalizacije djeteta u bolnici i djelomično u proces njege, često su poluprofesionalni volonteri. Ako je dijete bolesno i boravi u bolnici, ne znači da se ne može igrati i čitati ili slušati priče. Ton priče umiruje i opušta. Kroz priču dijete uči da kao i likovi iz priče može prevladati teškoće. Uči da može biti samostalno, hrabro, brižno, darežljivo, uči kako pomagati i pronaći prijateljstvo i ljubav u odnosima s drugima.

Upravo kako bi se mališanima olakšao boravak u bolnici, u sklopu nacionalne kampanje za poticanje čitanja naglas od najranije dobi *Čitaj mi!* pokrenut je projekt pod nazivom *Tete čitalice*. *Tete čitalice* su volonterke koje su posjetile Dječji odjel Opće bolnice Bjelovar i upoznale se s medicinskim osobljem, prostorom i djecom hospitaliziranom na odjelu. U bolnici su *tete čitalice* djeci čitale slikovnice i priče, a zadužene su i za komunikaciju s roditeljima i medicinskim osobljem kojima dijele letke i

daju informacije o važnosti čitanja djeci od najranije dobi. U svom radu volonterke koriste gradnju iz bogatog fonda bjelovarske knjižnice iz kojeg odabiru priče koje bi trenutno zbrinutoj djeci mogle biti zanimljive s obzirom na njihov uzrast. Ostale aktivnosti *teta čitalica* uključuju izradu letaka s *Listom dobrih knjiga za djecu i mlade objavljenih u 2012. godini* i izradu kratkih popisa kvalitetnih slikovnica za djecu od rođenja do tri godine prema preporuci Komisije za knji-

žnične usluge za djecu i mladež Hrvatskoga knjižničarskog društva, a uključile su se i u obilježavanje Međunarodnog dana darivanja knjiga – sve prikupljene slikovnice date su na korištenje Dječjem odjelu Opće bolnice Bjelovar.

Statistički podaci za 2013. godinu pokazuju da je 519 djece koja su bila hospitalizirana na Dječjem odjelu Bjelovarske bolnice svakodnevno slušalo priče *teta čitalica*.

MREŽNE STRANICE NARODNIH KNJIŽNICA NAMIJENJENE DJECI I MLADIMA

Piše: Branka Mikačević, Narodna knjižnica "Petar Preradović", Bjelovar

Pored osiguravanja sigurnog i poticajnog okruženja u fizičkoj knjižnici, novo tehnološko-komunikacijsko doba zahtijeva osiguravanje istih uvjeta i u virtualnom svijetu putem mrežnih stranica. Nakon što je osviještena potreba o izradi mrežnih stranica knjižnice, treba voditi računa o svim korisničkim kategorijama, odnosno komu su stanice namijenjene i zahtjevima koje takva stranica treba zadovoljiti. Posebna korisnička kategorija narodnih knjižnica su djeca i mladi kojima treba naročito pažljivo pristupiti kako u stvarnoj knjižnici tako i virtualnoj.

U skladu s time mrežna stranica knjižnice za djecu treba biti dobro osmišljena, pregledna i nadasve prijateljska. Osim što informira o bogatim programima i sadržajima koji se odvijaju u knjižnici, treba nuditi i virtualne usluge te mogućnost aktivnog sudjelovanja korisnika u stvaranju sadržaja mrežnih stranica. Mrežnu stranicu koja je namijenjena djeci i mladima treba posebno dizajnirati i vizualno odvojiti tako da ono što je namijenjeno mladim korisnicima, bude odmah uočljivo. Pored kriterija koji se odnose na sadržaj koji mora biti jasan, točan, informativan i poučan, važno je zadovoljiti i osnovne estetske kriterije. Za mlade korisnike bilo bi korisno dizajnirati posebno pretraživanje baze podataka i posebno osmišljen *online* katalog koji bi trebao imati mogućnost pretraživanja po naslovu, imenu autora, predmetu, godini izdanja, ključnim riječima i mjestu izdanja. Također treba voditi računa ne samo o obrazovnim i informativnim sadržajima već i o zabavnim. Zanimljivi i interaktivni sadržaji kao što su edukativne igre, online kvizovi, online klubovi čitatelja, blogovi i sl., motiviraju djecu i mlade da češće koriste mrežne stranice.

Istraživanjem *Mrežne stranice narodnih knjižnica sjeverozapadne Hrvatske - prikaz stanja* ponajprije se htjelo dobiti odgovore na pitanja: jesu li stranice primjerene korisnicima; je li *online* katalog knjižnice lako dostupan i pretraživ; mogu li korisnici postavljati pitanja putem e-maila knjižničarima i mogu li korisnici davati komentare i prijedloge o nabavi građe te prijedloge vezane uz kreiranje mrežne stranice svoje knjižnice. Istraživanje je provedeno u prosincu 2012. i siječnju 2013. i obuhvatilo je 12 narodnih

knjižnica sjeverozapadne Hrvatske: Gradsku knjižnicu Slavka Kolara Čazma, Pučku knjižnicu i čitaonicu Daruvar, Gradsku knjižnicu "Franjo Marković" Križevci, Gradsku knjižnicu Đurđevac, Knjižnicu i čitaonicu "Fran Galović" Koprivnica, Gradsku knjižnicu i čitaonicu "Metel Ožegović" Varaždin, Gradsku knjižnicu i čitaonicu "Mladen Kerstner" Ludbreg, Gradsku knjižnicu Krapina, Gradsku knjižnicu "Ksaver Šandor Gjalski" Zabok, Knjižnicu "Nikola Zrinski" Čakovec, Gradsku knjižnicu i čitaonicu Novi Marof i Narodnu knjižnicu "Petar Preradović" Bjelovar.

Analizom istraživanja zaključeno je da su sadržaji na mrežnim stranicama narodnih knjižnica sjeverozapadne Hrvatske primjereni djeci i mladima kvalitetom, jezikom, jednostavnošću te općim informacijama i obavijestima o programima koji su njima namijenjeni. Iako na mrežnim stranicama postoje sadržaji posebno namijenjeni djeci, uočeno je da nema posebno dizajniranih mrežnih stranica koje bi vizualnim izgledom i sadržajem bile prilagođene djeci i mladima. Također je uočeno da ni jedna istraživana mrežna stranica nema poseban *online* katalog za djecu i mladež. Nedostaju elektronički izvori poput elektroničkih časopisa, novina, knjiga, digitalne zbirke, *online* izložbe, RSS kanala i informacijskih izvora. Izvodi se zaključak kako knjižnice obuhvaćene istraživanjem trebaju poraditi na kreiranju mrežnih stranica u skladu sa smjernicama za izradu mrežnih stranica knjižnica koje bi bile namijenjene samo mladim korisnicima. Internet je prostor u kojem mladi rado provode svoje vrijeme, a jedan od lakših načina da se dopre do te populacije je oblikovanje virtualnih sadržaja na mrežnim stranicama knjižnica kao što su forumi i wiki stranice koje mladi korisnici mogu i sami uređivati. Primjeri dobre prakse koji to potvrđuju su dječji čitateljski blog *Tragači* i blog za tinejdžere *Knjiški frikovi* koji zajedno okupljaju dvjestotinjak članova i koji u prosjeku bilježe stotinjak posjeta dnevno. Blogove su pokrenule Gradska knjižnica Zadar, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar, Gradska knjižnica Rijeka i Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci, a prvenstveno su namijenjeni djeci i mladima koji vole knjigu, čitanje i rasprave o pročitanome.

PRILOG ZA BIBLIOGRAFIJU HRVATSKOGA NARODNOGA KNJIŽNIČARSTVA

Prikaz knjige

Piše: Zorka Renić, Medicinska škola Bjelovar

Hrvatsko narodno knjižničarstvo nametnulo se kao dio knjižničarskog sustava u kojemu je vidljiv napredak i koje ide ukorak sa svjetskim trendovima. Odgovore na pitanja tko su zaslužni autori i koje teme su dominantne u hrvatskom narodnom knjižničarstvu može se pronaći u najnovijoj knjizi – bibliografiji, savjetnice za narodne knjižnice mr. sc. Jelice Leščić. Knjiga je naslovljena *Prilog za bibliografiju hrvatskoga narodnog knjižničarstva*, a objavljena je 2013. u nakladi Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Nacionalna i sveučilišna knjižnica se profilirala kao nakladnik kvalitetne stručne literature iz područja knjižničarstva i informacijskih znanosti, a autorica mr. sc. Jelica Leščić također je poznata po svojim znanstvenim i stručnim radovima.

Prilog za bibliografiju hrvatskoga narodnog knjižničarstva

Kako sam naslov govori, bibliografija sadrži popis bibliografskih jedinica vezanih uz temu hrvatskog narodnog knjižničarstva. Bibliografske jedinice poredane su abecednim redom autora radova i sadrže samo formalni opis, koji nije prepisivan kako je u izvoru napisan, nego je oblikovan. Budući da je riječ o opsežnom i kompleksnom području, autorica u uvodu ističe da je bibliografija pokušaj da se na jednome mjes-

tu navede barem dio grade. U bibliografiji su popisane monografske publikacije, uključujući magistarske i doktorske radove, stručni knjižničarski časopisi koji cijelim sadržajem ili samo djelomično tematiziraju teorijska i praktična pitanja narodnoga knjižničarstva. Bibliografija sadrži i radove objavljene u zbornicima, sažetke i posterska izlaga-

nja na stručnim skupovima. U knjizi možete pronaći popis dostupnih prijevoda IFLA-inih dokumenta koji se odnose na narodne knjižnice. Od koristi će biti i prikazi hrvatske i strane stručne literature te popis Savjetovanja za narodne knjižnice. Autorica je u svojoj bibliografiji izostavila kratke vijesti iz stručnih časopisa, osobne vijesti, mrežne stranice kao i priloge objavljene u elektroničkim časopisima.

Posebnu vrijednost knjizi daju kvalitetno i po pravilima struke izrađena kazala među kojima su najvažnija autorsko i predmetno, a čitateljima će biti od koristi i kazala urednika, priredivača i prevoditelja. Sva kazala izrađena su po abecednonumeričkom principu, a za oblik osobnih imena mjerodavan je normativni zapis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Uz kazala kao dodatak knjizi nalazi se i nekoliko korisnih popisa: popis savjetovanja za narodne knjižnice, knjižničarskih stručnih skupova i časopisa.

Bibliografija će, nesumnjivo, svim čitateljima olakšati snalaženje, ali i pridonijeti sustavnom i cjelovitom proučavanju i zanimanju istraživača, ocjeni i evaluaciji dosadašnjeg stanja na polju hrvatskoga narodnoga knjižničarstva.

Već prelistavanjem bibliografije zamjetna je dobra zastupljenost autora i radova s područja koje pokriva Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja. Naši članovi kao autori zastupljeni su u 184 bibliografske jedinice, a najzastupljeniji su Ilija Pejić (30), Dijana Sabolović Krajina (25) i Ljiljana Vugrinec (22). Tko su ostali, otkrijte sami. U kazalu urednika najveći broj bibliografskih jedinica ima Marjana Janeš Žulj (4).

Navedena bibliografija od velikog je značenja za zastupljene autore radova budući da svatko od njih ostvaruje novu vrstu kvalitete u svome radu te doživljava osobni stručni, profesionalni napredak i afirmaciju, što posredno i neposredno dodatno pridonosi i uspješnijem radu naših knjižnica općenito. Osim toga velik je broj članaka objavljenih u Svesku našao svoje mjesto u ovoj selektivnoj bibliografiji što je neizravan pokazatelj kvalitete našega stručnoga časopisa i prilog tvrdnji da je Svezak stručni časopis koji nema samo lokalno već i šire značenje.

REKONSTRUKCIJA POSTOJEĆE ZGRADE BIVŠEG DOMA HV-a ZA POTREBE GRADSKA KNJIŽNICE “FRANJO MARKOVIĆ” KRIŽEVCI

Piše: Marjana Janeš Žulj, Gradska knjižnica “Franjo Marković” Križevci

Suočena s nedostatnim i nefunkcionalnim prostorom u Hrvatskom domu u Križevcima Gradska knjižnica “Franjo Marković” Križevci uz suglasnost osnivača i mjerodavnih službi krenula je u projekt rekonstrukcije i prenamjene postojećeg prostora Doma HV-a za potrebe knjižnice. Uprkos recesijskim vremenima, zahvaljujući sredstvima iz europskih, državnih i lokalnih izvora, a ponajviše zahvaljujući potpori Grada Križevaca, uspjeli smo pokrenuti, a uskoro i završiti veliku investiciju za Križevce i Koprivničko-križevačku županiju. Uređenjem ovoga objekta u samom

centru grada na ulazu u nekadašnju vojarnu, Križevci će dobiti funkcionalan, lijepo opremljen i ugodan radni i korisnički prostor, dostupan i otvoren za sve naše korisnike, udruge, organizacije u kulturi, poduzetnike i ustanove. Također novi će prostor omogućiti pružanje knjižničnih usluga osobama s posebnim potrebama i na taj način podržati njihovo intenzivnije uključivanje u život lokalne zajednice i društva u cjelini.

Bivši dom HV-a nalazi se u samome središtu Križevaca, u prvoj gradskoj zoni uz državnu i gradsku prometnicu i

Nova zgrada križevačke knjižnice

okružen je zelenom površinom. Nova knjižnica za čije se potrebe rekonstruira sastojat će se od nekoliko etaža. U podrumskom prostoru nalazit će se spremište knjižnične grade. Prizemlje se sastoji od ulaznog i izložbenog prostora, garderobe, posudbenog pulta, višenamjenske dovrane, odjela za odrasle s čitaonicom, dječjeg odjela s igraonicom, sanitranih čvorova, multimedijске dvorane, prostora za spremište bibliobusa i prostora za ugostiteljski objekt. Na katu su predviđeni radni i uredski prostori te dvije dvorane za smještaj posebnih zbirki. Galerija iznad odjela za odrasle namijenjena je stručno-znanstvenom odjelu i studijskoj čitaonici. Čitav prostor bit će opremljen informatičkom i ostalom elektroničkom opremom u skladu sa standardima za suvremene knjižnice. Komunikacija u zgradi odvijat će se prizemno putem glavnog i dvorišnog ulaza opremljenih prilaznim rampama čime će biti omogućen pristup osobama s invaliditetom. Vertikalna komunikacija odvijat će se stepenicama i dizalom. Prostor se oprema signalizacijom za invalide i dodatnom opremom namijenjenom osobama s invalidnošću.

Rekonstrukcija zgrade podijeljena je u četiri faze. Dosad su izvršeni svi veći vanjski i unutarnji građevinsko-obrtnički radovi, uključujući postavu sustava grijanja i hlađenja, elektroinstalacija i vodoinstalacija. U 2013. stavljena je u funkciju multimedijalna dvorana u kojoj se odvijaju kulturni programi. 2014. godine, planira se ugovaranje izvođenja

građevinsko-obrtničkih radova za posljednju, četvrtu fazu rekonstrukcije. Time bi 2014. adaptacija i uređenje zgrade za potrebe knjižnice bili završeni, a u 2015. planira se investicija opremanja prostora i preseljenje knjižnice iz prostora Hrvatskog doma. Četvrta i završna faza rekonstrukcije u 2014. obuhvatit će radove na unutarnjem uređenju prostora, i to: uređenje svih podova, bojanje svih zidova i stropova, dobavu i postavu unutarnje stolarije, dobavu i postavu rasvjete prostora, dobavu i postavu grijaćih tijela u sve prostore te dodatne radove na hidroizolaciji podruma i na fasadi zgrade. Prema Financijskom planu za četvrtu fazu uređenja ukupni radovi stajat će 2 323 692,50 kn, a stručni nadzor 70 000 kn.

Projekt rekonstrukcije zgrade za potrebe knjižnice financiran je iz različitih izvora. U investiciji su svake godine sudjelovali Ministarstvo kulture RH, Grad Križevci i Koprivničko-križevačka županija. Sredstva za uređenje i opremanje prostora osigurana su putem natječaja iz sljedećih izvora: *Projekt Povezivanje multimedijских kulturnih centara u okviru prekogranične suradnje*, IPA program Hrvatska-Madarska – opremanje AV opremom multimedijске dvorane (40 000 eura), projekt *Zajedno za bolje* Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva – uređenje glavne prilazne staze i nabava stolica za dvoranu (102 000 kn), projekt poboljšanja energetske učinkovitosti zgrade u Fondu za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost – dodatni radovi na uređenju fasade i hidroizolacije podruma gdje se planira urediti spremište za knjige (999 000 kn).

U projektu rekonstrukcije postojeće zgrade bivšeg Doma HV-a za potrebe knjižnice investitor je Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci, za izradu glavnog projekta i nadzor zadužen je Ured ovlaštene arhitektice Božene Tinodi iz Križevaca, četverogodišnji okvirni sporazum sklopljen je s tvrkom Radnik d.d. Križevci (predsjednik Uprave Mirko Habijanec), a zgrada je dobila energetska certifikat 21. prosinca 2012. godine.

OTVOREN MULTIMEDIJSKI KULTURNI CENTAR U KRIŽEVCIMA

Piše: Martina Sanković, Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci

Zajedno
za bolje

Multimedijски kulturni centar Gradske knjižnice "Franjo Marković" Križevci smješten je u prostoru planiranom za novu knjižnicu. Iako zgrada još nije dovršena, Multimedijски kulturni centar, tj. multimedijска dvorana u funkciji je već od svibnja 2013. Opremanje dvorane sufinancirano je iz sredstava Europske unije kroz program pretpristupne pomoći – IPA projekt *Povezivanje multimedijских kulturnih centara u okviru prekogranične suradnje*. Dvorana ima 80 sjedećih mjesta, opremljena je projektorom, velikim platnom te opremom i kabinama za simultano prevodenje i trenutno je jedini prostor u Križevcima koji pruža mogućnosti projekcija filmova i simultanog prevodenja. Pro-

stor je pogodan i za predavanja, promocije knjiga, tribine, književne susrete, koncerte, izložbe i konferencije.

Grad Križevci prošle se godine prijavio na natječaj za sufinanciranje projekata društvenog razvoja u lokalnoj zajednici koji je objavila Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva (*Zajedno za bolje*). Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci dala je svoj prijedlog za natječaj i on je sudioničkom demokracijom na javnoj raspravi izglasan kao najkvalitetniji, koristan za cijelu lokalnu zajednicu. Projektom Multimedijски kulturni centar planirali smo ponuditi građanima Križevaca nove društvene sadržaje i programe koji su im do sada bili slabo dostupni ili ne-

dostupni, s ciljem razvoja kvalitete života u gradu. Uređenjem i otvaranjem novoga prostora uspjeli smo ostvariti projektne ciljeve, naravno uz suradnju s građanima, udrugama i institucijama. Otvaranjem Multimedijskog kulturnog centra građani imaju veću ponudu kulturnih sadržaja u gradu, a budući da je prostor opremljen u skladu s potrebama osoba s invalidnošću, konačno je i njima omogućeno sudjelovanje u svim aktivnostima. Provođenjem projektnih aktivnosti uočili smo porast zainteresiranosti građana za naše programe i veću suradnju s udrugama, a povratne su informacije pozitivne. Multimedijski kulturni centar postupno se prepoznaje kao mjesto

Dvorana Multimedijskog centra

okupljanja građana svih profila, udruga i predstavnika institucija koji zajednički rade na uvodnju i provođenju novih aktivnosti i programa.

Od svibnja 2013. do danas u Multimedijskom kulturnom centru organizirali smo projekcije igranih i animiranih filmova (dvije projekcije tjedno), projekcije filmova iz medijske kulture za osnovne škole s područja grada i okolice, književne susrete, promocije knjiga, likovne izložbe, izložbe

fotografija, predavanja različite tematike, tribine, jezične radionice i konferencije. Svakog mjeseca bilježimo porast aktivnosti u našem novom prostoru, a time i veći broj posjeta i zadovoljnih korisnika, što i jest krajnji cilj našega rada.

BiH KUTAK PUČKE KNJIŽNICE I ČITAONICE DARUVAR

Piše: Irena Ivković, Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar

Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar u veljači 2014. godine otvorila je *BiH kutak* koji sadrži književna, filmska i glazbena ostvarenja bosanskohercegovačkih autora koja su korisnicima knjižnice dostupna za posudbu.

S obzirom na velik postotak stanovništva iz Bosne i Hercegovine koji je nakon ratnih zbivanja svoj život nastavio na području grada Daruvara i okolnih općina, kod dijela građana javio se interes za organiziranje kulturnih sadržaja i programa koji bi zadovoljio njihove društvene i kulturološke potrebe. *BiH kutak* zamišljen je kao izdvojeni kutak unutar Studijskog odjela, odnosno još jedna u nizu zbirki Pučke knjižnice i čitaonice Daruvar, koji korisnicima nudi prostor za druženje, doticaj s recentnim bosansko-hercegovačkim književnim, filmskim, glazbenim, kulturnim i društvenim novitetima kao i dnevnim, tjednim i mjesečnim tiskom. *BiH kutak* je mjesto opuštanja i druženja, namije-njeno pripadnicima svih nacija i religija te svim ljudima koje veže ljubav prema Bosni i Hercegovini.

Uvjeti za otvaranje *BiH kutka* u daruvarskoj knjižnici stvoreni su nakon dogovorene kulturne suradnje između dviju knjižnica, Narodne i univerzitetske biblioteke Derviš Sušić Tuzla i Pučke knjižnice i čitaonice Daruvar, koja je postignuta u listopadu 2013. godine. U vrijeme otvaranja kutak je

brojio 231 svezak knjiga te 20 naslova multimedijalne građe. Ravnatelj Narodne i univerzitetske biblioteke Derviš Sušić poklonio je Pučkoj knjižnici i čitaonici 85 novih naslova čija je stručna obrada u tijeku. Također otvaranjem hrvatskog tržišta bosanskohercegovačkim nakladnicima sve češće imamo priliku doći u doticaj s recentnim književnim ostvarenjima autora iz Bosne i Hercegovine te se nadamo da će nabava građe na bosanskom jeziku ubuduće poprimiti uzlaznu putanju.

Prema dosadašnjoj statistici vidljivo je da je otvaranje *BiH kutka* bio izvrstan pomak u ponudi novih sadržaja korisnika Pučke knjižnice i čitaonice Daruvar. Primijećeno je da korisnici rado dolaze u *BiH kutak* i na dnevnoj razini posuđuju od 3 do 5 naslova, vole diskutirati o pročitanome te nerijetko traže savjete pri izboru knjiga za čitanje.

Budućnost *BiH kutka* trebala bi se razvijati u smjeru pripreme i provedbe kulturno-animacijakih programa vezanih za Bosnu i Hercegovinu, bosanski jezik, glazbu, književnost, film kao i sve ostale vrste umjetnosti. Nadamo se da će Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar ovime pridonijeti i potpomoći osnivanju formalne institucije prijatelja Bosne i Hercegovine te da ćemo zajedničkim snagama razvijati programe i manifestacije vezane za Bosnu i Hercegovinu, njezine narode, kulturu, tradiciju i običaje.

IZDAVAČKA DJELATNOST GRADSKA KNJIŽNICE ĐURĐEVAC

Vesna Peršić Kovač: Zapisi iz podravske svakodnevice

Piše: Anica Šabarić, Gradska knjižnica Đurđevac

Samo ono što je zapisano ostaje kao spomenik jednoga vremena i jednoga naroda; sve ostalo se brzo zaboravlja, pogotovo danas u ovom užurbanom tempu u kojemu živimo. Upravo zbog toga zadnji nakladnički projekt Gradske knjižnice Đurđevac u sunakladništvu s tiskarom Baltazar d.o.o. iz Koprivnice još je jedan veliki doprinos očuvanju tradicije, narodnih običaja i duha predaka. Govorimo o knjizi Vesne Peršić Kovač *Zapisi iz podravske svakodnevice*. Vesna Peršić Kovač rođena je u Bjelovaru, a školovala

se Ivanskoj, Bjelovaru i Zagrebu gdje je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu završila etnologiju i bohemistiku. Od 1996. do 2010. radila je kao kustosica i voditeljica etnografske zbirke u Muzeju grada Koprivnice. Bavila se istraživanjem nekoliko područja i tradicijsko odijevanje i izrada tekstila, običaji i vjerovanja, poljodjelstvo, tradicijski zanati. Kako i sama autorica kaže, radeći na terenu, ostvarila je s pojedinim kazivačima izrazito prijateljski i bliski odnos te je, uz kazivače, rukopise i već objavljenu građu,

pisala kolumne u *Podravskom listu*. One su bile vezane uz određene blagdane u godini, običaje kroz godinu i slično, pa su tako kompozicijski rasporedene i u ovoj knjizi: O odijevanju, ukrašavanju i simboli, Običaji kroz godinu, Običaji životnog ciklusa, Igre i rad te Priče i vjerovanja.

U posljednje vrijeme na durdevačkoj Picokijadi i koprivničkim Podravskim motivima pokušavaju se oživjeti običaji koji su u knjizi opisani, tako da se starinske nošnje dva-tri puta u godini iznesu iz škrinja i ormara na svjetlo dana. Mi u knjižnici također svake godine u programu *Ljeto u knjižnici* s učiteljicom Željkom Mihočka obnavljamo etno igre. Upravo ta poglavlja u knjizi u kojima se spominju dječje igre nama su stoga bila najzanimljivija. Tako nam Vesna Peršić Kovač govori o dječjim igrama djece predškolske dobi među kojima su uočljive razlike između igara za djevojčice i igara za dječake. Djevojčice su se igrale s lutkama od krpica i vune (bebke) koje su im izrađivale mame ili bake; bila je omiljena i igra u blatu gdje su "kuhale" i "pekle kolače", kao i pletenje cvjetnih

vjenčica ili "raca" od setinca te gradnja "zdenca" ili "koca" od kocenja. Dječaci su gurali kolute ili obruče s bačve, loptali su se loptom izrađenom od krpe, slame ili kravlje dlake; po prašini su vukli staru posudu "ranjicu" napunjenu pijeskom. To su bile individualne igre. Kod skupnih igara bilo je omiljeno "igranje svatova", "štrcanje z gombi", "naganjača", "skrivača". Za djecu školske dobi bile su omiljene igre natjecateljskog karaktera u kojima je trebalo pokazati određenu vještinu. Zimi je najčešće bilo sanjkanje u "koritu", klizanje u cipelama, skijanje na ručno izrađenim skijama te gradanje, a u zatvorenom prostoru kartanje.

Za ovu je knjigu autorica predgovora, književnica Božica Jelušić na svečanom predstavljanju u Gradskoj knjižnici Đurđevac rekla da bi je svaka kuća trebala imati kao podsjetnik na nekadašnja vremena, kao molitvenik. Zapisi iz podravske svakodnevice predstavljeni su i u Križevcima, a sve informacije o knjizi mogu se dobiti u Gradskoj knjižnici Đurđevac.

OD RUČNO UVEZENIH KNJIGA DO KRLEŽE NA STUDENTSKI NAČIN

Piše: Antonija Šikulec, Gradska knjižnica Đurđevac

Događanja u Gradskoj knjižnici Đurđevac nije manjkalo. Pregršt edukativnih predavanja, kreativnih radionica i izložbi. Ovom prilikom orijentirat ćemo se na Mjesec hrvatske knjige.

Mjesec hrvatske knjige otvorili smo izložbom/projektom *Otk(ri)vanje srca – Mnogocrtje, višeglasje, oblici i svjetlopis* Zorana Vidakovića. U projekt je pozvano 36 autora, a svi su oni u umjetničkoj, prijateljskoj, emotivnoj ili suradničkoj vezi sa Zoranom Vidakovićem, autorom ručno radenih knjiga. Svaki izloženi umjetnički rad Zoran je uvezao u svoj posebni uvez. Svako umjetničko djelo oplemenio je svojim umjetničkim djelom. Različiti stilovi, tehnike i načini izražavanja pojavljuju se u njegovoj ručno radenoj knjizi – keramika, crteži, stihovi, žica – sve je to Zoran stavio između korica. Ova prijateljska "karavana" krenula je na putovanje iz naše knjižnice i nastavila putovati hrvatskim gradovima gdje su joj se pridružila nova umjetničkih djela. U ovome projektu, osim istaknutih durdevačkih umjetnika, sudjeluju umjetnici iz cijeloga svijeta.

S izložbom ručno radenih knjiga smo ušetali u Mjesec hrvatske knjige, a iz njega izašli ugostivši dobitnike stu-

dente Filozofskog fakulteta u Zagrebu, dobitnike Rektorove nagrade. Studentski projekt pod nazivom *100 godina Glembajevih* projekt je koji su osmislili studenti kroatistike i drugih studijskih grupa i njihova profesorica i mentorica Mira Muhoberac. Prvi dio projekta obuhvaća izvedbu predstave *Gospoda Glembajevi*. Drugi dio obuhvaća izradu, tiskanje i promociju zbornika pod naslovom *100 godina Glembajevih: Kako smo vidjeli Agram i Krležu*. Prateći strukturu Krležine drame, knjiga je podijeljena na više dijelova od kojih se jedan dio tiče dramske strukture iz imagološke, epistemološke, prostorne, sociološke, pravne i jezične vizure, a drugi strukture kazališne predstave. Predstavljanje zbornika vodio je dr. sc. Mario Kolar koji je u samome uvodu rekao da mu je posebno zanimljivo bilo saznati kako studenti doživljavaju Krležu. Zaključio je kako su njihovi znanstveni radovi na pragu dobrih znanstvenih karijera. Nakon promocije svi smo uživali u predstavi *Gospoda Glembajevi* koja nam je svima dala naslutiti da ćemo još dugo živjeti u društvu u kojemu je glembajština svakodnevno prisutna, iako pisana prije stotinu godina...

Otk(ri)vanje srca - mnogocrtje, višeglasje, oblici i svjetlopis, dio izložbe

KNJIGE ŠETALICE – KNJIŽNIČNA USLUGA PO MJERI NAJMLAĐIH KORISNIKA

Piše: Ivanka Ferenčič Martinčić, Gradska knjižnica Đurđevac

Oblikovanje usluga prema specifičnim potrebama korisničkih skupina strategija je koja olakšava ostvarivanje knjižničnih ciljeva. S tim na umu nastala je posebna usluga pokretne knjižnice za predškolce.

Jeste li ikada čuli za bibliobus? To je onaj najljepši od svih autobusa koji vozi knjige i priče od knjižnice do ljudi koji ih žele čitati. To je pokretna knjižnica, knjižnica na kotačima koja putuje. Ali jeste li ikada čuli za bibliokofer? Da, da, dobro ste čuli. Prvo je to bio samo jedan mali stari kofer. Bio je malo prašan i već dugo prazan. A onda je iz svoga kuta u prašnjavom ormaru slušao o bibliobusu i djeci koja se vesele pričama. Čuo je uzbuđene knjižice koje su željele ići na vožnju i posjetiti djecu. I on je želio čuti dječji smijeh. Jednoga dana, kao nekom čarolijom, sve su se te želje ispunile. Došle su nasmijane tete i uzele kofer, očistile ga i obojale, pomazile i uveselile. Nakon toga u njega su smjestile najveselije i najljepše priče. Svi su bili jako uzbuđeni – i tete, i priče, i kofer! Došlo je vrijeme za šetnju. Ne predugačku. U blizini je mjesto kamo žele ići. Dječji vrtić prepun vesele dječice koja ih čekaju!

Knjige šetalice spremne za put

OVAKO POČINJE PRIČA O PROJEKTU KOJI JE POVEZAO DVIJE VAŽNE USTANOVE GRADA ĐURĐEVCA – VRTIĆ I KNJIŽNICU. Jednom mjesečno knjižnični bibliokofer posjećuje Dječji vrtić Maslačak, u dogovorenom prostoru odvija se susret

Bibliokofer u vrtiću

s knjižničarkom i djeca zajedno sa svojim odgojiteljicama posuđuju knjige iz kofera i vraćaju knjige iz prethodnog mjeseca. Prilikom svakog posjeta provodi se i dodatna aktivnost prema unaprijed dogovorenom rasporedu. Aktivnosti su kreativnog i edukativnog karaktera i obuhvaćaju sadržaje za djecu, odgojitelje i roditelje. Djeca se tim kratkim aktivnostima upoznaju s knjigom kao entitetom koji će ih pratiti cijeli život i knjižnicom kao ustanovom koja im nudi konkretan sadržaj. Istovremeno se odgojiteljima i roditeljima pruža podrška pri odabiru grade.

Cilj je projekta sustavnim izlaganjem djece predškolske dobi knjižničnim sadržajima i uslugama osmišljenim za njihovu dob, odgajati novu generaciju ljubitelja knjige i književnosti, novu generaciju knjižničnih korisnika u digitalnoj eri.

Povezivanjem ovih dviju ustanova povećana je ponuda sadržaja za predškolsku djecu u njihovoj zajednici, a knjižnici je omogućeno izravno komuniciranje i rad s obiteljima koji još nisu redovni korisnici knjižničnih službi i usluga. Time se istovremeno izgrađuje korisnička zajednica knjižnice, a redovitom komunikacijom s medijima i podrška javnosti za buduće projekte knjižnice i vrtića.

Projektom *Knjige šetalice* Gradska knjižnica Đurđevac uključila se u nacionalnu kampanju *Čitaj mi!* posvećenu poticanju čitanja naglas djeci od rođenja.

ODLIČNA SURADNJA GRADSKE I ŠKOLSKE KNJIŽNICE U ĐURĐEVCU

Piše: Dušanka Vergič, Gimnazija Dr. Ivana Kranjčeva Đurđevac

Tradicionalna suradnja Gradske knjižnice Đurđevac i školske knjižnice Gimnazije Dr. Ivana Kranjčeva Đurđevac nastavljena je i 2013. godine.

Aktivnosti su započete u ožujku 2013. u sklopu Dana drugačije nastave održanog u Gimnaziji Dr. Ivana Kranjčeva Đurđevac. Skupina učenika predvođena nastavnicom njemačkoga jezika Silvijom Domović na taj je dan posjetila Gradsku knjižnicu Đurđevac gdje su saznali ponešto o djelatnosti knjižnice, stručnom kadru, povijesti i perspektivama za daljnji razvoj knjižnice, a također i tko su

njezini korisnici i kakva je suradnja s drugim tvrtkama/partnerima i okruženjem. Susret je organiziran s ciljem da učenici dobiju odgovor na pitanja koja će im pomoći u profesionalnoj orijentaciji.

Suradnja je nastavljena obilježavanjem Noći knjige 2013. u gradskoj knjižnici. Pod vodstvom Ane Huzjak Kišivan, maturantice đurđevačke gimnazije, predstavljen je projekt za poticanje čitanja *R.E.A.D. (Reading is Exciting, Addictive & Delightful)* čiji je cilj bio potaknuti učenike na čitanje na engleskom jeziku te im pokazati da čitanje može biti

Radionica izrade dnevnika

užitak i zadovoljstvo. U sklopu projekta brojne rado čitane američke i britanske autorice (Lisa See, Michelle Moran, Vanessa Diffenbough, Cally Taylor, Kristan Higgins, Marina Fiorato i dr.) darovale su školskoj knjižnici svoja djela, a maturanti su o pročitanim romanima radili video sažetke. U Noći knjige predstavljeni su video sažetci, a načinjene su i poslane i video zahvale svim autoricama koje su darivale knjige. Nakon toga su učenice knjižničarske grupe, koje je animirala školska knjižničarka Dušanka Vergić, sudjelovale u radionici *Napravi sam svoj dnevnik* koju su osmislile i vodile Cecilija Kopljarević i Ana Molnar iz Gradske knjižnice Đurđevac. Rezultat radionice su unikatni dnevници i straničnici izradeni od platna, papira i dugmadi. Na kraju su se svi priključili *Klubu ljubitelja knjiga* (KLJUK) u čitanju naglas knjige *Svake godine* Cecilie Ahern. *Klub ljubitelja knjiga* pri gradskoj knjižnici djeluje već pet godina i okuplja petnaestak članova, a petero nastavnika naše škole aktivni su članovi kluba, pa se često našalimo da činimo njegov ogranak.

Velik broj učenika gimnazije sudjelovao je i drugim mnogobrojnim radionicama u Gradskoj knjižnici Đurđevac (spomenimo kreativnu radionicu izrade knjiga od papirnatih vrećica sa Zoranom Vidakovićem i fotografsku radionicu s Danijelom Domišljanovićem), a rezultat tih susreta su kreativni radovi i fotografije izložene u prostoru Gradske knjižnice Đurđevac te druženja koja će nam ostati u lijepom sjećanju.

Važan doprinos suradnji daje i volonterska udruga "Ruka u ruci" čije volonterke, učenice naše škole, sudje-

luju u mnogobrojnim aktivnostima. Novu aktivnost čitanja članovima Udruge slijepih Koprivničko-križevačke županije s područja Đurđevca i okolice otvorile su učenice Viktorija Dardić i Veronika Kirin povodom obilježavanja Dana bijelog štapa. Zajedno smo radili i na obilježavanju 7. Tjedna cjeloživotnog učenja u prostorima gradske knjižnice. U organizaciji Gimnazije Dr. Ivana Kranjčeva Đurđevac učenice/volonterke pod vodstvom stručne suradnice pedagoginje Jasne Horvat Vlahović predstavile su *Radost volontiranja*, a stručna suradnica knjižničarka Dušanka Vergić održala je edukativno predavanje pod nazivom *Zaštita potrošača*.

Od ostalih aktivnosti treba spomenuti da nastavnik hrvatskoga jezika Zdravko Seleš svake godine u ime Matice hrvatske, ogranka Đurđevac u Gradskoj knjižnici Đurđevac organizira predstavljanje kalendar/plakata poezije; česti gosti Gradske knjižnice Đurđevac su i naši sadašnji i bivši učenici, a predavači i voditelji radionica često su naši nastavnici i stručni suradnici. Na inicijativu ravnateljice Gradske knjižnice Đurđevac Antonije Šikulec pokrenut je i novi projekt za mlade *KnjigoLJupke* koji se provodi i u suradnji s knjižnicom Strukovne škole Đurđevac.

Budući da je prostor gimnazijske knjižnice često zauzet nastavnim i izvannastavnim aktivnostima, suradnja s gradskom knjižnicom nužna je zbog prostornih ograničenja u školi. No prije svega, suradnja je potrebna jer nas ona sve veseli, oplemenjuje i omogućuje našim korisnicima nezaborne susrete i druženja.

Dnevници nastali na radionici

ŠTO NE MOŽEMO SAMI, MOŽEMO ZAJEDNO

Piše: Ana Škvarić, Narodna knjižnica Virje

U Narodnoj knjižnici Virje 2013. godina bila je obilježena uspješnim suradnjama sa srodnim ustanovama s područja Općine Virje. Kroz suradnju s Dječjim vrtićem "Zrno" Virje i Osnovnom školom prof. Franje Viktora Šignjara Virje malim korisnicima knjižnice, ali i ostalim mladim mještanima općine, ponudeni su raznovrsni kulturni i edukativni programi i kreativne aktivnosti s ciljem poticanja čitanja, kreativnog izražavanja i budućeg formalnog i neformalnog obrazovanja.

Od 2012. godine sve odgojne skupine Dječjeg vrtića "Zrno" Virje besplatno su učlanjene u Narodnu knjižnicu Virje. Polaznici vrtića, koji se (vrlo praktično!) nalazi na katu zgrade u čijem je prizemlju smještena knjižnica, redovito u pratnji odgajateljica posjećuju knjižnicu i odabiru slikovnice i priče za čitanje i listanje u vrtiću. Djeca se na taj način od najranije dobi upoznaju s knjižnicom, gradom koju u knjižnici mogu posuditi ili koristiti te uvjetima i načinom korištenja knjižnice i postupanja s posuđenom

Sat njemačkoga u Narodnoj knjižnici Virje

gradom. Posudbom slikovnica u općinskoj knjižnici dječji vrtić svojim malim polaznicima može ponuditi veći izbor literature za čitanje od one koju sami nabavljaju ograničenim financijskim sredstvima, a knjižnica prilikom nabave grade uzima u obzir želje i potrebe polaznika vrtića (slikovnice i sl.) i odgajateljica (stručna literatura).

Osim grupnog članstva i redovnog korištenja knjižnice, u suradnji s vrtićem i Natašom Sušan, učiteljicom njemačkoga jezika u Osnovnoj školi prof. Franje Viktora Šingjara Virje, 2013. pokrenut je program njemačke pričaonice koji se održava dvaput tjedno na Dječjem odjelu Narodne knjižnice Virje. Polaznici pričaonice kroz igru i razgovor uče

osnove njemačkoga jezika koji se u Virju uči kao prvi strani jezik od prvog razreda osnovne škole. Pričaonicu pohađaju polaznici najstarije vrtićke skupine, trenutno njih tridesetak podijeljenih u dvije grupe, a program je za njih besplatan. Program se odvija u prijepodnevnim satima, mališani u knjižnicu dolaze u pratnji učiteljice/voditeljice programa, a po završetku sata po njih dolazi odgajateljica.

U 2013. Narodna knjižnica Virje organizirala je i dva književna susreta za učenike OŠ prof. Franje Viktora Šingjara Virje. Književni susreti organiziraju se u dogovoru sa školskom knjižničarkom Đurđicom Krčmar Zalar i učiteljicama, posebno učiteljicom hrvatskoga jezika Katarinom Franjo. Susreti se osmišljavaju u skladu s interesima učenika i rasporedom školske lektire, a uvijek se nastoji dovesti gosta čija djela učenici vole čitati. U ovoj suradnji zadatak je knjižnice da kontaktira autora ili nakladnika, dogovori i ispuni uvjete za njegov dolazak (što školska knjižnica često nije u mogućnosti zbog specifičnog načina financiranja) i bude ugodan domaćin, a zadatak je škole da osigura publiku koja je kvalitetno pripremljena za susret. 2013. godine Narodna knjižnica Virje ovakvom je suradnjom ugostila pisce Hrvoja Kovačevića i Sanju Pilić.

Suradnjom vrtića, osnovne škole i knjižnice sve su tri ustanove obogatile svoje programe i ponudile raznovrsnije sadržaje i aktivnosti mladim mještanima Općine Virje, stoga će se i u narednim godinama raditi na intenziviranju suradnji, nastavku započetih i osmišljanju novih programa.

SUDJELOVANJE DJEČJEG ODJELA NARODNE KNJIŽNICE “PETAR PRERADOVIĆ” BJELOVAR NA “ZID” FESTIVALU – FESTIVALU ZABAVE I DRUŽENJA

Pišu: Ivana Blažeković i Branka Mikačević, Narodna knjižnica “Petar Preradović” Bjelovar

Dječji odjel Narodne knjižnice “Petar Preradović” Bjelovar kroz mnogobrojne aktivnosti uključio se u obilježavanje Dječjeg tjedna koji je održan od 7. do 13. listopada 2013. godine u organizaciji Grada Bjelovara i Koordinacijskog odbora Grada Bjelovara za stjecanje statusa Grad prijatelj djece.

“ZID” festival – festival zabave i druženja po prvi puta je u gradu održan 9. listopada 2013. Više ustanova i udruga koje rade s djecom i mladima predstavilo je svoje programe i aktivnosti u središnjem gradskom parku. Dječji odjel knjižnice prezentirao je svoje programe i aktivnosti sadašnjim, ali i mnogim budućim potencijalnim korisnicima. Na *info-stalku* ponudili smo letke s popisom aktivnosti koje provodimo u knjižnici: *Krea(k)tivci* - kreativne radionice, *Pričopričalice*, *Tell me more* – pričaonice na engleskome jeziku, *Tragači* – blog za djecu školskog uzrasta, *Knjiški frikovi* – blog za tinejdžere, *Vesela škola čitanja* – program za djecu s teškoćama u čitanju, *Book fun club* – program za tinejdžere...

Na štandu knjižnice mogli su se vidjeti i gotovi materijali s kreativnih radionica, društvene igre s likovima iz bajki koje su također nastale na radionicama nakon čitanja priča, slikovnice nastale na programu *Pričopričalice*. Knjižničarke

su organizirale tombolu *Pogodi i osvoji* na kojoj su djeca i prolaznici mogli odgovarati na pitanja iz književnosti (pitanja su se odnosila na poznavanje književnika i književnih djela), a organizirano je i čitanje priča vrtićkim skupinama djece.

Posjetitelji štanda Dječjeg odjela Narodne knjižnice “Petar Preradović” Bjelovar na “ZID” festivalu

SPOJ NA SLIJEPO S KNJIGOM

Piše: Lucija Miškić, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

Spojevi na slijepo možda rijetko upale, no ako vas na tom spoju čeka knjiga, onda je to posve druga priča. S tom mišlju u Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" Bjelovar 13. i 14. veljače 2014. povodom Valentinova organiziran je *Spoj na slijepo s knjigom*. Ovu akciju osmislili smo s ciljem poticanja korisnika na čitanje i posuđivanje knjiga predstavljajući ih na drugačiji način. Američke knjižnice već nekoliko godina svojim članovima nude mogućnost spoja na slijepo s knjigom, tako da smo od njih preuzeli tu ideju. Akciju smo proveli tako da smo odabrali

Spoj na slijepo s knjigom

tridesetak knjiga, od toga u najvećoj mjeri beletristike, te nešto putopisnih djela. Odabrane knjige zamotali smo u papir kako korisnici ne bi mogli vidjeti naslov i korice. Na zamotane smo knjige nalijepili kUd bez signature te u jednoj rečenici napisali nešto o knjizi. Korisnici su na prvi pogled bili zbunjeni jer su im knjige izgledale kao paketi ili pokloni, a kad smo im objasnili da su unutra knjige koje mogu posuditi, oni hrabriji su ih s oduševljenjem i posudili. Na ovakav način knjigama smo podarili drugačiji život.

ČITATELJSKI KLUB MAME NARODNE KNJIŽNICE "PETAR PRERADOVIĆ" BJELOVAR

Piše: Neda Adamović, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

Na poticaj mama, članica Facebook grupe *Ajmo mame!*, čija su djeca ujedno članovi Dječjeg odjela knjižnice, 17. rujna 2013. osnovan je *Čitateljski klub Mame*. Čitateljski klub temelji se na grupi čitateljica (mama) koje su članice knjižnice. Grupa čita istu knjigu nakon čega slijedi zajednički sastanak i grupna rasprava. Sastanci se održavaju jednom mjesečno, a zbog kvalitetnije rasprave klub broji do deset članica. Uz stvarni, fizički klub osnovan je i virtualni pod istim nazivom. Otvorena Facebook grupa namijenjena je svim mamama koje vole čitati i iskustvo pročitane podijeliti s drugima. U grupi objavljujemo prijedloge knjiga za čitanje, komentare na pročitane knjige, dogovaramo sastanke. Zasad je u klubu pet stalnih članica i dvije povremene. Naša druženja protječu u veseloj atmosferi, a od knjiga smo pročitale *Ženu vremenskog putnika* Audrey Niffenegger, *Slast na dnu* pite Alana Bradleya i *Zov kukavice* Roberta Galbraitha.

Čitateljski klubovi odličan su način druženja jer svojim članovima nude korisno i kvalitetno provedeno slobodno vrijeme, razvijanje kritičkog i logičkog mišljenja, argumentiranu raspravu, obogaćivanje vlastitog rječnika, razvijanje kreativnosti, jačanje samopouzdanja i socijalizaciju.

Mame

KONCERT KLASIČNE GLAZBE SJEVERNE INDIJE

Piše: Neda Adamović, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

U Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" Bjelovar 23. rujna 2013. godine obilježen je Međunarodni dan kulturne baštine. Kulturna baština, materijalna i nematerijalna, zajedničko je bogatstvo čovječanstva u svojoj raznolikosti i posebnosti. Kulturnu baštinu čine pokretna i nepokretna kulturna dobra od umjetničkoga, povijesnoga, arheološkoga, antropološkoga i znanstvenog značaja.

Na koncertu klasične glazbe Sjeverne Indije naš gost bio je Ivan Victor Jadrešić Aguila, a svirao je sitar. Iako je u svijetu sitar poznato glazbalo, u Hrvatskoj nema profe-

sionalnih sitarista. Sitar se na Zapadu smatra samom biti indijske glazbe. Sačuvao je karakteristike i lutnje i citre, što ga čini vrlo složenim glazbalom. Sitar može imati 18, 19 ili 20 žica. Zanimljivo je da su Beatlesi prvi uveli sitar u popularnu glazbu svojim skladbama *Norwegian Woods*, *Within You Without You*, *Love You To*. Sitar se može čuti i u popularnoj pjesmi Rolling Stonesa *Paint it Black*.

Ivan je na sitaru svirao *rage* koje predstavljaju pojavu temeljnih, stalnih metodičkih obrazaca koje umjetnik varira i obogaćuje ornamentiranjem. *Rage* su se u Indiji pjevale

Ivan Victor Jadrešić Aguila na sitaru

uvijek u određeno vrijeme, a mnoge su se morale pjevati samo u određene sate, ni prije ni poslije. U knjižnici smo imali priliku čuti 3 *rage*: *Raga Parameshwari* (veličanstvena, romantična i poklonstvena; povezana s božanskom majkom), *Raga Yaman* (poklonstvena, molitvena) i *Raga Bhairavi* (energična, introspekcijska i poklonstvena; povezana s božanskom majkom).

Nakon svake skladbe Daria Kuček te knjižničarke Tina Gatalica i Neda Adamović govore su pjesme slavnih indijskih pjesnika Kabira i Tagore.

KLUB “MASLAČAK” UKLJUČEN U KAMPANJU ČITAJ MI!

Piše: Tereza Dvečko, Gradska knjižnica “Franjo Marković” Križevci

Početak Mjeseca hrvatske knjige 2013. obilježili smo veselo. Pozvali smo u goste klub “Maslačak” koji djeluje u sklopu Udruge za pomoć osobama s mentalnom retardacijom Križevci i voditeljicu kluba Tamaru Premuš. Članovima kluba i gostima predstavili smo kampanju *Čitaj mi!* koju provodimo i u našoj knjižnici.

Za ovaj susret održan na Dječjem odjelu odabrali smo knjige i slikovnice s područja higijene i zdravlja ljudskog tijela te sudionicima preporučili da ih posude ili pročitaju u knjižnici. Gospodin Katanović, zamjenik gradonačelnika Grada Križevaca, pročitao im je pjesmicu o urednom i čistom zeki koja je bila povod za daljnje prijedloge i sugestije pojedinim mladićima i djevojkama iz kluba za čitanje knjiga o ovoj temi. Ukratko smo im ukazali na važnost čitanja za razvoj svakog djeteta i mladeži njihove dobi. Nakon toga napravili smo radionicu: od ostataka ogledala i kartona, uz pomoć ljepila i salveta raznih boja, izradili smo šareno uokvirena ogledala u kojima će vlasnici moći provjeriti jesu li se dobro umili, oprali zube ili se počesljali. Na kraju su sudionici dobili majice nabavljene sredstvima projekta *Za-*

jedno za bolje Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva u kojem smo sudjelovali.

Pozvali smo članove kluba da dodu sa svojim starateljima i besplatno se učlane u knjižnicu i da nas opet razvesele svojim dolaskom na radionice koje održavamo na našem Dječjem odjelu.

Druženje s članovima kluba Maslačak

EDUKATIVNO-KREATIVNE RADIONICE NA DJEČJEM ODJELU GRADSKE KNJIŽNICE “FRANJO MARKOVIĆ” KRIŽEVCI

Piše: Tereza Dvečko, Gradska knjižnica “Franjo Marković” Križevci

Tijekom ljetnih školskih praznika na Dječjem odjelu Gradske knjižnice “Franjo Marković” Križevci organizirali smo edukativno-kreativne radionice za djecu osnovnoškolske i srednjoškolske dobi, pod nazivom *Putujmo oko svijeta*. Radionice su bile putopisnog karaktera, a ideja vodilja bila je da “obidemo” što više zemalja svijeta i upoznamo njihove kulture i najznačajnija obilježja svake zemlje.

Tako smo “putovali” prvo u Njemačku, gdje smo se upoznali s braćom Grimm i njihovim bajkama, zatim smo se uputili u Sjevernu i Južnu Ameriku u kojoj smo upoznali kulturu američkih domorodaca. Nakon toga posjetili smo

Putujmo oko svijeta!

Irsku, saznali ponešto o irskoj mitologiji i uživali u prekrasnom irskom krajoliku, a potom otišli u Afriku, izrađivali afričke bubnjeve i afrički nakit. Pretposljednja destinacija koju smo posjetili, bila je zemlja izlazećeg sunca – Japan, a na kraju smo otplovili do Polinezije gdje smo naučili izraditi splav Kon-Tiki i krenuli na put po Tihom oceanu.

Radionice smo realizirali uz pomoć Powerpoint pre-

zentacije nakon čega su djeca sama iz različitih materijala izrađivala nešto karakteristično za svaku zemlju. Interes djece za radionice bio velik, tako da se nadamo da su polaznici radionica nešto novo i naučili. Za sam kraj održali smo kviz znanja u kojem su naši pustolovi pokazali zavidno znanje stečeno na radionicama.

MEĐUNARODNI DAN BIJELOG ŠTAPA U IGRAONICI GRADSKJE KNJIŽNICE “FRANJO MARKOVIĆ” KRIŽEVCI

Piše: Mihaela Doskočil, Gradska knjižnica “Franjo Marković” Križevci

U ponedjeljak 21. listopada 2013. Udruga slijepih Koprivničko-križevačke županije u suradnji s Gradskom knjižnicom “Franjo Marković” Križevci, a povodom Međunarodnog dana bijelog štapa (15. studenoga) u prostorima knjižnice održala je edukaciju *Biti slijep na pet minuta*. Cilj edukacije je da se široj javnosti skrene pozornost na poteškoće s kojima se susreću slabovidne i slijepe osobe. Posjetile su nas gospode Dragica Zlatar, Vesna Babić i Maja Koren Golub iz Udruge. Prvo su s problemima slijepih i slabovidnih osoba upoznale djecu, polaznike dječje igraonice – na vrlo pristupačan, jednostavan i simpatičan način djeci su pokazale kako se pomaže slijepim i slabovidnim osobama. Naučile su nas kako se slijepe osoba drži za osobu koja joj pomaže, kako se kreće pomoću štapa, isprobali smo različite naočale koje dočaravaju različite oblike slabovidnosti, saznali kako se odgajaju psi vodiči za slijepe osobe i koje pasmine pasa su najpogodnije za tu zadaću. Listali smo slikovnice na Brailleovom pismu i isprobali kako se koristi bijeli štap. Gošće su provele više od jednog sata s djecom u dobi od 3 do 7 godina čija pažnja cijelo to vrijeme nije popuštala.

Nakon što su gošće otišle, još smo razgovarali o njima jer su na djecu ostavile snažan dojam, a povratna informacija koju smo dobili od roditelja, pokazala je da su djeca doživjela ovaj susret onako kako smo željeli – stečeno znanje i razumijevanje o postupanju spram slijepih i slabovidnih osoba, kao i sve naučeno, prenijela su svojim roditeljima i ukućanima.

Biti slijep na pet minuta

LJETO U KNJIŽNICI 2013.

Piše: Katarina Pavlović, Gradska knjižnica Đurđevac

Kao i svake godine krenuli smo s puno optimizma u realizaciju *Ljeta u knjižnici 2013*. Aktivnosti nije nedostajalo. Dva puna mjeseca smo se družili, zabavljali, natjecali i naučili puno novoga.

Ponedjeljkom su se održavale računalne radionice koje su privukle mnoge zainteresirane korisnike. Utorkom smo prikazivali crtiće. Nikad dosta crtića! Nakon crtića održana je likovna radionica, a nastali radovi izloženi su u izlogu knjižnice. Stariji predškolci su svoj dan imali srijedom uz pregršt ispričanih priča, nacrtanih crteža, plesa i otpjevanih dječjih pjesmica. Mladi predškolci također su se ugurali u srijedu. Opet puno pričica i puno igranja. Srijedom smo snimali i priče za laku noć u okviru nacionalne kampanje *Čitaj mi!* Četvrtak je bio rezerviran za kreativno izražavanje osnovnoškolaca. S učiteljicom u mirovini Vericom Đopar djeca su izrađivala etuije za mobitele od starih plastičnih vrećica. Ljubica Vuković vodila je radionicu *Igrajmo se*

krpicama! Na meteorološkoj radionici imali smo čak četiri voditelja, a djeca su učila o meteorologiji, radila eksperimente s tornadom i ledom, a vani su učila prepoznavati oblake. U četvrtoj radionici gošća je bila kostimografinja Vesna Matkov. Djeca su učila kako nastaju kostimi u kazališnoj predstavi, a sami su izrađivali kostim za Crvenkapicu. Tu negdje se rodila i ideja da napravimo kazališnu predstavu o šegrtru Hlapiću – premijera predstave bila je krajem veljače i, naravno, Vesna je bila glavna kostimografinja. Sportske radionice prvi je otvorio Mario Lončarić rolanjem, Željka Mihočka nastavila etno igrama, a završio Vjekoslav Vučeta nogometnom radionicom. Još se tu ugurala i Gordana Belak sa stijenama, mineralima i fosilima.

Sve radionice bile su odlično posjećene i ocijenjene odličnom ocjenom od strane djece koja su na kraju *Ljeta* ispunjavala anketu i ocjenjivala voditelje i teme radionica te navela svoje želje za iduće *Ljeta u knjižnici*.

PETjedno – PROGRAM POTICANJA ČITANJA

Piše: Irena Ivković, Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar

Program *PETjedno* pokrenut je u listopadu 2013. i temelji se na predlaganju knjiga za čitanje koje predlažu poznati kulturni djelatnici iz Republike Hrvatske. Predloženi naslovi izmjenjuju se na tjednoj razini te otud i naziv *PETjedno*. Kulturne djelatnike kontaktirali smo (uglavnom putem elektroničke pošte) s molbom da našim korisnicima predlože svojih pet omiljenih naslova knjiga koje su na bilo koji način obilježile njihov život. S veseljem i velikim zadovoljstvom ističemo da je odaziv za sudjelovanje bio iznimno velik te da nam se uz poznate hrvatske književnike, novinare, glumce i glazbenike poput Gordana Nuhanovića, Predraga Lucića, Zorana Ferića, Slavenke Drakulić, Daše Drndić, Julijane Matanović i Ivice Buljana na sudjelovanje odazvao i predsjednik Republike Hrvatske

Ivo Josipović s prijedlogom njegovih pet omiljenih naslova. Dopis predsjednika Josipovića donosimo u cijelosti: “Moje dvije najdraže knjige su *Majstor* i *Margarita* Mihaela Bulgakova koja mi je u formativnom razdoblju osvijestila važnost imaginacije i *Hadrijanovi memoari* Margerite Yourcenar koji su sublimirana mudrost. Izdvojio bih još i roman *Ime ruže* Umberta Eca koji fascinira erudicijom autora. Od domaćih autora nezaobilazan je *Kiklop* Ranka Marinkovića i *Povratak Filipa Latinovicza* Miroslava Krleža.”

Ovaj program omogućio je korisnicima knjižnice da se prisjete nekih starih naslova na koje su možda već i zaboravili te ih potaknuo na čitanje knjiga suvremenih hrvatskih autora, gostiju programa *PETjedno*.

DOGAĐANJA U GRADSKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI SLATINA

Pišu: Marija Cindrić i Ana Knežević, Gradska knjižnica i čitaonica Slatina

U Gradskoj knjižnici i čitaonici Slatina u studenom 2013. predstavljen je roman *U zamci Nefretitis* autora Vladimira Jakopanca.

Vladimir Jakopanc rođen je 1948. godine u selu Gornja Voća. Osnovnu školu završio je u Koprivnici, na Filozofskom fakultetu u Zagrebu završava engleski i hrvatski jezik, a na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu teologiju. 1987. godine s obitelji emigrira u Australiju (Melbourne) gdje otvara vlastiti studio za restauriranje i reprodukciju pozlaćenih antikviteta. Sa suradnicima dizajnira i izrađuje skulpture u bronci koje krase i neke od parkova Melbournea. Predaje i hrvatski jezik u Victorian School of Languages u Keysboroughu, a sudjeluje u kulturnom životu hrvatske zajednice u Australiji: piše za hrvatski tisak, a nekoliko godina bio je i radijski voditelj hrvatskog programa. Roman *U zamci Nefretitis* drugi mu je napisani, ali prvi objavljeni roman. Tema romana život je hrvatskih iseljenika u Australiji koji su emigrirali devedesetih godina prošlog stoljeća. Glavni lik Bruno Granželić, hrvatski restorator u jednoj od najvećih australskih galerija, opisuje događaje koji se dotiču života hrvatskih iseljenika u Australiji, opisuje Melbourne kao “nadmetanje čovjekovog graditeljskog genija i prirode”. Govori i o načinu restauriranja slika, nenametljivo nas upoznaje s nekima od najvećih djela likovne i glazbene umjetnosti, opisuje najbolje vinorodno područje Australije, australski grb i ulogu Hrvata u njegovu nastajanju. U romanu značajno mjesto zauzima i ljubavna priča Brune Granželića, a tu je i krimi zaplet - krađa Klimtove slike.

Na predstavljanju knjige autoru je dobrodošlicu priredila folklorna skupina “Kolo” pod stručnim vodstvom učiteljice Mire Brezovčan. Skupinu čine učenici trećih razreda Osnovne škole Eugena Kumičića koji su zadivili

publiku izvođenjem slavonskih dječjih igara kao i onih kajkavskog govornog područja, a program je upotpunjen i glazbenim dijelom u kojemu su izvedene dvije klasične glazbene točke.

U predbožićno vrijeme u sklopu programa poticanja čitanja *Od jutra do sutra: knjiga, igra, pjesma i ja* Gradska knjižnica i čitaonica Slatina organizirala je kreativno druženje s djecom predškolske i mlade školske dobi.

Uz pomoć odgajatelja u drugoj polovici prosinca 2013. s djecom se aktivno pripremalo božićno veselje. Uz glasno čitanje, pričanje božićnih bajki, crtanje, recitiranje i pjevanje prigodnih pjesama djeca su radosno provodila vrijeme u knjižnici. Okupljali smo se više puta kako bismo izradili božićno drvce od kolaža i zelenog krep papira i ukrase od kolaž papira i šljokica. Mali polaznici izradili su pahuljice, zvjezdice, lančice i ugradili u njih svoje osmijehe, dobrotu, iskrenost, čistoću kojima su na Badnjak okitili bor. Božićnim pjesmama najavili smo dolazak Božića, a kao što i priliči blagdanskim ozračju, knjižnicu je posjetio Djed Božićnjak i nagradio djecu malim, ali slatkim poklonima.

Predstavljanje knjige “U zamci Nefretitis”

ONI SU ZAVIČAJNI, A VEĆ ODAVNO U EUROPI

Piše: Nela Krznarić, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica

Prigodom proslave Dana grada 16. kolovoza 2013. godine u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica otvorena je izložba pod nazivom *Oni su zavičajni, a već oдавно u Europi*. Ovom izložbom željeli smo predstaviti književnike, znanstvenike, liječnike, umjetnike i sportaše iz virovitičkog kraja koji su svojim radom i djelom poznati i priznate u Europi. U vitrinama nismo mogli izložiti njihove medalje, nagrade, priznanja i odličja, ali su izložena djela autora koja čuvamo u Zavičajnoj zbirci. Autori su predstavljeni raritetnim djelima i djelima novijeg datuma. Cilj izložbe bio je prisjetiti se naših uglednih sugrađana ili o njima naučiti nešto novo. Na izložbi su predstavljeni sljedeći autori: Mirko Danijel Bogdanić, matematičar, geodet, kartograf; Tomislav Maretić,

jezikoslovac, leksikograf, prevoditelj; Petar Preradović, pjesnik; Paula von Preradović, udana Molden (unuka Petra Preradovića), autorica himne Republike Austrije; Miroslav Feldman, liječnik i književnik; Franjo Paulik, operni umjetnik; Stjepan Zimmermann, sveučilišni profesor, filozof; Oto Horvat, strojarski inženjer; Edita Schubert, umjetnica transavangarde; Stjepan Ivšić, filolog; Radovan Ivšić, književnik; Mirna Šenjug, karatistica; Renata Pokupić, operna pjevačica; Viktor Žmegač, sveučilišni profesor, germanist; Terezija Salaj-Rakić, liječnica; Milko Kelemen, dirigent i skladatelj; Branko Grisogono, geofizičar i Božica Jelušić, pjesnikinja.

MONTE LIBRIĆ

Piše: Mirjana Kotromanović, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica

Monte Librić 2013.

Voditeljice Dječjeg odjela i Igraonice Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica, Mirjana Kotromanović i Ivana Molnar, gostovale su 2013. na *Monte Libriću* koji je održan u Circolu, zajednici Talijana u Puli.

Monte Librić je najveći festival dječje knjige u Hrvatskoj, a sam naziv govori da je riječ o brdu knjiga. Bilo je to njegovo šesto izdanje, a drugo samostalno, odnosno izvan okvira poznatog i velikog sajma knjiga *Sa(n)jam knjige u Istri*. Festival je trajao od 20. do 26. travnja 2013., a 19. travnja se održao tzv. nulti dan, otvoren samo za knjižničare i nakladnike, na kojem se mogao pogledati dokumentarni film o Ivani Brlić-Mažuranić, poslušati zanimljiva predavanja, pogledati prigodne izložbe. Na *Monte Libriću* izložena je cjelokupna hrvatska produkcija za djecu, izbor stručne literature i multimedije te izbor literature za djecu na talijanskome jeziku, a istaknuto je i da je upravo dječja knjiga najprodavanija u Hrvatskoj. Na festivalu je gostovalo dvadesetak hrvatskih dječjih pisaca (Maja Brajko-Livaković, Ivana Guljašević, Mladen Kopjar, Hrvoje Kovačević, Sanja Polak, Melita Rundek i mnogi drugi) te gotovo pedeset hrvatskih nakladnika.

NOĆ KNJIGE U GRADSKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI VIROVITICA

Piše: Višnja Romaj, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica

2013. godine prvi put u Gradskoj knjižnici u Virovitici održana je manifestacija pod nazivom Noć knjige koja je iste godine zaživjela u mnogim hrvatskim gradovima. Tom prigodom u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica predstavljena je knjiga *Ljubavnici i ludaci* autorice Julienne Eden Bušić, a predstavljanje je popraćeno istoimenim dokumentarnim filmom Ljiljane Bunjevac-Filipović, urednice u dokumentarnom programu HTV-a. Brojni oku-

pljeni posjetitelji uživali su u filmu koji osjetljivu političku temu obrađuje kroz intimno ozračje osobne priče bračnog para Bušić. Nakon projekcije filma upriličen je i razgovor s Julienne i Zvonkom Bušićem.

Razgovor sa Zvonkom i Julienne Eden Bušić

Program u *Noći knjige* bio je izuzetno dobro posjećen, a tom je prigodom Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica poklonila besplatnu godišnju članarinu novim članovima te iz svog fonda izdvojila knjige na poklon redovnim članovima knjižnice.

OBJAVLJENA PRVA PUBLIKACIJA O GRADSKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI VIROVITICA

Piše: Višnja Romaj, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica

Tijekom 2013. godine gradska knjižnica i čitaonica Virovitica pripremila je i objavila publikaciju o knjižnici s pripadajućim DVD-om pod nazivom *Gradska knjižnica i čitaonica u Virovitici u slici i riječi...* Publikacija je prvenstveno zamišljena kao pregled uspješnog rada naše ustanove, i to u periodu od 2008. do 2012. godine.

Publikacija donosi materijale o programskim aktivnostima te kraća izvješća o stručnom radu knjižnice, a opremljena je fotografijama interijera i eksterijera Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica te brojnim isječcima iz novina, osobito *Virovitičkog lista* i *Glasa Slavonije*. Budući da je unazad nekoliko godina gradska knjižnica u Virovitici ujedno i Županijska matična knjižnica, u publikaciji se navode i temeljne djelatnosti ove službe. U uvodnoj riječi ravnateljice naznačena je buduća strategija ustanove, a predstavljene su i nove sadržajne cjeline unutar knjižničnog prostora: Kutak za slijepe i slabovidne osobe, Kutak za čitanje na stranim jezicima, Kutak za djecu i roditelje i Kutak za mlade. Zbirka knjiga o domovinskom ratu i Teen zbirka također predstavljaju kvalitetan pomak u našoj ponudi korisnicima. U publikaciji smo povezali prošlost s budućnošću – kroz

prizmu programskih sadržaja pokazali smo ono u čemu odskakaćemo te kroz smjernice našeg budućeg rada pokazali da naša knjižnica nije samo mjesto stručnog rada nego i mjesto okupljanja ljudi svih dobnih skupina kao i mjesto poticanja njihove kreativnosti, stjecanja novih znanja i vještina.

Gradska knjižnica i čitaonica u Virovitici u slici i riječi...

SASTANAK RAVNATELJA ŽUPANIJSKIH MATIČNIH KNJIŽNICA U GRADSKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI VIROVITICA

Piše: Višnja Romaj, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica

U Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica 18. travnja 2013. godine održan je sastanak radnog naziva *Koordinacija ravnatelja matičnih županijskih knjižnica*. U radnom dijelu sastanka razgovaralo se o obvezama koje stoje pred ravnateljima narodnih knjižnica temeljem novih zakonskih rješenja, o nacionalnim projektima kojima se osigurava besplatan pristup građanima knjižnicama (bez obzira jesu li članovi knjižnica), o projektima poticanja čitanja, nabavi građe, potrebi stalnog stručnog usavršavanja knjižničara, problematici e-knjige. Na sastanku je dogovoreno da se uputi pismo ministrici kulture Andrei Zlatar Violić sa zamolbom da se omogući zajednički sastanak u Ministarstvu

kulture Republike Hrvatske kako bi se, između ostalih tema, raspravilo i o poslovanju i financiranju narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj u 2013. godini.

U drugom dijelu sastanka sudionici su bili pozvani u crkvu sv. Roka, koja je u našem gradu jedno od naj-reprezentativnijih kulturnih odredišta kako bi pogledali i upoznali se s bogatim knjižnim samostanskim fondom gdje je upravo u tijeku stručna obrada knjiga koja je sastavni dio projekta *CroList Franjo*, važnog zbog pokretanja informatizacije svih vrijednih samostanskih fondova na državnoj razini.

Sudionici sastanka u Virovitici

RAZGLEDNICA IZ ČAZMANSKE GRADSKJE KNJIŽNICE

Piše: Vinka Jelić-Balta, Gradska knjižnica Slavka Kolara Čazma

Novoopremljeni dječji odjel

2013. u Gradskoj knjižnici Slavka Kolara Čazma bila je bogata programima i aktivnostima. Donosimo pregled najzanimljivijih.

U protekloj godini Gradska knjižnica Slavka Kolara Čazma ponovila se opremom i namještajem, a opremljeni su dječji odjel, čitaonica, studijski i multimedijalni odjel. Projekt su financirali Ministarstvo kulture RH i Grad Čazma, u vrijednosti 220 000,00 kuna.

U suradnji s Hrvatskim društvom pisaca te književnikom Sladanom Lipovcem pokrenuta je književna tribina *Čazmanski pARTy*, godišnji program predstavljanja aktualne književne produkcije, odnosno značajnih hrvatskih autorica i autora građanima grada Čazme. Osnovni ciljevi programa su popularizacija čitanja te poticanje i stvaranje kulturnih navika građana svih dobnih skupina, posebice mladih, za kvalitetno i kreativno provođenje vremena. Voditelj programa književne tribine *Čazmanski pARTy* i

Akcija *e-Readers at your fingertips* u Čazmi

moderator književnih večeri je čazmanski književnik Sladan Lipovec, izvršni urednik *Quoruma*. Gosti *Čazmanskog pARTy* bili su Roman Simić Bodrožić, Robert Perišić, Darija Žilić, Irena Lukšić, Miroslav Mićanović i dr.

Gradska knjižnica Slavka Kolara Čazma izradila je u suradnji s Hrvatskom poštom prigodan poštanski žig i poštansku omotnicu povodom 50. godišnjice smrti hrvatskog književnika Slavka Kolara. Poštanski žig koji je izradio Zoran Cvetković, bio je u upotrebi 13. rujna 2013. u Poštanskom uredu Čazma.

Knjižnica je također pokrenula projekt *Čazma čita*. Kroz aktivnosti Čitateljskog kluba, Dječjeg čitateljskog kluba kao i Radionice i pričaonice za predškolski uzrast *Gdje priče stanuju* Gradska knjižnica Slavka Kolara potiče čitanje, odnosno razvijanje pismenosti, obrazovanja i kulture za sve dobne skupine. Čitateljski klub sastaje se jednom mjesečno.

I dalje se nastavlja projekt *Zelene knjižnice*. Organizirali smo predavanja iz eko-vrtnarstva, vinarstva i pčelarstva za građane i poljoprivredne udruge u suradnji s Poljoprivrednom savjetodavnom službom te posebno formiranom zbirkom iz poljoprivrede.

Naš Festival književnosti ide dalje, uspješno je završila i druga godina. Na natječaj za kratku priču satiru Gradske knjižnice Slavka Kolara u Čazmi, raspisan i objavljen početkom srpnja 2013., s rokom za prijave do 30. rujna 2013., pristigla su 72 rada iz Hrvatske i inozemstva. Žiri u sastavu Miroslav Mićanović, Branislav Oblučar, Hrvoje Kovačević, Vinka Jelić-Balta i Sladan Lipovec izdvojio je deset priča, dok su najuspjelijima od njih na književnoj manifestaciji *Dani Slavka Kolara* 30. studenoga 2013. godine u Gradskoj knjižnici Slavka Kolara u Čazmi dodijeljene prva, druga i treća nagrada.

U sklopu akcije *e-Readers at your fingertips* Veleposlanstvo Sjedinjenih Američkih Država Zagreb doniralo je e-čitač Kindle Touch Gradskoj knjižnici Slavka Kolara Čazma. Ovom akcijom Veleposlanstvo SAD-a poklonilo je 30 e-čitača Kindle hrvatskim javnim knjižnicama u svrhu promicanja e-pismenosti, obrazovanja, razvijanja profesionalnih vještina i kompetencija u svijetu novih tehnologija i medija. Donaciju je uručila vicekonzulica SAD-a Lauren Santa, koja je prisutne učenike i građane pozvala na suradnju kao i na korištenje e-čitača.

PROGRAMI POTICANJA ČITANJA U ŠKOLSKIM KNJIŽNICAMA

Piše: Suzana Knežević, Gimnazija Ivana Zakmardija Dijankovečkoga Križevci

Kako bi potakli korisnike svojih knjižnica na čitanje književnih djela koja nisu zadana školskim programom, mnogi knjižničari provode u svojim školama različite programe za poticanje čitanja, bilo da se uključuju u već gotove programe (koje osmišljavaju i organiziraju knjižničarske udruge, knjižnice ili pojedinci), bilo da takve programe sami osmišljavaju i provode. Prema podacima prikupljenima na temelju ankete provedene među školskim knjižničarima, u našim se školskim knjižnicama provodi čak 11 različitih programa za poticanje čitanja organiziranih na međunarodnoj, nacionalnoj ili regionalnoj/županijskoj razini.

Programi poticanja čitanja Hrvatske mreže školskih knjižničara¹

U školskim se knjižnicama najviše provode programi za poticanje čitanja koje, na nacionalnome nivou, organizira udruga Hrvatska mreža školskih knjižničara. Njihovi se programi provode u čak 51 osnovnoj i srednjoj školi s područja djelovanja našega Društva knjižničara BPKP-a.

Program *Čitamo mi, u obitelji svi* namijenjen je učenicima trećih razreda osnovnih škola koji u svoje domove donose ruksake s knjigama za cijelu obitelj, zajedno čitaju i zapisuju svoje dojmove o čitanju. U školskoj godini 2013./14. u njemu sudjeluje 136 škola iz 19 županija, od toga s područja djelovanja našega Društva 21 osnovna škola: 12 škola iz Bjelovarsko-bilogorske županije, 8 škola iz Koprivničko-križevačke županije te jedna škola iz Virovitičko-podravске županije.

U programu *Čitanjem do zvijezda*, natjecanju u znanju i kreativnosti na temu određenih književnih djela, u školskoj

godini 2013./14. sudjelovalo je 85 osnovnih škola iz 15 županija, s područja djelovanja našega Društva sudjelovalo je 20 osnovnih škola, i to 10 škola iz Koprivničko-križevačke županije, 8 škola iz Bjelovarsko-bilogorske županije te 2 škole iz Virovitičko-podravске županije. Tema ovogodišnjeg natjecanja bila je *Likovi slavenske mitologije u djelima Ivane Brlić-Mažuranić*. Programi za poticanje čitanja lijepo se mogu spojiti s književnim susretima, pa je npr. nakon natjecateljskog dijela programa na županijskoj razini natjecanja u Koprivničko-križevačkoj županiji za sve sudionike natjecanja uslijedio književni susret s Majom Brajko-Livaković, autoricom romana *Stakleni dvorac*.

Od ove školske godine program *Čitanjem do zvijezda* proširen je i na učenike srednjih škola kojima je zadana tema bila kriminalistički roman. Za razliku od osnovnoškolaca koji se natječu u dvije kategorije, čitateljskom kvizu i izradi plakata, srednjoškolci su se osim u rješavanju kviza mogli okušati u izradi multimedijalnih uradaka. Od srednjih škola ovaj se program provodi u 23 škole iz 11 županija, od čega s područja djelovanja našega Društva u pet srednjih škola: u Obrtničkoj i u Tehničkoj školi Bjelovar, u Gimnaziji i u Srednjoj školi "Ivan Seljanec" u Križevcima te u Industrijsko-obrtničkoj školi Slatina.

Program *Tulum s(l)ova* ima za cilj popularizirati čitanje čitanjem učenika na noćnom čitateljskom susretu, a potom i organiziranim čitanjem u lokalnim zajednicama (u ustanovama, poduzećima, na javnim mjestima). U školskoj godini 2013./14. u ovom je programu sudjelovalo 38 osnovnih i srednjih škola, od kojih s područja djelovanja našega Društva pet škola: u osnovnoj školi u Virju i u III. OŠ Bjelovar te u sve tri križevačke srednje škole.

Ostali programi za poticanje čitanja:²

	NAZIV PROGRAMA	ŠKOLA	MJESTO	ŽUPANIJA		KNJIŽNIČAR / KA
	Bookcrossing	Srednja gospodarska škola	Križevci	KKŽ	SŠ	Maja Augustinčić Arsenović
MEĐUNARODNI PROGRAMI	Bookmark	OŠ "Grigor Vitez"	Sveti Ivan Žabno	KKŽ	OŠ	Jerko Barišić
		OŠ "Braća Radić"	Koprivnica	KKŽ	OŠ	Adrijana Hatađi
		OŠ u Đulovcu	Đulovec	BBŽ	OŠ	Suzana Pušić, Dina Dizdarević
		OŠ Nova Rača	Nova Rača	BBŽ	OŠ	Ines Vidović
NACIONALNI PROGRAMI	Noć knjige	OŠ Ferdinandovac	Ferdinandovac	KKŽ	OŠ	Lidija Levačić Mesarov
		III. OŠ Bjelovar	Bjelovar	BBŽ	OŠ	Margareta Popčević
		IV. OŠ Bjelovar	Bjelovar	BBŽ	OŠ	Dejana Kurtović
		OŠ Rovišće	Rovišće	BBŽ	OŠ	Mirjana Milinović
		OŠ Sirač	Sirač	BBŽ	OŠ	Marina Petrnel
		Medicinska škola	Bjelovar	BBŽ	SŠ	Zorka Renić

	NAZIV PROGRAMA	ŠKOLA	MJESTO	ŽUPANIJA		KNJIŽNIČAR / KA
	Čitajmo naglas, čitajmo zajedno	I. OŠ Bjelovar	Bjelovar	BBŽ	OŠ	Danica Popilovski Topalović
		IV. OŠ Bjelovar	Bjelovar	BBŽ	OŠ	Dejana Kurtović
		OŠ Slavka Kolara	Hercegovac	BBŽ	OŠ	Barbara Evaj
		OŠ "Prof. Blaž Mader"	Novigrad Podravski	KKŽ	OŠ	Dijana Bagarić
	Nacionalni kviz za poticanje čitanja	OŠ "Grigor Vitez"	Sveti Ivan Žabno	KKŽ	OŠ	Jerko Barišić
		OŠ Ferdinandovac	Ferdinandovac	KKŽ	OŠ	Lidija Levačić Mesarov
		OŠ Mihovil Pavlek Miškina	Đelekovec	KKŽ	OŠ	Dijana Muhvić
		OŠ Molve	Molve	KKŽ	OŠ	Marina Sabolović
		OŠ Grgura Karlovcana	Đurdevac	KKŽ	OŠ	Nataša Švaco
		OŠ Antuna Nemčića Gostovinskog	Koprivnica	KKŽ	OŠ	Luca Matić
		I. OŠ Bjelovar	Bjelovar	BBŽ	OŠ	Danica Popilovski Topalović
		III. OŠ Bjelovar	Bjelovar	BBŽ	OŠ	Margareta Popčević
	Moja prva knjiga (ovaj program najčešće provode učitelji razredne nastave, u suradnji s knjižničarem)	OŠ Mihovil Pavlek Miškina	Đelekovec	KKŽ	OŠ	Dijana Muhvić
		OŠ Molve	Molve	KKŽ	OŠ	Marina Sabolović
		OŠ Grgura Karlovcana	Đurdevac	KKŽ	OŠ	Nataša Švaco
		OŠ Antuna Nemčića Gostovinskog	Koprivnica	KKŽ	OŠ	Luca Matić
		III. OŠ Bjelovar	Bjelovar	BBŽ	OŠ	Margareta Popčević
		IV. OŠ Bjelovar	Bjelovar	BBŽ	OŠ	Dejana Kurtović
	Hlapić 2013.	IV. OŠ Bjelovar	Bjelovar	BBŽ	OŠ	Dejana Kurtović
OŠ "Grigor Vitez"		Sveti Ivan Žabno	KKŽ	OŠ	Jerko Barišić	
OŠ Mihovil Pavlek Miškina		Đelekovec	KKŽ	OŠ	Dijana Muhvić	
ŽUPANIJSKI PROGRAM	Međuškolski književni kviz Bjelovarsko-bilogorske županije	15 osnovnih škola		BBŽ	OŠ	organizatorice: Dejana Kurtović, IV. OŠ Bjelovar Margareta Popčević, III. OŠ Bjelovar

¹ Programi HMŠK-a opširnije su opisani u prethodnom broju našeg časopisa: Svezak, 15(2013), str. 54-56. Brojčane podatke za ovaj broj Sveska prikupila je, u ime HMŠK-a, Dejana Kurtović, knjižničarka IV. OŠ Bjelovar.

² Pregled se odnosi samo na one školske knjižnice čiji su knjižničari odgovorili na anketu o provođenju programa za poticanje čitanja, na čemu im zahvaljujemo. Programi Bookmark i Međuškolski književni kviz Bjelovarsko-bilogorske županije detaljno su opisani u u prethodnom broju našeg časopisa: Svezak, 15(2013), str. 53 i 57.

HLAPIĆEVIH PRVIH 100 GODINA

Nacionalna manifestacija *Hlapić 2013.* u školskim knjižnicama

Pišu: Jerko Barišić, OŠ "Grigor Vitez" Sveti Ivan Žabno; Dejana Kurtović, IV. OŠ Bjelovar; Dijana Muhvić, OŠ Mihovil Pavlek Miškina Đelekovec; Mirjana Milinović, OŠ Rovišće; Ana Demut, OŠ Zvonimira Franka Kutina

Čudnovate zgrade šegrta Hlapića Ivane Brlić-Mažuranić (1874. – 1938.) naš je najobjavljiviji i najčitaniji roman za djecu. Više puta su ga igrali na kazališnim daskama, a korišten je kao predložak za animirani i, napokon, igrani film. Preveden je na mnoge svjetske jezike "progovorivši" čak i japanski. Hlapića je 1913. objavio Hrvatski pedagoško-književni zbor, a ilustrirala ga je Nasta Šenoa-Rojc. Prvo izdanje dostupno je i u digitaliziranoj verziji na internetskoj stranici *Digitalizirana zagrebačka baština*.

Početkom lipnja 2013. navršilo se stotinu godina od objave prvoga izdanja ovog omiljenog romana. Ova značajna obljetnica obilježena je mnogim kulturnim i znanstvenim događanjima u sklopu nacionalne manifestacije *Hlapić 2013.* koju je pokrenula Hrvatska udruga istraživača dječje književnosti u suradnji s brojnim partnerima. U manifestaciju su se uključile i brojne škole. Ovdje donosimo aktivnosti koje su se provodile u školskim knjižnicama s područja rada našega Društva knjižničara BKP-a.

Online zgrade šegrta Hlapića u Bjelovaru

Suradnjom knjižničarke Dejana Kurtović i učiteljica razredne nastave u IV. osnovnoj školi Bjelovar provedene su četiri aktivnosti na temu šegrta Hlapića: klasična i online obrada romana u svim trećim razredima na satima hrvatskoga jezika, projekcije igranog filma u školskoj knjižnici i njegova obrada na satima medijske kulture, gledanje predstave slovenskog kazališta u sklopu *BOK festa 2013.* te provedba međurazrednog književnog kviza na temu romana.

Najvažnija aktivnost bila je uključivanje škole u projekt *Online zgrade šegrta Hlapića* koji su osmislili organizatori *Hlapića 2013.*, pod vodstvom profesorice Karoline De Vrgna. U projektu su sudjelovali učenici trećih razreda iz pet osnovnih škola, vođeni svojim učiteljima i školskim knjižničarima. U bjelovarskoj školi tečaj je proveden u dva razredna odjela učenika trećih razreda, u suradnji s učiteljicama Dragicom Budić i Gorankom Vuković.

Tijekom dva mjeseca učenici su obrađivali roman na online radionicama/tečajevima pomoću web alata 2.0 za daljinsko učenje, a svoje su digitalne radove objavljivali na središnjoj internetskoj stranici projekta. Suradničkim učenjem (i učenika, i škola sudionica) stvorena je baza digitalnih nastavnih materijala dostupnih budućim generacijama.

Zadatak mentora-knjižničara bio je voditi projekt u školi, upoznavati učitelje sa zadacima projekta, podučiti učenike korištenju alata web 2.0 i objavljivati digitalne radove učenika. Zadatak mentora-učitelja bio je voditi projekt u razredu, pripremiti učenike za izvršavanje zadataka prije upotrebe tehnologije te s knjižničarom pregledati i korigirati digitalne radove prije objave.

Alati kojima su se učenici koristili u tečaju, su besplatni

jednostavni mrežni alati koji omogućuju kreiranje audio i video zapisa, izradu online postera, slikovnica, kvizova, multimedijalnih priča, video uradaka...

Projekt je proveden u dvanaest etapa. Prva etapa tečaja bilo je upoznavanje učenika s tečajem, klasična obrada romana, dobivanje suglasnosti od roditelja i CARNet-ovih identiteta za svakog učenika polaznika tečaja. Svi su se prijavili na stranicu tečaja na Loomenu i riješili test predznanja putem kojega su se mogli prisjetiti sadržaja romana i to čitanjem online romana, slušanjem radio priče, gledanjem animiranog filma te rješavanjem prikladnih online kvizova. Također su se upoznali s internetskim bontonom i preporukama o sigurnosti na internetu rješavajući online kvizove o sigurnosti.

U svakoj od narednih etapa tečaja provodile su se različite aktivnosti pomoću različitih internetskih alata. Tako su se sudionici projekta predstavili jedni drugima uz audio-alat Voocar, zatim su u grupama izrađivali online likove iz romana uz pomoć alata Voki, ekipnim radom izrađivali su online kvizove uz pomoć alata Quizyourfriends i online igrice uz pomoć alata Classtools. Ispričali su sadržaj romana lančanom pričom uz pomoć alata Voxopop, izradili stripove prema događaju iz romana uz pomoć alata CreazaCartoon, okušali se u pisanju priča i izradi slikovnica uz pomoć

Likovni radovi koji su poslužili za izradu digitalnog slikovnog rječnika u IV. OŠ Bjelovar

pojmovi iz romana i vizualnih rješenja alata Storybird. Od zadataka su se odmorili lovom na QR-kodove po školi, uz pomoć pametnih mobitela i programa I-Nigma, gdje je svaki QR-kod činio jedno pitanje iz sadržaja romana.

U jednoj od etapa projekta dotakli su se informacijske pismenosti tako da su nepoznate riječi iz romana, čije su značenje tražili u tiskanim rječnicima, enciklopedijama i na internetu, slikovno i tekstovno opisali uz pomoć audio-vizualnog alata Fotobabble. Tako je nastao predivan digitalni slikovni rječnik nepoznatih riječi iz romana.

Okušali su se i u lutkarstvu napravivši igrokaz o jednom događaju iz romana. Tečaj su završili *Kazalištem čitača* gdje su zajedno čitajući jedno poglavlje romana, promicali izražajno i glasno čitanje i uvježbavali stilske figure. Knjižničarka je sve to snimila, obradila u programu Movie maker i stavila na internetsku stranicu tečaja. Sve digitalne radove nastale tijekom provedbe ovoga projekta možete vidjeti na stranici: <https://sites.google.com/site/ozshpradajavjezbi/home/iv-os-bjelovar>.

Ovim je projektom obrada lektire učenicima postala prihvatljivija i zanimljivija, produbili su svoja znanja i vještine iz područja informatike i hrvatskoga jezika, pogotovo iz medijske pismenosti, a školska se knjižnica promovirala kao multimedijalno središte odgojno-obrazovnog rada.

Mali šegrti u Đelekovcu

Projektom *Mali šegrti* u kojem su sudjelovali učenici od 1. do 4. razreda sa svojim učiteljima i knjižničarkom Dijanom Muhvić, Osnovna škola Mihovil Pavlek Miškina Đelekovec uključila se u državnu manifestaciju *Hlapić 2013*. U sklopu projekta provedene su brojne i raznolike aktivnosti. Obilježili su rođendan romana i spisateljice, posjetili pravu postolarsku radnju, putovali u Slavonski Brod u kojem je spisateljica provela veliki dio svog života, gledali predstavu na ledu u Domu sportova u Zagrebu u kojoj su klizači dočarali bajkoviti svijet šegrt Hlapića te sudjelovali na karnevalu u Koprivnici na kojem su učenici bili odjeveni kao Hlapićeva družina i otpjevali Hlapićevu pjesmu. Na završnoj školskoj priredbi izveden je mjuzikl *Šegrt Hlapić*, koji su napisale učiteljice razredne nastave.

Đelekovečki Hlapići pjevaju na karnevalu u Koprivnici

Prigodna filatelistička izdanja u Svetom Ivanu Žabnu

Učenici Osnovne škole "Grigor Vitez" Sveti Ivan Žabno, predvođeni svojim školskim knjižničarom Jerkom Barišićem, sudjelovali su u izradi i promociji dva prigodna poštanska žiga i omotnice koje je dizajnirao voditelj školske Filatelističke grupe. Prednju stranu omotnice krase ilustracija Naste Šenoa-Rojc s naslovne korice prvoga izdanja iz 1913., a poledinu naslovna stranica toga izdanja. Prigodni žigovi i omotnice promovirani su u poštanskim uredima u Sv. Ivanu Žabnu i Križevcima (u suradnji s OŠ Ljudevita Modeca Križevci). Učenici su prvi otisnuli prigodni žig na omotnicu s markama i poslali ih prijateljima i ustanovama koje nose ime Ivane Brlić-Mažuranić. Povodom Dana škole u predvorju školske knjižnice mali filatelisti postavili su filatelističku izložbu o Ivani Brlić-Mažuranić, a predstavnici škole sudjelovali su i na središnjoj proslavi 100. Hlapićeva rođendana u kazalištu "Trešnja" u Zagrebu.

Poštanska omotnica i žig na temu Hlapićeva obljetnice – izrađena u Sv. Ivanu Žabnu

Hlapići u Rovišću, Kutini, Sv. Petru Orehovcu i "Đuri Esteru" u Koprivnici

U Osnovnoj školi Rovišće knjižničarka Mirjana Milinović iskoristila je čak tri povoda za zanimljivu aktivnost: na dan kad je organizirala manifestaciju Noć knjige, obilježila je Hlapićevu obljetnicu i povezala je s Godinom čitanja naglas (2013.). Postavljena je mala izložba plakata o Ivani Brlić-Mažuranić, njezinim knjigama te strip *Šuma Striborova* Krešimira Zimonića. Knjižničarka i učiteljica engleskoga jezika čitale su učenicima spisateljici manje poznate priče iz zbirke *Srce od licitara*. U čitanju su sudjelovali i učenici, njihove učiteljice te nekoliko roditelja koji su se rado odazvali pozivu da se pridruže zajedničkom čitanju. Atmosfera je bila ugodna, učenici radoznali, a roditelji zadovoljni što su sudjelovali. Sve je završilo čajankom, uz grickalice i kolače.

U Osnovnoj školi Zvonimira Franka u Kutini suradnjom školske knjižničarke Ane Demut i defektologinje održana je radionica u kojoj su skupine učenika nakon pročitane romana izradivale naslovnice djela. U radionici su sudjelovali učenici s teškoćama u razvoju koji nastavu prate po posebnom programu. U Osnovnoj školi Sveti Petar Orehovec knjižničarka Stojanka Lesički organizirala je radionicu izrade prostorne slikovnice na temu Šegrt Hlapića

te prigodni kviz. Na istu temu u Osnovnoj školi "Đuro Ester" u Koprivnici suradnjom knjižničarke Nikoline Sabolić i učiteljica razredne nastave organiziran je međurazredni kviz te posjet gradskom kinu Velebit, gdje su učenici trećih

i četvrtih razreda uživali u igranom filmu *Šegrt Hlapić*.

Sve ove aktivnosti doprinijele su da naše školske knjižnice u Hlapićevoj godini budu baš poput Hlapića: vesele, razigrane i – uspješne!

NOĆ KNJIGE U ŠKOLSKIM KNJIŽNICAMA

Pišu: Zorka Renić, Medicinska škola Bjelovar; Mirjana Milinović, OŠ Rovišće; Margareta Popčević, III. OŠ Bjelovar

U manifestaciju Noć knjige 2013. kojom se u Hrvatskoj po drugi puta obilježio Svjetski dan knjige i autorskih prava uključilo se i 39 školskih knjižnica. Među njima bilo je šest knjižnica s područja rada našega Društva knjižničara: školske knjižnice III. i IV. OŠ Bjelovar, OŠ Rovišće, OŠ Sirač, OŠ Ferdinandovac i Medicinske škole Bjelovar. Donosimo zanimljivosti iz triju od njih.

U Medicinskoj školi Bjelovar raspjevano

Čitanje, pjevanje, poezija i priče, kao povezani umjetnički izričaji, dominirali su noćnim susretom u školskoj knjižnici Medicinske škole Bjelovar koji je organizirala knjižničarka Zorka Renić. U programu su sudjelovale Zdenka Mija Brebrić, Nada Crnogorac, Ana Malčić i Irena Žilić.

Ana Malčić učenica je Medicinske škole, talentirana članica Bjelovarskog kazališta, sudionica državne smotre Lidrano 2013., gdje je kazivala stihove profesorice Nade Crnogorac koja je ove večeri i sama interpretirala svoje pjesme. Zdenka Mija Brebrić, uspješna je autorica znan-stvenih, stručnih, ali i literarnih tekstova. Autorica je pročitala svoje tri kratke priče. Budući da je 2013. godina proglašena Godinom čitanja naglas, ove autorice odabrane su i stoga što osim spisateljskog dara imaju i talent interpretacije. Osim ovih bjelovarskih autorica u glazbenom je dijelu programa sudjelovala gošća iz Zagreba, mlada kantautorica Irena Žilić koja je već postigla uspjeh i ugled na hrvatskoj glazbenoj sceni. Irena je u vlastitom izdanju objavila EP Days Of Innocence i sve češće se spominje u kontekstu sjajnih mladih kantautorica. Kako je sve izgledalo i zvučalo, možete pogledati u kratkom video radu dostupnom na adresi: <http://www.youtube.com/watch?v=fDEB8Ve8shQ>.

Uz poeziju i glazbu u Medicinskoj školi Bjelovar

Cjelodnevni program u OŠ Rovišće

Program u knjižnici Osnovne škole Rovišće koji je osmislila knjižničarka Mirjana Milinović odvijao se kroz cijeli dan, a ne samo navečer. U prijedpodnevnoj i poslijepodnevnoj smjeni knjižnicu su posjetili učenici nekoliko odjeljenja razredne nastave koji su razgledali prigodnu izložbu u Hlapićevoj godini na temu Ivane Brlić-Mažuranić i uživali u slušanju Ivaninih priča (opširnije o ovome pročitajte u članku o manifestaciji *Hlapić 2013.*).

Kako je 2013. proglašena Godinom čitanja naglas, poseban program odvijao se tijekom svih odmora: učenici koji su došli u knjižnicu zamoljeni su da pročitaju neku od pjesama Dobriše Cesarića. Iako u početku nesigurni (nisu očekivali nešto takvo, pa došli su samo onako, iz navike!), većina je prihvatila "igru" te su mnogi pročitali naglas pjesmu, za što su bili nagrađeni ohrabrujućim pljeskom i straničnikom. Podijeljeno je i mnogo lijepih poruka o knjigama i čitanju, koje knjižničarka godinama bilježi i skuplja.

Noć knjige i Godina čitanja naglas – zajedno u OŠ Rovišće

Večernji program bio je namijenjen učenicima koji su pisali priče o vilama i vilenjacima inspirirani susretom s Gordanom Martom Matunci, vrsnom poznavateljicom bilogorske tradicijske kulture. Pročitane pred publikom, te su učeničke priče uistinu oživjele. Svi prisutni bili su iznenađeni vještinom kojom su priče napisane, odabirom riječi i načinom pripovijedanja, čemu je sigurno doprinijelo i čitanje kojim djeca bogate svoj rječnik i uče neke drugačije načine opisivanja i pripovijedanja.

Male noćne priče u III. OŠ Bjelovar

Nakon što su u III. osnovnoj školi Bjelovar stekli pozitivna iskustva u projektu *Tulum s(D)ova*, u Noći knjige aktivnosti su organizirali na sličan način nazvavši taj program *Male noćne priče*. U organizaciji su uz knjižničarku Margaretu Popčević bile psihologinja Mirjana Skukan i učiteljica Bojana Matenda. U programu su sudjelovali učenici 4. razreda koji su na podu, na strunjačama prekrivenim dekmama, sastavljali priče na temelju knjige Johna i Caitlin Matthews *Pričovsivjet*. Dobili su nekoliko "pričovsivjetskih karata" na temelju kojih su sastavljali vlastite priče, a neki su svoje uratke i pročitali. Potom su igrali igru asocijacija, a večer završili gledanjem komedije *Priče za laku noć*. Svi su učenici pokazali zadovoljstvo i oduševljenje ovakvim aktivnostima jer im one "pomažu da školu ne shvaćaju dosadno", kao što je napisao jedan učenik.

Učenici III. OŠ Bjelovar sastavljali vlastite priče

PROMICANJE ČITANJA KROZ PROJEKT HR KANON

Piše: Josip Strija, Gimnazija Petra Preradovića Virovitica

HR kanon novi je projekt udruge Hrvatska mreža školskih knjižničara, prije svega namijenjen učenicima srednjih škola, kojemu je cilj promicanje čitanja upućivanjem čitatelja na djela hrvatske, europske i svjetske kulturne, znanstvene i povijesne baštine koja čine jezgru Zapadne kulture. Na oblikovanju *HR kanona* angažirani su školski knjižničari iz cijele Hrvatske, čime oni žele dati svoj širi doprinos na području kulturne djelatnosti.

Prema riječima začetnika ideje *HR kanona* Josipa Riharića, "pojam Zapadni kanon odnosi se na popis knjiga, a u širem smislu uključuje i glazbena te druga umjetnička djela, koja su najvažnija i imala su najveći utjecaj u oblikovanju Zapadne kulture. U različitim inačicama Zapadnog kanona, u popisima djela većinom se nalaze književna djela (uključivši sve književne rodove), biografska i autobiografska djela, vjerska, filozofska i povijesna djela, a u nekim inačicama kanona popis je proširen djelima iz područja mitologije, znanosti, filozofije, psihologije, gospodarstva i politike".

Rad na projektu *HR Kanon* započeo je u prosincu 2012. godine, a odvija se u nekoliko faza. Prva faza bilo je definiranje kanona hrvatske književnosti. Provedeno je anketiranje školskih knjižničara koji su putem ankete predlagali autore i djela koje oni smatraju najvažnijima u hrvatskoj književnosti. Također su anketirani knjižničari mogli dopisati svoje ideje za razvitak projekta kako bi pomogli njegovoj što boljoj realizaciji, a time i stvaranju prvog kanona hrvatske književnosti kreiranog interesom i znanjem školskih knjižničara. Nakon provedene ankete tim

koji radi na projektu, definirao je popis djela hrvatske književnosti od srednjega vijeka do suvremenosti koja najbolje predstavljaju hrvatsku književnost.

Druga važna faza projekta odnosi se na predstavljanje rezultata projekta na mrežnim stranicama projekta koje će informacijama o djelima, autorima, poveznicama na mrežno dostupna djela i ostalim materijalima i podacima vezanim uz djelo i autora nastojati približiti ono najbolje i najznačajnije od hrvatske književnosti učenicima i svima ostalima koji pokažu interes. Također, kroz osnovne informacije, školskim će se knjižnicama ponuditi brošure i plakati kako bi informacija o projektu te njegovom konačnom rezultatu bila stalno dostupna učenicima.

Trenutno je u Timu *HR Kanona*, koji vrijedno radi na realizaciji projekta, devetero srednjoškolskih knjižničara od kojih je čak petero s područja rada našega Društva knjižničara BPKP- a (Tanja Kolar-Janković i Karmela Živković iz Virovitice, Damir Balković iz Slatine, Zorka Renić iz Bjelovara te voditelj projekta Josip Strija, školski knjižničar iz Gimnazije Petra Preradovića Virovitica).

Nastavak projekta ove i idućih godina bit će moguć uz pomoć i svih drugih kolega školskih knjižničara koji pokažu zanimanje i odluče se priključiti projektu kako bismo zajednički definirali i odabrali najbolje za naše učenike te ih tako uputili pravim vrijednostima i važnim djelima hrvatske, europske i svjetske kulturne, znanstvene i povijesne baštine.

ISPITIVANJE STAVOVA RODITELJA O ČITANJU NJIHOVE DJECE

Piše: Marina Sabolović, OŠ Molve

Činjenica je da danas interes za knjigu i čitanje opada, pogotovo među mladim naraštajima. Zato je knjižničarka Osnovne škole Molve u školskoj godini 2012./13. odlučila ispitati stavove roditelja o čitanju njihove djece u trećem

i četvrtom razredu osnovne škole jer znamo da je upravo to razdoblje u kojem učenici trebaju u potpunosti vladati tahnikom glasnog čitanja i čitanja u sebi. Ovo malo ispitivanje radeno je u korelaciji s matematikom u čijem

se programu za 7. razred nalazi tema statistika. Učiteljica matematike i školska knjižničarka dogovorno su iskoristile ovu matematičku temu za postizanje postavljenog cilja u ovom projektu na obostranu korist.

Cilj ovog projekta je potaknuti učenike na istraživačko učenje, otkrivanje i kreativno stvaranje (jer je učenje na taj način najučinkovitije) te dobivene rezultate iskoristiti za nove projekte kojima bismo povećali interes za čitanjem i tako usmjerili mlade ka organiziranom i smislenom provođenju slobodnog vremena.

Korelacija programa školske knjižnice i matematike

Zadaci ispitivanja bili su ravnopravno raspoređeni: knjižničarka je pripremila *Anketni upitnik o čitalačkim stavovima roditelja* kojim je ispitivala mišljenje roditelja o čitanju njihove djece; učenici 7. razreda vođeni učiteljicom matematike razvrstali su rezultate ankete i organizirali podatke tako da su ih mogli na prikladan način prikazati tablicama i grafikonima; knjižničarka je na kraju interpretirala rezultate na osnovu prikazanih tablica i dijagrama, izvukla zaključke istraživanja i predložila rad na projektima koji će za konačni ishod imati povećanje interesa mladih za čitanje.

Ispitivanje je provedeno u travnju i svibnju 2013., i to na uzorku od 29 roditelja učenika trećeg i četvrtog razreda u matičnoj školi. Osnovna metoda ispitivanja bilo je ispunjavanje anketnog upitnika koji je sadržavao 16 tvrdnji, a iza svake tvrdnje bila je navedena skala od 5 stupnjeva (1. uopće se ne slažem; 2. ne slažem se; 3. svejedno mi je; 4. slažem se; 5. u potpunosti se slažem). Roditelj je trebao odabrati jedan od ponuđenih stupnjeva uz svaku tvrdnju. Evo, primjera kako je izgledala jedna od 16 anketnih tvrdnji:

Motiviranje djeteta za čitanje dužnost je učitelja i škole.

1 2 3 4 5

Prikupljene i obrađene podatke učenici su unosili u tablice u računalnom programu Excel i uz pomoć učiteljice matematike došli do prikaza rezultata ankete pomoću slikovitih stupičastih grafikona.

Rezultati ispitivanja

Na osnovu dobivenih 16 grafikona uslijedila je interpretacija ankete: najveći postotak (80 %) ispitanih roditelja u četvrtim razredima misli da djeca dovoljno čitaju, dok 50 % roditelja u trećem razredu smatra da njihova djeca ne čitaju dovoljno. 82 % roditelja zadovoljno je usvojenom vještinom čitanja djeteta; svi roditelji slažu se da je čitanje iznimno važna i korisna vještina za djecu, da bi djeca trebala svaki dan čitati 2 do 3 stranice teksta i gotovo svi (99 %) roditelji žele da njihova djeca više i češće čitaju. 10 % (3 roditelja) izjasnilo se da im je problem traženje materijala za čitanje za svoje dijete; svega 5 roditelja od 29 ispitanih (17 %) redovito odlazi u neku od gradskih knjižnica po literaturu za svoje dijete (u Đurđevac ili Koprivnicu jer Molve nemaju mjesnu knjižnicu); 24 roditelja (73 %) poznaje

većinu dječjih knjiga; samo 2 roditelja (7 %) smatraju da bi svakodnevno čitanje preopteretilo njihovu djecu; 10 roditelja (34 %) priznaju da njihova djeca premalo čitaju; svih 29 roditelja (100 %) slaže se da je jako važno da se dijete navikava na samostalno čitanje. Čak 20 roditelja (69 %) smatra da će njihovo dijete motivirati za čitanje daleko više učitelji, tj. škola od njih samih.

Novi školski programi poticanja čitanja

Cjelokupna interpretacija rezultata ankete, a posebice posljednji stav roditelja, samo je potvrdio naše razmišljanje da se trebamo još više angažirati na poticanju čitanja kod djece. Rezultati istraživanja dali su nam jasan smjer u kojem treba ići. U akciju smo krenuli već ove školske godine, 2013./14. Pokrenuli smo nove projekte kojima se žele potaknuti djeca na još više čitanja, posebno glasnog čitanja.

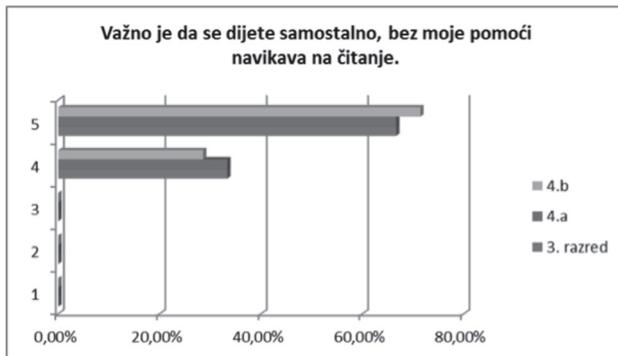
Učiteljica hrvatskoga jezika pokrenula je osnivanje Školskog književnog kluba "Dubravko Ivančan" (prema imenu poznatog književnika i haiku pjesnika porijeklom iz Molvi). Glavni zadatak rada kluba je razvijanje kulture čitanja, slušanja, govorenja i pisanja te poticanje umjetničkog razvoja učenika, i to literarnog i likovnog. Uz taj glavni zadatak, na čijoj se realizaciji ove školske godine puno radi, zacrtano je još mnoštvo drugih zadataka koji su planirani kroz duže vremensko razdoblje, npr. ugošćivanje književnika i suradnja s njima na različitim susretima ili radionicama, uključivanje u programe poticanja čitanja koje nudi Hrvatska mreža školskih knjižničara, provođenje aktivnosti tijekom školskih praznika radi korisnoga upotpunjavanja slobodnoga vremena učenika, sudjelovanje na različitim likovno-literarnim natjecanjima, osmišljavanje nagrade za najumjetnika škole "Dubravko Ivančan", pokretanje literarnoga natječaja na razini države...

Učiteljica 3. razreda osmislila je u suradnji sa školskom knjižničarkom projekt *Knjiga – novi član obitelji* koji će završiti ove školske godine u lipnju i o kojem ćemo opširnije pisati u sljedećem broju *Sveska*.

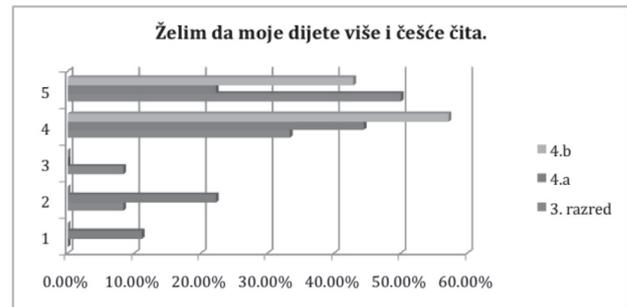
Opisano istraživanje kao i novopokrenuti programi poticanja čitanja pokazuju kako se vrlo lijepo može ostvariti međupredmetna suradnja učitelja i stručnih suradnika u školi te kako učenici mogu kroz ovakve projekte usvajati znanja i vještine koje su im važne za život.

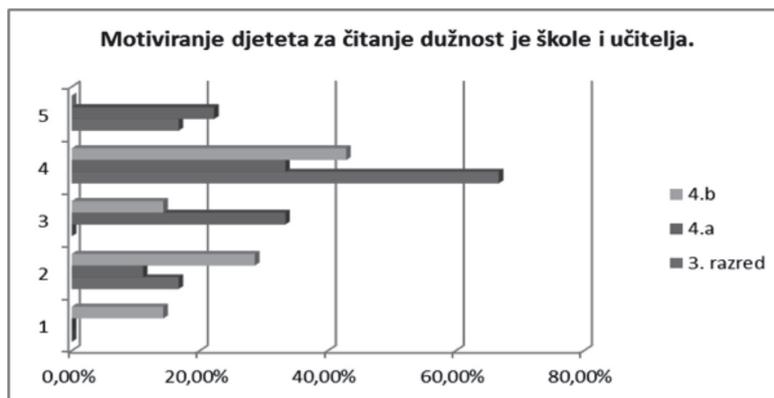
92 % roditelja svjesno je važnosti i korisnosti vještine čitanja

Svi roditelji shvaćaju važnost navike samostalnog čitanja

80 % roditelja želi da im djeca čitaju više i češće

62 % roditelja očekuje od učitelja i škole da budu glavni motivatori djece za čitanje

MEDO KNJIŠKO POTIČE DJECU NA ČITANJE

Piše: Đurđica Krčmar Zalar, OŠ prof. Franje Viktora Šignjara Virje

*I kad nema Našeg Duha
među nama jednog sveca,
treba i bez bijela ruha
biti djeca, biti djeca. (Tin Ujević)*

Već treću školsku godinu najsretniji polaznik Osnovne škole prof. Franje Viktora Šignjara u Virju je Medo Knjiško – desna ruka školskoj knjižničarki, stručni suradnik Školskog tima za kvalitetu, knjigoljubac, prijatelj, pomagač u nastavi, tješitelj na sistematskom pregledu, dobrodošao gost u svakoj obitelji, a opet, samo jedan obični plišani medo! Medo, kojemu su ime Knjiško dali mama Školska knjižnica i tata Školski tim za kvalitetu.

Ako ste upravo pomislili da je još jedna školska knjižničarka blago prolupala, onda ste se prevarili jer sam ja zapravo samo knjižničarka koja nije zaboravila biti dijete, a dijete zna koliko je važno imati dobrog prijatelja za igru i čitanje. Igra i čitanje od djetetova rođenja slažu se kao nokat i prst, a onda kad dijete jednog dana treba poći u školu, u svijet ispunjen kojekakvim obavezama, zadacima, brigama i pravilima, igra polako gubi svoje mjesto u djetetovu životu. Nestajanjem igre iz igre života, pod teretom

omraženog pojma pisanja školske lektire polako kao da nestaje i senzibilitet za čitanjem, a dječji prstić kojemu smo pri polasku u školu tek uredno, možda malo previše, podrezali nokat, često se ubrzo pretvori u izgrizeni prst nezainteresiran za okretanje stranica nekih novih knjiga.

Zajednički projekt školske knjižnice i Školskog tima za kvalitetu

Problemom slabe čitalačke pismenosti, koja je temelj svakog učeničkog uspjeha, a samim time i uspjeha škole, svake godine iznova bavi se Tim za kvalitetu naše škole. Školski tim za kvalitetu važna je karika svakog dobro osmišljenog i planiranog školskog kurikulumu, a samim time sudjelovanje u Timu za kvalitetu za školskog je knjižničara dobar i ispravan put za izvoz dobrih ideja s područja poticanja čitalačkih, informacijskih i inih kompetencija za život. Tražeći odgovor na pitanje kako spriječiti opadanje senzibiliteta za čitanjem kod učenika koji su predčitačke vještine već stekli u pozitivnom čitalačkom okruženju, u obitelji i vrtiću, odnosno kako u školi stvo-

riti poticajno čitalačko ozračje u kojem neće biti mjesta roditeljskim pitanjima Zašto moje dijete ne voli čitati?, ili opet učeničkim negodovanjima Ah, opet ta lektira!, Školski tim za kvalitetu i školska knjižnica iznjedrili su projekt Medo Knjiško namijenjen učenicima drugih razreda. Medo, kao dobri putnik namjernik, učenicima dolazi s punom torbom knjiga i pismom u kojem se predstavlja njima i njihovim roditeljima:

Dragi učenici,

Ime mi je Knjiško i dolazim iz velike obitelji medvjedića dobra srca. Svaka obitelj posebna je na svoj način, a moja mama kaže da je najvažnije kad se u obitelji svi volimo, smijemo i zajedno družimo. Ja sam najstarije dijete, a moja obitelj su još mama, tata, baka, djed, brat i sestra. Svakog dana u mojoj obitelji svi zajedno čitamo jer volimo knjige i lijepe priče te rado provodimo vrijeme zajedno. Ponekad bih radije igrao igrice na internetu, ali baka kaže da je knjiga vrijednija od interneta i da je čitanje najzdravija hrana za mozak. Ponekad s tatom čitam naglas jer on kaže da se tako najlakše pamti. Ponekad čitam djedu u krilu jer njegove oči već slabije vide.

Moja mama čita stalno, i dok kuha, i dok čisti, i dok bratu mijenja pelene. Knjige posuđujemo u školskoj knjižnici kod knjižničarke koja ima sve što nama treba za čitanje. Nedavno sam saznao da neke obitelji nemaju vremena za čitanje i to me baš iznenadilo, ali i zabrinulo. Znači li to da nemaju vremena ni za zajedničko druženje? Ne, ne i ne – pomislio sam da to nije moguće! Uzeo sam putnu torbu i u nju stavio meni i mojoj obitelji drage i korisne knjige te odlučio krenuti u čitalačku pustolovinu. Pitao sam knjižničarku gdje bih mogao naći prijatelje dobre čitače i ona me uputila u vaš razred.

Medo Knjiško – novi učenik u razredu i novi član obitelji

U školskoj godini 2011./12. prva generacija drugašića i njihovih roditelja s učiteljicom Draženkom Patačko prihvatili su Medu Knjiška kao novog učenika u razredu koji je svaki tjedan živio u obitelji jednog od učenika, pisao s njim zadaću, čitao knjige, pozivao roditelje na zajedničko čitanje i druženje, upoznao njihove brige, ali i veselje te sve to zapisivao u svoj dnevnik. Na kraju školske godine učenici i roditelji zajedno s učiteljicom Draženkom opisali su Medu Knjiška kao:

- M** - motivacija za čitanje
- E** - edukacija za roditelje
- D** - dobročinstvo, humanost
- O** - odgovornost, ozbiljnost

K - kreativnost (animacija)

NJ - nježnost, empatija

I - izdržljivost

Š - školska knjižnica

K - knjiga, lektira

O - obrazovni zadaci i ciljevi nastave hrvatskoga jezika

Opći je cilj projekta pomoću imaginarnog prijatelja Mede Knjiška potaknuti kod djece ljubav prema knjizi i čitanju, a da smo u tome uspješni, potvrđuje činjenica da je projekt zaživio i iduće školske godine 2012./13. kada su ga u školskoj knjižnici upoznali već svi učenici naše škole pa bi ga u ruke kradomice primili i poneki osmaši. Da, ne izmišljam kad kažem da je Medo Knjiško uspio privući pažnju i izmamiti osmijeh i na lica zahtjevnih pubertetlija!

Početak školske godine 2013/14. osim daljnjeg nastavka projekta *Medo Knjiško* odlučili smo se i na projekt Hrvatske mreže školskih knjižničara *Čitamo mi, u obitelji* svi koji se provodi među učenicima trećih razreda, a koji se opet pokazao kao izvrstan nastavak, u malo ozbiljnijem ruhu, projekta *Mede Knjiška*.

Na kraju bih se usudila zaključiti da je treću godinu zaredom Medo Knjiško pokazao učenicima, roditeljima i učiteljima da se igra i čitanje i u školskoj dobi mogu slagati kao nokat i prst te biti mala, ali dovoljna iskra svjetla u odgojno-obrazovnom procesu. Samo ako mi odrasli ne zaboravimo, kako kaže naš Ujević, "Biti djeca, biti djeca!"

Medo Knjiško u obitelji

Medo Knjiško u razredu

DRAMSKE IMPROVIZACIJE I IGRE – PUT DO ČITANJA

Piše: Suzana Pušić, Osnovna škola u Đulovcu

Nije rijedak slučaj da školski knjižničari moraju raditi na dva različita mjesta kako bi imali puno radno vrijeme. Tako sam se i ja u rujnu 2013., uz rad u Srednjoj školi Čazma, našla u školi udaljenoj 75 km od mjesta stanovanja, u Osnovnoj školi u Đulovcu. Knjižnica te osnovne škole lijepa je i dobro opremljena, no knjižnicu ima i područna osmogodišnja škola u Bastajima u koju odlazim raditi jedan dan u tjednu, a koja je skućena i vrlo loše opremljena (uglavnom knjigama koje nisu potrebne matičnoj školi i bez računala). Stoga tamo nemam uobičajenih stručnih poslova, no prostor i učenici su tu, pa mi ostaje ono što najviše volim: rad s djecom.

Pričoigralice

Osim malih knjižničara koji čitaju, rade plakate i slično, nastojim provoditi aktivnosti koje će zabaviti učenike i potaknuti ih da dolaze u knjižnicu. Tako sam osmislila slobodnu aktivnost koju sam nazvala Pričoigralice tijekom koje osmero učenika iz 7. i 8. razreda lektirna djela za razrednu nastavu pretvara u dramske improvizacije. Cilj radionice nije naučiti učenike glumiti, već ih privući u knjižnicu i omogućiti im da provedu vrijeme uzbudljivo i iz knjižnice krenu na nastavu zadovoljni. Improvizacije nastale na susretima izvodimo u razrednim odjelima učenika razredne nastave potičući mlade učenike na čitanje. Tijekom prvoga polugodišta školske godine 2013./14. mladi su učenici uživali u dramskim improvizacijama njihovih starijih kolega na temu *Tri prašćica*, *Pepeljuge*, *Miševa* i *mački* Luke Paljetka te *Božićne bajke* Nade Iveljić.

Pričoigralice – dramske improvizacije na temu književnih djela

Igrom do čitanja

Druga aktivnost koju provodimo su radionice za desetak učenika 2. i 3. razreda koji u redovnoj nastavi imaju poteškoća s čitanjem. One se temelje na knjizi Mire Čudina-Obradović *Igrom do čitanja*, a obogaćene su i igrama iz vlastitoga višegodišnjega iskustva u radu u nastavi. Ove je radionice započela provoditi kolegica Vlatka Tokić koju mijenjam za vrijeme porodiljnog dopusta.

Poteškoće s čitanjem pokušavamo prevladati igrajući se. Na početku sata imamo uvodnu igru, najčešće su to *Vješala* ili *Igra pamćenja* (*Memory*), a potom pročitamo priču predviđenu za taj dan. Izvrstan izbor priča pružaju Slikopriče Željke Horvat-Vukelja i Sanje Pribić te basne koje su prikladne zbog kratkoće. Tekst čitamo više puta tako da svaki učenik ima priliku čitati, primjenjujući razne tehnike za poboljšanje čitanja: praćenja u sebi drugih dok čitaju, zajedničkog čitanja u glas, praćenja knjižničarke dok čita te govorenja pojedinih riječi, čak i čitanja riječi i rečenica unatrag. Na kraju sata imamo igru za ponavljanje koja je vezana za pročitani tekst. Često je to Bingo s riječima iz priče ili igra *Zmije i ljestve* koju učenici posebno vole. Igra je važna jer razvija samopouzdanje i uči djecu prihvaćanju pravila. Tijekom igre bitno je pridržavati se redoslijeda, naučiti prihvatiti poraz, ali i pomoći kolegama. Učenici koji u razredu imaju poteškoća, tijekom ovih su radionica opušteni i sudjeluju bez straha od neuspjeha. Skućenost naše knjižnice u ovome se slučaju pokazala kao prednost jer je prostor mali i prislan, taman dovoljan za nas.

Opisujući ove aktivnosti, željela sam pokazati što se može raditi kad vam se na prvi pogled čini da nemate čime raditi. Ali uz djecu, puno volje i malo maštovitosti sve se može.

Igrom do čitanja – za učenike s poteškoćama u čitanju

KNJIŽEVNICI U GOSTIMA

Pišu: Suzana Knežević, Gimnazija Ivana Zakmardija Dijankovečkoga Križevci; Jerko Barišić, OŠ "Grigor Vitez" Sveti Ivan Žabno; Zorka Renić, Medicinska škola Bjelovar; Nataša Švaco, OŠ Grgura Karlovčana Đurđevac

Tijekom protekle godine (od svibnja 2013. do svibnja 2014.) brojni su se književnici "prošetali" školskim knjižnicama u tri županije u kojima djeluje naše Društvo knjižničara. Donosimo ovdje pregled održanih književnih susreta.¹

RB	ŠKOLA	MJESTO	ŽUPA- NIJA		KNJIŽNIČAR / KA	KNJIŽEVNICI KOJI SU GOSTOVALI
1	OŠ Berek	Berek	BBŽ	OŠ	Martina Barberić	Jadranka Čunčić-Bandov, Željka Horvat-Vukelja
2	IV. OŠ Bjelovar	Bjelovar	BBŽ	OŠ	Dejana Kurtović	Sonja Smolec
3	OŠ Ivana Nepomuka Jemeršica	Grubišno Polje	BBŽ	OŠ	Ana Delić	Jadranka Čunčić Bandov
4	OŠ Slavka Kolara	Hercegovac	BBŽ	OŠ	Barbara Evaj	Silvija Šesto, Jadranka Čunčić-Bandov
5	OŠ Nova Rača	Nova Rača	BBŽ	OŠ	Ines Vidović	Jadranka Čunčić Bandov, Snježana Babić Višnjic, Nikolina Manojlović Vračar
6	OŠ Trnovitica	Velika Trnovitica	BBŽ	OŠ	Martina Barberić	Jadranka Čunčić Bandov
7	Medicinska škola	Bjelovar	BBŽ	SŠ	Zorka Renić	Krešimir Pintarić
8	OŠ Fran Koncelak	Drnje	KKŽ	OŠ	Stjepana Kadić	Jadranka Čunčić Bandov
9	OŠ Mihovil Pavlek Miškina	Đelekovec	KKŽ	OŠ	Dijana Muhvić	Željka Horvat-Vukelja, Mirjana Matiša
10	OŠ Grgura Karlovčana	Đurđevac	KKŽ	OŠ	Nataša Švaco	Željka Horvat-Vukelja, Jasminka Tihi-Stepanić, Hrvoje Kovačević, Enerika Bijač, Božica Jelušić, Zdravko Seleš, Milan Frčko, Marko Gregur, Vid Balog
11	OŠ Ferdinandovac	Ferdinandovac	KKŽ	OŠ	Lidija Levačić Mesarov	Mladen Kušec, Damir Madarić
12	OŠ Kloštar Podravski	Kloštar Podravski	KKŽ	OŠ	Bernarda Ferderber	Mladen Kušec, Branimir Doleneć
13	OŠ "Đuro Ester"	Koprivnica	KKŽ	OŠ	Nikolina Sabolić	Damir Madarić
14	OŠ "Braća Radić"	Koprivnica	KKŽ	OŠ	Adrijana Hatadi	Branimir Doleneć, Ivana Kranželić
15	OŠ Antuna Nemčića Gostovinskog	Koprivnica	KKŽ	OŠ	Luca Matić	Damir Madarić
16	OŠ Ljudevita Modeca	Križevci	KKŽ	OŠ	Romana Erhatic	Jadranka Čunčić Bandov, Jasminka Tihi Stepanić, Željka Horvat Vukelja
17	OŠ Molve	Molve	KKŽ	OŠ	Marina Sabolović	Jasminka Tihi-Stepanić, Božica Jelušić
18	OŠ "Prof. Blaž Mader"	Novigrad Podravski	KKŽ	OŠ	Dijana Bagarić	Branimir Doleneć
19	OŠ Sokolovac	Sokolovac	KKŽ	OŠ	Nataša Karlovčec	Branimir Doleneć
20	OŠ "Grigor Vitez"	Sveti Ivan Žabno	KKŽ	OŠ	Jerko Barišić	Željka Jurić
21	Gimnazija Ivana Zakmardija Dijankovečkoga	Križevci	KKŽ	SŠ	Suzana Knežević	Božica Jelušić
22	OŠ Eugena Kumičića	Slatina	VPŽ	OŠ	Melita Schmitz	Željka Horvat-Vukelja
23	SŠ "Stjepan Ivšić"	Orahovica	VPŽ	SŠ	Damir Najmenik	Pavao Pavličić, Julijana Matanović, Alenka Mirković

¹ Pregled je napravljen na temelju provedene ankete na koju su se odazvala 23 školska knjižničara i knjižničarki kojima zahvaljujemo na suradnji.

Pregled održanih književnih susreta u školskim knjižnicama Bjelovarsko-bilogorske, Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravskje županije

Prema ovome pregledu u školskim su knjižnicama najčešće gostovali Jadranka Čunčić-Bandov (u 7 škola), Željka Horvat-Vukelja (u 5 škola) te od zavičajnih autora Branimir Dolenc (u 4 škole).

Osim književnih susreta koje školski knjižničari organiziraju samostalno ili u suradnji sa svojim kolegama iz škola, često književne susrete za školarce, u suradnji sa školskim knjižničarima, organiziraju i lokalne kulturne udruge (npr. ogranci Matice hrvatske, Društva književnika) ili, najčešće, narodne knjižnice. Tako je npr. Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica za sve koprivničke osnovne škole organizirala susret s književnicom Ivonom Šajatović (program je održan u suradnji s Ludens teatrom i UNICEF-om Hrvatska), a putem bibliobusne službe književnik Mladen Kušec posjetio je tri škole u Koprivničko-križevačkoj županiji (OŠ Kloštar Podravski, OŠ Ivan Lacković Croatia u Kalinovcu i OŠ Ferdinandovac).

Organizacija književnih susreta u sklopu kulturne i javne djelatnosti školskih knjižnica nije neka novost, no kad u goste dođu neobični gosti, manje poznate, a značajne osobe, književnici ili umjetnici širega kova, a još se tim susretima pride na originalan način, onda vrijedi zabilježiti i te događaje. Donosimo primjere uspješnih književnih susreta iz triju naših školskih knjižnica.

Vukovarska "heroína u plavom kaputiću" - u Sv. Ivanu Žabnu

Slika Željke Jurić, uplakane šestogodišnje djevojčice odjevene u plavi kaputić, obišla je svijet nakon pada razrušenog Vukovara. Stradalnica, prognanica i istinska heroína neposredni je svjedok zbivanja u Vukovaru 1991., ali i danas. Iako je ostala bez bezbrižnog djetinjstva, uspjela je pronaći snagu u sebi, jer joj duh nije uništen, i počela pisati pjesme kako bi istina o stradanju njenog grada i domovine ostala sačuvana. Napisala je dvije zbirke pjesama *Moja rijeka suza* i *Hrvatskim generalima*.

Povodom Mjeseca hrvatske knjige, ali i skoroga datuma 18. 11. kada se prisjećamo stradanja Vukovara i njegovih stanovnika, sa Željkom Jurić održan je nezaboravni književni susret 31. listopada 2013. u bivšoj mjesnoj kina-dvorani, a u organizaciji Osnovne škole "Grigor Vitez" Sv. Ivan Žabno i knjižničara Jerka Barišića. U programu su sudjelovali učenici i učitelji škole, Ženski pjevački sastav KUD-a "Tomislav" i školski tamburaški orkestar.

Na početku susreta prikazan je kratki film koji su pripremili učenici 7. c razreda, a u kojem su prikazani prizori predratnog Vukovara te slike agresije i potpunoga uništenja grada. Kad se na platnu pojavila slika uplakane djevojčice u plavom kaputiću, svoj pozdrav i zahvalu dragoj gošći uputila je ravnateljica škole Nevenka Bajsić. Nakon nje učenice – voditeljice su kroz konferansu profilirale Željkin lik, a učenici – recitatori interpretirali više njenih pjesama. Potom je sama Željka, uz tamburašku pratnju svoga brata Antonija, pročitala svoju pjesmu *Pismo Aci* u kojoj se obraća prijatelju koga su ubili pred njenim očima

1991. To je bilo tako dirljivo da je malo tko u dvorani ostao ravnodušan, a nakon što je sve prisutne pozdravio Acin otac Mišo koji je prošao strahote srbijanskih logora, u dvorani je zavladao muk.

Nakon što je pročitala još nekoliko svojih pjesama učenici iz publike uputili su Željki više pitanja vezanih uz njezine pjesme, ali i uz rat. Ženski pjevački sastav KUD-a "Tomislav" i tamburaški orkestar škole tijekom programa izveli su dvije skladbe posvećene Vukovaru. Mali pjesnici iz 7. c poklonili su Željki zbirku pjesama o Vukovaru koju su napisali za ovaj susret, a ona je školi darovala maketu vukovarskog Vodotornja. Uslijedilo je potpisivanje zbirke *Hrvatskim generalima*, intervju za televiziju i fotografiranje sa svima koji su ostali ispred dvorane.

Željka je danas predivna mlada žena i majka. Na prvi pogled osoba kao i svaka druga. Sve dok se ne zagledate u njene plave oči koje i danas, 22 godine kasnije, kriju duboku tugu, kriju one iste suze koje je prolila 18. 11. 1991. napuštajući razrušeni Vukovar.

Željka Jurić na dirljivom susretu u Svetom Ivanu Žabnu

Književnik s kojim smo "zaboravili na svako pretrpljeno zlo" – u Bjelovaru

U svibnju 2013. u knjižnici Medicinske škole Bjelovar na poziv knjižničarke Zorke Renić gostovao je knjižničar, književnik, publicist i nakladnik Krešimir Pintarić. Osim brojnih kolumni u tiskanim i elektroničkim medijima Pintarić je objavio dva romana, tri zbirke pjesama i jednu zbirku priča. Njegova djela pripadaju onim rijetkima koja su rado čitana, a istovremeno i hvaljena od kritičara. Teme, o kojima piše vrlo jednostavno i toplo, uglavnom su vezane za svakodnevni život, većim dijelom ljubav. Ono po čemu se Krešimir Pintarić izdvaja od drugih književnika, njegovi su multimedijalni projekti i elektroničke knjige. Prvi je u Hrvatskoj pokrenuo portal za besplatno preuzimanje elektroničkih knjiga, a prvi je objavio i zbirku poezije koja je bila na CD-u i u tiskanom obliku.

Suptilan i istovremeno snažan pisac u izravnom je razgovoru zainteresirao sve prisutne. Teme razgovora s njime bile su raznolike: od odnosa prema ženama, književnih i filmskih uzora pa sve do glazbe, albuma Foo fightersa. Njegovi iskreni, zanimljivi, duhoviti i elokventni odgovori zaslužni su za ovaj neuobičajen, "neukočen" književni susret.

Posebnost ovoga književnoga susreta bile su i odlične izvedbe učenika u popratnome programu. Tekstove gosta interpretirao je bivši učenik Ognjen Milovanović, student Akademije dramske umjetnosti u Zagrebu, dok su maturanti izveli scenski prikaz početnog teksta iz knjige *Uz*

tebe zaboravljam svako pretrpljeno zlo i otpjevali nekoliko pjesama.

“Otkaćeni” Krešimir Pintarić u Medicinskoj školi Bjelovar

3 u 1 (glumac, pisac i prevoditelj) – u Đurđevcu

Osnovnu školu Grgura Karlovcana u Đurđevcu posjetio je Vid Balog, poznati kazališni, televizijski i filmski glumac, pisac i prevoditelj. Učenicima je predstavio svoju knjigu *Hrvatska bajoslovlja* o mitskim i nadnaravnim bićima naše Podravine. Svestranoga gosta pozdravila je knjižničarka Nataša Švaco, a predstavila novinarka Andela Lenhard Antolin koja je vrlo vješto animirala učenike i navodila ih na opušten razgovor s glumcem. Ugodnom druženju doprinijeli su predstavnici izdavačke kuće AGM Miroslav Škec te suurednik knjige Bože Čović koji je govorio o tome

kako su skupljali materijale za knjigu. Učenici novinarske grupe intervjuirali su goste, a sve je zabilježeno kamerom i fotoaparatom te arhivirano u knjižnici.

Učenici su bili iznenađeni time što se Vid Balog osim glumom bavi i redateljskim poslovima, piše, pjeva, a istovremeno je i voditelj i scenarist brojnih događanja u Hrvatskoj. Posebno su bili ponosni kad su čuli da godinama prikuplja etnografsku građu sjeverozapadne Hrvatske te stare kajkavske knjige i tekstove, a u pripremi mu je i Pesmarica u kojoj obrađuje arhaične pjesme iz Podravine.

Specifičnost ovoga književnoga susreta jest u tome što je Vid Balog uspio motivirati učenike da počnu prikupljati zanimljive bajkovite priče od svojih baka i djedova i zapisivati ih, a oni su se ozbiljno prihvatili posla te nakon susreta počeli donositi svoje zapise u školsku knjižnicu.

Druženje s Vidom Balogom u Đurđevcu

OBLJETNICE NAŠE SVAKOGODIŠNJE

Pišu: Jerko Barišić, OŠ “Grigor Vitez” Sveti Ivan Žabno; Zdenka Venus Miklič, Gimnazija Bjelovar; Barbara Evaj, OŠ Slavka Kolara Hercegovac; Nataša Švaco, OŠ Grgura Karlovcana Đurđevac

Mnoge se školske knjižnice u okviru svoje kulturne i javne djelatnosti uključuju u obilježavanje važnih obljetnica uglednika od svjetskoga, nacionalnoga ili lokalnoga značaja. Donosimo primjere lijepo i originalno osmišljenih obilježavanja obljetnica u 2013. godini iz nekoliko naših knjižnica.

120. rođendan Miroslava Krležu – Sveti Ivan Žabno

Nema potvrde da je Miroslav Krleža za života bio u Svetom Ivanu Žabnu. Konačno je došao. Povodom 120. obljetnice njegova rođenja i stotinu godina nakon radnje njegove drame *Gospoda Glembajevi* (radnja se odigrava 1913.), Krležin je stvaralački genij u Svetom Ivanu Žabnu predstavljen na osebujan način. U organizaciji Osnovne škole “Grigor Vitez” i njihova knjižničara Jerka Barišića 8. studenoga 2013. u bivšoj mjesnoj kinodvorani studenti kroatistike i drugih studijskih grupa Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu izveli su ovu Krležinu dramu. Predstavi su prisustvovali učenici i učitelji škole, ostali mještani, ali i srednjoškolci iz Vrbovca i Križevaca u pratnji svojih profesorica.

Tekst predstave nastao je prema zamisli profesorice Mire Muhoberac i samih studenata. Iako se radnja događa prije sto godina, ona je bliska i nama jer Krleža kroz pojedine likove prikazuje društvene mane koje i danas susrećemo: bogaćenje pljačkom, hiporkiziju, prijevare, ubojstva, pohlepu...

Nakon ove aktualne, suvremeno postavljene, napete i dinamične predstave glumci su odgovarali na pitanja srednjoškolaca iz Vrbovca, njihove profesorice i ostalih koji su nakon predstave ostali u dvorani. Pohvalili su publiku i zahvalili na dobroj organizaciji.

Studenti zagrebačkog Filozofskog fakulteta glumili *Glembajevu* u Sv. Ivanu Žabnu

Obljetnice rođenja Ivana Gorana Kovačića i “Goranova proljeća” – Bjelovar

U proljeće 2013. diljem Hrvatske obilježena je 100. godišnjica rođenja književnika Ivana Gorana Kovačića i 50. godišnjica pjesničke manifestacije “Goranovo proljeće”. Tim povodom, u organizaciji školske knjižničarke Zdenke Venus Miklič te profesorice hrvatskoga jezika Marine Šramek, u kupoli Gimnazije Bjelovar 5. travnja 2013. organiziran je pjesnički susret *Naši Goranovci*. Gosti su bili bivši učenici škole Branislav Oblučar, Jelena Ivezić, Kristijan Blažeković i Filip Žganjar. Oni su bili sudionici “Goranova proljeća za mlade pjesnike”: neki su dobili “Gorana”, a neki su pohvaljeni i dobili priznanja.

Nakon pročitano kratkog životopisa Ivana Gorana Kovačića i nekoliko njegovih pjesama u izvođenju recitatorske družine gosti su upoznali prisutne sa svojim životom i radom nakon odlaska iz škole. Govorili su svoje nove stihove, a recitatori su ih podsjetili na pjesme nastale za vrijeme njihova školovanja. Susret su sviranjem na gitari i pjesmom uljepšale učenice Sara Ester Gredelj i Marta Balenović.

“Goranovci” bjelovarske gimnazije ponovno u svojoj školi

50. obljetnica smrti Slavka Kolara – Hercegovac

Osnovna škole Slavka Kolara iz Hercegovca nosi ime velikog hrvatskog književnika i filmskog scenarista rođenoga u malom moslavačkom selu Palešniku, na putu između Garešnice i Hercegovca. Slavko Kolar umro je 15. rujna 1963., pa je u školi osmišljen školski projekt kojim je tijekom Mjeseca hrvatske knjige obilježena 50. obljetnica njegove smrti.

Učenici i učitelji škole, predvođeni knjižničarkom Barbarom Evaj, kroz mjesec listopada oživjeli su čitanje Kolarovih pripovijedaka, i to onih nepoznatih koje nisu, poput

Breze i Jurnjave na motoru, u školskoj lektiri. Čitalo se u knjižnici, na satima hrvatskoga jezika, na satima razrednika, pa čak i pod odmorima. Učenici od 5. do 8. razreda su nakon čitanja, podijeljeni u skupine, rješavali zadatke, a rezultati njihova zajedničkog rada objavljeni su na internetskoj stranici škole.

Završni dio projekta upriličen je 15. studenoga kvizom o piščevu životu i djelu. Na toj je svečanosti knjižničarka učenike podsjetila na knjigu *Svitanja i sutoni*: četiri najznačajnija književnika našeg užeg zavičaja – Mato Lovrak, Slavko Kolar, Ivan Dončević i Đuro Sudeta koja je nastala zajedničkim radom učenika i učitelja prije tri godine. Učenici su iz nje pročitali učeničke ostvaraje o Kolaru i njegovim likovima. Ovim školski projektom u Kolarovom su društvu “proskitali” dijelovima *Lijepa Naše* u prošlom stoljeću, a ujedno zatvorili i Mjesec hrvatske knjige.

Kviz na svečanosti posvećenoj Slavku Kolaru u Hercegovcu

70. obljetnica smrti Grgura Karlovcana – Đurdevac

U školskoj knjižnici Osnovne škole Grgura Karlovcana obilježena je 70. godišnjica smrti učitelja i književnika po kojem je škola dobila ime. Program koji je organizirala knjižničarka Nataša Švaco započeo je uvodnom prezentacijom o životu i djelovanju Grgura Karlovcana. Nastavio se čitanjem pisama nakon provedenog školskog natječaja *Pišem pismo Grguru Karlovcanu* povodom kojeg su učenici pisali pisma, a učitelji hrvatskoga jezika izabrali nekoliko najboljih čiji su autori pročitali svoje uratke. Prije završne svečanosti proveden je još jedan školski natječaj – *Krasnoslov pjesama Grgura Karlovcana* nakon kojeg je nekoliko najboljih učenika na završnoj svečanosti krasnoslovalo pjesme. Na svečanosti su publika i stručni žiri birali najbolje literarne radove (pisma) i krasnoslove učenika.

IZLOŽBE – PUT DO ŠIRE DRUŠTVENE JAVNOSTI

Pišu: *Alica Bačeković Pavelić, Ekonomska i birotehnička škola Bjelovar; Zorka Renić, Medicinska škola Bjelovar; Zdenka Venus-Miklić, Gimnazija Bjelovar; Jerko Barišić, OŠ "Grigor Vitez" Sveti Ivan Žabno; Dinko Vekić, OŠ Mikleuš*

Kulturna i javna djelatnost školske knjižnice nezamisliva je bez organiziranja različitih vrsta izložbi. One su ujedno odličan put do interesa šire društvene zajednice za knjižnice jer su javnosti puno zanimljivije od knjižnične djelatnosti u užem smislu (našega bavljenja knjižničnom gradom i korisnicima). Kvalitetne i dobro medijski popraćene izložbe tako doprinose promoviranju i zagovaranju knjižnica i rada knjižničara u javnosti, što je vrlo važno. Donosimo primjere nekoliko zanimljivih izložbi, različitih temom i širinom pristupa, održanih u proteklih godinu dana u školskim knjižnicama s područja rada našega Društva.

Etnografske izložbe u Ekonomskoj i birotehničkoj školi Bjelovar

Sa željom da nove generacije upoznaju tradicijsku kulturu bilogorskoga kraja, u školskoj knjižnici Ekonomske i birotehničke škole Bjelovar tijekom školske godine 2013./2014. postavljene su dvije izložbe etnografske kulturne baštine: izložba zidnjaka ili kuharica (u rujnu 2013.) te izložba *Od lana do platna* (u siječnju 2014.).

Autor izložbi te vlasnik izloženih predmeta je Ivan Vinković, učenik 3. razreda koji je posebno senzibiliziran za očuvanje baštine bilogorskoga kraja i koji s ljubavlju čuva ostavštinu koju su mu ostavili njegovi djedovi i bake. U postavljanju i osmišljavanju obiju izložbi pomogle su mu profesorica Blaženka Urh i knjižničarka Alica Bačeković Pavelić.

Zidnjaci ili kuharice nekada su ukrašavali zidove radnog, svakodnevnog prostora domačice, a danas, već pomalo zaboravljeni, predstavljaju dragocjen izvor saznanja o svakodnevnom životu i običajima jednoga vremena. Na njima su se često nalazili natpisi duhovitog ili poučnog karaktera, pa su na izložbi zidnjaka učenici mogli pročitati razne natpise od kojih im se najviše svidio natpis *Naša djeca, naša radost, neka znadu što je mladost* jer je posvećen mladima, kojima je ova izložba ponajprije bila i namijenjena.

U prošlosti su se stoljećima na području bilogorskoga kraja uporabni predmeti u domaćinstvu te odjeća izrađivali od domaćeg bijelog lanenog platna koje su ljudi sami izrađivali. Proizvodnja lana i lanenog platna u bilogorskoj se kraju održala do šezdesetih godina 20. stoljeća, no odavno je to već zaboravljena djelatnost. Upravo zato organizirana je izložba *Od lana do platna* koja je tekstom i fotografijama prikazala proces proizvodnje lana i lanenog platna, a izložen je bio i dio predmeta na kojima se lan obrađivao: preslica, vreteno, kolovrat, grebeno, dijelovi tkalačkoga stana... Ti nazivi predmeta, kao i pojmovi vezani uz proces obrade lana i konoplje, mladima su danas gotovo posve nepoznati, pa je uz izložbu oblikovan i *Pojmovnik* u kojemu su na jednome mjestu okupljeni zavičajni, bilogorski leksemi s objašnjenjima njihova značenja. Autorica

Pojmovnika je Tatjana Kreštan, knjižničarka Komercijalne i trgovačke škole Bjelovar.

Istražujući proces proizvodnje lanenoga platna, velika važnost dana je usmenoj predaji bračnoga para Vinković (Vinko i Marija) koji su opisali cijeli proces obrade lana, temeljeći ga na vlastitim iskustvima. Njihovo kazivanje bilježio je njihov unuk Ivan Vinković, a zabilježene je podatke koristio prilikom izrade pisanih objašnjenja koja prate izložbu. Prema njima su izrađeni i video-uradak o obradi lana, prikazan na otvorenju izložbe (autor je Mario Vinković) te katalog uz izložbu koji je uredila knjižničarka Alica Bačeković Pavelić.

Kako je obrada lana i izrada lanenog platna dio nastavnoga programa susjedne Komercijalne i trgovačke škole Bjelovar, ova je izložba bila korisna i zanimljiva i njezinim učenicima jer su predmete o kojima uče na nastavi mogli vidjeti u školskoj knjižnici.

Nakon školske knjižnice izložbu *Od lana do platna* zainteresirani su građani mogli pogledati na Studijskom odjelu Narodne knjižnice "Petar Preradović" u Bjelovaru, a predstavljena je kao dio programa pod nazivom *Tradicijsko tekstilno rukotvorstvo*. Program je organizirala knjižničarka Tina Gatalica, a o izložbi je govorio njezin autor, učenik Ivan Vinković. Na ovaj je način ostvarena suradnja školske i narodne knjižnice, ali i otvorena mogućnost mladim ljudima da i široj javnosti pokažu čime se bave.

Etnografska izložba *Od lana do platna*

Plave preobrazbe – likovna izložba u Medicinskoj školi Bjelovar

U knjižnici Medicinske škole Bjelovar, u organizaciji knjižničarke Zorke Renić, postavljena je izložba *Plave preobrazbe* – izložba radova akademskog slikara Milana Pavlovića nastalih na temelju poezije A. B. Šimića iz zbirke *Preobraženja*. Izložba je bila otvorena tijekom cijelog Mjeseca hrvatske knjige 2013., a povod je bio i obilježavanje Mjeseca školskih knjižnica te 115. godišnjice rođenja A. B. Šimića.

Ovaj poznati bjelovarski slikar, podupirući ideju rukopisa kao glavnog lajtmotiva izložbe, rukom je ispisao

27 Šimićevih pjesama te izradio slike inspirirane poezijom (tzv. *tonde* - talijanski naziv za slike i reljefe okrugla oblika; taj je oblik bio čest u umjetnosti renesanse i upućivao je na svestranost umjetnika, slikara te na važnost povezivanja književne i likovne umjetnosti).

Na otvorenju je o pjesniku koji je nadahnuo slikara, Antunu Branku Šimiću, govorila mr. sc. Ružica Filipović, ponajbolja poznavateljica pjesnikova rada koja je kratak tekst o pjesniku napisala i za katalog izložbe. Ukratko se osvrnula na život i posebnost pjesnika upoznavši posjetitelje izložbe sa zbirkom *Preobraženja* te glavnim karakteristikama pjesama koje su postavljene na izložbi.

“Prvi put sam na izložbi!” riječi su srednjoškolca koji je s razrednicom došao na izložbu u školsku knjižnicu. Upravo su ove riječi poticaj da ipak nastavimo s radom, unatoč nedovoljnom, a ponegdje i potpunom izostanku financiranja školskih knjižnica.

Slikar Milan Pavlović na otvorenju likovno-poetske izložbe *Plave preobrazbe*

Od pera do e-matice – izložba školskih svjedodžbi u Svetom Ivanu Žabnu

Članovi Filatelističke grupe Osnovne škole “Grigor Vitez” Sveti Ivan Žabno zajedno s knjižničarem Jerkom Barišićem izložili su od 17. lipnja do 5. srpnja 2013. u predvorju školske knjižnice dvadesetak školskih svjedodžbi iz prve polovice 20. stoljeća. Izložba pod nazivom *Od pera do e-matice* nastala je spontanom prikupljanjem starih svjedodžbi tijekom školske godine i istraživanjem starih školskih dokumenata prijatelja, rodbine i sugradana. Ovu zanimljivu izložbu razgledali su učenici, učitelji i građani.

Cilj izložbe bio je prikazati kontinuitet školskih dokumenata te istodobno niz raznovrsnih mijena u školstvu Hrvatske koje su se odrazile i sadržajno i formalno u školskim dokumentima. Npr. na svjedodžbama izdanima do tridesetih godina 20. stoljeća navedena su, osim ocjena za školske predmete, i tri dodatna područja koja su se ocjenjivala: *čudoreдно vladanje, napredak i izvanje lice pismenih sastavaka*. Danas, kad se ocjene upisuju u e-maticu koja se često pokazuje nepouzdanom, možemo se diviti učiteljima koji su prekrasnim rukopisom ispisivali školske svjedodžbe u prošlosti i ostavili nam pouzdan izvor podataka sve do danas.

Rukom ispisane školske svjedodžbe izložene u Sv. Ivanu Žabnu

Izložba stripova u OŠ Mikleuš

U povodu Dana hrvatske knjige 22. travnja 2013. učenici Osnovne škole Mikleuš doznali su nešto više o stripovima jer i oni su dio književnosti, a njihovo nakladništvo postoji već jedno puno stoljeće. U školskoj je knjižnici pripremljena izložba na kojoj je knjižničar Dinko Vekić izložio nekoliko stripova iz vlastite kolekcije, među njima tri ručna rada iz proizvodnje stripa u SAD-u i Italiji. Učenici su doznali da je kompjutorizacija zamijenila puno ručnog rada u proizvodnji stripa. Proizvodnja stranica stripa (u stručnom žargonu nazvanih “table”) u SAD-u od početka prošlog desetljeća više ne poznaje ručno upisivanje tekstova u gotovu nacrtanu stranicu stripa (ili uljepljivanje ručno ispisanih balončića ili sandučića s tekstom), nego se to danas radi na računalu kao i koloriranje većine tabli. No crteži su još uvijek čisti ručni rad! Doznali su nešto i o kolekcionarstvu stripa te o njihovom arhiviranju i konzerviranju (ukapsuliranju), a izložena su i dva ukapsulirana stripa.

Izložba učenikovih fotografija u Gimnaziji Bjelovar

U školskoj knjižnici Gimnazije Bjelovar 9. svibnja 2013., zalaganjem profesorice Gordane Kurtović iz Doma učenika i gimnazijske knjižničarke Zdenke Venus-Miklić, otvorena je izložba fotografija maturanta Mateja Heštere. Matej je član foto-sekcije u Domu učenika, sudionik je nekoliko Domijada i dobitnik nagrada za fotografiju. Uz recitiranje pjesama i glazbeni program koji su izveli učenici,

Mladi glazbenici na otvorenju izložbe fotografija

izložba je otvorena i prikazana učenicima i profesorima gimnazije te ostalim posjetiteljima. Ovakvih događanja i suradnje između odgojno-obrazovnih ustanova trebalo bi biti mnogo više jer u školi učenike uglavnom doživljavamo i vrednujemo po uspjehu u učenju, a često se zanemare njihovi ostali talenti.

VEČER KUBE - KARIPSKI RITMOVI U ŠKOLI

Piše: Damir Najmenik, Srednja škola "Stjepan Ivšić" Orahovica

Školska knjižnica Srednje škole "Stjepan Ivšić" u Orahovici nositeljica je različitih kulturnih događanja u svojoj školi, ali i lokalnoj sredini. Kroz nju su tijekom godina prošli mnogi književnici, jezikoslovci, umjetnici, sportaši i branitelji kao što su: Dragutin Tadijanović, Vesna Parun, Ivan Aralica, Julijana Matanović, Pero Kvirgić, Špiro Guberina, Ivo Gregurević, Arsen Dedić, Nives Opačić, Davor Rostuhar, Mile Dedaković-Jastreš, Zvonimir Boban i mnogi drugi.

Tako je škola, u suradnji s Ogrankom Matice hrvatske u Orahovici, bila domaćin još jedne posebne večeri pod nazivom *Večer Kube*. Tristotinjak ljudi u publici uživalo je u bogatom kulturnom programu.

Prepuna dvorana gledatelja iz škole i grada

Specijalni gost večeri bio je Ricardo Luque, osebujni glazbenik, Veneculeanac sa zagrebačkom adresom koji je uz pratnju Julija Nikoša izveo najpoznatije kubanske pjesme kao što su *Chan Chan*, *Besame mucho*, *Guntanamera* i mnoge druge. Ricardo Luque rođen je u Venezueli, a u Hrvatskoj živi i radi od 1990. godine. Od svoje šeste godine pjevao je sa svojim ocem, kasnije i u različitim glazbenim skupinama, paralelno studirajući glazbu. Završetak konzervatorija omogućio mu je da svoj profesionalni život posveti klasičnoj, orkestralnoj i komornoj glazbi (Ricardo je solist Zagrebačke

filharmonije i član Zagrebačkog puhačkog ansambla), ne zaboravivši pritom izvornu glazbu svoje domovine. Nakon nekoliko godina posvećenih afro-kubanskoj glazbi, šest albuma i brojnih diskografskih nagrada s grupom *Cubismo*, Ricardo Luque odlučio se za vlastite glazbene projekte.

Glavni gost večeri, glazbenik Ricardo Luque

Knjižničar Damir Najmenik podijelio je osobno iskustvo Kube koju je posjetio za vrijeme zimskih praznika i koja je na njega ostavila poseban dojam, što je slikovito fotografijom i riječju pokušao dočarati. Kuba je jedno od posljednjih utočišta socijalizma u svijetu. To je otok neopisivih prirodnih ljepota, a Kubanci (unatoč svim nedaćama krutog sustava) još uvijek nisu izgubili entuzijazam i vjeru u bolju budućnost. Neizmjerana gostoljubivost, srdačnost i otvorenost odlikuju većinu stanovnika te prekrasne zemlje gdje se na svakom koraku svira, pjeva i pleše.

Plesnu koreografiju izveli su Lucija Kelava Mihajlović i Bruno Thot, članovi plesnog kluba "Bolero" iz Osijeka koji su stigli u pratnji svog mentora Igora

Vajnbergera, peterostrukog prvaka Hrvatske u salsi i mambu. On je te večeri podučio slučajno odabrane učenike i profesore plesnim osnovama salse.

Gosti iz Osijeka u ritmu salse

OBILJEŽEN SVJETSKI DAN FILOZOFIJE

Piše: Suzana Pušić, Srednja škola Čazma

Knjižnica je, svi to znamo, između ostaloga, mjesto ugošćivanja osoba iz kulturnog i društvenog života te obilježavanja važnih datuma, dok je knjižničar osoba uvijek spremna na suradnju i pomoć svima. Sve se to spojilo početkom rujna 2013. godine u Srednjoj školi Čazma kad je profesorica filozofije Renata Špehar predložila knjižničarki Suzani Pušić da zajedno obilježe Svjetski dan filozofije. Obilježavanje toga dana pokrenuo je UNESCO-ov Ured za filozofiju 2002. godine sa svrhom upoznavanja javnosti i razumijevanja filozofije te boljeg položaja filozofa u današnjem društvu.

Svjetski dan filozofije obilježava se trećeg četvrtka u studenome, pa je tim povodom 21. studenoga 2013. u školskoj knjižnici održano predavanje doc. dr. Hrvoja Jurića s Filozofskog fakulteta u Zagrebu na temu *Što je čovjek i tko nije čovjek?*. Osim učenika predavanje su pratili kolege profesori te pročelnica za kulturne djelatnosti grada Čazme. Prije predavanja učenici 3. c razreda opće gimnazije izveli su *performans Gdje je nestao čovjek* uz pjesmu Gorana Barea *Put ka sreći*, u kojem su pokazali kako je današnji čovjek otuđen, ide za svojim poslom i ne primjećuje patnje drugih ljudi. No na kraju su poslali optimističnu poruku: "Čovjek nije nestao, samo ga treba pronaći i pokazati mu da je čovjek". Nakon predavanja docent Jurić je osim na pitanja učenika odgovorio i na pitanja školske novinarkе o sebi i svom radu, a intervju s njim emitiran je u školskoj radijskoj emisiji *Super generacija*, koju uređuju učenici uz svoju knjižničarku, kao dio akcija u sklopu promocije rada škole.

Učenici ugoditeljskog smjera konobar tijekom cijele su večeri spravljali tradicionalne kubanske koktele *Mojito* i *Daiquiri*, omiljene koktele i velikog svjetskog književnika Ernesta Hemingwaya koji ih je ispijao pišući remek djelo *Starac i more*.

Gosti su u školu i u grad Orahovicu donijeli djelić Kube s kojom su se na trenutak mogli svi saživjeti. Bila je to spektakularna večer za pamćenje!

Za tu priliku učenici su s knjižničarkom prigodno uređili školu. Na stupovima u holu osvanula su grčka slova koja su sačinjavala riječ filozofija, a učenik Dorian Čmrlec nacrtao je poznate grčke filozofe Sokrata, Platona i Aristotela. Na zidovima knjižnice bili su likovi ljudi u različitim pozama te citati na temu čovjeka (npr. "Ne daj da te zavedu ni svetac, ni sofist, već budi čovjek.", "Čovjek nije tvorevina okolnosti, okolnosti su tvorevina čovjeka."...).

Obilježavanje Svjetskog dana filozofije u Srednjoj školi Čazma primjer je izvrsne suradnje školske knjižničarke s kolegama u školi, ali i stvaranja dobre slike o školi i knjižnici u široj zajednici.

Gosti i domaćini Svjetskog dana filozofije

KAJKAVSKI ETNOGRAFSKI KVIZ U TREĆEM DESETLJEĆU

Piše: Đurđica Krčmar Zalar, OŠ prof. Franje Viktora Šignjara Virje

Bila sam učenica šestoga razreda kada je u Osnovnoj školi prof. Franje Viktora Šignjara u Virju pod vodstvom profesorice Marice Cik Adaković po prvi puta upriličen *Kajkavski etnografski kviz*. Danas kao školska knjižničarka i suautorica kviza, s učiteljicom Silvanom Bebek, dobro pamtim osjećaj uzbuđenja zbog nečeg novog jer smo uz svakodnevnu klasičnu nastavu dobili priliku sudjelovati u velikom projektu zbog kojega je cijela škola zračila

svečanošću i veseljem, sjećam se brojnih uvaženih gostiju, mirisa kukuruzovine i starine te lakoće prve pahulje snijega na obrazu znatizeljne učenice.

Ove godine Martinjske dane općine Virje nisu uveličale prve pahulje snijega, ali i ove godine po 21. put jedan običan školski četvrtak, 7. studenoga 2013., uveličao je *Kajkavski etnografski kviz*. Kada se nešto kroz dva desetljeća raznih društvenih, kulturnih, vremenskih i tehnoloških

promjena svake godine iznova vraća u istom svečanom ruhu s jednakom mekoćom i bjelinom kao prva pahulja snijega, onda to nije priča o "lanjskom snegu" i vrijedi o njoj iznova govoriti.

Da je sve moguće osim drvene peći, ove godine smo dokazali pokušavši zajedničkom temom *Šuma* spojiti etnologiju i ekologiju, a pritom nešto novo naučiti i dobro se zabaviti. Osmišljavajući ovogodišnji scenarij, dobri prijatelj škole gospodin Zvonimir Ištvan, upravitelj Šumarije Repaš, izazvao nas je projektom *Šuma u školi, škola u šumi*, koji su ove školske godine ponudile Hrvatske šume d.o.o. Od samog estetskog dojma prostora u kojem se Etnokviz odvijao do zanimljivih pitanja i igara pokazalo se da su šuma, škola i Etnokviz u dobroj sinergiji.

Tema kviza: *Šuma u školi, škola u šumi*

Nastupilo je ukupno sedam ekipa po dvoje učenika iz osnovnih škola iz Đurđevca, Ferdinandovca, Gole, Kalinovca, Kloštra Podravskog, Molvi i Virja. Ne smijemo zaboraviti ni goste iz dječjih vrtića iz Gole, Virja, Osnovne škole "Vladimir Nazor" iz Svetoga Ilije koji su pripremili prigodne recitacije i folklorne plesove kojima su počastili sudionike Etnokviza. Dva kola pomno odabranih pitanja završila su zanimljivim igrama koje je osmislila učiteljica Silvana Bebek, a pratnjom roga i trube uveličali Rogisti Koprivničko-križevačke županije.

Pohvale i čestitke zasigurno treba uputiti i učiteljima voditeljima ekipa koji su uz potporu svojih ravnatelja, prepuni entuzijazma i ljubavi prema zavičajnosti, prepoznali

vrijednost ovakvoga projekta, zajedničkih nastojanja očuvanja tradicije i druženja, ali i školskim knjižničarima koji uz skromne financijske mogućnosti u školskim knjižnicama izgrađuju zavičajne zbirke.

Najvažniji dio svake godine odradi kvalitetno prosudbeno povjerenstvo koje svojim poučnim komentarima i stručnim osvrtima prati natjecatelje iz kruga u krug, a ove godine u stručnom povjerenstvu bili su dugogodišnji prijatelj Etnokviza, vlasnik etnoimanja dr. Davorin Hećimović, etnologinja Vesna Peršić Kovač, ravnateljica OŠ "Vladimir Nazor" iz Svetog Ilije Anđelka Rihtarić i Zvonimir Ištvan, upravitelj Šumarije Repaš.

Dio tereta svih ovih godina rado pomogne nositi i Društvo "Naša djeca" iz Virja koje osigurava utješne nagrade za drugo i treće mjesto, ali i glavnu nagradu za pobjednike – sedmodnevno ljetovanje u odmaralištu Društva u Selcu. Ove godine lijepim nagradama nas je razveselila i Šumarija Repaš koja je svim sudionicima Etnokviza, pod geslom *Oprči rasta i spasi hrasta*, darovala sadnice hrasta lužnjaka.

A što je pobjedil? Nakon dva sata uzbudljivog nadmetanja sedam ekipa iz kruga u krug, od igre do igre bilo je neizvjesno, a nakon uspješno predstavljenih sedam različitih inovativnih projekata na temu *Šuma*, kad je stručno povjerenstvo procijenilo cjelokupni splet književnosti, jezičnih normi zavičajnog dijalekta, likovnih, glazbenih, plesnih i medijskih sposobnosti natjecatelja, pobjednicima su proglašeni Marta Mikacinić i David Sobotka, učenici Osnovne škole "Ivan Lacković Croatia" Kalinovac s voditeljicom učiteljicom Sanjom Kolar. Drugo mjesto osvojili su učenici Osnovne škole Molve, a treće natjecateljska ekipa Osnovne škole prof. Franje Viktora Šignjara Virje.

Pobjednici 21. kajkavskog etnokviza u Virju

ČOKOLADNI ODMOR

Zajednički projekt bjelovarskih srednjoškolskih knjižnica

Piše: Tatjana Petrinec, Turističko-ugostiteljska i prehrambena škola Bjelovar

Ideja osmišljavanja cjelogodišnjeg projekta koji bi, osim zajedničkim prostorom, bolje povezoao učenike i nastavnike četiriju srednjih bjelovarskih škola nastala je u knjižnici na inicijativu profesorice Ekonomske i birotehničke škole Bjelovar Blaženke Urh. Knjižničarke Alica Bačeković Pavelić, Tatjana Kreštan, Zorka Renić i Tatjana Petrinec nakon zajedničkog određivanja ciljeva i osmišljavanja aktivnosti potražile su u svojim školama suradnike za ostvarivanje ovoga projekta.

Interdisciplinarni pristup temi čokolade pokazao se odličnim izborom jer čokolada sama po sebi plijeni pažnju i budi pozitivne osjećaje. Odabrano ime projekta *Čokoladni odmor* tako predstavlja odmor od svakodnevnih obaveza, stanku za otkrivanje drugačijeg, zajedničkog, pozitivnog i čokoladnog. Istaknuti ciljevi projekta su: suradnja među nastavnicima svih četiriju srednjih škola, razmjena znanja i iskustava među učenicima različitih obrazovnih programa,

razvijanje prezentacijskih i komunikacijskih vještina kod učenika te promocija školske knjižnice kao komunikacijsko-informacijskog središta škola.

Nositeljice projekta Čokoladni odmor

Projekt je najavljen kratkom izložbom i degustacijom čokolade na samom početku školske godine. Nakon toga učenici su uz pomoć nastavnika održali niz kratkih predavanja o čokoladi iz perspektive svog zanimanja, a predavanja i prezentacije bile su namijenjene učenicima drugih škola, drugih zanimanja. Tako su učenici istu temu mogli doživjeti na sasvim drugačiji način. Učenici

Izložba Povijest čokolade upotpunjena čokoladnim slasticama iz kuharskog praktikuma

Medicinske škole održali su predavanje *Čokolada i zdravlje*, a učenici Komercijalne i trgovačke škole predstavili su svoju vježbeničku tvrtku *Tajna čokolade* i održali prezentaciju o čokoladi i čokoladnim proizvodima.

U prostoru knjižnice postavljena je izložba *Povijest čokolade*, a u Turističko-ugostiteljskoj i prehrabenoj školi održane su dvije radionice izrade čokoladnih slastica: *Reci to čokoladom* i *Praline a la TUPŠ* kojima je prethodilo kratko uvodno predavanje o tehnologiji proizvodnje čokolade koje su pripremili učenici konditori. Te su radionice snimljene i u pripremi je kratak dokumentarni film koji će se prikazivati ostalim učenicima u školskoj knjižnici. U planu je i provedba natječaja za pisanje eseja o čokoladi, druženje s ravnateljima uz vruću čokoladu te izrada gloga i prezentacija cjelokupnog projekta na kraju školske godine. Projekt je medijski vrlo dobro popraćen i prihvaćen, a u doba financijskih teškoća uspjeli smo dobiti podršku jedne tvornice slatkiša.

Na radionici Recu to čokoladom

Čokoladni odmor postao je sinonim za događanja u knjižnici, pa čim ugledaju plakat ili pozivnicu s natpisom *Čokoladni odmor*, nastavnici i učenici pohitaju u knjižnicu znajući da će osim zanimljivih informacija o čokoladi možda dobiti i pokoju kockicu te slatke "hrane bogova".

ŠKOLSKI PROJEKT O SVETOM MARTINU

Piše: Zdenka Venus-Miklić, Gimnazija Bjelovar

U bjelovarskoj gimnaziji školska je knjižničarka, u suradnji s još nekoliko bjelovarskih srednjih škola, osmislila školski projekt posvećen Svetom Martinu. Jedan od povoda ovom projektu bio je i 5. međunarodni znanstveni skup posvećen europskoj tradiciji pod nazivom *Putovima europske nematerijalne baštine 21. stoljeća: Sveti Martin, simbol dijeljenja* koji se početkom li-

Martinska jela pripremili su učenici Turističko-ugostiteljske i prehrabene škole Bjelovar

stopada 2013. održao u Zagrebu i Dugom Selu.

Učenici su saznali mnoge detalje iz svečeva života, čitani su ulomci o njegovim čudima iz *Života sv. Martina Sulpicija Severa*, upoznati su sa širenjem njegova kulta u našim krajevima, vidjeli najznačajnija umjetnička djela i crkve posvećene Svetome Martinu. Trag Martinova utjecaja vidljiv je u brojnim

toponimima, prezimenima, imenima, nazivima biljaka i životinja. Saznalo se i što je stopa Svetoga Martina. Promicateljica nematerijalne kulturne baštine bilogorskoga kraja Gordana Marta Matunci približila je učenicima narodne običaje vezane uz Martinje.

Projekt su prigodnom glazbom popratili učenici Komerčijalne i trgovačke škole, Tehničke škole te Visoke

tehničke škole iz Bjelovara, okupljeni u tamburaški sastav Panonia band. Druženje se nastavilo u školskoj knjižnici gdje su učenici Turističko-ugostiteljske i prehrambene škole Bjelovar pripremili i poslužili tradicionalna jela koja se pripremaju na Martinje.

INTEGRIRANI DAN KNJIGE

Piše: Margareta Popčević, III. OŠ Bjelovar

U našoj školi, III. osnovnoj školi Bjelovar, ustalila se praksa da u svakom polugodištu organiziramo jedan integrirani nastavni dan. Prema ideji učiteljice Mire Ankice Klarić 25. listopada 2013. organizirali smo integrirani dan na temu knjige. Budući da se knjižničarka najviše bavi knjigama, bilo je logično da ću ja osmisliti i organizirati većinu aktivnosti toga dana.

Posjeti drugim knjižnicama u gradu

Pri organizaciji aktivnosti za predmetnu nastavu vodila me osnovna ideja: što više učenika treba izići iz škole i posjetiti i upoznati druge knjižnice u gradu. Učenici petih razreda posjetili su Dječji odjel Narodne knjižnice "Petar Preradović" gdje su sudjelovali na književnom susretu sa Snježanom Babić Višnjic, dok je učenicima prvih razreda kolegica Vjeruška Štivić uz upoznavanje s knjižnicom pročitala priču. Dio učenika sedmih razreda posjetio je školsku knjižnicu koju dijele četiri srednje strukovne škole u Bjelovaru. U knjižnici je bila postavljena izložba *Plave preobrazbe* akademskog slikara Milana Pavlovića, nadahnutu Šimićevom poezijom. Nakon razgledavanja izložbe učenici su sudjelovali na radionici biblioterapije koju je vodila kolegica Zorka Renić iz Medicinske škole Bjelovar na kojoj su na temelju Šimićevih stihova stvarali svoje pjesme. Ostali učenici sedmih razreda posjetili su knjižnicu Visoke tehničke škole u Bjelovaru gdje ih je kolegica Mirjana Bučar upoznala s radom knjižnice, a zatim su posjetili kabinet za robotiku. Učenici osmih razreda posjetili su Odjel za odrasle Narodne knjižnice "Petar Preradović" u kojoj im je kolegica Neda Adamović govorila o povijesti knjižnice i provela ih po svim ostalim odjelima knjižnice.

Radionice i predavanja u školi

U školi smo toga dana imali goste koji su održavali radionice ili predavanja. Kolegica Vivijana Podpadac iz Osnovne škole Veliko Trojstvo održala je dvije radionice za poticanje čitanja učenicima petih razreda. Kolegica Mirjana

Štelcer iz Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar također je održala dvije radionice za učenike petih razreda, a nazvala ih je *Lov na znanje*. *Raj zemaljski je ondje gdje sam ja* naziv je radionice koju su učenicima osmih razreda održale Rajna Gatalica (Tehnička škola Bjelovar) i Tina Gatalica (Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar). Tatjana Ružić, zaposlena u bjelovarskom arhivu, održala je predavanje za učenike sedmih razreda o arhivima. I sama sam se aktivno uključila u nastavu – učenicima sedmih i osmih razreda održala sam tri radionice na temelju knjige *Sedam ključeva za čitanje s razumijevanjem*. Ostale sate održali su predmetni učitelji, koji su se u pripremi nastave služili knjigom Aleksandra Stipčevića *Sudbina knjige* pa su tako obrađivali teme: *Trebaju li žene čitati?*, *Knjige koje kvare ljude*, *Knjige na lomači* i sl. Učiteljice razredne nastave samostalno su osmislile i provele niz aktivnosti.

Cijeli je dan bio u znaku knjige i knjižnica, a školu su krasili plakati nastali na satima. Maksim Gorki je rekao: "Sve što je u meni dobro, dugujem knjigama." Nadam se da smo se svi, bar jednim danom koji smo im u školi posvetili, odužili knjigama za sve ono dobro koje je u nama. Za mnogo toga zaslužne su knjige, a često toga nismo ni svjesni. Hvala im!

Učenici u *Lovu na znanje* s knjižničarkom Mirjanom Štelcer

MEDIJI – RODITELJI – DJECA

Pišu: Sanja Pajnić, Marijana Pađen Jurišić, OŠ Ivane Brlić-Mažuranić Virovitica

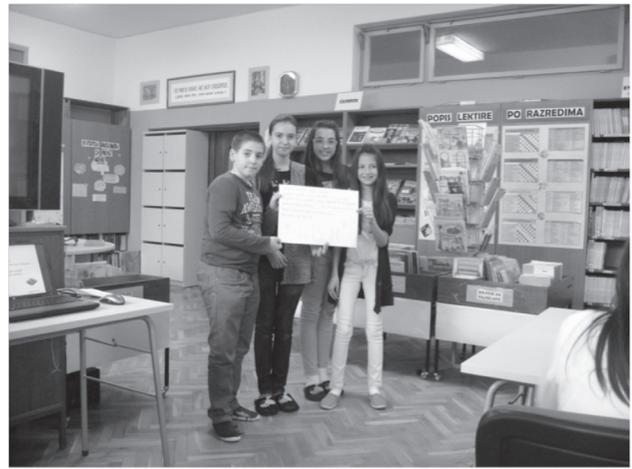
Tijekom školske godine 2012./2013. u Osnovnoj školi Ivane Brlić-Mažuranić Virovitica nizom radionica za roditelje i učenike proveden je školski projekt *Suradnja s roditeljima* koji su osmislile i vodile školska pedagoginja i psihologinja. Radionice su bile podijeljene u module *Kako da učenje ne bude mučenje* i *Odgojne dileme – riješimo ih zajedno*, a obrađivale su različite pedagoško-psihološke teme: roditeljstvo, komunikacija, motivacija, nagrađivanje, otkrivanje djetetovih talenata, stilovi učenja, strategije učenja, potrebe i želje, kvalitetno provođenje vremena u obitelji i sl.

Školska je knjižnica participirala u projektu održavanjem radionica za roditelje *Mediji u učenju* i *Mediji u odgoju* te nizom radionica *Djeca i mediji* koje su bile namijenjene zainteresiranim učenicima 5. i 6. razreda.

Velik dio života suvremenog čovjeka čini praćenje medija: u školi, u profesiji, tijekom slobodnog vremena. Svakodnevni utjecaj medija na nas neupitan je i ima puno prednosti (brža dostupnost informacija, lakše učenje, jednostavnija komunikacija), ali i nedostataka koji pozivaju na oprez (primjerice zloupotreba osobnih podataka), posebno kada je riječ o njihovom utjecaju na djecu.

Na radionicama namijenjenima učenicima knjižničarke su u uvodnom dijelu predstavile vrste i karakteristike medija, a zatim potaknule raspravu učenika o njihovim pozitivnim i negativnim iskustvima. Učenici su potom podijeljeni u skupine: jedni su osmišljavali reklamni slogan

za svoju školsku knjižnicu, drugi su procjenjivali koliko na nas utječe "ime" i reklama, a treći su prepričavali zadanu priču kako bi osvijestili da u komunikaciji često dolazi do krivog razumijevanja ili prenošenja poruke, zbog čega treba biti oprezan, posebno kada se informacije prenose javno, primjerice na Facebooku. Učenici su na radionicama upoznati i s nizom korisnih izvora na internetu koji im mogu pomoći u svladavanju školskog gradiva, a koji su lako dostupni i jednostavni za korištenje.

Sudionici radionice Djeca i mediji

PROFESORICA U MIROVINI – GOŠĆA ŠKOLSKE KNJIŽNICE

Piše: Tatjana Kreštan, Komercijalna i trgovačka škola Bjelovar

Naši bivši kolege koji nakon dugog radnog vijeka provedenog u školi odu u mirovinu često se s pravom osjete zaboravljenima od svoga kolektiva. I škole i školske knjižnice trebale bi voditi brigu o njima. Zato smo u Komercijalnoj i trgovačkoj školi Bjelovar, povodom Valentinova, ugostili Darinku Bojčić, bivšu profesoricu matematike na našoj školi, koja nam je predstavila svoju poeziju.

Kolegica Dara svoju je ljubavnu poeziju čuvala u svojevrsnoj tajnosti, pa me spoznaja o tome nagnala da se pozabavim afirmacijom njezinih kvalitetnih radova. Tako je ostvarena naša suradnja i njezin nastup u školskoj knjižnici. Izrazito topli stihovi ostavili su dojam na sve prisutne. Posebno nam je drago što su i učenici osjetili te emocije i sa zanimanjem slušali poeziju i mudre savjete profesorice Dare o potrebi iskazivanja i dijeljenja ljubavi koja naš život čini ljepšim i plemenitijim.

Ovaj susret s kolegicom Darom dao je novu kvalitetu prazniku ljubavi i istodobno pokazao da profesori u mirovini imaju još puno toga za pokazati i izreći, a da je naš zadatak samo ih pažljivo slušati.

Profesorica Darinka Bojčić i bivše kolegice opet zajedno

GLAZBENIM KVIZOM OBILJEŽILI VALENTINOVO

Piše: Barbara Evaj, OŠ Slavka Kolara Hercegovac

U knjižnici Osnovne škole Slavka Kolara u Hercegovcu ove je godine Valentinovo obilježeno na drugačiji način –glazbenim kvizom u kojem su sudionici trebali prepoznati ljubavne pjesme domaćih glazbenika. Za sudjelovanje je bilo potrebno naći partnera suprotnog spola (curu/dečka, prijatelja/icu, brata/sestru, kolegu/icu iz svojeg ili nekog drugog razreda). Prijavilo se 15 parova, od kojih nekoliko i učitelja, a i školska kuharica je udružila snage s učenicom 8. razreda. U dvorani prepunoj gledatelja sudionici su prepoznavali 15 pjesama u tri kruga natjecanja. Nakon svakog

kruga parovi s najmanje točnih naziva pjesama su ispadali. U trećem krugu tražili se se, uz naziv pjesme, i imena ili nazivi izvodača tih pjesama. Pobjedu u kvizu odnijeli su učitelji Kristina i Ivo. Dobro su se zabavili i natjecatelji i gledatelji, učenici i učitelji, a za kraj sve je prisutne razveselila šestorica učenika od 6. do 8. razreda izvedbom pjesme *Za sve moje bivše*. Svi su imali riječi pohvale i pozitivne komentare za ovaj glazbeni kviz, uz želju da u školi ovakve zabavne aktivnosti budu i češće.

PIDŽAMA-PARTY U KNJIŽNICI

Piše: Dijana Bagarić, OŠ "Prof. Blaž Mader" Novigrad Podravski

U novigradskoj školskoj knjižnici 26. studenoga 2013. u poslijepodnevnom satima skupilo se zanimljivo društvo u pidžamama i s jastucima pod rukom. Nisu došli spavati u školu (kao što to mnogi učenici rade svaki dan u školi), nego su došli na prvi *pidžama-party* koji je organizirala njihova školska knjižničarka. Kako bi djecu motivirala da se uključe u natjecanje u znanju i kreativnosti *Čitanjem do zvijezda*, knjižničarka je napravila muffine, skuhalo čaj i pozvala učenike na *pidžama-party* na kojem su, osim uživanja u iću i piću, uživali i u društvu dobre knjige. Čitali su jedan od tri romana koja je potrebno pročitati za sudjelovanje na ovom natjecanju – roman *Dolores* i *šumske sjene*. Učenici su zajedno s knjižničarkom uživali u čitanju i druženju te pokazali da još uvijek postoje djeca koja vole knjigu i čitanje i koja uviđaju važnost i utjecaj čitanja na razvoj mašte, kreativnosti, jezičnih vještina i bogaćenje rječnika.

U pidžamama uz knjigu, kolače i čaj u knjižnici

PJESNIČKA VEČER POSVEĆENA FRANU GALOVIĆU

Piše: Nikolina Sabolić, OŠ "Đuro Ester" Koprivnica

Mjesec hrvatske knjige u školskoj knjižnici Osnovne škole "Đuro Ester" u Koprivnici obilježila je glazbeno-pjesnička večer posvećena poeziji Frana Galovića. Melodijama sa svojih glazbenih instrumenata i krasnoslovom Galovićevih pjesama učenici su oživjeli duh njegove najpoznatije i najvrjednije zbirke *Z mojih bregov*.

Na kulturnoj večeri nastupio je školski pjevački zbor višeg uzrasta, učenici recitatori i naši učenici, polaznici Umjetničke škole Fortunat Pintarić koji su glazbenim izvedbama na gitari, »auti, klaviru i tamburi uveličali ugodaj jesenje večeri u školskoj knjižnici. Recitiranjem pjesama spjevanim kajkavskim govorom ovoga kraja, učenici su svojim vršnjacima približili poeziju velikog podravskog, ali i hrvatskog pjesnika Frana Galovića kao i svu ljepotu, već pomalo iščezavajuće, domaće kajkavske riječi. Pjesničku večer pamtit ćemo po dojmljivom ugodaju i krasnim recitatorskim, pjevačkim i glazbenim izvedbama naših učenika.

Svako dijete ima dar, sposobnosti i interese za određeno područje. Školska knjižnica potpora je ostvarivanju misije škole u ohrabivanju i poticanju djece da razvijaju svoje sposobnosti, pokažu svoje talente, istaknu se svojim postignućima, vježbaju javni nastup i izgrađuju samopouzdanje, ostvarujući pritom unutarnje zadovoljstvo koje će ih pratiti i usmjeravati na životnom putu.

Učenici kao interpretatori poezije i glazbe

UČENICI PODRUČNIH ŠKOLA U POSJETU ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI

Piše: Ines Vidović, OŠ Nova Rača

Osnovna škola Nova Rača ima šest područnih škola. Kako je školska knjižnica smještena u matičnoj školi, učenici područnih škola nemaju mogućnost korištenja školske knjižnice. Zato je školska knjižničarka u suradnji s učiteljicama područnih škola u školskoj godini 2013./2014. započela s organiziranjem redovitih posjeta učenika područnih škola školskoj knjižnici nazvavši taj program *Gosti u knjižnici*. Učenici najmanje jednom u polugodištu dolaze provesti jedan dan u školskoj knjižnici kako bi se upoznali s uslugama koje ona nudi.

Posjet započinje pričom o knjižnici i tajnama koje skriva. Učenici kao mali istraživači postavljaju pitanja i obilaze police dodirujući hrbat korica knjiga i prelistavajući ih. Kako je jedan od ciljeva posjeta razvijanje ljubavi prema knjizi i čitanju, knjižničarka tom prigodom obrađuje jedan lektirni naslov na drugačiji način. Tako učenicima književna djela postaju jasnija i zanimljivija, a proces učenja uzbudljiv i zabavan. Učenici igrom, pjesmom, glumom i kreativnim radom oživljavaju likove i radnju lektirnih djela.

Nekoliko učenika reklo je da im je to najljepši dan u školi i gotovo svi na kraju nastavnog dana odlaze iz knjižnice prepuni pozitivnih dojmova i s nestrpljivim iščekivanjem sljedećeg posjeta.

Gosti u knjižnici – učenici područne škole

MOZAIK DOGAĐANJA IZ SLATINSKE SREDNJOŠKOLSKE KNJIŽNICE

Piše: Damir Balković, Srednja škola Marka Marulića, Slatina

U proteklih godinu dana bilo je mnogo aktivnosti u knjižnici Srednje škole Marka Marulića u Slatini. U lipnju 2013. obilježena je 140. obljetnica rođenja Antuna Gustava Matoša te je tim povodom u knjižnici održana večer poezije i glazbe *140 stihova za 140 godina Antuna Gustava Matoša* na kojoj su sudjelovali učenici gimnazijskih razreda. Europski dan jezika u rujnu su obilježili učenici i profesori zajedničkim snagama čitajući poeziju na sedamnaest različitih jezika. Poeziju su osim profesora jezika čitali i profesori fizike i matematike, a glazbeni doprinos ovoj ugodnoj večeri dala je učenica Eva Balković koja je izvela nekoliko glazbenih točaka.

Listopad i studeni su mjeseci kada se održava najviše aktivnosti u knjižnicama jer Mjesec je hrvatske knjige i Mjesec školskih knjižnica. Kako je tema Mjeseca školskih knjižnica 2013. bila *Školska knjižnica: Vrata u život*, odlučili smo otvoriti vrata znanju, ali i zabavi te je u našoj knjižnici ili u školi održan niz aktivnosti. Dana 5. listopada obilježen je Svjetski dan učitelja, ali i proslava 50. obljetnice osnivanja slatinske gimnazije za koju je knjižničar pripremio prigodnu izložbu. U listopadu smo se uključili i u obilježavanje Dana Milka Kelemena, poznatog skladatelja rođenog u Slatini. Povodom 370. obljetnice rođenja Isaaca Newtona knjižničar je u učionici fizike predstavio knjigu *Isaac Newton i fizika za mlade* nakon čega je učenike sa životom i djelom ovog velikog znanstvenika upoznao profesor fizike Dragan Klement. Povodom Svjetskog dana jabuka u knjižnici je održano zanimljivo predavanje profesorice Jasne Asić o jabuci i njezinom porijeklu. Knjižničar je u uvodnom dijelu govorio o pojavi jabuke u književnim djelima. Učenici su mogli kušati neke vrste jabuka, a susret je završio čitanjem

pjesama posvećenima jabuci. U suradnji s profesoricama hrvatskoga jezika održana su dva književna programa: večer poezije i glazbe *Jesenske slike* te večer posvećena 100. obljetnici rođenja književnika Alberta Camusa.

Svake se godine uoči Božića u našoj knjižnici priprema prigodan program pod nazivom *Božić u knjižnici*. Međutim ove smo godine zbog velikog broja posjetitelja program održali u holi škole gdje je knjižničar u suradnji s vjeroučiteljem i profesoricom informatike pripremio igrokaz *Isus u našem mjestu*.

Do kraja školske godine 2013./14. planirani su još programi povodom Valentinova – *Ja ljubim...*, Svjetskog dana pjesništva – *Proljetni vjetar*, izložba i program za Dan škole te obilježavanje Međunarodnoga dana plesa i Međunarodnoga dana obitelji. Vjerujemo da će i ovi programi biti zanimljivi našim učenicima, nastavnicima i svim ostalim posjetiteljima, ljubiteljima lijepog stiha, proze, glazbe – i školske knjižnice.

Božićni igrokaz Isus u našem mjestu

DONACIJA RAČUNALA KNJIŽNICAMA

Pišu: Suzana Knežević, Gimnazija Ivana Zakmardija Dijankovečkoga Križevci i Nataša Švaco, OŠ Grgura Karlovcana Đurđevac

Dobra suradnja lokalne zajednice, roditelja i škole rezultirala je vrijednim donacijama računalne opreme za učenike dvjema našim školskim knjižnicama.

Knjižnica Gimnazije Ivana Zakmardija Dijankovečkoga Križevci dobila je krajem školske godine 2012./13. pet novih prijenosnih računala koje je školi donirala tvrtka Širjan d.o.o. iz Gornje Rijeka. Donacija je ostvarena nastojanjem ravnatelja škole, knjižničarke te, najviše, vlasnika tvrtke – bivšega učenika škole, koji je samoinicijativno na ovaj način htio pomoći svojoj bivšoj školi i njezinim sadašnjim i budućim učenicima. Tako križevački gimnazijalci nakon dugo godina čekanja konačno u svojoj školi imaju javno dostupna računala. Hoće li im ona služiti više za učenje ili uglavnom za zabavu i rasterećenje od školskih obveza (na Facebooku ili igranjem računalnih igara), vrijeme će pokazati, ali računala su svakako doprinijela češćem i brojnijem dolasku učenika u školsku knjižnicu.

Knjižnici Osnovne škole Grgura Karlovcana u Đurđevcu Zagrebačka

Osam računala u knjižnici osnovne škole u Đurđevcu

banka donirala je osam svojih računala i jedan pislač. Na inicijativu i zamolbu knjižničarke, nakon nekoliko godina bezuspješnih pokušaja za dobivanjem neke od donacija na Natječaju za dodjelu donacija Zagrebačke banke, potrebe učenika prepoznali su direktorica i djelatnici Poslovnice Zagrebačke banke Đurđevac donirajući školi računalnu opremu koja se u banci redovito otpisuje, ali koja je još uvijek u dovoljno dobrom stanju da odgovara potrebama učenika.

Računala će učenicima, učiteljima i stručnim suradnicima omogućiti kvalitetno i uspješno praćenje nastavnog plana i programa u skladu s razvojem novih tehnologija. Korisnici knjižnice će na brz i efikasan način pretraživati bazu podataka putem *online* kataloga, izrađivati prezentacije za nastavu, igrati edukativne igre, natjecati se u raznim kvizovima, rješavati zadatke, pisati eseje i referate, sudjelovati u izradi digitalnog školskog lista... Zato veliko hvala donatorima obiju knjižnica!

NOVA ŠKOLSKA KNJIŽNICA U NOVOJ BUKOVICI

Piše: Marijana Paden Jurišić, OŠ Vladimira Nazora Nova Bukovica

Davne 1868. godine započela je s radom pučka škola u Novoj Bukovici. Iako se nastava odvijala u prostorno maloj i nedovoljno opremljenoj školi, Novobukovičani gaje dugu tradiciju školovanja. U novije vrijeme izgrađen je novi dio matične školske zgrade u kojem se nalaze informatička učionica, knjižnica s čitaonicom, kuhinja, blagovaonica, dvije nove učionice te sanitarni čvor. Otvorenju novih prostora u svibnju 2013. nazočio je ministar znanosti, obrazovanja i sporta Željko Jovanović i brojni drugi uzvanici.

Uz veliku potporu ravnateljice škole Larete Žubrinčić učenicima i učiteljima su nakon 145 godina dobili i školsku knjižnicu koja odgovara potrebama suvremenoga školovanja. Do ove izgradnje knjižnica je bila smještena u manjoj prostoriji (sadašnjem kabinetu) u starom školskom prostoru. Nije bilo ni školskoga knjižničara, dok je danas u knjižnici zaposlena stručna osoba na pola radnog vremena. Nova, suvremeno uređena i opremljena školska knjižnica smještena je na katu škole u središnjem dijelu. Zanimljivost knjižnice je njezina povezanost s informatičkom učionicom što ju čini pravim multimedijjskim centrom škole. Zahvaljujući 40 000 kn dodijeljenih od resornoga ministarstva knjižnica je opremljena novim namještajem, računalom za knjižničara i učenike te

projektorom. U knjižnici postoji tihi kutak za pisanje domaćih radova i kutak s računalom za učenike.

Fond knjižnice je u izgradnji i svi doprinose njegovu obogaćivanju (učitelji, učenici i ostali mještani). Od studenoga 2013. knjige se postepeno uvode i u računalni program za knjižnično poslovanje Metel.win. Učenici i učitelji zadovoljni su novom školskom knjižnicom. Osim učeničkog fonda učenici rado čitaju knjige iz referentne zbirke, ali i časopise koji se nalaze u knjižnici, što je njima velika novost s obzirom na to da se prije nisu mogli ni zadržavati u knjižnici zbog skućenog prostora. Najzadovoljniji su učenici mlađeg uzrasta koji rado dolaze posuđivati slikovnice i boraviti u novoj knjižnici.

Novi prostor omogućio je izvođenje različitih odgojno-obrazovnih aktivnosti u školskoj knjižnici. Od ove školske godine u knjižnici se održavaju sati medijske kulture, radionice za interesne skupine učenika, knjižnično-informacijsko obrazovanje, a i ovogodišnji školski projekt *Priključi se na knjigu, zaboravi brigu* usko je vezan uz školsku knjižnicu.

Nadamo se da će primjer novoizgrađene školske knjižnice u Novoj Bukovici potaknuti i druge škole da svoje knjižnice mjestom za odgoj i obrazovanje svojih učenika.

Nova školska knjižnica u Novoj Bukovici

ULOGA KNJIŽNICE U IPA PROJEKTIMA NA VISOKOM GOSPODARSKOM UČILIŠTU U KRIŽEVCIMA

Piše: Sandra Kantar, Visoko gospodarsko učilište u Križevcima

Tijekom 2013. godine Visoko gospodarsko učilište u Križevcima sudjelovalo je u provedbi 4 međunarodna projekta koji se financiraju iz sastavnice pretprijetnih fondova Europske unije (IPA) za prekograničnu suradnju Hrvatska – Mađarska.

Projekt *STEP* provode Nagykanizsa Campus u sastavu Sveučilišta u Veszpremu i Visoko gospodarsko učilište u Križevcima (VGUK) i ima za cilj uspostavljanje buduće razmjene studenata iz prekograničnih područja Mađarske i Hrvatske te organizaciju desetotjedne stručne prakse tijekom njihovog boravka u susjednim pograničnim regijama. Na taj način želi se uspostaviti mreža gospodarskih subjekata gdje bi studenti pograničnog područja mogli odraditi stručnu praksu, steći nova znanja i iskustva u međunarodnom poslovnom okruženju i time postati konkurentniji na tržištu rada.

Projekt *INVEST – PRO* u suradnji s VGUK-om provode Trgovačko-industrijska komora Zalske županije, Trgovačko-industrijska komora Šomodske županije i Agencija za razvoj Varaždinske županije. Cilj projekta je razvoj investicijski pogodnog okruženja za razvoj i ulaganje u područje održivog turizma na području Mura – Drava – Dunav s posebnim naglaskom na Zalsku, Šomodsku, Varaždinsku i Koprivničko-križevačku županiju.

Projekt *ECOTOP* bavi se posebnim oblikom turizma poznatim pod nazivom ekoturizam i nastoji istražiti postojeće oblike i stupanj razvijenosti ekoturizma u pograničnom području Hrvatska – Mađarska. VGUK na tom projektu surađuje s Hrvatskom agencijom za hranu iz Osijeka, Trgovačko-industrijskom komorom Zalske županije, Trgovačko-industrijskom komorom Šomodske županije i Sveučilištem u Kapošvaru (Mađarska). Glavni cilj projekta je kroz znanstvena istraživanja, studijska putovanja i razvoj novih studijskih programa i programa cjeloživotnog učenja stvoriti preduvjete za razvoj ekoturizma u pograničnom području Hrvatske i Mađarske.

VGUK nositelj je i projekta *MODEL DESTINACIJSKOG MENADŽMENTA ZA ZDRAVSTVENI I RURALNI TURIZAM* koji provodi sa Sveučilištem Pannonia, Poljoprivredni fakultetom

Georgikon iz Keszthelyja (Mađarska). Cilj projekta je razviti modele destinacijskog menadžmenta (DM) za nekonvencionalne turističke destinacije zdravstvenog i ruralnog turizma, te učiniti projektna područja uspješnim i konkurentnim turističkim destinacijama.

Svaki od ovih projekata ima za cilj realizaciju brojnih aktivnosti među kojima su svakako zanimljive i one koje su vezane za rad knjižnice i nakladničku djelatnost.

U okviru projekta *INVEST – PRO* objavljena je *Studija o neiskorištenim potencijalima i mogućnostima investiranja u turizam u prekograničnom području Mađarska – Hrvatska*, autorica dr. sc. Kristine Svržnjak i Sandre Kantar, prof. Ova studija identificira lokalne turističke posebnosti prekograničnog područja koje bi se mogle uklopiti u zajedničku strategiju razvoja turizma i biti podloga za investicijsku studiju ovog područja. Na temelju komparativnog istraživačkog uvida zaključeno je, između ostalog da lokalni poduzetnici i stanovnici načelno izražavaju vrlo visok stupanj zainteresiranosti za unaprjeđivanje razvoja turizma u domicilnoj županiji. S druge strane, nepovoljne okolnosti za razvoj turizma zajedničke su svim županijama prekograničnog područja i podrazumijevaju slabu promociju područja, nedostatak ugostiteljskih i smještajnih kapaciteta, lošu prometnu infrastrukturu i, općenito, nedostatak financijskih sredstava. Najprivlačniji oblici turizma u hrvatskom području su kulturni i vinski turizam, a najmanje vjerski, zdravstveni i agroturizam, dok su u mađarskom području komplementarno najprivlačniji zdravstveni i vodeni, a najmanje vjerski turizam. Kao najatraktivnije aktivnosti za turiste prekograničnog područja istaknute su kulturne manifestacije, razvijeno vinarstvo i gastronomija, lov te, općenito, razgledavanje kraja u kojem se turisti nalaze. Studija je pokazala i da bi buduće promocijske investicije trebale biti usmjerene na izradu regionalnog turističkog portala, zajednički nastup na tržištu (oglašavanje, manifestacije, sajmovi i sl.) i kontinuirano održavanje postojećih komunikacijskih resursa.

S obzirom na to da je projekt *ECOTOP* u početnoj fazi realizacije, odnosno u fazi istraživanja, rezultati istraživanja tek će se objediniti u formi studije koju će zajedno napisati nastavnici VGUK-a i Sveučilišta u Kapošvaru.

Projekt *Inovativni model destinacijskog menadžmenta za nekonvencionalni turizam u Hrvatskoj (ruralni turizam) i Mađarskoj (zdravstveni turizam)* zanimljiv je zbog činjenice da je u okviru tog projekta izrađena studija pod nazivom *Studija o razvoju mogućnosti modela destinacijskog menadžmenta za ruralni turizam* na primjeru Koprivničko-križevačke županije, autora dr. sc. Kristine Svržnjak, Sandre Kantar, prof., mr. sc. Silvija Jerčinovića i Dragutina Kamenjaka, dipl. ing.

Studija o mogućnostima razvoja modela destinacijskog menadžmenta za ruralni turizam na temelju dobivenih

podataka otkriva lokalnu ruralno-turističku posebitost Koprivničko-križevačke županije i ukazuje na to da je za razvoj turizma potrebno ojačati kapacitete lokalne društvene strukture. Kao ključni problem upravljanja razvojem turizma u Koprivničko-križevačkoj županiji utvrđeno je nepostojanje strategije razvoja turizma županije što za posljedicu ima predominaciju jednodnevnih posjetitelja (tranzitera) kao kategorije turista, nepostojanje sistematizirane evidencije njihovih dolazaka, nekoordiniranost dionika u razvoju turizma na svim nivoima i manjak educiranog kadra u turizmu (turistički vodiči). Iako Koprivničko-križevačka županija obiluje kulturno-povijesnim bogatstvom, što može biti osnova za razvoj kulturnog turizma u sinergiji sa svim drugim oblicima ruralnog turizma kao što su vjerski turizam, turizam na seljačkim gospodarstvima, odmorišni turizam, zdravstveni i avanturistički turizam, atrakcije Koprivničko-križevačke županije su, u pravilu, tržišno nespремne. Stoga je projektom predviđeno i pisanje udžbenika koji će dobivene podatke objediniti i sistematizirati te služiti studentima i modulima iz područja ruralnog i zdravstvenog turizma.

Projektom je također predviđeno osnivanje Znanstveno-informacijskog centra za ruralni turizam koji se trenutno nalazi u fazi osnivanja i privremeno je smješten u pros-

toriji knjižnice VGUK-a. U Znanstveno-informacijskom centru nalazi se tematska zbirka radova, knjiga, zbornika radova, leksikona, rječnika, enciklopedija, priručnika, AV grade i ostalog na temu turizma, s posebnim naglaskom na sve oblike ruralnog turizma (npr. turizam na seljačkim gospodarstvima, ekoturizam, zdravstveni turizam i sl.), prekograničnog područja i ostalog. Centar će raspolagati naslovima na hrvatskome, engleskome i mađarskome jeziku. Proces kontinuirane nabavke knjiga odvija se u skladu s dinamikom projektnog razdoblja. Katalog knjiga iz oblasti turizma bit će inventariziran u postojećem knjižničnom programu i dodijeljen nizu T – turizam.

Bitno je istaknuti da će Centar i knjižnična zbirka biti značajna potpora razvoju novih programa (E-learning), specijalističkih seminara i modula koji će se razvijati i provoditi na VGUK, a što je predviđeno projektnim aktivnostima. Isto tako gradi će moći pristupiti svi oni koji se budu htjeli dodatno educirati o temi turizma.

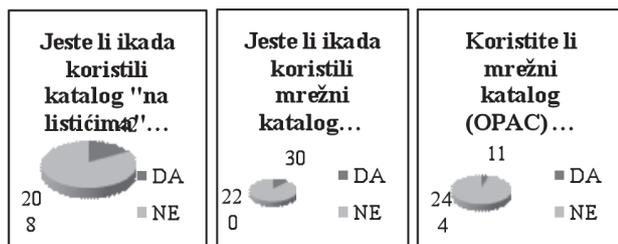
Na taj način Učilišna knjižnica postaje sponom između projektnih partnera, njihovih aktivnosti i Učilišta. Učilišna knjižnica oduvijek je bila centar znanja, razvoja i jačanja obrazovnih (i ostalih javnih) institucija kao što je i danas te je oduvijek djelovala u europskom okruženju.

PROMOCIJA KNJIŽNIČNOG KATALOGA

Pišu: Josip Strija, Gimnazija Petra Preradovića i Ivana Vidak, Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici

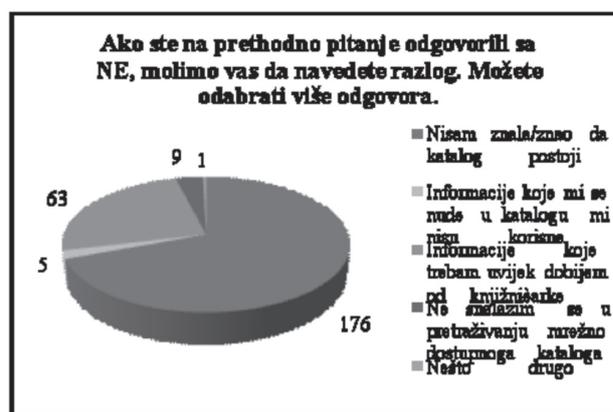
Knjižnični katalog čini sumu knjižničarskog rada na jednome mjestu, popisujući sve što knjižnica posjeduje. Mrežno dostupan katalog (OPAC) nudi pohranjene informacije svima kojima su potrebne, bez obzira jesu li ili nisu korisnici knjižnice. Međutim, anketa provedena među redovnim i izvanrednim studentima Visoke škole Virovitica pokazala je da oni nisu upoznati s katalogom i njegovom svrhom i mogućnostima. Ovaj rad stoga pokušava pronaći odgovor na pitanje kako bolje promovirati knjižnični katalog i privući korisnike da ga više koriste.

Metodom anketiranja, uz osnovni instrument anketni upitnik s kombiniranim pitanjima, ispitani su redovni i izvanredni studenti prve, druge i treće godine Visoke škole Virovitica s ciljem dobivanja stvarne slike korištenja mrežnih kataloga.

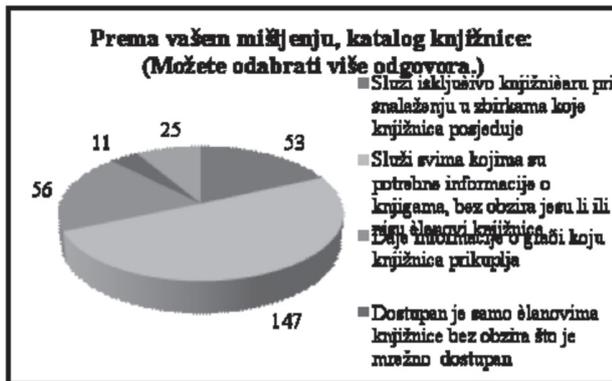
Od 250 ispitanika vrlo je mali broj odgovorio pozitivno na sva tri pitanja vezana uz korištenje knjižničnoga kataloga. Bez obzira radilo se o tradicionalnom katalogu na

listićima ili o suvremenom katalogu na mreži, pokazalo se kako studenti nisu koristili ni jedan od kataloga, kako sada tako i u ranijem obrazovanju. Kao najzastupljeniji razlog nekorištenja knjižničnoga kataloga studenti biraju tvrdnju kako nisu znali da katalog postoji (176 ispitanika).

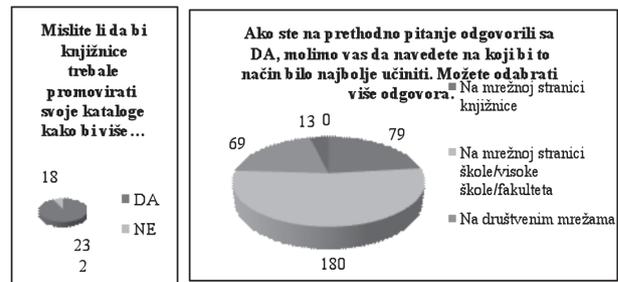

Takvo razmišljanje ukazuje na konstantnu potrebu knjižničnoga obrazovanja kroz srednjoškolsko i osnovnoškolsko obrazovanje te nastavak na visokoškolskim ustanovama. Nesnalaženje u informacijskim bazama poput knjižničnoga kataloga je sasvim drugo pitanje od samoga znanja da takva baza postoji. Studenti će tako radije za informaciju pitati informacijskoga stručnjaka (63 ispitanika), a njih će 5 čak smatrati kako im takav tip informacija nije potreban.

Iako ne znaju da katalog postoji, studenti najviše pristaju uz tvrdnju kako je dostupan svima, bez obzira jesu li članovi knjižnice ili ne (147 ispitanika), ali s druge strane zabrinjava podatak što njih 53 zaključuje da katalog služi samo knjižničaru. Manje zastupljene tvrdnje koje također ukazuju na problem su da katalog daje informacije o građi koju knjižnica prikuplja (56 odgovora), da je dostupan samo članovima knjižnice (11 odgovora) te da služi isključivo za informaciju o posjedovanju jedinice građe (25 odgovora). Studenti ne znaju da će katalog popisati sve jedinice građe jedne knjižnice, pa ih tako samo 56 odgovara da će ih katalog informirati, a 25 ih odgovara da je to isključivo njegova uloga. Posebno zabrinjava podatak kako katalog mogu koristiti samo studenti Visoke škole, što je kao svoj odgovor odabralo 11 studenata.

Studenti smatraju kako bi promoviranje kataloga privuklo više korisnika, a kao najbolji način ističu promociju na mrežnim stranicama škole/visoke škole/fakulteta (180 ispitanika), na mrežnoj stranici knjižnice (79 ispitanika) te na društvenim mrežama (69 ispitanika). Ovakvi rezultati najbolje pokazuju kako unatoč dobrom rješenju koje omogućuje softver koji knjižnica Visoke škole koristi,

korisnici ipak ne iskorištavaju sve njegove mogućnosti, točnije, OPAC je potrebno promovirati kako bi se korisnike privuklo korištenju informacija koje pruža i to upotrebom novih medija, lako dostupnih korisnicima kojima je usluga namijenjena.

Možemo zaključiti kako je potreba promocije knjižničnoga kataloga prema provedenoj anketi među studentima Visoke škole u Virovitici više nego potrebna. Iskoristivost velike baze podataka koja je upravo namijenjena korisnicima, kako stvarnim tako i potencijalnim, ostaje neznatna u ovakvim slučajevima jer unatoč postojanju kataloga na mreži studenti/korisnici ga ne koriste. Veliki posao obrade knjižnične građe kako bi se ona učinila dostupnom svima kojima je potrebna, ostaje nezamijećen ako se uopće ne koristi ili je jako slabo korišten.

Mrežno dostupni katalogi pružaju velike mogućnosti studentima na koje treba dvostruko djelovati. Sustavnim obrazovanjem vezanim uz informacijsku pismenost s jedne strane (koja se provodi pod vodstvom knjižničara) i promocijom kataloga s druge strane, uvažavajući sve potrebne predradnje za učinkovitom promocijom određene usluge. Svakako je potrebno napomenuti kako nikada nije prerano ni za jednu od dvije navedene akcije, pa bi ih trebalo započeti već za vrijeme osnovnoga obrazovanja kako bi na najvišem stupnju dosegle svoj vrhunac u obliku visoke iskoristivosti podataka koje nudi knjižnični katalog.

NA SJEVERU NEŠTO NOVO – SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U OSNIVANJU

Piše: Mario Kolar, Sveučilište Sjever

Krajem 2013. godine u Koprivnici je počela s radom knjižnica tadašnjeg Medijskog sveučilišta. Knjižnica je pokrenuta s ciljem zadovoljavanja knjižnično-informacijskih te obrazovnih i znanstvenih potreba te visokoškolske koprivničke ustanove, kojoj je početkom 2014. pripojeno Veleučilište u Varaždinu, čime je nastala nova, regionalna visokoškolska ustanova Sveučilište Sjever, s dvama sveučilišnim centrima u Koprivnici i Varaždinu koji zajedno broje oko 3 000 studenata na 11 studijskih programa.

Medijsko sveučilište je u Koprivnici započelo s radom akademske godine 2012./2013., kada su u zimskom semestru upisani prvi studenti na preddiplomske studije Novinarstva, Medijskog dizajna te Poslovanja i menadžmenta u medijima, dok su u ljetnom semestru upisani i prvi studenti na diplomske studije Odnosi s javnostima i Poslovna ekonomija. Nemajući tada još uvjete za osnivanje vlastite knjižnice, knjižnično-informacijske usluge za studente

i djelatnike sveučilišta tijekom te akademske godine i dio sljedeće obavljala je Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" iz Koprivnice, u koju je bio smješten i inicijalni knjižnični fond buduće sveučilišne knjižnice.

Studenti su krajem 2013. dobili svoju knjižnicu

Knjižničari koprivničke gradske knjižnice osmislili su u jesen 2012. godine koncept te proveli osnovne predradnje za formiranje nove knjižnice: nabavljen je zaseban računalni program, a paralelno s nabavom i obradom grade otpočelo je i pružanje kompletne knjižnične usluge studentima Medijskog sveučilišta. Prema prikupljenim statističkim podacima iz rujna 2013., uslugama Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica u akademskoj godini 2012./2013. (tj. u ljetnom semestru, jer je knjižnica počela s aktivnim radom početkom 2013. kada je formiran početni fond) služilo se redovito 87 aktivnih korisnika, što je oko 60 % ukupnog broja studenata, te nekolicina profesora. Dnevna frekvencija bila je 20 – 30 posjeta korisnika radi posudbe, informacijskog pretraživanja, rada na računalu i sl. Posuđeno je 510 knjiga iz fonda Medijskog sveučilišta, a u prosjeku je dnevno zabilježeno po desetak korištenja računala za potrebe studenata te po desetak korisnika učionice i čitaonice. Riješen je i 141 informacijski zahtjev, tj. pribavljene su tražene informacije o literaturi za seminarske radnje, riješeni su različiti informacijski upiti vezani za teme istraživanja, pretraživanje informacijskih baza itd. Nabavljeno je i računalno te su tehnički obrađene (omotane zaštitnom folijom itd.) ukupno 1 062 knjige.

S početkom nove akademske godine 2013./2014. počele su i pripreme za osnivanje zasebne knjižnice Medijskog sveučilišta, što se većim dijelom i ostvarilo kroz nekoliko

narednih mjeseci. Nakon zapošljavanja voditelja knjižnice te uz stručnu podršku županijske matične Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica tijekom mjeseca studenog 2013. provedene su potrebne procedure za pokretanje buduće knjižnice sveučilišta. Grad Koprivnica je osigurao privremeni prostor za smještaj knjižnice te je nakon preseljenja knjižničkog fonda Medijskog sveučilišta iz gradske knjižnice u novi prostor početkom prosinca 2013. započela s radom knjižnica Medijskog sveučilišta.

Kao jedinica u sastavu Medijskog sveučilišta knjižnica si je postavila za cilj doprinosti osiguranju kvalitete studiranja te aktivno sudjelovati u obrazovnom, znanstvenom i javnom djelovanju sveučilišta. U te svrhe knjižnica je nastavila s nabavom knjižnične grade potrebne studentima i djelatnicima sveučilišta, a to je prije svega ispitna literatura, a zatim i referentna grade te općenito znanstvene i stručne knjige i časopisi iz područja studija koji se izvode na sveučilištu. Prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju knjižnica priprema i modele za elektroničku i/ili tiskanu pohranu ocjenskih radova studenata sveučilišta. Osim toga knjižnica osigurava pristup informacijskim izvorima te pruža ostale referalne i informacijske usluge svojim korisnicima poradi obrazovnog, znanstvenoistraživačkog i općekulturnog djelovanja. Privremeni prostor u kojem se nalazi knjižnica sadrži i čitaonicu s računalima za potrebe studenata i djelatnika sveučilišta.

Odmah nakon početka s radom knjižnica je započela i s pripremanjima za integraciju s knjižnicom Veleučilišta u Varaždinu. Nakon integracije Medijskog sveučilišta i Veleučilišta u Varaždinu u Sveučilište Sjever, provedena je i integracija knjižnica tih dviju (sada već bivših) visokoškolskih ustanova. Tako od siječnja 2014. godine djeluje Sveučilišna knjižnica u osnivanju Sveučilišta Sjever, koja ima dva odjela, Odjel u Koprivnici i Odjel u Varaždinu, koji zajedno broje oko 8 000 primjeraka grade. I jedan i drugi odjel trenutno se nalaze u privremenim prostorima te bi se s vremenom trebali preseliti u nove prostore koji se nalaze u sklopu sveučilišnih kampusa u Koprivnici i Varaždinu.

Zbirka ispitne literature

IZLOŽBA STARA HRVATSKA KNJIGA 18. i 19. STOLJEĆA

Piše: Božica Anić, Muzej grada Koprivnice

U Muzeju grada Koprivnice tijekom rujna 2013. godine održana je izložba *Stara hrvatska knjiga 18. i 19. stoljeća* kojom je predstavljeno stotinjak naslova knjiga iz knjižnične zbirke rijetkosti. Autorica izložbe, kao i prigodnog kataloga, bila je Božica Anić, viša knjižničarka, voditeljica knjižnice Muzeja grada Koprivnice. Osim muzejskih bile su izložene i dvije knjige Knjižnice i čitaonice "Fran Galović", a iz knjižnice Franjevačkog samostana posuđena su 22 zanimljiva djela. Time je koprivnička javnost po prvi puta mogla vidjeti knjižno bogatstvo hrvatske provenijencije sačuvano u koprivničkim knjižnicama.

Božica Anić, autorica izložbe

Poticaj za izložbu bila je činjenica da su izložbe stare knjižne građe rijetka pojava i što do sada niti jedan dio spomenute zbirke nije ranije bio predstavljan koprivničkoj javnosti, pogotovo ne "hrvatska knjiga" koja je iz niza razloga izuzetno zanimljiva i kojom se upravo želio započeti neki, eventualni, budući knjižni izložbeni ciklus.

Složeni problem koji se nametnuo u pripremi izložbe, tražio je razrješenje i odgovor na pitanje što se uopće podrazumijeva pod hrvatskom knjigom i što izložiti pod hrvatskom knjigom, s obzirom na poznate povijesne činjenice i okolnosti spomenutog razdoblja – od teritorijalnih do onih jezičnih. Stoga se pribjegli odabiru koji u knjižnicama obuhvaća niz kriterija po kojima se izdvaja zavičajna knjiga. Odlučeno je da se izlože knjige hrvatskih autora pisane bilo kojim od jezika koji su bili u uporabi u našim krajevima u 18. i 19. stoljeću, kao i na narječjima naših krajeva, anonimna djela za koja je utvrđeno da pripadaju hrvatskom korpusu, knjige tiskane u hrvatskim, ali i stranim tiskarama, knjige stranih autora tiskane u stranim tiskarama, ali koje sadržaj povezuje s Hrvatskom i knjige koje ne udovoljavaju niti jednom od spomenutih kriterija, ali su imale široku primjenu u to vrijeme, primjerice udžbenici.

Razlog ovakvom odabiru, uz već spomenuti želju da se izloži "hrvatska knjiga", svakako je bio pokazati i povijesnu stvarnost 18. i 19. stoljeća koja je na knjizi ostavila vidljiv trag te ju učinila izuzetno zanimljivom. Višejezična tradicija Habsburške monarhije, koja dolazi do izražaja upravo u našim krajevima, gdje se susreću različite kulturne, etničke i konfesionalne strukture, direktno se odrazila na knjigu kroz pisanu riječ. Povijesne pak okolnosti druge polovice 18. i prve polovice 19. stoljeća izravno su utjecale na tendencije, potrebe i oblike ondašnjeg tiskarstva i izdavaštva, što je rezultiralo bogatstvom i raznolikošću knjižnih formi.

Detalj s izložbe

Uz takozvane "učene knjige" ili ono što bismo danas nazvali stručno-znanstvenim knjigama, poznatih autora, a neke valja i spomenuti; Ivana Lučića, Ivana Belostenca, Adama Baltazara Krčelića, Matiju Petra Katančića (...), uglavnom pisane latinskim jezikom, jezikom razumljivim obrazovanim ljudima ondašnje Europe, pojavljuju se i knjige koje su razumljive i onima jednojezičnima, malobrojnim koji jedva umiju čitati, odnosno puku. Upravo knjiga za puk čini posebnu vrijednost zbirke, a na izložbi su uz "učenu" bili predstavljeni tipični primjerci narodne knjige – uvijek rado čitani pučki kalendari i molitvenici koji u tom razdoblju imaju višestruko značenje, duhovno, kulturno i obrazovno. Uz molitvenike bila su izložena poznata djela nabožne književnosti, primjerice opsežno hagiografsko djelo *Cvet szveteih* Hilariona Gašparotija, *Hrana duhovna* Štefana Zagrebca i rado čitane Fučekove *Historie*.

Franciscalia je obuhvatila dvadesetak izuzetno vrijednih i rijetkih naslova franjevačke provenijencije tiskanih uglavnom u hrvatskim tiskarama, koji su bili posudeni za potrebe izložbe iz Franjevačkog samostana u Koprivnici.

Zanimljiva pojava 18. stoljeća je i mnoštvo malih knjižica, najčešće iz područja gospodarstva, medicine, veterine, koje se mogu nazvati stručnima, pisanih na narodnom jeziku da bi bile razumljive onima kojima su i namijenjene, a svrha im je bila pružanje pomoći i novih saznanja u obradi zemlje, uzgoju bilja, liječenju životinja, prepoznavanju bolesti i pružanju samopomoći. Bilo je izloženo nekoliko takvih primjeraka, ali svakako pažnju je plijenila rukopisna veterinarska ljekaruša iz 19. stoljeća posudena za potrebe izložbe iz Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica. Skupini udžbenika koja je bila zastupljena sa 12-ak naslova dodani su rječnici i gramatike, primjerice Belostenčev *Gazophylaci* ili Relkovičeva *Nova gramatika*.

Namjera je ovog prikaza, osim zabilježiti podatke o izložbi za koju se s pravom može reći da je predstavila izvrstan uzorak "hrvatske knjige" 18. i 19. stoljeća, svakako ukazati i na potrebu izlaganja knjižnog blaga koje se čuva u našim knjižnicama svugdje gdje postoje uvjeti i mogućnosti za to, što također uključuje i mogućnost zajedničkog izlaganja građe iz više knjižnica na jednome mjestu.

Izložba je popraćena katalogom u predgovoru koji, između ostalog, govori i o prisutnosti knjige u minulim stoljećima u Koprivnici jer je velik dio knjiga zbirke rijetkosti koja se čuva u Muzeju dio nasljeđa iz prošlosti grada Koprivnice. Dokaz tome su prije svega rukopisni ex librisi.

9. SAVJETOVANJE ZA NARODNE KNJIŽNICE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Piše: Romana Horvat, Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar

9. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj održano je u Zadru od 9. listopada do 11. listopada 2013. godine pod nazivom *Narodne knjižnice kao treći prostor*. Organizator Savjetovanja bila je Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, a suorganizatori Hrvatsko knjižničarsko društvo – Sekcija za narodne knjižnice i Gradska knjižnica Zadar. Cilj Savjetovanja bio je ukazati na promjenu tradicionalne uloge i društvenog položaja narodnih knjižnica i njihovu preobrazbu u suvremeni prostor i mjesto društvenog života zajednice koji pridonosi kvaliteti življenja i promiče društvenu koheziju.

Na Savjetovanju je predstavljeno 6 posterskih izlaganja, 4 plenarna izlaganja, 2 pozvana izlaganja i 17 prijavljenih izlaganja, a 10 izlagača predstavilo je rad svojih knjižnica u obliku dinamične i zanimljive Pecha kucha prezentacije.

Članovi našega Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja bili su vrlo aktivni i na ovome stručnom skupu kroz prijavljena izlaganja i izlaganja u obliku Pecha kucha prezentacija. Naše Društvo prvi je predstavio Ilija Pejić, i to prijavljenim izlaganjem pod nazivom *Strateški plan Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar (2012. – 2015.)* s posebnim osvrtom na knjižnicu kao sastavnicu zajednice, zatim Romana Horvat pod nazivom *Koncepcija trećeg prostora u strateškom planu razvoja Pučke knjižnice i čitaonice Daruvar*. U obliku Pecha kucha prezentacija svoje su knjižnice, ali i Društvo, predstavili Maja Gačan i Josipa Strmečki pod nazivom *Koprivnička agora 21: kultura i obrazovanje u Koprivnici u kontekstu EU-a* međusektorska suradnja u lokalnoj zajednici, Karlo Galinec i Kristian Ujlaki pod nazivom *Kulturni i obrazovni programi u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica* te Vjeruška Štivić pod nazivom *Što znam ja, znat ćeš i ti!*. Treba spomenuti lijepo i korisno izlaganje Kaisa Kytomaki iz Sastamale City Library pod nazivom *Lifelong learning and internationalization of Finnish library staff – experiences of the Grundtvig program*. Kaisa Kytomaki boravila je nekoliko mjeseci u Knjižnici čitaonici "Fran Galović" Koprivnica preko Grundtvig programa.

Zaključci 9. savjetovanja bili su sljedeći:

- Koncept knjižnice kao trećeg prostora predstavlja i označava knjižnicu kao promicatelja demokracije i društvene kohezije, oazu i arenu okupljanja građana, dnevni boravak zajednice, promicatelja razvoja društva, međugeneracijskog dijaloga i dijaloga između različitih društvenih skupina (etničkih skupina, nacionalnih manjina, osoba s posebnim potrebama).
- Koncept knjižnice kao trećeg prostora omogućava uključivanje korisničke zajednice u stvaranje usluga i programa radi zajedničkoga doprinosa kvaliteti življenja u zajednici.
- Budućnost knjižnica ovisi o njihovu povoljnom utjecaju na razvoj društvenoga, kulturnoga i gospodarskoga kapitala, odnosno o mjeri u kojoj će pridonositi široj društvenoj zajednici donošenjem dodane vrijednosti. Preduvjet za to je kvalitetan zakonski okvir i financijska potpora nadležnih državnih institucija, osnivača i lokalne uprave.
- Potrebna je nastavak rada na razvoju javnih knjižnica kao središta zajednice i razvoju strategija za izgradnju zajednice.
- Narodne knjižnice međusobnom razmjenom iskustava i izgradnjom snažnog suradništva s različitim ustanovama i udrugama postaju nositelji civilnog partnerstva.
- Prijedlog teme idućeg Savjetovanja za narodne knjižnice u RH je *Vrednovanje rada i usluga knjižnica*. Predložena tema rezultat je većeg broja prezentacija i izlaganja u okviru Savjetovanja u kojima je istaknut nedostatak provođenja sustavnog vrednovanja knjižničnih usluga.
- Potrebno je kontinuirano stjecanje dodatnih kompetencija knjižničara jer se pokazalo da tradicionalna knjižničarska znanja često nisu dostatna, posebno u uporabi napredne tehnologije i vrednovanja programa i usluga.

Članovi Društva ispred Hotela Club Funimation Borik u Zadru – Kaisa Kytomaki, Maja Gačan, Kristian Ujlaki, Vjeruška Štivić, Vinka Jelić – Balta, Ilija Pejić.

13. OKRUGLI STOL O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA

Zagreb, 10. prosinca 2013.

Piše: Slaven Pejić, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

Organizatori 13. okruglog stola o Slobodnom pristupu informacijama bili su Hrvatsko knjižničarsko društvo, Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja i Katedra za bibliotekarstvo Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Skup je održan 10. prosinca 2013. u Gradskoj knjižnici Zagreb, Starčevićev trg 4.

Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja Hrvatskog knjižničarskog društva i Katedra za bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu od 2001. godine redovito obilježavaju Međunarodni dan ljudskih prava, 10. prosinca, organiziranjem okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama. Svaki je okrugli stol posvećen posebnoj temi vezanoj uz osiguranje slobodnog pristupa informacijama i slobodi izražavanja u našim knjižnicama s ciljem da se identificiraju prepreke slobodnom pristupu i ukaže na moguće načine njihova uklanjanja.

Okrugli stol sastojao se od tri glavne teme:

Znanstveno i trgovačko nakladništvo: promjene u poslovnim modelima u kojim smo se upoznali s tri izlaganja: *Dostupnost knjige u 21. stoljeću*, predavanje Danijele Živković s Katedre za knjigu i nakladništvo Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu; *Je li nakon nastanka e-knjige knjiga još uopće knjiga?*, izlaganje Mihe Kovač s Odjela za bibliotekarstvo, informacijsku znanost i knjižarstvo Filozofskog fakulteta u Ljubljani; *Znanstveno nakladništvo u RH: stanje i perspektive*, predavanje Anite Šikić iz Hrvatske sveučilišne naklade te *BIBLOS u slovenskim knjižnicama* o čemu je govorio Marko Hercog iz Studenske založbe Ljubljana.

E-knjige u narodnim knjižnicama u kojoj smo također mogli odslušati tri izlaganja: *Slovenske narodne knjižnice i Studentska založba kao partneri u projektu posudbe e-knjige s programom Biblos.lib* (izlagač je bio Matjaž Eržen iz Knjižnice Ivana Tavčara, Škofja Loka); *Kako do e-čitaonice - što ima prednost, sadržaji ili uređaji?* (predavanje Gorane Tuškan Mihočić iz Gradske knjižnice Rijeka); *MLOL - MediaLibraryOnline: talijanska digitalna knjižnica u Kopru* (izlaganje Luane Malec iz Središnje knjižnice Srečka Vilhara, Koper).

Otvoren pristup knjigama i časopisima – uloga knjižnica u obrazovanju koja se sastojala od pet izlaganja: *Rast e-izvora: suradnja EBSCO-a s COSEC-om* izlagačice Milene

Sudionici 13. Okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama

Bon iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Ljubljani; *Otvoren pristup – put k znanju kao javnom dobru*, predavanje Jelke Petrak iz Središnje medicinske knjižnice Medicinskog fakulteta u Zagrebu; *Visokoškolski udžbenici kao e-knjige* predavačice Silvane Brozović iz Knjižnično-dokumentacijskog centra Ekonomskog fakulteta u Zagrebu; *Otvoreno dostupne knjige u humanistici i društvenim znanostima*, izlaganje Ive Melinščak-Zlodi iz Knjižnice Filozofskog fakulteta u Zagrebu; *Otvoreno dostupni repozitoriji – interoperabilnost kao jedini put*, predavanje Bojana Macana iz Knjižnice Instituta Ruder Bošković Zagreb.

Nakon održanih izlaganja uslijedila je rasprava koja je rezultirala zaključkom kako su knjižnice danas prvi puta u svojoj povijesti suočene s opasnošću da ne mogu osigurati pristup svim naslovima koji se nude na tržištu, a time je ozbiljno ugrožena i njihova zadaća osiguranja pristupa informacijama. Uz oklijevanje nakladnika da svoje naslove daju na korištenje, za korištenje e-knjiga u knjižnicama postavljaju se i različite tehničke, organizacijske i pravne prepreke, od postojanja neusklađenih platformi za korištenje, slabe tehničke infrastrukture do činjenice da ne postoji pravna osnova za posudbu e-knjiga jer one nisu materijalni predmeti. Cilj je Okruglog stola bilo ukazati na promjene u lancu proizvodnje i distribucije knjiga i časopisa te kako promjene utječu na poslovanje knjižnica. Na kraju se održalo predstavljanje zbornika radova s 12. okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama pod naslovom *Društvene mreže i knjižnice*.

ELEMENTI ZDRAVSTVENOG I GRAĐANSKOG ODGOJA U PROGRAMIMA ŠKOLSKE KNJIŽNICE

Međuzupanijski stručni skup školskih knjižničara, Čakovec, 27. kolovoza 2013.

Piše: Adrijana Hatadi, OŠ "Braća Radić" Koprivnica

Skup za školske knjižničare Medimurske, Varaždinske i Koprivničko-križevačke županije s temom *Elementi zdravstvenog i građanskog odgoja u programima školske knjižnice* održan je 27. kolovoza 2013. u Srednjoj školi s pravom javnosti Čakovec.

Predavanja i radionice održali su djelatnici čakovečke III. osnovne škole koji su u provođenje građanskog odgoja uključeni još u njegovoj eksperimentalnoj fazi. Školskim knjižničarima triju županija ukazali su na mogućnost implementacije građanskog odgoja u plan i program rada

školskog knjižničara.

Tema građanskog odgoja obrađena je kroz predavanja i iznošenje primjera iz prakse te radionički.

Nakon kratkog uvodnog programa predavanje *Osnovne odrednice Kurikuluma GOO* i mogućnosti njegova implemtiranja u plan i program škole održala je voditeljica Županijskog stručnog vijeća za građanski odgoj Zdenka Novak te iznijela svoj primjer dobre prakse *Učenje za demokratske izbore u razredu i školi*. Slijedili su *Razvoj osobnog i zavičajnog identiteta* Štefanije Mustać, *Sloboda izražavanja* Ane Jedud, *Pravo na zdrav okoliš* Zdenke Novak, *Medupredmetna povezanost sata lektire i povijesti* te primjer provođenja programa *Projekt građanin u izvannastavnim aktivnostima* Tomice Hlapčića i Tihane Preksavec.

Sljedeći međuzupanijski skup održat će se u Koprivničko-križevačkoj županiji u srpnju 2014. s temom medijske pismenosti.

Sudionici međuzupanijskog stručnog skupa školskih knjižničara u Čakovcu

PREGLAD RADA ŽUPANIJSKOG STRUČNOG VIJEĆA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

Piše: Adrijana Hatadi, OŠ "Braća Radić" Koprivnica

Stručno vijeće školskih knjižničara osnovnih i srednjih škola Koprivničko-križevačke županije broji 33 školska knjižničara koji rade u 23 osnovne škole, 8 srednjih škola te Centru za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju Križevci i COOR Podravsko sunce Koprivnica. Sastaju se dvaput tijekom školske godine na usavršavanju u sklopu Županijskog stručnog vijeća.

Dana 7. svibnja 2013. u Centru za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju Križevci održan je županijski stručni skup na kojem je predavanje održala Antonija Šikulec, prof. i dipl. knjižničarka s temom *Školska lektira u virtualnom svijetu: primjena web 2.0 alata*.

Web je nedvosmisleno postao jednim od najvažnijih pojmova početka 21. stoljeća, a web 2.0 je pojam koji je obilježio proteklih nekoliko godina i unio mnoge promjene u način na koji se web koristi. Brojni web 2.0 alati su besplatni i jednostavni za korištenje te omogućuju interaktivno djelovanje.

Predavačica je predstavila neke od takvih alata: Mindomo je alat koji omogućuje izradu, pristup i dijeljenje

Predavanje o web 2.0 alatima

mentalnih mapa, Glogster služi za izradu multimedijalnih postera, Toondoo za izradu stripova, a križaljke, osmosmjerke i kvizovi mogu se izraditi uz pomoć alata: Purpose games, Kubbu, Wordsearch maker, Crosswordslab. Ovakav pristup učenju potiče učenike na istraživanje i motivira te potiče suradnički oblik učenja. Zaobilazi time tradicionalni oblik učenja i nadopunjuje nastavnički program na zabavan i kreativan način.

Koprivnička Osnovna škola "Đuro Ester" eksperimentalno je uvela kurikulum građanskog odgoja i obrazovanja. Školska knjižničarka Nikolina Sabolić, prof. i dipl. knjižničarka održala je tom prigodom predavanje o elementima građanskog odgoja u planu i programu rada školskog knjižničara iz vlastitog iskustva. Mnogo je mogućnosti povezivanja sadržaja rada školskog knjižničara i elemenata građanskog odgoja. Predavačica je navela primjer nastavnog sata u školskoj knjižnici za učenike 4.-ih razreda *Mediji i reklame* te učenike 6.-ih razreda *Uloga medija u vršnjačkim odnosima* s naglaskom na utjecaj medija na stvaranje stavova, mišljenja i vrijednosti te medijsku pismenost u smislu razvijanja kritičkog odnosa spram medijskih sadržaja i njegovanja osobnih životnih vrijednosti, gdje je s građanskim povezala i temu zdravstvenog odgoja.

Knjižničarka Đurdica Krčmar Zalar iz Osnovne škole prof. Franje Viktora Šignjara iz Virja predstavila je projekt *Knjiško Slavko – promotor čitanja, knjige i svih slavenskih knjigoljubaca* koji je radila u sklopu eTwinninga s kolegama iz Poljske, Češke, Slovenije, Slovačke i Bugarske. Isto tako grupa mladih knjižničara uključila se u dva eTwinning projekta - *U početku je bila igla* i *Mali slavenski rječnik*, koje su uspješno i realizirali.

Maja Augustinčić Arsenović, knjižničarka iz Srednje gospodarske škole Križevci predstavila je predavanja i radionice s 25. Proljetne škole školskih knjižničara, održane u Vodicama od 17. do 14. travnja 2013.

Dana 14. studenog 2013. u Osnovnoj školi "Braća Radić" Koprivnica održana je radionica *Timsko pisanje* koju je vodila Ivana Marijančić, free lance dramska pedagoginja.

Vježbe timskog kreativnog pisanja *Loesje* (izgovor: *Lušje*) koje je osmislio nizozemski tim kreativaca, raširile su se diljem svijeta i prakticiraju se diljem škola i organizacija. Vježbe potiču suradnju i toleranciju, uvažavanje različitih mišljenja, a tijekom njih se svatko uspijeva izraziti kao jedinka i istovremeno sve teče kroz timski rad. Na radionici smo sastavljali nevjerojatne priče i pjesme kroz strukturirane vježbe timskog pisanja te se lijepo zabavljali i dobro nasmijali.

U 2014. godini nastavljamo sa stručnim usavršavanjima na razini županije na kojima će nam kolege i kolegice prenijeti i iskustva koja su stekli na međunarodnim usavršavanjima, a u srpnju planiramo održati međužupanijski stručni skup s aktualnom temom medijske pismenosti.

Dobra atmosfera na radionici Timsko pisanje

PREGLED RADA ŽUPANIJSKOG STRUČNOG VIJEĆA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Piše: Zorka Renić, Medicinska škola Bjelovar

Od zadnjeg objavljenog broja *Sveska* rad Županijskog stručnog vijeća školskih knjižničara Bjelovarsko-bilogorske županije može se ocijeniti kao iznimno dobar. Voditeljice Zorka Renić i Mirjana Milinović zadovoljne su i zahvalne na doprinosu članova Vijeća, suradnji, povjerenju i podršci. Kao konstanta pokazala se i kvaliteta suradnje sa Županijskom matičnom službom te Agencijom za odgoj i obrazovanje. Županijsko stručno vijeće knjižničara Bjelovarsko-bilogorske županije ima zadaću stručnog i organiziranog usavršavanja te je u dogovoru sa savjetnicom Tamarom Zadravec i voditeljem Ilijom Pejićem održano nekoliko stručnih skupova i radionica, a za ovaj prilog izdvojiti ćemo dva skupa i jednu radionicu.

U srpnju 2013. u Siraču je održano Međužupanijsko stručno vijeće na kojem se okupilo 50-ak knjižničara osnovnih i srednjih škola triju županija: Bjelovarsko-bilogorske, Virovitičko-podravске i Sisačko-moslavačke. U organizaciji stručnog usavršavanja Agencije za odgoj i obrazovanje međužupanijska stručna vijeća novi su oblik rada,

iako se ove tri županije i njihovi knjižničari mogu pohvaliti da održavaju zajedničke skupove već dugi niz godina.

Na skupu su sudjelovali brojni ugledni predavači: Hrvoje Jurić, Dijana Ćurković, Gordana Šutej, Ivana Bašić, Zorka Renić, Mirjana Milinović, Ljerka Medved, Damir Balković, Jadranka Gabriša-Perković, Zdenka Venus Miklič, Jadranka Groza i Dejana Kurtović. Okvirna tema bila je *Elementi građanskog i zdravstvenog odgoja u planu i programu rada školskog knjižničara*, a sudionici su tijekom predavanja govorili i o mogućnostima sudjelovanja školskih knjižničara u realizaciji programa i predstavili svoje projekte (*Zdrav duh u zdravom tijelu, Voćinski lonac, Projekt Šuma...*). Sudionici skupa imali su priliku sudjelovati na kreativnoj radionici *Cvjetovi dobra* temeljenoj na elementima poetske terapije u pjesništvu Emily Dickinson. Uz afirmaciju pjesništva E. Dickinson i njezine neraskidive veze s prirodom cilj je bio poticanje sudionika na preispitivanje osobnog odnosa prema prirodi, uspomenama, životu, izvlačeći na površinu sve ono dobro i lijepo u čovjeku te potičući promjene,

Osnovna škola Sirač pokazala se kao odličan domaćin

Cvijeće + poezija = sretni knjižničari

kreativnost, samoizražavanje i oslobađanje emocija, što u konačnici i jest svrha biblioterapije. Radionicu su pripremile Ivana Bašić, Zorka Renić i Mirjana Milinović.

Sve bogatstvo raznolikosti načina na koji su predstavljene ove dvije prevažne teme govori o tome da su školski knjižničari uvijek prepuni ideja, kreativni, inovativni i nadalje aktualni – najnovije trendove u odgoju i obrazovanju oni ne prate, nego prednjače i pokreću događanja u svojim sredinama.

Valja naglasiti i istaknuti toplinu, gostoprimstvo i velik angažman škole domaćina, ravnateljice Marije Pavičić, knjižničarke Marine Peternel, ali i svih nastavnika Osnovne škole Sirač. Sirač je pokazao i dokazao da mala mjesta i njihovi stanovnici imaju veliko srce, puno entuzijazma, ali i odlične organizacijske sposobnosti.

Ukoliko želite o ovom skupu saznati detaljnije, pozivamo vas na čitanje opsežnog članka objavljenog u *Školskim novinama* 10. rujna 2013.

Niz je zanimljivih izlaganja i tema predstavljeno i na stručnom skupu školskih knjižničara održanom u Medicinskoj školi Bjelovar u studenome 2013.

Ana Sudarević, knjižničarka Osnovne škole Dubovac, govorila je o digitalnoj pismenosti i odgojno-obrazovnom radu knjižničara. Sadržajno i korisno izlaganje u kojem je spojeno sve – od kratakog teorijskog uvoda o digitalnoj pismenosti, e-lektira do online alata, njihove iskoristivosti, mogućnosti i važnost web stranica knjižnice, a bilo je tu i malo pripovijedanja o digitalnom dobu i, naravno, Bloomove taksonomije uza sve to!

Ni u digitalni svijet bez Blooma – kaže Ana

O virtualnim sadržajima i uslugama za mlade govorila je knjižničarka mr. sc. Alka Stropnik iz Knjižnice Medveščak. Njezina knjiga istoimenog naslova pobudila je pažnju među knjižničarima svih vrsta knjižnica budući da govori o konkretnim programima i uslugama za djecu i mladež u hrvatskim knjižnicama i navodi primjere dobre prakse. Kako su mladi i djeca temeljni korisnici školskih knjižnica, važno je što više znati o njihovim potrebama i njihovom utjecaju na cjelokupan rad knjižnice (knjižnične usluge, građu, organizaciju rada, programe i promotivne aktivnosti).

O mogućnostima primjene alata koje nudi Google docs i konkretno o izradi anketnih upitnika, uključujući detaljne upute (zapravo cjeloviti Know-How), izlaganje je imala Ines Novosel, profesorica u Medicinskoj školi Bjelovar. O realizaciji projekta *Online zgrade Šegrta Hlapića* u IV. osnovnoj školi Bjelovar govorile su knjižničarka Dejana Kurtović i nastavnica razredne nastave Dragica Budić. Izložbene aktivnosti u školskoj knjižnici uvijek su zanimljiva i aktualna tema o kojoj je konkretno govorila prof. Tatjana Kreštan, viša knjižničarka iz Komercijalne i trgovačke škole.

Katarina Belančić iz Obrtničke škole Bjelovar na skupu je predstavila eTwinning kontakt seminare namijenjene učiteljima, nastavnicima, profesorima i stručnim suradnicima, koji imaju želju upoznati i se povezati s kolegama diljem Europe kako bi razmijenili svoja znanja, iskustva i ideje, te osmislili i pokrenuli zajedničke eTwinning projekte.

Skupu je nazočila i predsjednica HUŠK-a Vanja Jurilj koja je održala izlaganje o važnosti strukovnih udruga, a obnovljen je rad Podružnice HUŠK-a.

Zahvaljujući odlično pripremljenim izlagateljima i dobro odabranim temama za ovaj stručni skup može se reći da je bio idealan spoj teorije i prakse.

Za kraj nešto malo o jednoj zanimljivoj radionici.

Radionica *Aplikacije za prezentiranje multimedijalnih obrazovnih sadržaja*, namijenjena školskim knjižničarima Bjelovarsko-bilogorske županije, održana je 9. travnja 2013. u prostorima Tehničke i Obrtničke škole Bjelovar.

Tijekom radionice četrnaest je polaznika naučilo koristiti online aplikaciju Lino, skinuti glazbene i video datoteke s YouTubea uz pomoć aTube Catchera te obraditi i montirati kratke filmove u Windows Movie Makeru.

Cilj radionice bila je diseminacija jednog dijela informacija, znanja i vještina koje su knjižničarke Tehničke i Obrtničke škole Bjelovar, Rajna Gatalica i Katarina Belančić, stekle na petodnevnom tečaju *Empowerment in ICT Skills*, financiranom sredstvima Comenius programa za cjeloživotno učenje.

Zanimljiva radionica u Obrtničkoj i Tehničkoj školi Bjelovar

POVEŽIMO DJECU I KNJIGE – KONCEPTI I IDEJE ZA POTICANJE ČITANJA ZA DJECU DO TRINAEST GODINA

Radionica, Sarajevo, 14. i 15. lipnja 2013.

Pišu: Ana Škvarić, Narodna knjižnica Virje i Mario Kolar, Sveučilišna knjižnica Sveučilišta Sjever

Troje knjižničara iz Koprivničko-križevačke županije sudjelovalo je 14. i 15. lipnja 2013. godine na dvodnevnoj radionici *Povežimo djecu i knjige – koncepti i ideje za poticanje čitanja za djecu do trinaest godina* održanoj u Sarajevu u organizaciji knjižnica Goethe-Instituta u Zagrebu, Sarajevu i Beogradu. Bila je to peta radionica organizirana od strane Goethe-Instituta za knjižničare i knjižničarke iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske i Srbije, a među desetak knjižničara iz Hrvatske i sveukupno tridesetak sudionika iz regije bili su i Ana Škvarić, ravnateljica Narodne knjižnice Virje, Antonija Šikulec, knjižničarka u Osnovnoj školi Koprivnički Bregi i Osnovnoj školi Ivan Lacković Croata Kalinovac (danas ravnateljica Gradske knjižnice Đurđevac) te Mario Kolar, knjižničar i učitelj u Osnovnoj školi Gola i Osnovnoj školi Ferdinandovac (danas voditelj Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Sjever).

Voditeljica radionice bila je Ute Hachmann, ravnateljica gradske knjižnice njemačkog grada Brilona, manjeg grada od 25 000 stanovnika, koja je sudionicima na teorijskoj i praktičnoj razini predstavila strategije i ideje kojima njezina, ali i ostale njemačke knjižnice, pokušavaju probuditi interes za čitanje kod djece osnovnoškolske dobi.

U teorijskom dijelu voditeljica je sudionike podsjetila na problem sve većeg odvajanja djece od čitanja, koji jednako kao i zemlje jugoistočne Europe muči i Njemačku. Predstavila je Gradsku knjižnicu Brilon (Stadtbibliothek Brilon) i ukratko iznijela načine na koje brilonska knjižnica nastoji doprijeti do svoje ciljane skupine korisnika – djece i mladih te do njihovih roditelja. Gradska knjižnica Brilon, uz suglasnost svojeg osnivača, orijentirala se prvenstveno na rad s djecom i mladima, a u privlačenju te populacije u knjižnicu angažira se kroz brojne programe i suradnje: s roditeljima, zdravstvenim ustanovama, vrtićima i školama. Također, veliku pažnju posvećuju imigrantima, većinom iz Turske. Zahvaljujući stalnim akcijama, programima i aktivnom animiranju javnosti knjižnica je od 2006. do 2013. zabilježila porast broja korisnika od gotovo 200 posto. Ute Hachmann predstavila je brojne konkretne programe koje provode sa svojim korisnicima i suradnicima među kojima

se posebno ističu medijski metar za djecu i roditelje s preporukama za primjerene sadržaje za djecu od 1 do 10 godina starosti, volonteri-čitači, bebe-knjiški moljci, knjižnice u pedijatrijskim čekaonicama, paketi za novorođenu djecu, vrećice s pričama, čitateljski klubovi i sl.

U praktičnome dijelu okupljeni knjižničari sami su isprobali neke od aktivnosti koje provodi brilonska knjižnica i pritom se odlično zabavili. Održan je book casting (odabir knjige za preporuku po svim pravilima castinga), organizirana je potraga za pravim naslovom knjige pogadanjem naslova na temelju ilustracije naslovnice, razradivale su se ideje za izradu interaktivne slikovnice... Radionica *Povežimo djecu i knjige* završila je radom u skupinama s domaćinima regionalnih Goethe-Instituta Snježanom Božin, Draganom Lasica i Selmanom Trtovcem.

Osim korisnih prijedloga Ute Hachmann sudionici su imali priliku i međusobno razmijeniti iskustva kako poticati djecu na čitanje te su svi sa sobom ponijeli mnoštvo ideja koje će moći primijeniti u svojem radu.

Radionice i predavanja održani su na njemačkome jeziku uz simultani i konsekutivni prijevod, a Goethe-Institut Kroatien preuzeo je putne troškove i troškove smještaja za sudionike iz Hrvatske.

Antonija Šikulec, Mario Kolar i Ana Škvarić na radionici u Sarajevu

SUDJELOVANJE KNJIŽNICE I ČITAONICE “FRAN GALOVIĆ” KOPRIVNICA U MEĐUNARODNIM PROGRAMIMA I PROJEKTIMA

Piše: Dijana Sabolović-Krajina, Knjižnica i čitaonica “Fran Galović” Koprivnica

Godina 2013. u Knjižnici i čitaonici “Fran Galović” Koprivnica ostat će zapamćena po vrlo dinamičnoj međunarodnoj aktivnosti i suradnji. Koprivnički knjižničari sudjelovali su na nizu međunarodnih programa i projekata. Predstavili su svoju dobru praksu na Svjetskom kongresu i 79. Generalnoj konferenciji IFLA-e *Future Library: Infinite*

Possibilities, Singapur, 17. – 23. 8. 2013. (D. Sabolović-Krajina) i Prvoj međunarodnoj konferenciji *Prepare for Life! – Raising Awareness for Early Literacy Education*, Leipzig, Germany, 12. – 14. 3. 2013. (D. Petrić i J. Vajzović) kao i na međunarodnim konferencijama koje su se održale u Hrvatskoj – *Quality Education For Roma: Sustainability Of*

Education Policy Developed Within the Decade on European Level, Zagreb, 12. – 4. 4. 2013. (D. Sabolović-Krajina), *The Eighth SEEDI Conference*, Zagreb, 15. – 16. 5. 2013. (M. Gačan i D. Sabolović-Krajina) i na *The Fourth International Conference The Future of Information Sciences (INFuture)*, Zagreb, 6. – 8. 11. 2013. (I. Gašpar). Sudjelovali su na dvije (ne)konferencije – *Next Library 2013 Unconference*, Aarhus, Danska, 14. – 19. 6. 2013. i *Future Library Unconference*, Atena, Grčka, 9. – 10. 12. 2013. (D. Sabolović-Krajina). Budući da se uvijek nameće pitanje financiranja sudjelovanja na takvim konferencijama, posebno treba naglasiti da se radi o sponzoriranim i/ili sufinanciranim sudjelovanjima.

U okviru svojeg stalnog stručnog usavršavanja koprivnički knjižničari posjećuju, već tradicionalno, knjižnice u susjednoj Sloveniji. Ovoga puta bile su to Matična knjižnica Kamnik i Knjižnica Domžale (30. – 31. 5. 2013), koje su nas posebno lijepo ugostile. U Kamniku smo tijekom dva dana izmijenili s kolegama svoja iskustva u radu na zajedničkom stručnom skupu o čitateljskoj kulturi i djelovanju knjižnica na uključivanju posebnih skupina korisnika u dječjem vrtiću Zarja. Dječjem vrtiću poklonili smo slikovnice za multikulturalni projekt *Jezik – naš, vaš, njihov*.

Koprivnički knjižničari ispred Dječjeg vrtića Zarja

U posebnom nam je sjećanju ostala i večer u Budnarjevoj hiši, nekoliko stoljeća staroj drvenoj tradicionalnoj kući, spomeniku kulture, u kojoj su nam domaćini pripremili nezaboravnu večer pod nazivom *Pravlјice in pripovedovalske prakse*. Uz profesionalke u pričanju priča, Slovenke Ivanku Učakar i Irenu Cerar, u živopisnom čitanju jedne tradicionalne hrvatske priče okušao se i Petar Lukačić iz koprivničke knjižnice. Druženje se nastavilo uz zakusku pod nazivom Okusi Kamnika. Posjet novoj gradskoj knjižnici u Domžalama posebno je bio upečatljiv zbog njezinog smještaja u velikom trgovačkom centru izvan gradskog središta kao i razgledavanja vrhunski uredenog, prostranog i atraktivnog interijera.

Koprivnički knjižničari u posjetu knjižnici u Domžalama

Dobivanjem prestižne međunarodne nagrade za program potpore romskoj zajednici, koprivnička knjižnica je primljena u *EIFL-PLIP mrežu inovativnih knjižnica*. To je posebna čast, budući da je misija međunarodne organizacije EIFL da preko knjižnica u više od 60 zemalja u svijetu omogući dostupnost digitalnim informacijama i znanju, s obzirom da je dostupnost znanju osnova za obrazovanje, istraživanje i poboljšanje života kao i stvaranje ljudskog kapitala o kojemu ovisi razvoj društva. Knjižnice imaju ključnu ulogu u pružanju kvalitetnih informacijskih izvora i usluga, a to je prepoznato i u praksi koprivničke knjižnice.

Krajem 2013. knjižnica je postala članica projekta *European Awareness Public Libraries Network*, mreže koja okuplja 100 vodećih narodnih knjižnica u Europi. Cilj projekta je osvještavanje najšire javnosti o Europeani, najvećoj europskoj digitalnoj knjižnici koja na jednome mjestu nudi pristup i informacije o kulturnoj baštini europskih knjižnica, muzeja, arhiva i audiovizualnih zbirki (<http://www.europeana.eu/>). Korist članstva u ovoj mreži su nove mogućnosti suradnje s drugim knjižnicama u Europi, dobivanje tehničke i pravne ekspertize Europeane, veća dostupnost digitalnim sadržajima i agregatorima kao i sudjelovanje u zajedničkim europskim projektima.

U 2013. knjižnica je nastavila razvijati međunarodnu suradnju u okviru europskog projekta *NAPLE Sister libraries*. Nakon što je 2012. godine uspostavila suradnju s gradskom knjižnicom iz finskog grada Sastamale, obje knjižnice uspješno su aplicirale na natječaje radi razmjene stručnjaka. U okviru programa *Grundtvig* za stručnjake koji se bave cjeloživotnim obrazovanjem odraslih ostvaren je tromjesečni posjet finske knjižničarke Kaise Kytömäki koprivničkoj knjižnici te desetodnevni posjet Petra Lukačića iz koprivničke knjižnice knjižnicama u Helsinkiju, Tampere i Sastamali.

Sudjelovanje koprivničkih knjižničara u svim ovim međunarodnim programima i projektima doprinijelo je jačanju kako osobnih tako i profesionalnih, stručnih kompetencija te razmjeni iskustava, stručnih znanja, a ponajviše međunarodnom razumijevanju i prijateljstvu.

SVJETSKI KONGRES I 79. GENERALNA KONFERENCIJA IFLA-E *FUTURE LIBRARIES: INFINITE POSSIBILITIES*

Singapur, 17. - 23. kolovoza 2012.

Piše: Dijana Sabolović-Krajina, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

IFLA (The International Federation of Library Associations and Institutes) je vodeće međunarodno tijelo koje predstavlja interese knjižnica i informacijskih ustanova i njihovih korisnika. Ima 1 700 (kolektivnih) članova u 150 zemalja svijeta. Kongresi jedne takve organizacije ne samo da su vrhunska okupljanja međunarodne knjižničarske zajednice nego i izuzetna prilika za učenje od kolega iz drugih zemalja na primjerima najkvalitetnije dobre prakse i najnovijih znanstvenim dostignuća u knjižničarskoj struci.

Tema Svjetskog kongresa IFLA-e *Future Libraries: Infinite Possibilities (Buduće knjižnice: neograničene mogućnosti)*, koji je održan u Singapuru 17. - 23. 8. 2012., na više je razina istakla pozitivnu ulogu knjižnica u društvenim promjenama. Knjižnice obogaćuju pojedince osiguravajući im dostupnost izvorima informacija i znanja za cjeloživotno učenje, a istovremeno obogaćuju obitelji i zajednice kroz zajednička i suradnička stremljenja u podizanju kvalitete čitanja i pismenosti. Kako bi doprle do ljudi, knjižnice se trebaju povezivati s lokalnom zajednicom koju služe, omogućiti usluge relevantne za lokalne potrebe i povezati građane s globalnim znanjem i kreativnošću.

Predstavljanje prakse koprivničke knjižnice

Praksa Knjižnice i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica ponovno je izabrana za predstavljanje na ovom najprestižnijem međunarodnom stručnom okupljanju knjižničara s 3 500 sudionika iz 120 zemalja svijeta.

Dijana Sabolović-Krajina i sudionici sesije o knjižničnom obrazovanju i multikulturalnim uslugama

Potpisnica ovih redaka održala je dva izlaganja. Izlaganje *In-house library training program supporting Roma people – the power of networking in local community* održala je u okviru sesije čiji je cilj bio osvijestiti važnost zastupljenosti problematike multikulturalnosti i domorodačkih paradigmi u knjižnično-informacijskom obrazovanju i stalnom stručnom usavršavanju knjižničara. Predstavljeni

su primjeri dobre prakse obrazovanja knjižničara i informacijskih stručnjaka iz SAD-a (problematika američkih Indijanaca), Australije (problematika Aboridžina), Novog Zelanda (problematika Maora), Kanade (problematika manjina općenito) i Hrvatske (problematika Roma). Prisutni su bili upoznati s inicijativom koprivničke knjižnice u pokretanju i organiziranju programa stalnog stručnog usavršavanja na temelju povezivanja lokalnih stručnjaka različitih profila, predstavnika romskih i drugih udruga te lokalne uprave i samouprave kako bi se pružala podrška romskoj zajednici, posebice romskoj djeci kao i stručnjacima koji s njima svakodnevno rade. Izlaganje je zapaženo zbog inovativnog pristupa rješavanju društvenih problema u lokalnoj zajednici, odnosno podršci romskoj nacionalnoj manjini korištenjem knjižnične infrastrukture (članak je objavljen u IFLA-inoj Digitalnoj knjižnici i može mu se pristupiti na <http://library.ifla.org/96/> i <http://library.ifia.org/96/1/125-krajina-en.pdf>).

Izlaganje na posteru *NAPLE Sister Libraries Programme: Cooperation of public libraries in Koprivnica, Croatia and Sastamala, Finland – An example of inspiring practice* također je naišlo na zamjetan interes i posjećenost kolega iz mnogih zemalja svijeta. Predstavljena je suradnja koprivničke knjižnice s knjižnicom iz finskog grada Sastamala preko europskog projekta *NAPLE Sister libraries*, a posredstvom Ministarstva kulture RH. Suautorica postera bila je Kaisa Kytömäki, knjižničarka iz "sestrinske" knjižnice u gradu Sastamala, Finska. Inače, sesija je okupila autore oko 200 postera s primjerima inovativne knjižnične prakse iz cijelog svijeta.

Dijana Sabolović-Krajina s kolegicama iz Singapura ispred postera

Naglasci kongresa

U mnoštvu izlaganja moguće je istaknuti sljedeće naglaske ovog IFLA-inog kongresa:

Digitalnu budućnost knjižnica u svijetu koji se rapidno

mijenja obilježiti će inkluzivnost, konvergencija (ideja, iskustava, tehnologije), suradnja, kulturalne teškoće, dostupnost informacijama, korištenje najnovije tehnologije.

Tehnološke i društvene promjene, prije svega internet, promijenile su naš život. Živimo u novoj, digitalnoj eri, umreženom i globaliziranom svijetu "u kojemu su informacije svugdje oko nas, jeftine i dostupne". Obilježava ga i suživot pet generacija s različitim načinima odrastanja.

Knjižnice trebaju naći svoj put – ići "iznad" knjiga, tj. svojih tradicionalnih posudbeno-informacijskih funkcija. Knjižnica je društveni i komunikacijski prostor te treba usmjeriti na nove pravce razvoja:

- Nastaviti pomagati ljudima u korištenju tehnologije (knjižničari kao posrednici u novoj tehnologiji).
- Pomagati ljudima u cjeloživotnom učenju (mnoge se zemlje suočavaju s potrebom brzog mijenjanja kvalifikacija). Aktivno podupirati gospodarski razvoj.
- Pomagati u izgradnji društvenog i humanog kapitala - zahvaljujući prilagodbama društvenim promjenama i potrebama knjižnice u mnogim društvima i nadalje ostaju temelji lokalnih i nacionalnih identiteta.

Svakako treba spomenuti i dokument *IFLA Trend Report znakovitog naslova Plivati na valovima ili biti potopljen plimom?*. Osnovna pitanja na koja pokušava odgovoriti su: kako se knjižnice mogu uključiti u globalnu ekonomiju te kako informacijski trendovi utječu na knjižnice? Prepoznato je pet najvažnijih knjižničnih trendova (svi su povezani s tehnologijom):

- Nove tehnologije će istovremeno širiti i ograničavati pristup informacijama (to je pitanje ne samo digitalnih alata, nego i informacijskih vještina, vizualnih oštećenja).
- On-line edukacija će demokratizirati globalno učenje, ali i transformirati i dovesti u pitanje tradicionalno učenje.
- Granice zaštite podataka i privatnosti će se redefinirati.
- Hiper povezana društva će osnažiti nove grupe (sve veći značaj mobilne tehnologije).
- Nove tehnologije će transformirati globalnu informacijsku ekonomiju.

Svi ovi trendovi već se sada višestruko odražavaju na zadaće i uloge knjižnica u društvu, a ponajviše na daljnji opstanak knjižnica kao sigurnih mjesta koja štite privatnost i dostupnost informacijama (više na <http://trends.ifla.org/>).

Knjižnice u Singapuru

Sudjelovanje na kongresu IFLA-e bila je prigoda za posjet nekima od odlično opremljenih knjižnica u Singapuru, gradu-državi u jugoistočnoj Aziji. Singapurske knjižnice reflektiraju visoku gospodarsku razvijenost singapurskog društva, a naglasak imaju na djelovanju u zajednici, čuvanju bogate kulturne baštine, posebice najbrojnijih enklave (kineske, indijske i malezijske), kao i implementiranju visoke informacijsko-komunikacijske tehnologije u svoj rad i dostupnost korisnicima. Neki od suvremenih globalnih trendova prisutni su i ovdje – rad volontera u knjižnici, knjižnice smještene u shopping centrima, knjižnice financirane privatnim kapitalom, ekološki edukativne knjižnice, visoka tehnologija... Posjetili smo novu knjižnicu China Town, smještenu u velikom, istoimenom shopping centru,

u kojoj umjesto stručnog knjižničnog osoblja rade volonteri uz nadzor profesionalnih knjižničara, a financira ju privatna zaklada koja promiče kinesku kulturnu baštinu. Također smo posjetili Prvu svjetsku zelenu dječju knjižnicu koja djeluje u okviru Središnje narodne knjižnice Singapura. Radi se o nedavno otvorenom, preuređenom Dječjem odjelu u kojemu su iskorištene stare police i namještaj. Za dekoriranje svoje nove knjižnice djeca su sakupljala reciklirani materijal – 5 000 plastičnih boca. Od programa knjižnica nudi pričaonice pod nazivom *Priča ispod drveta* i prilagodene knjižnične ture (sat i pol s pričanjem priče); projekt *Junak planete Zemlje* uz sakupljanje žigova i dobivanje majica na poklon, programe uz praznike, npr. *Zeleni Božić*; preporuke knjiga, puzzle, bojanje. Partneri knjižnice su "prilagođeni" zelenim temama, npr. meteorolozi, a na "reciklirane" umjetničke izložbe pozivaju se kao autori studenti i volonteri. E-katalog nosi naziv *Knjižnica je tvoj džep*, a dizajn računala također je prilagođen *fantasy* dizajnu knjižnice. Glasanjem djece izabrana je maskota dječje knjižnice – vjeverica, što je neuobičajeno za ovo podneblje, ali se pokazalo kao odlična ideja za uključivanje djece u osmišljavanje ovog novog tipa dječjih knjižnica. Nova tehnologija prisutna je i u senzoričkim rješenjima, pa internet kiosk pod nazivom *Vremenski panj* daje podatke o vremenu i klimi, a na interaktivnom zidu pod nazivom *Drvo znanja* pomoću pokreta tijela aktivira se kviz o zaštiti okoliša. Uz druga "čudesa" ovaj knjižnični prostor dobar je primjer kako se uz zadržavanje tradicionalne pedagoške uloge može uspješno redefinirati dizajn dječje knjižnice da i nadalje bude atraktivna za djecu i roditelje.

Pred ulazom u Prvu zelenu dječju knjižnicu u Singapuru

Zahvala

Predstavljanje prakse predstavnice koprivničke knjižnice na Svjetskom kongresu knjižničara i informacijskih stručnjaka financijski je poduprla Vlada Republike Singapura i Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, kojima se i ovom prilikom zahvaljujemo, te Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica. Promotivni materijal osigurali su Muzej grada Koprivnice i Grad Sastamala.

ULOGA MASOVNIH MEDIJA U ODGOJU DJECE I MLADIH

4. okrugli stol za školske knjižnice, Sisak, 3. listopada 2013.

Piše: Nataša Karlovčec, OŠ Sokolovac

U organizaciji Sekcije za školske knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva u Sisku 3. listopada 2013. održan je 4. okrugli stol za školske knjižnice s temom *Uloga masovnih medija u odgoju djece i mladih*. Domaćini su priredili kratak zabavni program u kojem su nastupili učenici Industrijsko-obrtničke škole Sisak i Plesna udruga "Ulične sjene".

U prvome dijelu skupa čuli smo četiri vrlo zanimljiva izlaganja koja su plod ne samo istraživačkog rada na temu djece i medija, već i dugogodišnjeg neposrednog iskustva predavača. Profesor dr. Zlatko Miliša s Filozofskog fakulteta u Osijeku govorio je o posljedicama tabloidizacije medija na svijest i ponašanje djece i mladih. Oštro je osudio manipulativnu ulogu medija kojom se nastoji od pojedinca stvoriti nekritična potrošača. Predstavio je i projekt *Deset dana bez ekrana* koji se provodi u nekim osnovnim školama.

Profesorica Dinka Jurčić, urednica u Školskoj knjizi, u svojem je izlaganju *Mediji i mladi* govorila je o pozitivnim i negativnim stranama medija, o edukativnim web alatima i sl.

Doc. dr. sc. Igor Kanižaj s Fakulteta političkih znanosti održao je izlaganje pod nazivom *Izloženost, povjerenje i manipulacije: mediji u svakodnevici djece i mladih* u kojem se osvrnuo na nasilje potaknuto društvenim mrežama i na posljedice prevelike konzumacije televizijskih sadržaja u djece i mladih.

Prof. dr. Danijel Labaš ispred Društva za komunikacijsku i medijsku kulturu RH predstavio je hvalevrijedan projekt *Djeca medija, kako mladi obrazuju mlade* unutar kojeg se održavaju radionice i interaktivna predavanja u osnovnim i srednjim školama, na roditeljskim sastancima i sl. s ciljem poučavanja o vrijednostima medija, ali i opasnostima istih. Više o njima i njihovom radu možete pročitati na internetskim stranicama <http://www.djecamedija.org/> (Djeca medija) i <http://dkmk.hr/> (Društvo za komunikacijsku i medijsku kulturu).

U drugome dijelu skupa predstavljena su iskustva iz prakse. Sanja Glibo, mr. sc. društvenih znanosti iz Strukovne škola Sisak predstavila je svoje istraživanje pod nazivom *Društvene mreže u slobodnom vremenu mladih*. Marija Matić, prof. hrvatskog jezika i književnosti i Blanka Rajšić, knjižničarka u Osnovnoj školi "Ivan Goran Kovačić" u Slavonskome Brodu predstavile su svoj zajednički projekt pod nazivom *Medijska pismenost u nastavi, analiza, vredno-*

Sudionici 4. okruglog stola za školske knjižnice

vanje i stvaranje videoreklama.

Ksenija Petelin, prof. pedagogije iz Osnovne škole Petra Zrinskog, Čabar u svom izlaganju *Odrastanje u medijskom okruženju* govorila je o iskustvu primjene medijskog odgoja u svojoj školi.

Nakon rasprave doneseni su i zaključci koji su, zajedno sa svim materijalima sa skupa, dostupni na web stranici HKD-a <http://www.hkdrustvo.hr/hr/skupovi/materijali/240/>.

Skup je bio izuzetno koristan, primjenjiv i poticajan, a jedna od poruka koje su izrečene je: "Mediji nisu opasni ako djeca nauče misliti svojom glavom." (Dinka Jurčić)

4. OKRUGLI STOL O ISKUSTVIMA U RADU S ROMSKOM DJECOM U DJEČJIM VRTIĆIMA, ŠKOLAMA I KNJIŽNICAMA NA KOPRIVNIČKOM PODRUČJU

Pišu: Maja Krulić Gačan i Ida Gašpar, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

Povodom Svjetskog dana Roma, 8. travnja, u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica 10. travnja 2013. godine održan je 4. okrugli stol o iskustvima u radu s romskom djecom u dječjim vrtićima, školama i knjižnicama na koprivničkom području. Sudionici Okruglog stola bili su predstavnici Grada Koprivnice i Koprivničko-križevačke županije, Centra za socijalnu skrb Koprivnica i Obiteljskog centra Koprivničko-križevačke županije te predstavnici odgojno-obrazovnih ustanova, Udruge za osobe s invaliditetom "Bolje sutra", Pučkog otvorenog učilišta Koprivnica, romski pomagači u nastavi i predstavnik Udruge "Korak po korak" te predstavnici Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica. Broj zainteresiranih sudionika tijekom godina

se povećava, a glavni cilj je strategijom "malih koraka" poboljšati životne šanse depriviranoj romskoj djeci kroz formalne i neformalne oblike obrazovanja kako bi se što lakše uključila u život lokalne zajednice i društva općenito. Svi sudionici Okruglog stola aktivno su se uključili u rasprave o međusektorskoj i unutarsektorskoj suradnji te iznijeli iskustva i izazove s kojima se suočavaju.

Nezaobilazna tema bila je obrazovanje Roma gdje se bilježi porast broja polaznika škola, ali je istaknut problem financiranja romskih pomagača koji su važna karika u razvijanju suradnje između škole, roditelja i učenika. Predstavljani su i podaci o broju Roma koji su uključeni u obrazovne aktivnosti Pučkog otvorenog učilišta, ali i

Sudionici 4. okruglog stola o radu s romskom djecom

naglašeni neki od problema s kojima se susreću polaznici, kao što su nemogućnost dolaska na nastavu zbog financijskih razloga i problemi zbog lošeg poznavanja jezika. Predstavljeni su i neki europski projekti kojima je cilj integracija društveno depriviranih skupina, posebno Roma, učenje novih vještina i stvaranje radnih navika te pružanje dobrog primjera mladim naraštajima, razvijanje suradnje i stvaranje mogućnosti zapošljavanja. Predstavnice Centra za socijalnu skrb Koprivnica naglasile su važnost suradnje između Centra, obitelji, škola i nastavnika te istaknule da je velik problem to što čak 60 % radno sposobnih Roma treba neki od oblika novčane pomoći. U budućem radu planira se još učestaliji rad s romskim obiteljima kroz širu lepezu usluga, ali se očekuje i aktivno sudjelovanje u donošenju odluka kao i mijenjanje određenih stavova. I Obiteljski centar Koprivničko-križevačke županije uvijek je spreman na suradnju i pružanje savjetodavne i preventivne pomoći, međutim izostaje inicijativa Roma za pokretanjem i ostvarivanjem suradnje. Neka od područja suradnje koja

svakako moraju biti zastupljena, ali na obostranu inicijativu, su npr. priprema mladih za brak i roditeljstvo i razvoj zdravih stilova života. Izneseni su i neki konkretni problemi s kojima se učiteljice svakodnevno susreću u radu s romskom djecom u školi, oslanjajući se na primjere iz svoje okoline. Teško je raditi s djecom i postići uspjeh u radu ako njihovi roditelji ne osvijeste promjene koje su nužni uvesti u život svojih obitelji. Romski pomoćnici u nastavi govorili su o svojim iskustvima u tom poslu, ali i iskustvima tijekom školovanja koje je zahtijevalo mnogo odricanja i napora s obzirom na to da potječu iz romskih obitelji. Iskustvo su prenijeli i zaposleni u gradskim poduzećima. Istaknuli su dobru prihvaćenost na radnim mjestima i uspješno obavljanje svojih poslovnih aktivnosti. Uz to je bilo i riječi o mogućnostima zapošljavanja Roma i preprekama na koje nailaze te načinima njihovog prevladavanja. Bez obzira na tešku situaciju u gospodarstvu nude se mogućnosti zapošljavanja i preko javnih radova, ali je ipak nužan određen stupanj obrazovanja. U sklopu skupa opet je naglašena i suradnja s udrugom za osobe s invaliditetom "Bolje sutra", udrugom "Korak po korak" te su pohvaljene njihove aktivnosti koje uključuju rad s Romima. Govorilo se i o iskustvima Knjižnice te su predstavljeni knjižnični programi i suradnja s drugim ustanovama i udrugama. Posebno je istaknuta međunarodna nagrada koju je Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" dobila za inovativne programe potpore romskoj djeci i mladima u kojima korištenjem informatičke tehnologije pridonosi njihovoj socijalnoj inkluziji.

Zaključeno je da se o romskim problemima i načinima njihovog rješavanja raspravlja premalo te da su ovakvi okrugli stolovi prilika za identificiranje najvažnijih problema, pronalaženje načina za njihovo rješavanje te upoznavanje potencijalnih suradnika i širenje suradničke mreže.

25. PROLJETNA ŠKOLA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA Vodice, 14. – 17. travnja 2013.

Piše: Maja Augustinčić Arsenović, Srednja gospodarska škola Križevci

Međunarodni državni skup 25. Proljetna škola školskih knjižničara Republike Hrvatske održana je od 14. do 17. travnja 2013. u Vodicama u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje.

Tema Proljetne škole školskih knjižničara *Komunikacija u školskoj knjižnici – ukorak s vremenom* obrađivala se kroz predavanja, okrugle stolove i odlične radionice te nezaobilazne primjere dobre prakse.

Na ovom četverodnevnom stručnom skupu svoja znanja i kompetencije usavršavalo je oko 300 knjižničara iz cijele Hrvatske. Bilo bi dobro da nas je moglo doći i više, no znajući kako se teško dolazi na ovakve stručne skupove, neki od nas su se odlučili i na smještaj u privatnom aranžmanu, što govori o velikoj želji za pohađanjem Škole.

Škola je otvorena kulturno-umjetničkim programom učenika Osnovne škole Smiljevac i Gimnazije Ivana Pavla II. iz Zadra. Vinko Filipović, ravnatelj Agencije za odgoj i obrazovanje, uvodno se osvrnuo na važnost pohađanja stručnih skupova u cilju profesionalnog razvoja. Kako je

ovo bila 25. jubilara godišnjica, kolegica Jadranka Groza, prof. i dipl. knjižničarka iz Siska napravila je pregled svih dosadašnjih Proljetnih škola kroz predivnu prezentaciju, čime je probudila ugodna sjećanja i emocije u kolega. Predavanja i okrugle stolove održali su licencirani treneri za razvoj osobnosti i coaching, a ove su teme od iznimnog značaja za različite struke, pogotovo one u kojima su važne menadžerske sposobnosti kao što su važne u radu stručnog suradnika knjižničara. Imali smo čast čuti predavanje prim. dr. sc. Pavla Brajše o komunikacijskim bipolaritetima u našim razgovorima te o problemu prisilne komunikacije. Željko Kostelnik, dipl. oec. u predavanju *Slušam, ali ne čujem!* poručio je da je najvažniji preduvjet za kvalitetnu komunikaciju postojanje volje. Zanimljivo je bilo i predavanje mr. sc. Dragana Kneževića koji je predstavio četiri različita komunikacijska tipa i nužnost osvještavanja komunikacije te spoznavanja sebe i drugoga kao osoba koje imaju određene i različite komunikacijske filtere. Izdvojila bih okrugli stol Simone Dimitrov Palatinuš na kojem smo

aktivnim sudjelovanjem osvijestili tremu i strah od javnog nastupa, koji je kao i gore navedene menadžerske sposobnosti nezaobilazan dio knjižničarskog posla (pogotovo kad se trebamo promovirati kao struka). Prof. dr. sc. Aleksandra Horvat istaknula je važnost prava korisnika u digitalnom vremenu, a tradiciju i suvremenost knjižničnih zbirki predstavila je Dunja Seiter-Šverko, ravnateljica Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Na Školi je predstavljena i knjiga *Školski knjižničar* autorica prof. dr. sc. Jasmine Lovrinčević i doc. dr. sc. Dinke Kovačević. Gost književne večeri bio je pjesnik i dobitnik Goranova vijenca za 2013. godinu Branko Čegec.

Sudionici su mogli birati između pet ponuđenih radionica za osnovnoškolske i pet za srednjoškolske knjižničare, a kolegice Stjepana Kadić, prof. i dipl. knjiž. i Adrijana Hatadi, prof. i dipl. knjiž. iz našega Društva knjižničara BPKP-a održale su radionicu pod nazivom *Elektronička online grada u slobodnom pristupu*. Na radionicama smo usvajali praktična znanja vezana uz kvalitetnu komunikaciju

i uspješnu suradnju, poslovnu komunikaciju školskog knjižničara, a susreli smo se i s vođenjem debate i svim etapama potrebnim za njezino ostvarivanje te uočili kako je ona odlična metoda za razvoj kritičkog mišljenja.

Treće večeri kolegice Ines Krušelj Vidas, Ana Saulačić i Draženka Stančić dobile su Nagradu "Višnja Šeta" za 2012. godinu prema odluci Povjerenstva, što nije prošlo bez ukusne torte i tamburica (pjevale su se slavonske, dalmatinske, zagorske pjesme, sevdalinke..., mislim da bi se pronašla i poneka prigorska, podravska i bilogorska). U završnom dijelu uz brojne primjere dobre prakse naša kolegica Dejana Kurtović, prof. i dipl. knjižničarka govorila je o čitanju za cijeli život.

Komunikacija, osim što je nezaobilazna, općeprisutna pojava i tema kud god da se okrenemo, ima vrlo velik utjecaj na našu uspješnost u poslu. Zaključila bih osvrtnom rečenicom gospodina Brajše: "Moramo naučiti prihvaćati drugoga onakvog kakav on jest, onakvog kakav nam se ne sviđa."

KOPRIVNIČKI KNJIŽNIČARI NA MEĐUNARODNOM STRUČNOM SKUPU INTERKULTURALNI DIJALOG KROZ KNJIŽEVNOST ZA DJECU Vukovar, 15. svibnja 2013.

Piše: Kristian Ujlaki, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

Izlaganje Petra Lukačića u Vukovaru

U okviru projekta međugranične suradnje *Knjižnice za novo doba* u Gradskoj knjižnici Vukovar održan je u srijedu 15. svibnja 2013. godine stručni skup pod nazivom

Interkulturalni dijalog kroz književnost za djecu. Vukovarska je knjižnica jedna od partnerskih knjižnica zajedno s knjižnicama iz Vinkovaca, Iloka, Drenovaca i Županje s hrvatske strane te knjižnicama iz Kule, Indije, Bačke Palanke kao i Međunarodnom mrežom pomoći – IAN iz Srbije. Na poziv organizatora Petar Lukačić i Kristian Ujlaki, djelatnici knjižnice "Fran Galović" iz Koprivnice održali su predavanje *Socijalno inkluzivne aktivnosti i programi Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica za romsku manjinsku zajednicu*. Na zanimljiv način, uz mnoštvo primjera iz prakse pri radu s korisnicima, pripadnicima romske manjine, predstavljene su knjižnične usluge i programi koprivničke knjižnice. Sudionici skupa su za njih pokazali veliko zanimanje i prepoznali našu knjižnicu kao jednu od vodećih u području socijalne inkluzije marginaliziranih zajednica čiji primjeri dobre prakse mogu biti inspiracija i pokazatelj za razvoj sličnih usluga u ostalim narodnim knjižnicama.

PREZI – NOVI PREZENTACIJSKI ALAT ZA VIZUALIZIRANJE INFORMACIJA

Pišu: Tanja Kolar Janković, Tehnička škola Virovitica i Josip Strija, Gimnazija Petra Preradovića, Virovitica

Podružnica Hrvatske udruge školskih knjižničara Virovitičko-podravske županije organizirala je radionicu *Prezi – novi prezentacijski alat za vizualiziranje informacija* za nastavnike i stručne suradnike Virovitičko-podravske županije. Radionica je održana 22. studenoga 2013. godine u Gimnaziji Petra Preradovića u Virovitici i 6. veljače 2014. u Srednjoj školi Marka Marulića u Slatini, a vodili su je školski knjižničari Tanja Kolar Janković iz Tehničke

škole Virovitica, tajnica podružnice i Josip Strija iz Gimnazije Petra Preradovića, predsjednik podružnice HUŠK-a Virovitičko-podravske županije.

Računalnoj radionici prisustvovalo je ukupno 55 nastavnika i stručnih suradnika iz Virovitice i drugih mjesta Virovitičko-podravske županije. Voditelji su ukazali na programske posebnosti, iskoristivost dostupnih elemenata programa pri stvaranju novih prezentacija, rad sa svim

ostalim elementima koje program podržava i mogućnosti organizacije samih prezentacija. Polaznici su upoznati s mogućnošću prezentiranja materijala korištenjem mrežne verzije programa kao i spremanja prezentacija za kasnije korištenje s računala ili podatkovnih diskova. Radionica je trajala tri sata, a za to su vrijeme polaznici naučili koristiti program koji je besplatan za nastavno i nenastavno osoblje

koje radi u školama. Polaganim koracima – od otvaranja računa do preuzimanja gotove prezentacije, polaznici su upoznati sa svim mogućnostima programa.

Zadovoljni naučenim, polaznici su kroz evaluacijske upitnike pozitivno ocijenili radionicu, voditelje i temu te izrazili želju za novim susretom.

SUDJELOVANJE NA DVIJE NE-KONFERENCIJE KNJIŽNIČARA - NEXT LIBRARY U DANSKOJ I FUTURE LIBRARY U GRČKOJ

Piše: Dijana Sabolović-Krajina, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

Nekonvencionalne ili ne-konferencije postaju sve popularniji oblik stručnog okupljanja među knjižničarima. Za razliku od izlaganja ex katedra i pasivnog slušanja, ovaj tip konferencija nudi interaktivnost, debatu, radionice, neformalne razgovore i nekonvencionalne pristupe temi u kombinaciji sa zabavnim programima – plesom, pjevanjem, performansom, snimanjem video filmova, fotografiranjem i intervjuiranjem sudionika, da bi se svi ti "uradci" odmah plasirali na društvene mreže. Svi sudionici na neki način "dolaze do izražaja", odnosno imaju priliku za izražavanje svojeg mišljenja, ideja, stavova...

Zahvaljujući uključivanju Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica u međunarodne programe – program za inovativne narodne knjižnice EIFL-PLIP kao i u program *Europeana Awareness Public Library Network* sudjelovala sam u 2013. godini na dvije nekonvencionalne konferencije koje imaju respektabilno mjesto na međunarodnoj karti knjižničarskih stručnih skupova – *Next Library Unconference* u Aarhusu, Danska, 14. – 19. 6. 2013. i *Future Library Unconference*, Atena, Grčka, 9. – 10. 12. 2013.

Dok je konferencija *NEXT Library* bila pretežno orijentirana prema nordijskoj knjižničarskoj zajednici i promjenama u nordijskim društvima vezanima prvenstveno uz tehnološka dostignuća i mogućnosti koje nudi u racionalizaciji troškova narodnih knjižnica i novom tipu knjižnica u digitalnom okruženju (npr. knjižnični ogranci bez knjižničara koji su otvoreni korisnicima na principu samoposluživanja), konferencija *FUTURE Library* bila je

orijentirana prema knjižničarskoj zajednici u balkanskim zemljama. Zajedničko objema bilo je propitivanje uloge knjižničara u društvu, dizajn buduće knjižnice u promijenjenom društvenom okruženju te kako odgovoriti na društvene i obrazovne izazove na turbulentnom početku 21. stoljeća. Posebno je bilo inspirativno saznati kako su tim izazovima odgovorile knjižnice u Grčkoj, koja poput Hrvatske prolazi kroz tešku ekonomsku krizu. Konferencija je dio projekta *FUTURE Library*, koji nastoji transformirati grčke narodne knjižnice (većini je prijetilo zatvaranje) u jedinstvene centre kreativnosti, inovacije i učenja. Započeo je 2009. i danas ima 117 uključenih narodnih i općinskih knjižnica. Kreativne kampanje s održanih 5 800 radionica provodile su se u cijeloj Grčkoj kao i obuke knjižničara. Renovirano je 17 knjižnica. Osuvremenili su se dječji odjeli i osigurali prostori za mlade, tzv. medijski laboratoriji (*Med-Lab*) sa studijima za snimanje, vježbanje i slušanje glazbe, gledanje filmova, i pozornicom za tribine, debate i nastupe. Projekt se financira iz privatne Fondacije *Stavros Niarchos*, koja ima podružnice u mnogim zemljama svijeta i otvorena je za sve zainteresirane. Donacija ima za cilj razviti održivu mrežu narodnih i općinskih knjižnica u cijeloj Grčkoj koje će u budućnosti biti priključene Nacionalnoj knjižnici Grčke, kada preseli na novu lokaciju kod Kulturnog centra Fondacije *Stavros Niarchos*. Krajnji cilj ovog razvoja je ponovno ojačati značaj knjižnica u svijesti ljudi kao institucija koje promiču znanje, kreativnost i interakciju.

PREGLED RADA ŽUPANIJSKOG STRUČNOG VIJEĆA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Pišu: Ljerka Medved, OŠ Voćin, Voćin i Josip Strija, Gimnazija Petra Preradovića, Virovitica

Županijsko stručno vijeće školskih knjižničara Virovitičko-podravske županije u proteklom je razdoblju održalo dva županijska stručna skupa.

Prvi skup održan je u Tehničkoj školi Virovitica i Industrijsko-obrtničkoj školi Virovitica 29. travnja 2013. godine. Savjetnica Tamara Zdravec pozdravila je skup i predstavila Proljetnu školu školskih knjižničara od njezinih početaka do danas. Osvrnula se na organizaciju posljednje 25. Proljetne škole i upoznala prisutne s planovima za

sljedeće. Svi školski knjižničari koji su bili na Proljetnoj školi školskih knjižničara u Vodicama, iznijeli su svoje dojmove te spomenuli dobre i loše strane organizacije Proljetne škole, a u razgovoru sa savjetnicom prisjetili su se radionica i predavanja na kojima su bili.

O komunikaciji na radnome mjestu govorila je Ivana Bezak, pedagoginja iz Gimnazije Petra Preradovića Virovitica. Istaknula je važnost pravilne komunikacije, govorila o oblicima komunikacije, važnosti slušanja te na kraju kroz

kratku radionicu ponovila s knjižničarima komunikaciju ja-porukama. O radu s djecom s posebnim potrebama u knjižnici govorila je Svjetlana Dupan. Istaknuvši najčešće probleme i ponudivši moguća rješenja kroz jednostavne aktivnosti kod djece s disleksijom i disgrafijom, upoznala je prisutne s glavnim temama knjige Ilone Posokhove *Kako pomoći djetetu s teškoćama u čitanju i pisanju*.

Kolegica Tanja Kolar Janković izvijestila je o provedenoj aktivnosti iz kurikuluma zdravstvenog odgoja, modula Prevencija ovisnosti. Knjižničare je upoznala s aktivnostima koje je provela u suradnji s liječnicom u razredu učenika medicinskog usmjerenja. Naglasila je najvažnije aktivnosti i izlaganje zaključila prikazujući radove učenika nastale na tu temu.

Knjižničarke iz Osnovne škole Ivane Brlić-Mažuranić predstavile su projekt *Suradnja s roditeljima* te upoznale prisutne s dijelom projekta koji su odradile s roditeljima i učenicima, a kojemu su u središtu bili mediji. Tanja Kolar Janković i Josip Strija održali su radionicu *Izrada kontakt obrazaca uz pomoć Google Docsa*, radionicu s 25. Proljetne škole školskih knjižničara.

Drugi skup održan je u Osnovnoj školi Pitomača 11. listopada 2013. godine.

Savjetnica Tamara Zadravec istaknula je najvažnije informacije o napredovanju u struci te se osvrnula na nadolazeće skupove u organizaciji AZOO-a. Kolegica Melita

Schmitz prikazala je svoju dokumentaciju prikupljenu u svrhu napredovanja. Navela je probleme do kojih se može doći u prikupljanju dokumentacije te ponudila svoja rješenja kao i dokumentaciju kao pomoć kolegama koji su odlučili napredovati u struci. O pedagoškoj komunikaciji govorila je Ljerka Medved. Istaknula je najvažnije elemente dobre komunikacije, pravila i pogreške u komunikaciji i prezentirala savjete za bolje komuniciranje.

Svjetlana Dupan govorila je o mentalnim mapama, njihovoj iskoristivosti pri čitanju i sažimanju gradiva. Prikazala je primjere dobro organiziranih mentalnih mapa, govorila o onome što je potrebno napraviti kod stvaranja mentalne mape te greškama koje je potrebno izbjegavati. Problem udžbenika i njihove obrade i spremanja obraden je kroz slikovit prikaz cijeloga procesa – od nabave udžbenika, njihova odabira u sučelju e-Matice do smještaja udžbenika u police. Primjerima su ilustrirani problemi na koje se nailazi pri obradi udžbeničke građe u školskim knjižnicama.

Damir Balković pokazao je suradnju školskoga knjižničara i nastavnika škole u kreiranju programa za obilježavanje Europskog dana jezika. U čitanju poezije na brojnim stranim jezicima sudjelovali su knjižničar, nastavnici i učenici škole. O novom projektu svoje škole govorila je kolegica Melita Schmitz. Istaknula je najvažnije informacije o projektu te školskim knjižničarima predstavila ciljeve i planirani rezultat projekta.

USPOREDBA POKRETNIH KNJIŽNIČNIH USLUGA U KOPRIVNICI I SASTAMALI, FINSKA

Piše: Dijana Sabolović-Krajina, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

Na 11. okruglom stolu o pokretnim knjižnicama u Republici Hrvatskoj (Koprivnica, 19. 4. 2013.) jedno izlaganje bavilo se komparacijom rada bibliobusnih službi Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica i njezine "sestrinske" knjižnice iz Finske, Gradske knjižnice iz Sastamale (autorice Dijana Sabolović-Krajina i Kaisa Kytömäki). Ove dvije knjižnice uspostavile su u proljeće 2012. suradnju u sklopu programa NAPLE Sister Libraries, čiji je cilj razvijanje suradnje i partnerskih odnosa između narodnih knjižnica u različitim državama Europe u temama koje su od interesa za povezane knjižnice. Dodana vrijednost ovoga programa je razvijanje osobnih i profesionalnih kontakata kao i doprinos multikulturalnom razumijevanju.

Knjižnice u Koprivnici i Sastamali povezuje činjenica da su u relacijama svojih zemalja srednje veličine te da opslužuju srednje velike gradove s populacijom od oko 30 000 stanovnika. U fokusu njihove suradnje razmjena je iskustava i znanja u pružanju pojedinih usluga korisnicima kao i organiziranje zajedničkih kulturnih i obrazovnih aktivnosti. Jedna od tema su i usluge pokretnih knjižnica. Metoda usporedbe različitih modela organiziranja pokretnih knjižničnih usluga, prvenstveno bibliobusnih službi, kao i učenje jednih od drugih (benchmarking), važna je jer doprinosi boljem pozicioniranju knjižnica, kvalitetnijim uslugama, kao i široj društvenoj koristi. Konkretno, uvid u način funkcioniranja pokretnih knjižnica, jedne finske i jedne hrvatske, dobio se usporedbom njihovih tradicija, usluga, zbirki, profila korisnika i budućih planova.

Pokretne knjižnične usluge u Sastamali, Finska

Sastamala je grad u zapadnoj Finskoj. Primjer je finske politike povezivanja manjih gradova i naselja u veće cjeline kao odgovor na ekonomsku krizu i potrebu teritorijalno-administrativne racionalizacije. Nastao je 1. 1. 2009. spajanjem triju naselja: Vammala, Äetsä i Mouhijärvi, a 1. 1. 2013. pridružio im se i četvrti gradić Kiikoinen. Sastamala je novo, zajedničko ime koje su prihvatila sva ova naselja.

Racionalizacija je prisutna i u bibliobusnoj službi, budući da se koristi jedno vozilo za obuhvat šireg područja. Knjižnica u Sastamali sagrađena je 1986./1987. s

korisnom površinom od 1 462 m², koja uključuje i garažu za bibliobus. Poput svih finskih bibliobusa i ovome u Sastamali dodijeljeno je ime. Zove se Herra Hakkarainen, po popularnom i u cijelom svijetu znanom liku iz dječjih knjiga Mauri Kunnasa, poznatog suvremenog finskog i zavičajnog autora. Bibliobus je nabavljen 2004. godine, a naslijedio je prvo vozilo iz 1971. te drugo 1987. – 2004. Ima podvozje Volvo. U njemu rade jedna knjižničarka koja je naknadno položila vozački ispit za vožnju bibliobusa i jedan knjižničar-vozač bibliobusa. Poslovno-organizacijski model temelji se na radu u dvije smjene; jedan vozač – knjižničar vozi "jutarnju" smjenu (od 9 ili 10 do popodne), a drugi "večernju" (do 18 ili 19 sati). Jutarnja stajališta nalaze se uz škole i dječje vrtiće na području Sastamale. Zbog velike gužve često je potrebna ispomoć knjižničara iz matične knjižnice. Večernja smjena obilazi neke škole, domove za starije i udaljenija mjesta. Bibliobus sveukupno ima 102 stajališta. Prema statističkim podacima iz 2011. broj posudbi iznosio je 63 730 (14 % od cjelokupne posudbe knjižnica u Sastamali). Ukupan fond iznosi 11 403 jedinica (9 060 knjiga, 1 290 periodike, 605 glazbenih CD-a, 101 zvučna (audio) knjiga, 212 DVD-a i dr.). Po sadržaju medija, bibliobus nudi "za svakoga ponešto", no naglasak je na građi za djecu i mlade. Nabava je u 2011. iznosila 1 133 jedinice. Bibliobus nudi osnovne knjižnične usluge: posudbu i vraćanje, obnovu posudbe, rezervaciju građe te računalna s bežičnim internetom za osoblje i korisnike kao i on-line pristup regionalnoj knjižničnoj bazi PIKI. Bibliobus se često može vidjeti na različitim društvenim i kulturnim događanjima u Sastamali, uglavnom dječjim. Kao i u cijeloj Finskoj i u ponudi bibliobusa u Sastamali je dobro organizirana međuknjižnična posudba i usluga rezervacija knjiga – korisnici mogu preko bibliobusa naručiti građu s područja Sastamale i regije Pirkanmaa te rezervirati knjige za bibliobusna stajališta na području Sastamale.

Od ostalih mobilnih knjižničnih usluga koje doprinose većoj i učinkovitijoj cirkulaciji građe na lokalnoj razini ističe se međuknjižnična posudba u knjižničnoj mreži u Sastamali između matične knjižnice i ogranaka. Transport kombijem funkcionira svaki radni dan, a obavlja ga javna organizacija Työteekki, koja je u nadležnosti Ministarstva zapošljavanja i gospodarstva. Cilj joj je aktiviranje nezaposlenih u Sastamali, stjecanje radnog iskustva i pomoć kod daljnjeg zapošljavanja. Primjer je multifunkcionalnog modela zapošljavanja u lokalnoj zajednici. Međuknjižnična posudba unutar regije odvija se pomoću tzv. PIKI transporta – kombi regionalne knjižnice u Tampereu posjećuje Sastamalu dva puta tjedno (ponedjeljak i četvrtak), dovozi naručene/rezervirane knjige iz cijele regije i odvozi knjige iz Sastamale, gdje god da su u regiji rezervirane. Uz vozila lokalne i regionalne međuknjižnične posudbe postoje i drugi oblici organizacije transporta knjižnične građe u Sastamali – za male pokretne zbirke u Domu za starije i bolnici knjižnično osoblje prevozi građu svojim osobnim automobilima kada je potrebno (fleksibilan sustav).

Bibliobus Herra Hakkarainen iz Sastamale

Pokretne knjižnične usluge u Koprivnici

Bibliobus knjižnice u Koprivnici počeo je s radom 1979. godine za područje tadašnje općine Koprivnica. Novo vozilo nabavljeno je 2004. za područje koprivničkog i durdevačkog dijela Koprivničko-križevačke županije, prilagodavajući se, kao i u finskom slučaju, postojećem administrativno-teritorijalnom ustroju. Za razliku od Sastamale, problem garažiranja nije riješen uz knjižničnu zgradu, nego dislociranom garažom, i to tek 2012. Koprivnički bibliobus nema neko posebno ime (za razliku od Finske, to nije tradicija u Hrvatskoj), ali ima zaštitne likove, kao i u Sastamali vezane uz "priče" lokalnog karaktera nastale u kreativno-socijalizacijskim radionicama za djecu i mlade likovnog pedagoga, ujedno i autora likovnog identiteta koprivničkog bibliobusa, Ignaca Horvata (*Dama koja čita s kućnim ljubimcem – dinosaurusom*, lik Frana Galovića, zaštitnika knjižnice, *Generaličevi jeleni*). Vozilo ima podvozje Iveco. U koprivničkom bibliobusu rade knjižničar informator i vozač manipulant. Poslovno-organizacijski model temelji se na radu u jednoj jutarnjoj smjeni (popodnevo je samo jedno stajalište svaka dva tjedna). Ima 38 stajališta na području 15 općina Koprivničko-križevačke županije te u prigradskim naseljima grada Koprivnice. Korisnici su mu dječji vrtići, škole, mjesne zajednice, kompanija Carlsberg, Dom za starije i nemoćne. Za razliku od finskog bibliobusa nisu iskorišteni potencijali vozila za veći broj stajališta i duže zadržavanje. Statistički podaci govore o 30 084 jedinica posudbe (16 % od cjelokupne posudbe Knjižnice "Fran Galović"). U strukturi korisnika na dječje vrtiće otpada 14,3 %, osnovne škole 61 %, a na ostale 24,7 %. Ukupan fond iznosi 22 513 jedinica knjižnične građe (22 0370 knjiga, 143 jedinice neknjižne građe), a sadrži zbirke za djecu i mlade: slikovnice, knjige, stripove i stručno-popularnu literaturu, zbirke filmova na DVD-ima i zbirke zvučnih priča na CD-ima. Zbirke za odrasle sadrže hrvatsku i svjetsku književnost te popularno-stručnu literaturu. I ovdje je prisutan princip "za svakoga ponešto", s fokusom na djecu kao najbrojnije korisnike. Nabava u 2011. iznosila je 1 060 jedinica građe. I koprivnički bibliobus pruža samo osnovne knjižnične usluge: posudbu, vraćanje, obnovu posudbe, rezervaciju građe, ali uglavnom iz fonda bibliobusa. Ima automatizirano bibliotečno poslovanje, ali bez pristupa internetu. Pristup bazi Metel.win ima samo osoblje bibliobusa, a podaci se naknadno ažuriraju u matičnoj knjižnici. I ovdje nisu iskorišteni potencijali informacijsko-komunikacijske infrastrukture za kvalitetnije knjižnične usluge. Nema niti međuknjižničnu posudbu – korisnici ne naručuju građu preko bibliobusa iz drugih knjižnica. Nažalost, u hrvatskom knjižničarstvu usluga međuknjižnične posudbe je tradicionalno slabo iskorišten potencijal na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, pa se to odražava i u radu hrvatskih bibliobusa. Za razliku od finskog dinamičnog, fleksibilnog i dobro organiziranog modela međuknjižnične posudbe, imamo pasivne fondove koji u pravilu opterećuju svaku knjižnicu. S druge strane potražnju za gradom pojedinačne knjižnice često teško zadovoljavaju jer su orijentirane uglavnom na svoje izolirane fondove, a međuknjižničnom posudbom koriste se tek u potrebi za stručnom i znanstvenom literaturom. Ovo je jedan od primjera neracionalog poslovanja hrvatskog knjižničarstva što bi trebalo riješiti prvenstveno na nacionalnoj

razini osuvremenjivanjem postojećeg modela.

Koprivnički bibliobus ima razvijene edukativno-informacijske usluge: grupne knjižnične poduke s oko 40 programa godišnje u suradnji sa školama i dječjim vrtićima i preko 1 000 obuhvaćene djece. Od kulturno-animacijskih programa treba istaknuti program Bibliobus dovodi u goste (književnike, predavače, kazališne predstave, oko tri programa godišnje na različitim stajalištima). Također nudi dostavu u kuću osobama s invaliditetom (zahvaljujući suradnji sa županijskim udrugama za osobe s invaliditetom).

Od ostalih oblika pokretnih knjižničnih usluga treba spomenuti stacionare bibliobusa u dvije male, dislocirane područne škole te na županijskoj razini međuknjižničnu posudbu zvučnih knjiga za slijepe i slabovidne iz koprivničke knjižnice za potrebite na križevačkom području koje dostavlja bibliokombi križevačke knjižnice.

Planovi

Planovi obje bibliobusne službe vezani su uz promjene u neposrednom i širem okruženju. Tako će bibliobus i nadalje usluživati sve stanovnike na području Sastamale. Područje oko grada geografski se povećava povezivanjem manjih naselja, tako da je bibliobus povećao važnost u cilju dostupnosti knjižnične usluge svakom stanovniku Sastamale. Koprivnički bibliobus želi uslugama imati veći utjecaj na kvalitetu života u malim, udaljenim ruralnim naseljima. Uvođenje interneta je u tijeku, a u planu je i širenje mreže stajališta, dvosmjenski rad, veća pokrivenost naselja, dulja stajanja i bogatiji animacijsko-kulturni programi.

Što možemo naučiti jedni od drugih?

Od finskog modela pokretnih knjižnica možemo učiti o dugoj tradiciji povezivanja knjižnica s pravom na pristup informacijama za odlučivanje u svakodnevnom životu. Javno informiranje ideološki je značajan element u finskim knjižnicama kao javnim institucijama. Tu je ukorijenjen kako značaj međuknjižnične posudbe tako i važnost rezervacija i dijeljenje resursa (zbirki) na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. U konačnici, radi se o zadovoljavanju jednakog prava na knjigu i informaciju bez obzira na mjesto življenja.

Od hrvatskog modela može se naučiti kako usprkos finacijskim teškoćama održavati knjižničnu uslugu u udaljenim malim naseljima, dječjim vrtićima i školama kojima prijeti zatvaranje zbog demografskih razloga – pada nataliteta i opće depopulacije. Bibliobus je jedini kulturno-informacijski sadržaj u tim sredinama, što u teškim ekonomskim vremenima itekako dobiva na važnosti.

Što nam je zajedničko?

Usprkos različitostima koje proizlaze kako iz specifičnih nacionalnih knjižničnih politika, tradicija, organizacijsko-radnih obrazaca tako i socio-kulturnog, posebice ekonomskog i finacijskog okruženja, pokretne knjižnične usluge iz Koprivnice (Hrvatska) i Sastamale (Finska) dijele niz sličnosti i to u svojim misijama te kulturnim, obrazovnim, komunikacijskim i socijalnim zadaćama. Oba bibliobusa doprinose dostupnosti knjigama i informacijama u svojim sredinama te su nezaobilazni u životima svojih malih i odraslih korisnika.

KOPRIVNIČKI KNJIŽNIČAR NA STRUČNOM USAVRŠAVANJU U FINSKOJ

Piše: Petar Lukačić, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

U okviru Grundtvig programa posjete i razmjene knjižničar Petar Lukačić iz Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica proveo je 10 dana u Finskoj promatrajući rad kolega knjižničara u Helsinkiju i Sastamali. Ovo stručno usavršavanje u potpunosti je financirano iz fondova Agencije za mobilnost i programe Europske unije.

Usavršavanje je uključilo posjet knjižnicama grada Helsinkija koje su podijeljene na šezdesetak ogranka pod rukovodstvom centralne knjižnice u Pasili. Helsinki je metropolitanski grad koji čine i okolna naselja Espoo, Kaunianen i Vantaa koji su svoje knjižnice spojili u mrežu knjižnica nazvanu Helmet. Godišnje posuđuju preko 17 milijuna jedinica građe i broje više od 12 milijuna posjeta.

Još početkom prošlog stoljeća knjižnice u Finskoj prepoznate su kao javno dobro, mjesta okupljanja, razvijanja kreativnosti i znanja. Stoga je 1912. godine zaključeno da građani Helsinkija imaju pravo na besplatno korištenje knjižnica kao ustanova financiranih iz poreza. Kao i u Koprivnici ta je odluka dovela do povećanja broja korisnika i usluga te stvaranja navike korištenja knjižnica. Prema posljednjim podacima u Helsinkiju živi otprilike 600 000 stanovnika, a od tog broja, prema službenim podacima, otprilike 500 000 građana članovi su knjižnice. Zanimljivo je istaknuti da su 1994. godine bili prva knjižnica u svijetu koja je svojim korisnicima omogućila pristup internetu i da ova mreža knjižnica redovito prednjači u knjižničarskom svijetu inovativnim programima i idejama. Prema nedavnom istraživanju provedenom među građanima, knjižnice grada Helsinkija prepoznate su kao najvažniji kulturni servis u 2013. godini, a svemu tome prethodi povjerenje i potpora gradskih vlasti radu knjižnica. Knjižnica je prepoznata kao pouzdani partner u razvijanju demokratskog društva zbog čega je gradsko vijeće donijelo odluku o izgradnji nove centralne knjižnice čije se otvorenje planira u 2017. godini na 100. godišnjicu finske samostalnosti. Prilikom planiranja prostora knjižnice odlučeno je da će za građu biti odvojeno 20 % prostora, a za korisnike 80 %. Sva građa će biti u slobodnom pristupu, a planirana je nabava 150 000 knjiga, 40 000 glazbenih CD-a i 10 000 ostalih jedinica građe. Na 10 000 m² prostora radit će 45 knjižničara. U velebnost planiranog svatko se može uvjeriti posjetom na internetsku stranicu nove knjižnice (<http://kes-kustakirjasto.fi/en/>).

Helsinška knjižnica u budućnosti neće biti "spremište knjiga", već kulturno središte koje će ponuditi i sadržaje koji ne spadaju u dosadašnje poimanje knjižnice, a to dokazuje podatak da se za korisnike predviđa najviše mjesta. U tom kontekstu treba naglasiti da smo u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica zadovoljni činjenicom da je broj posuđenih knjiga u stalnom porastu, ali koliko god nam je drago da korisnici sve više čitaju i posuđuju građu, moramo biti svjesni da će se naglasak prebaciti na stvaranje sadržaja koji ne mora i nije strogo vezan uz knjigu. Narodne knjižnice podupiru sve aspekte cjeloživotnog učenja, provođenja slo-

bodnog vremena i potpora su loka-lnoj zajednici. Knjižnica nije prostor za knjige, već za ljude i njezina prostorna organizacija treba biti usmjerena prema ljudima, a ne prema policama i knjigama.

Kad se govori o knjižnicama u Helsinkiju, u posljednje se vrijeme kao primjeri dobre prakse često spominju dva najprometnija ogranka: Library 10 i Meetingpoint. Oba ogranka smještena su na strateški vrlo važnom mjestu, u blizini sjecišta najvažnijih prometnih pravaca u gradu (glavni željeznički kolodvor, sjecište tramvajskih linija, podzemne željeznice i autobusnih linija). Tako npr. Library 10 (ogranak s naglaskom na glazbenoj zbirci, dok je ostala građa djelomično zastupljena) u jednom danu ostvaruje minimalno 2 000 posjeta. S obzirom na činjenicu da je Library 10 na tako dobroj lokaciji, mnogo korisnika koristi tu mogućnost i sve svoje rezervacije iz drugih knjižnica preusmjerava tamo, tako da na njihovim policama nerijetko čeka i 500-tinjak rezervacija. Meetingpoint je pak "knjižnica bez knjiga" u kojoj je naglasak na korištenju najnovijih elektroničkih tehnologija i besplatnom korištenju prostora za privatne i poslovne potrebe (npr. prostor za sastanke).

U posjetu knjižnici Entresse

Prostor je ureden na način da se vrlo lako i brzo može prenamijeniti za bilo kakve potrebe korisnika koji većinom i organiziraju događanja prema vlastitom interesu i potrebama — od koncerata, predstava, izložbi i sl.

Osim Helsinkija posjet Finskoj uključio je i posjet knjižnici u Sastamali – sestrinskoj knjižnici u kojoj radi Kaisa Kytömäki, knjižničarka koja je provela tri mjeseca na studentskom boravku u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica, zahvaljujući istom Grundtvig programu Europske unije. Sastamala je postala jedan grad tako što se nekoliko susjednih gradića povezalo u cjelinu. Prije povezivanja svaki je gradić imao vlastitu knjižnicu, a nakon povezivanja izgrađena je jedna, centralna. Kao i u Helsinkiju članarina je svima besplatna i knjižnica ima velik broj posjetitelja i korisnika. Knjižnica ima izrazito dobru regionalnu povezanost kao i dobro organiziranu međuknjižničnu razmjenu građe. Takvoj povezanosti pridonosi činjenica da je Sastamala dio Pirkanmaa PIKI-mreže koja obuhvaća 22 općinske knjižnice na području regije Pirkanmaa sa sedamdeset knjižnica (ogranka) i jedanaest bibliobusa.

Kad s vremenskim odmakom gledam na svoj posjet Finskoj, mogu tvrditi da hrvatske knjižnice svojim programima i materijalima ne zaostaju za finskim knjižnicama, dok je najveća razlika u financijskoj potpori i percepciji društva i politike prema knjižnicama. Ovo stručno usavršavanje koje je ostvareno zahvaljujući fondovima Europske unije i Agenciji za mobilnost i programe Europske unije, bilo je neprocjenjivo iskustvo, stoga knjižničarima preporučam da iskoriste fondove koji su nam na raspolaganju kao pomoć u osobnom i profesionalnom razvoju te kao pomoć u stjecanju ideja za boljitak i razvoj knjižnica.

BJELOVARSKO NAKLADNIŠTVO U 2013. GODINI

Piše: Tina Gatalica, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

Bjelovarski nakladnici u 2013. godini objavili su više značajnih naslova. Po kvaliteti, važnosti i znanstvenom pristupu svakako treba izdvojiti Povijest Bjelovara, zaokružen pregled bjelovarske povijesti od početka naseljavanja do kraja Drugog svjetskog rata. Potpisnik ovog izdanja je Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru.

Stalni časopisi i novine, godišnjaci, mjesečnici i tjednici nastavili su izlaziti, a počeo je izlaziti i novi list – Magazin bjelovarsko-bilogorski. List izlazi svake druge srijede, a urednik je istaknuti bjelovarski novinar Čedomir Rosić.

I dalje se kao nakladnici ne pojavljuju samo poduzeća specijalizirana za nakladničku djelatnost i tiskarstvo već i ustanove kojima to nije primarna djelatnost: zavodi, škole, ustanove u kulturi, udruge. Po prvi put kao nakladnika bilježimo Vijeće srpske nacionalne manjine Bjelovarsko-bilogorske županije i centar za učenje stranih jezika Gloria. Čvor, nakladnik s najdužom tradicijom i ove je godine objavio najviše naslova, a Narodna knjižnica "Petar Preradović" objavila je vrijednu bibliografiju *Bjelovar u znanosti*.

U prilogu koji slijedi grada je podijeljena prema vrsti na četiri skupine, a unutar njih raspoređena prema abecednom redoslijedu autora i naslova. Monografske publikacije popraćene su kratkim sažetkom.

Sva grada dio je zavičajne zbirke Bjelovariana.

Monografske publikacije

DOŽUDIĆ, Radovan : Oploviti zemlju magije : roman. – Bjelovar : Vijeće srpske nacionalne manjine Bjelovarsko-bilogorske županije, 2013.

U izdanju Vijeća srpske nacionalne manjine Bjelovarsko-bilogorske županije krajem 2013. iz tiska je izašao roman *Oploviti zemlju magije* odvjetnika i pisca Radovana Dožudića. Magična zemlja iz naslova je Istra, a Dožudić čitatelja vodi poluotokom manirom vrsnog pripovjedača. "To je žanrovski amalgam koji je nemoguće jednoznačno odrediti: istovremeno pikarski roman i svojevrsni antipod romana ceste, psihološka (i fiziološka) studija međuljudskih odnosa, putopisni roman i povijesno-geografski ogleđ, u kojem je i jedno zemljopisno područje dignuto na razinu glavnog lika", piše u pogovoru knjizi Slađan Lipovec.

FORJAN, Franjo : Prepelica – hrana i lijek. – Bjelovar : Čvor, 2013.

Knjiga je podijeljena na dvije tematske cjeline. U prvoj autor piše o uzgoju prepelica i o ljekovitosti prepelicih jaja. U drugoj se nalaze recepti za jela od prepelicijeg mesa i jaja.

GATALICA, Tina : Bjelovar u znanosti : bibliografija magistarskih radova i doktorskih disertacija o Bjelovaru i Bjelovarskom kraju = Bjelovar inscience : bibliography of Master's theses and Doctoral dissertations on Bjelovar and Bjelovar region. – Bjelovar : Narodna knjižnica "Petar Preradović", 2013.

Bibliografija *Bjelovar u znanosti* tematska je, retrospektivna i analitička bibliografija u kojoj su popisani svi magistarski radovi i doktorske disertacije čija je tema istraživanja Bjelovar i bjelovarski kraj. Pod pojmom bjelovarski kraj podrazumijeva se područje današnje Bjelovarsko-bilogorske županije. U *Bibliografiji* se nalaze radovi koji su u cijelosti posvećeni Bjelovaru i bjelovarskom kraju, ali i radovi koji ovo područje obrađuju kao dio šire geografske ili političko-teritorijalne cjeline (Vojna krajina, sjeverozapadna Hrvatska, kontinentalna Hrvatska, središnja Hrvatska, sjeverna Hrvatska).

Uvidom u izvornu građu, pregledom do sada objavljenih bibliografija i popisa pojedinih sveučilišta, pretraživanjem baza podataka i e-kataloga sveučilišnih knjižnica u Hrvatskoj i svijetu pronađeno je 146 radova (51 doktorska disertacija i 95 magistarskih radova). U *Bibliografiji* se nalaze radovi nastali od 1903. do 2012. godine iz područja humanističkih, prirodnih, društvenih i primijenjenih znanosti. Radove je napisalo 134 autora, a 12 autora zastupljeno je i magistarskim radom i s disertacijom.

Glavni bibliografski opis nadopunjen je sažetkom u kojem se donosi kratak sadržaj rada i zaključci te ključnim riječima. Uz svaki rad navedena je i lokacija na kojoj je rad pohranjen.

Grada je raspoređena prema strukama, a unutar struka prema abecednom redoslijedu autora, što omogućuje budućim istraživačima uvid u povezanost znanosti s pojedinim segmentima društvenog, političkog, ekonomskog i kulturnog života na području Bjelovara i bjelovarskog kraja.

HORVAT, Željko; Fučkor, Krunoslav : 140 godina bjelovarskog vatrogastva : [1873 – 2013]. – Bjelovar : VZG Bjelovar, 2013.

Bjelovarsko vatrogastvo bilježi 140 godina neprekinutog rada. U spomenici se nalazi povijest vatrogasnih društava koja su djelovala u Bjelovaru i okolici.

KAJGANIĆ, Milka : Čitanka Korduna. – 2. izd. – Bjelovar : Čvor, 2013.

Knjiga donosi rječničko blago, narodne pjesme, šale, pošalice, psovke i recepte kordunaške kuhinje.

KNEŽIĆ, Marija : Uzorne seoske žene Bjelovarsko-bilogorske županije : 2004. – 2013. – Bjelovar : Udruga seoskih žena Bjelovarsko-bilogorske županije, 2013.

Knjiga je objavljena povodom desete godišnjice održavanja izbora Najuzornije seoske žene Bjelovarsko-bilogorske županije. U njoj su predstavljene sve žene koje su se natjecale za ovu titulu, a posebno pobjednice i prva i druga pratilja.

NATJEČAJ "Dobri Samaritanac" (2013 ; Bjelovar) : zbornik radova/ [glavna urednica Jasna Tolnaj]. – Bjelovar : Hrvatsko katoličko društvo prosvjetnih djelatnika, Ogranak Bjelovar, 2013.

Ovo je treći po redu zbornik literarnih radova učenika osnovnih i srednjih škola u Bjelovaru pisanih na temu dobrote. Natječaj je pokrenulo Hrvatsko katoličko društvo prosvjetnih djelatnika iz Bjelovara.

NEDIĆ, Jovan : Iz moje enigmatske torbe (1 – 100) : kolumna s bloga u knjigu pretočena. – Bjelovar : Čvor, 2013.

Jedan od naših najpoznatijih enigmatičara i zagonetača, Jovan Nedić, u ovoj je knjizi sakupio 100 kolumni koje je objavljivao na blogu.

PANGERČIĆ, Javorka : Pjesma u torbi. – Bjelovar : Matica hrvatska, Vijeće Ogranka Bjelovarsko-bilogorske županije, 2013.

Javorka Pangerčić rođena je u Zagrebu, a radi i živi u Bjelovaru. Ovo joj je druga zbirka pjesama. U pogovoru knjizi Ivica Smolec piše: "Sveukupan je dojam koji nam ostaje nakon što pročitamo cijelu zbirku - kao da smo šetali kroz svijet iz bajki, prepun boja, mirisa, nježnih osjećaja ljubavi, zanosa, sreće... svijet bez boli i jada."

PARANOS, Mato : Tebe moje riječi uznose. – Bjelovar : Kult plus, 2013.

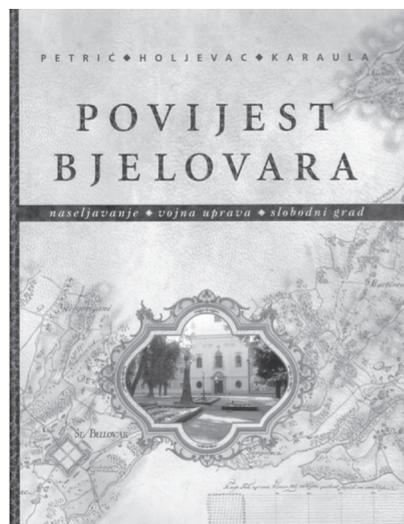
Inspiraciju za svoje pjesme planinar Mato Paranos nalazi u prirodi, planinama i zavičaju (selo Komuševac pokraj Čazme). Ovo mu je druga zbirka pjesama.

PETRIĆ, Hrvoje; Holjevac, Željko; Karaula, Željko : Povijest Bjelovara : od početaka naseljavanja do kraja Domovinskoga rata. – Bjelovar : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2013.

Sadržaj knjige strukturiran je u tri veće cjeline. U prvoj pod nazivom *Bjelovarsko područje do osnivanja Bjelovara 1756. godine* Hrvoje Petrić opisuje naseljavanje ovog prostora od prapovijesti, političke i upravne promjene u srednjem vijeku, djelovanje katoličkih župa, stanje gospodarstva i naselja, posebno naselja Bjelovar i Belobljatje, kulturna zbivanja i znamenite osobe u doba humanizma, zatim bjelovarski kraj u ranom novom vijeku i osmanska pustošenja. Posebna je pozornost poklonjena djelovanju Varaždinskog generalata do 1756. godine.

U drugoj cjelini *Vojni grad Bjelovar u razdoblju od 1756. do 1871.* Željko Holjevac opisuje nastanak Bjelovara kao vojnoga grada u kojem se događaju važne demografske promjene, stvaraju novi društveni odnosi, razvija gospodarstvo, školstvo, zdravstvo te kulturni i vjerski život.

U trećoj cjelini *Povijest Bjelovara od 1871. do kraja Domovinskoga rata 1995. godine* Željko Karaula opisuje razvojanje Varaždinske krajine te politički i društveni razvoj Bjelovara u novim okolnostima. Osim vojnih i političkih događaja i promjena opisuje se gospodarski, društveni, prosvjetni, zdravstveni, vjerski, kulturni i sportski život u 124 godine razvoja Bjelovara.

RADOVI Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru : svezak 7. – Bjelovar : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2013.

U knjizi se nalazi 19 radova sa znanstvenog skupa Zdravlje i kvaliteta života u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, održanog u Bjelovaru 14. studenoga 2013. godine. Autori, specijalisti iz raznih područja kliničke medicine i javnog zdravstva, svaki sa svog aspekta, obrađuju izabranu temu znanstvenog skupa.

ROJC, Milan : Oko mene : Velika očekivanja i ugasle nade : (1920. – 1929.) : III. dio / priredio i napisao predgovor Željko Karaula . – Bjelovar : Tiskara Horvat, 2013.

Ovo je treći dio memoara Milana Rojca, istaknutog političara i odvjetnika koji je dobar dio svog života proveo u Bjelovaru. Prvi dio tiskan je 2011. s podnaslovom *Milan Rojc i Bjelovar*. Drugi dio objavljen je 2012., a nosi naslov *U vrtlogu politike i u službi naroda*. U ovom trećem dijelu memoara Milan Rojc opisuje razdoblje nakon Prvog svjetskog rata, kada razočaran napušta Pribičevićevu Demokratsku stranku i ostatak svog života posvećuje obračunu s Pribičevićevim centralizmom i unitarizmom. Nizom novinskih članaka i pismima tadašnjim ministri-ma Rojc je ukazivao na neravnopravnost i nejednakost hrvatskog naroda u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca. Svi ti članci i pisma dio su ovoga trećega sveska njegovih memoara.

SABLJAK, Sanja : Neka nitko ne dira Plavoga leptira = Do not touch the Blue Butterflies. – Bjelovar : Bjelovarsko-bilogorska županija, 2013.

Slikovnica je objavljena povodom Europskog tjedna Bjelovarsko-bilogorske županije. Autorica je Sanja Sabljak, profesorica hrvatskoga jezika, a likovno su je opremila djeca predškolske i školske dobi.

SLAVINIĆ, Siniša : Hrvatski ribički veleulovi 2012. – Bjelovar : Čvor, 2013.

U knjizi su sakupljeni i opisani ribički veleulovi u 2012. godini, i to na razini Hrvatske. Riječ je o veleulovima u slatkovodnim vodama. Knjiga obiluje mnoštvom fotografija (ribiča i riba) i podataka o mjestu, datumu, ribi, težini ribe i priboru kojim je riba ulovljena.

STRUGAR, Vladimir : Pohvala učitelju : dvadeset godina Ogranka Hrvatskoga pedagoško-književnog zbora Bjelovar (1992. – 1012.). – Bjelovar : Hrvatski pedagoško-književni zbor, Ogranak, 2013.

Knjiga prati dvadeset godina rada Ogranka Hrvatskoga pedagoško-književnog zbora u Bjelovaru. Posebno je obrađena izdavačka djelatnost Ogranka – časopis *Bjelovarski učitelj* i biblioteka *Stvaralaštvo učitelja*, stručni skupovi u organizaciji Ogranka i Županijski centar za cjeloživotno obrazovanje.

ŠIREC, Slavica : iReality. – Bjelovar : Gloria, 2013.

Više od dva desetljeća Slavica Širec širi vidike malim, malo većim i velikim Bjelovarcima učeći ih strane jezike. Sada se odlučila izaći u javnost s četrnaest kratkih priča koje je pisala noću, kako kaže, zahvaljujući buci koju spavajući proizvodi njen muž. *iReality* je knjiga koja priča o autoričinom viđenju raznih životnih situacija i međuljudskih odnosa. Zanimljivost je da je knjigu ilustrirao jedan od Slavićinih učenika, sedamnaestogodišnji Vjekoslav Horvat. Knjiga je pisana na engleskom jeziku.

URLI Rino, Marijan : Lex na eks : i druge priče. – Bjelovar : Čvor, 2013.

Osma po redu knjiga Marijana Urlija objedinjuje satirične članke objavljene u *Hrvatskom slovu*. Na autorovoj meti su najčešće domaći političari. Tekstovi su pisani u razdoblju od Božića 2012. pa do Martinja 2013. godine. Tekstovi su poredani kronološki kao svojevrsni pregled značajnih političkih događanja u Hrvatskoj tijekom godine.

VRHOVSKI, Zoran : Automatsko upravljanje : analiza i sinteza linearnih kontinuiranih sustava. – Bjelovar : Visoka tehnička škola, 2013.

Sadržaj udžbenika je podijeljen na devet poglavlja u kojima se autor bavi analizom i sintezom linearnih kon-

tinuiranih sustava. Svako poglavlje sadrži iscrpno teoretsko razmatranje potkrijepljeno riješenim praktičnim primjerima. Udžbenik je prvenstveno namijenjen studentima Stručnog studija mehatronike na Visokoj tehničkoj školi u Bjelovaru, ali i studentima ostalih veleučilišta i sveučilišta koji se u sklopu svog programa bave automatskim upravljanjem sustavima.

ZDUNIĆ, Marko : Nogometni klub "Borac" Kneževi Vinogradi : od osnutka 1929. do 2012. godine. – Bjelovar : Čvor, 2013.

ZOBUNDŽIJA, Vladimir : Četiri godišnja doba : ribičke priče. – Bjelovar : Čvor, 2013.

Autor kroz četiri godišnja doba opisuje ribolovne terene, ribiče i njihove ulove. Radnja priča događa se šezdesetih godina prošloga stoljeća. Dio priča objavljen je u časopisu *Ribiči & ribe*, a dio se prvi put objavljuje u ovoj zbirci.

Godišnjaci

EKONOMSKA i birotehnička škola Bjelovar : školska godina 2011./2012. / [priredio Vojislav Kranželić]. – Bjelovar : Ekonomska i birotehnička škola, 2013.

GODIŠNJAK Atletskog kluba Bjelovar : za sezonu 2012 / [uredili Zvonimir Iveković, Milan Divić]. – Bjelovar : Atletski klub Bjelovar, 2013.

PUČKI kalendar Bjelovarsko-bilogorske županije : 2013. / [urednik Stjepan Horvat]. – Bjelovar : Čvor, 2013.

Katalozi i vodiči

Boris Leiner : mala retrospektiva : Gradski muzej Bjelovar, Galerija Nasta Rojc, 28. 8. - 13. 9. 2013. / [tekst Marijan Grakalić]. – Bjelovar : Gradski muzej Bjelovar, 2013.

Dino Trtovac : retro-recentno : Gradski muzej Bjelovar, Galerija Nasta Rojc, 17. prosinca 2013. - 15. siječnja 2014. / [tekst Mladen Medar, Milan Bešlić ; fotografije Goran Vranić, Zoran Tokić]. – Bjelovar : Gradski muzej Bjelovar, 2013.

DOKUART (8 ; 2013 ; Bjelovar) : Dani dokumentarnog filma : Bjelovar, Dom kulture, 5. - 11. 10. 2013 / [tekst Rada Šešić ; uredili Marijana Kranjec, Denis Hladiš, Dražen Kranjec]. – Bjelovar : Udruga za promicanje kulture DokuArt, 2013.

JESENSKI međunarodni Bjelovarski sajam (21 ; 2013 ; Gudovac) : Sajamski prostor Gudovac, 6. - 8. rujna 2013. / [uredili Tihomir Čauš, Andrea Adlešič, Nino Kovačić, Ivana Šimek]. - Bjelovar : Bjelovarski sajam, 2013.

LLILLI Koci : Misterij žene : Gradski muzej Bjelovar, Galerija Koridor, Bjelovar, 22. 11. 2013. - 29. 11. 2013. / [tekst Stanko Špoljarić, Ljiljana Koci]. – Bjelovar : Gradski muzej Bjelovar, 2013.

MEDAR, Mladen : Pet godina bjelovarske Noći muzeja : 2008. – 2012. – Bjelovar : Gradski muzej Bjelovar, 2013.

PČELARSKI međunarodni Bjelovarski sajam (9 ; 2013 ; Gudovac) / [uredili Tihomir Čauš, Nino Kovačić, Andrea Adlešič]. – Bjelovar : Bjelovarski sajam, 2013.

SITTA, Silvija : Bjelovarske češke teme : Gradski muzej Bjelovar, Galerija Nasta Rojc, 26. 9. ?20. 10. 2013. – Bjelovar : Gradski muzej Bjelovar, 2013.

Stanko Abadžić : Prag : Gradski muzej Bjelovar, Galerija Nasta Rojc 22. 1.-22. 2. 2013. / [tekstovi Zvonko Marković, Marija Tonković, Emilija Dragišić ; urednica Emilija Dragišić]. – Bjelovar : Gradski muzej Bjelovar, 2013.

Zlatan Vrkljan: Biciklisti : Zagreb, Galerija Bačva, HDLU, 7. - 23. lipnja 2013., Bjelovar, Galerija Nasta Rojc, Gradski muzej Bjelovar, 25. listopada - 21. studenoga 2013. / [predgovori Emilija Dragišić i Tonko Maroević]. – Bjelovar : Gradski muzej Bjelovar, 2013.

Časopisi i novine

BJELOVARAC / [glavni urednik Ivanka Štedul]. God 68, br. 1-2(2013) - br. 50 (2013). — Bjelovar : Bjelovarac, 2013.

BJELOVARSKI učitelj : časopis za odgoj i obrazovanje / [glavni urednik Vladimir Strugar]. – God. 18, br. 1-2 (2013). – Bjelovar : Ogranak Hrvatskoga pedagoško-književnog zbora, 2013.

BJELOVARSKI list / [glavni urednik Dean Vitanović].

– God. 6, br. 228 (2013.) - br. 276 (2013). – Bjelovar : Bjelovarski list, 2013.

GOSPODARSKI Info Posrednik / [urednici Mara Milinović, Vjerana Jozeljčić, Miljenko Juratovac]. – Br. 1 (2013.) – br. 5 (2013). – Bjelovar : Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Bjelovar, 2013.

193 : list Vatrogasne zajednice Grada Bjelovara / [glavni urednik Darko Despot]. – God 7, br. 19(2013) – br. 20(2013). – Bjelovar : Vatrogasna zajednica Grada Bjelovara, 2013.

LOVOČUVAR / [glavni urednik Milan Arvay]. – God. 6, br. 18 (2013.) – br. 21 (2013). – Bjelovar : Press obrt, 2013.

MAGAZIN bjelovarsko-bilogorski / [glavni urednik Čedomir Rosić]. – God 1, br. 1(2013) – br. 20 (2013). – Bjelovar : Presspro, 2013.

MREŽA : gospodarska kretanja / [urednica Martina Posavac]. – God. 18, br. 1 (2013.) – br. 3 (2013). – Bjelovar : Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Bjelovar, 2013.

RIBIČI i ribe : prvi hrvatski mjesečnik za sportski ribolov / [glavni urednik Siniša Slavinić]. – God 22, br. 250 (2013.) – br. 261 (2013). – Bjelovar : Čvor, 2012.

ĐUREĐEVAČKO NAKLADNIŠTVO U 2013. GODINI

Piše: Anica Šabarić, Gradska knjižnica Đurđevac

Grgac, Miljenko : Nekaj za moje medaše : o Martinju, Vincekovu, Bartolovu i još kojekomu i koječemu. - Đurđevac : vlastita naklada, 2013.

Gorički sveci su samo ulaz za opis podravske duše medaša, naoko grubih, ali u suštini jednostavnih i dobrih ljudi. Razgovori su vezani uz druženje i nastajanje, zriobu i berbe gorica. Gorice su naziv za vinograd, kolinjak, voćnjak, klet i još ponešto.

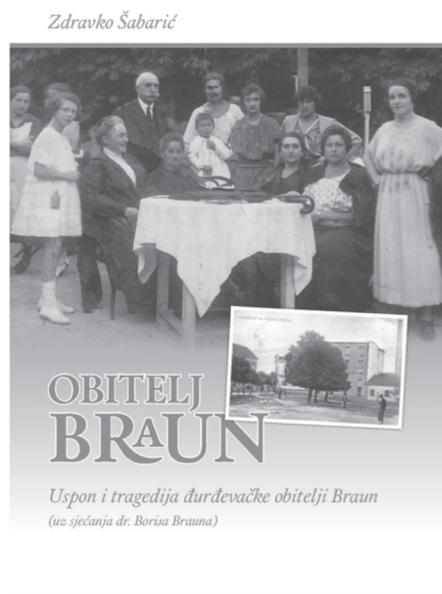
Cik, Nikola: Kućne zadruge u Đurđevcu. – Đurđevac : vlastita naklada, 2013.

Sadrži pregled historiografije o kućnim zadrugama i definiciju pojma kućnih zadruga, prilike u đurđevačkoj Podravini u ranome novome vijeku kao i kućne zadruge u sastavu Vojne krajine i posebno kućne zadruge u Đurđevcu. One su bile zajedništvo više obitelji, bilo je zajedničko privređivanje i odlučivanje, a osnovna djelatnost bila im je poljoprivreda (ratarstvo i stočarstvo).

Šabarić, Zdravko : Obitelj Braun : uspon i tragedija đurđevačke obitelji Braun : uz sjećanje dr. Borisa Brauna. – Đurđevac : Centar za kulturu, 2013.

Povijest obitelji Braun dio je europske sage koja i na ovim našim hrvatskim prostorima živi već stoljećima. Tako je Podravina sa svojim đurđevačkim Židovima djelić jednog mnogo većeg mozaika. Ona pak otvara prostor pojedincu da unutar svog vjerskog i nacionalnog kolektiviteta, pa onda i lokalnog, postigne u nekom trenutku najviše što se može postići da bi se s te visine sunovratilo u ponor ljudskog ništavila, bezumlja, tame.

Vinković, Marijan : Osnovna škola Grgura Karlovcana, Đurđevac : 240 godina organiziranog školstva u

Đurđevcu. – Đurđevac : Osnovna škola Grgura Karlovcana Đurđevac, 2013.

Sadrži povijest organiziranog školstva u Đurđevcu, kratki povijesni prikaz članstva prije 1774. godine; jedno veće poglavlje govori o Osnovnoj školi Grgura Karlovcana u 2013. godini – o zaposlenicima, stručnim suradnicima, zajedničkim projektima koji se provode tijekom godine, natjecanjima učenika i suradnji s osnivačem škole, ustanovama, udrugama, institucijama i pojedincima.

KOPRIVNIČKO NAKLADNIŠTVO U 2013. GODINI

Piše: Josipa Strmečki, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" prikupila je i u 2013. godini u svoju zavičajnu zbirku *Caproncensis* niz zanimljivih i za našu sredinu značajnih naslova, koji su bili izloženi na uvid javnosti u knjižničnim izlozima od 23. 12. 2013. do 8. 1. 2014.

Može se zaključiti da unatoč kriznoj godini lokalno nakladništvo nije podbacilo, dapače, na razini je produkcije kakvu bilježimo posljednjih pet godina. Obiluje šarolikošću i raznolikim vrstama od publicistike, lijepe književnosti pa do solidnih i značajnih stručnih i znanstvenih djela. Pored već znanih i afirmiranih uvijek se pojavljuju neka nova autorska i izdavačka imena koja potvrđuju činjenicu o ustrajnosti i kreativnosti Podravaca i podravske sredine.

Prošlogodišnja nakladnička produkcija u Koprivničko-križevačkoj županiji bila je u znaku jedne lijepe i okrugle obljetnice, a to je 20 godina uspješnog poslovanja i 15 godina nakladništva "Šarenog dućana" koji je postao sinonim za kvalitetno izdavaštvo probranih djela svjetske književnosti te se vinuo u sam vrh hrvatskog nakladništva. Od nakladnika s kojima valja ozbiljno računati tu je Medijsko sveučilište, čija budućnost i kao nakladnika i kao sveučilišta tek dolazi.

Poezija

GJEREK, Anica : Lirska svjetla. – Koprivnica : Društvo hrvatskih književnika, Podravsko-prigorski ogranak Koprivnica, 2013.

GOLUBIĆ, Stjepan : Včera, denes, sutra. – Koprivnica : vlast. nakl. : Tiskara Rihtarić, 2013.

HAVAIC, Hrvoje : Erupcije gradova. – Koprivnica : Društvo hrvatskih književnika, Podravsko-prigorski ogranak (etc.), 2013.

JAKOPANEC, Ana : Boja ljubavi. – Koprivnica: vlast. nakl., 2013.

KAPITANIĆ, Nada : Nebeska ptica. – Koprivnica: vlast. nakl., 2013.

MARIJANOVIĆ, Žarko : Sam sa sobom (pomisli na doživljenost). – Koprivnica : vlast. nakl., 2013.

MARINAC, Nenad : I nebo je plakalo za tobom. – Koprivnica : N. Marinac : Bogadigrafika, [2013?]

NJAGOLOVA, Elka : Bijela kuća. – Koprivnica : Društvo hrvatskih književnika, Podravsko-prigorski ogranak Koprivnica, 2013. (Koprivnica : Baltazar).

RADANAC, Zdenko Filip : Tajna knjiga Filipova : knjiga predbrojna : 1957. – 1980. – Koprivnica : Tiskara Rihtarić, 2013.

RAJIĆ Popijač, Katica : U zrcalu sjećanja. – Koprivnica : Ogranak Matice hrvatske u Koprivnici, 2013.

RAJIĆ Popijač, Katica : Pjesma i peveda z Bednjounska douša. – Koprivnica : Ogranak Matice hrvatske u Koprivnici, 2013.

ŠRAMEK, Antun Toni : Dah duše. – Koprivnica: Bogadigrafika, 2013.

TAKAČ, Sanda : Pismarica. – Koprivnica : Društvo hrvatskih književnika, Podravsko-prigorski ogranak Koprivnica, 2013.

VLAHOV, Karlo : Legenda Zrinski. – Koprivnica: vlast. nakl., 2013.

ZBIRKA radova članova Literarne sekcije KUD-a Podravka "Podravsko srce". – Koprivnica : Podravka, 2013.

Proza

MATURANTI staroga kova : prva knjiga o koprivničkoj gimnaziji. – Koprivnica : GEKOMA [i. e.] Udruga generacije koprivničkih maturanata : Baltazar, 2013.

MEJOVŠEK, Damir : Anegdothalije. – Koprivnica : Tiskara Rihtarić, 2013.

PALADA, Josip : Zaboravljeni : igrokaz prema istinitim pričama. – Koprivnica : Tiskara Rihtarić, 2013.

Knjige za djecu i mlade

DOLENEC, Branimir : Koprivko u Muzeju krapinskih neandertalaca. – Koprivnica : Superprint, 2013.

DOLENEC, Branimir : Koprivko u kamenom dobu. – Koprivnica : Superprint, 2013.

DOLENEC, Branimir : Koprivko i legenda o Kamengradu. – Koprivnica : Superprint, 2013. **KRANŽELIĆ, Ivana : Čemu služe stvari.** – Koprivnica : Udruga Terra Podraviana, 2013.

LONJAK, Tonka : Pustolovina bijele mišice. – Koprivnica : OŠ Antun Nemčić Gostovinski, 2013.

RAMLJAK, Ozana : Paučinasta priča. – Koprivnica : Knjigoljubac, 2013.

RAMLJAK, Ozana : Uskrsno jutro. – Koprivnica : Knjigoljubac, 2013.

Izdanja "Šarenog dućana"

ACKROYD, Peter : Čovjek koji se nije smijao: životopis Edgara Allana Poea. – Koprivnica : Šareni dućan, 2013.

BOCCACCIO, Giovanni : Život Danteov: raspravica. – Koprivnica : Šareni dućan, 2013.

BRONTĚ, Emily : Orkanski visovi. – Koprivnica : Šareni dućan, 2013.

BUKOWSKI, Charles : Nema više heroja: nesabrane priče i eseji 2 : (1946-1992). – Koprivnica : Šareni dućan, 2013.

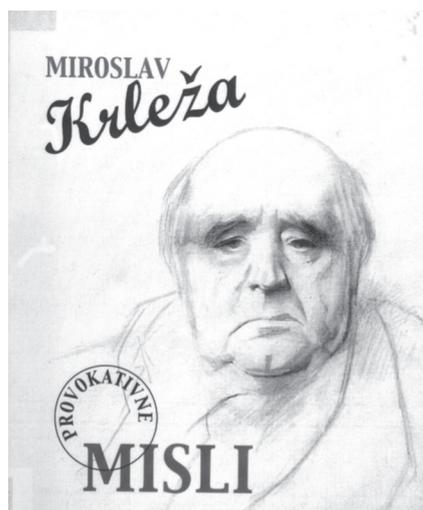
DOSTOJEVSKI, Fjodor Mihajlovič : Zločin i kazna. – Koprivnica : Šareni dućan, 2013.

ECHOLS, Alice : Ožiljci slatkog raja: život i doba Janis Joplin. – Koprivnica : Šareni dućan, 2013.

ISHERWOOD, Christopher : Zbogom Berlinu. – Koprivnica : Šareni dućan, 2013.

KRLEŽA, Miroslav : Provokativne misli (o umjetnosti i umjetnicima). – Koprivnica : Šareni dućan, 2013.

LINCOLN, Abraham : Predsjedničke misli. – Koprivnica : Šareni dućan, 2013.

- NIETZSCHE, Friedrich Wilhelm** : Bespoštedne misli. – Koprivnica: Šareni dućan, 2013.
- SACHER-MASOCH, Leopold von** : Venera u krznu. – Koprivnica: Šareni dućan, 2013.
- URMUZ** : Bizarne stranice. – Koprivnica: Šareni dućan, 2013.
- WEBB, Charles** : Diplomac. – Koprivnica: Šareni dućan, 2013.

Stručne i znanstvene publikacije

- ANIĆ, Božica** : Hrvatska knjiga 18. st. i 19. st.: iz knjižnične zbirke stare i rijetke knjige Muzeja grada Koprivnice: katalog izložbe. – Koprivnica : Muzej Grada, 2013.
- ČIMIN, Robert** : Ecclesiasancti Martini de Prodauiz = Četverogodišnja arheološka istraživanja kod crkve sv. Martina kod Virja (2009-2012). – Koprivnica : Muzej Grada, 2013.
- FELETAR, Dragutin** : Belupo: ususret naših pola stoljeća. – Koprivnica: Belupo ; Samobor: Meridijani, 2013.
- GAZDEK, Davorka** : Stanje i trendovi zlouporabe sredstava ovisnosti među srednjoškolicima Koprivničko-križevačke županije : komparativna studija: 2002., 2007., 2012. – Koprivnica : Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije, 2013.
- KOVAČIĆ, Mijo** : Mijo Kovačić: retrospektiva 1953-2013: sto djela majstora hrvatske naivne umjetnosti. –

Koprivnica : Muzej Grada, 2013.

MARCINJAŠ, Tamara : Škrinja zaboravljenih igara. – Koprivnica : Osnovna škola Legrad, 2013.

NJERŠ, Marina : Zabljeni zvoni: djelić baštine Peteranca. – Peteranec : Udruga žena Peteranec ; Koprivnica : Baltazar, 2013.

PAVLEŠ, Ranko : Povijesna topografija srednjovjekovne Gornje Komarnice : Topografija srednjovjekovne križevačke županije : (ludbreška, koprivnička, durdevečka Podravina). – Samobor : Meridijani ; Koprivnica : Povijesno društvo, 2013.

PODRAVSKI zbornik. – Koprivnica : Muzej grada Koprivnice, 2013.

POUZDANI s nama (Gradsko komunalno poduzeće Komunalac d.o.o. 2003. - 2013.). – Koprivnica : Gradsko komunalno poduzeće Komunalac, 2013.

SLAVETIĆ, Gordana : Odabrana poglavlja iz hitne medicine. – Koprivnica : Opća bolnica "Dr. Tomislav Bardek", 2013.

VEČENAJ Tišlarov, Ivan : O životu u Goli kroz dvjesto godina : seljak-slikar Ivan Večenaj i njegovi preci. - Koprivnica : Bogadigrafika, 2013.

Stručna izdanja Medijskog sveučilišta

AFRIĆ, Winton : Smisao (RPG) sustava igranja virtualnih uloga : sveučilišni udžbenik. - Koprivnica : Medijsko sveučilište, 2013.

HUNJET, Anica : Osnove poduzetništva. - Koprivnica : Medijsko sveučilište, 2013.

UMJETNOST i mediji = Art and Media : zbornik radova s međunarodnog znanstvenog simpozija Filozofija medija (Mediji i umjetnost) održanog 19. – 22. 9. 2012. u Opatiji. – Koprivnica : Medijsko sveučilište, 2013.

Publicistika

JAKOV Sedlar. – Koprivnica : M. Pavković : Baltazar, 2013.

KLUB Latica (Koprivnica) : Drugačiji, a isti. – Koprivnica : Glas Podravine (etc.), 2013.

MARKOP: poslovni imenik 2013. – Koprivnica : Marketing "Markop", 2013.

TKO je pobio sve te ljude? – Koprivnica : Tiskara Rihtarić : Udruga hrvatskih branitelja Domovinskog rata '91, 2013.

KRIŽEVAČKO NAKLADNIŠTVO U 2013. GODINI

Piše: Marjana Janeš-Žulj, Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci

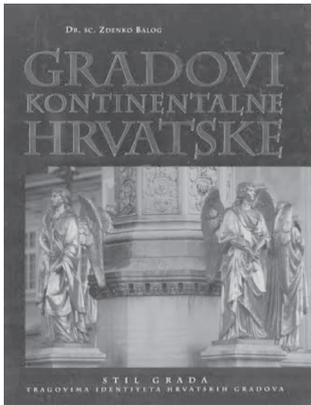
U članku su predstavljeni noviteti Zavičajne zbirke *Crisiensia* (prema abecednom popisu autora ili naslova), objavljeni na području Grada Križevaca i okolnih općina: Sv. Ivan Žabno, Sv. Petar Orehovec, Gornja Rijeka i Kalnik, koje smo darovima, kupnjom ili otkupom nabavili za potrebe knjižnice. Ovaj popis ne sadrži novitete zavičajne

zbirke objavljene izvan teritorija zavičaja. Pohvale autorima, prevoditeljima, urednicima, priređivačima, ilustratorima, lektorima i nakladnicima na doprinosu našem zajedničkom kulturnom dobru. Usprkos recesiji u Križevcima je 2013. godine objavljeno nekoliko kapitalnih izdanja značajnih za regionalno, ali i hrvatsko izdavaštvo te novi broj časopisa

Povijesnog društva Križevci *Cris* (iz 2012. g., ali izdan u 2013.), koji na 458 stranica donosi brojne znanstveno vrednovane priloge o povijesti križevačkog kraja, referirane na HRČKU i EBSCO-u.

Monografske publikacije

BALOG, Zdenko : Gradovi kontinentalne Hrvatske: stil grada tragovima identiteta hrvatskih gradova. – Križevci : Veda, 2013.

Veliko monografsko enciklopedijsko izdanje sastoji se od dva dijela, uvodnog sinteznog povijesnog pregleda te leksikografski organiziranog "tijela" knjige. U knjizi su obrađeni svi gradovi koji danas imaju status grada na teritoriju današnjih kontinentalnih županija. Glavni dio knjige je svojevrsna enciklopedija hrvatskih gradova. Abecednim redom svaki grad,

od Belog Manastira do Županje, ima svoju natuknicu. Natuknice su komponirane prema preglednoj i logičnoj shemi – prvi spomen, zemljopisni smještaj, podrijetlo imena, osnovni momenti povijesnog razvoja ili opadanja, najznačajniji spomenici arhitekture i likovnih umjetnosti, etnografska baština, itd. Autor je povjesničar umjetnosti, pa su u njegovoj naraciji i te kako prisutni očuvani arhitektonski spomenici, njihova unutrašnjost te urbanizam; drugim riječima, prošlost se iščitava i iz sadašnjosti baštine. Knjiga je sazdana na temeljima relevantne dosadašnje specijalističke literature. Crpeći iz tog pouzdanog izvora, autor se, znalčki, lučeći bitno od nebitnog i uz vlastita zapažanja, obraća jednako dobro akademskoj zajednici i tzv. širem čitateljstvu.

Knjiga na 327 stranica velikog formata u punom koloru sadrži mnoštvo izvrsnih fotografija Nikole Žulja (urednika), opširni popis literature, kazala, bilješke o autorima i recenzije. Djelo je u potpunosti križevački proizvod.

IZVOR nade: 2. susret hrvatskoga dječjega duhovnog stvaralaštva "Stjepan Kranjčić", 2013. / [uredničko vijeće Tanja Baran, Dražen Bokan, Stjepan Pogačić, Sonja Tomić, Martina Valec-Rebić; lektorice Martina Valec-Rebić, Danijela Zagorec]. Križevci : Osnovna škola Ljudevita Modeca, Udruga za promicanje znamenitih Križevčana "Dr. Stjepan Kranjčić", 2013.

Zbornik sastavljen od 56 književnih (u tri žanra: poezija, proza, igrokaz) i 20 likovnih dječjih radova s 2. susreta hrvatskoga dječjeg duhovnog stvaralaštva "Stjepan Kranjčić" održanog u Križevcima 27. travnja 2013. Podijeljen u tri dijela, zbornik sadrži 22 pjesme ujedinjene pod zajedničkim naslovom *U Božjem zagrljaju*, 29 proznih radova pod naslovom *Putovanje u život* te 5 igrokaza pod zajedničkim naslovom *Vjera i nada*. Dodatak donosi popis likovnih radova i škola koje su se odazvale na natječaj. Zbornik je svojevrsna sinteza dječjeg duhovnog stvaralaštva, a zajednička nit koja se provlači kroz sve radove je vjerska tematika.

PETRLIĆ, Josip-Pjer : Odškrinuti snovi. - Križevci: Pelud. Net, 2013.

Zbirka poezije popularnog križevačkog kantautora, radijskog voditelja i sportskog entuzijasta Josipa Petrića Pjera, u likovnoj opremi Zorana Homena, svojevrsni je "odškrinuti" svijet mašte. Radi se o djelu u kojem je Pjer sabrao 90 pjesama u rasponu od ljubavne do, kako sam kaže, tematike "mirisa života". Osim poezije, izdanje je vrijedno i po likovnoj opremi, jer je prof. Zoran Homen, slikar i ravnatelj Gradskog muzeja, vizualno obogatio knjigu sa svojih šest radova. Naslovnicu također krase Homenova fotografija *Pod oblakom*. Zbirka sadrži osvrte književnice i slikarice Julije Stapić Katić, književnika Ivica Jembriha Cobovečkog, križevačkog novinara Ottonea Novosela, križevačkog kazalištarca Borisa Čataja te Stjepana Bićana.

ŠAFAREK, Goran : Ornitološki rezervat Crna Mlaka : skladan suživot čovjeka i prirode = Ornithological reserve Crna Mlaka : harmonius coexistence of man and nature. – Križevci : Veda, 2013.

Dvojezično izdanje (hrvatsko – englesko) biologa i istraživača divljine Gorana Šafareka. Fascinantna knjiga o pticama i ljudima koja će oduševiti one najmlađe kao i one u zrelim godinama. Edukativna – na zanimljiv način poučava o mogućem skladnom suživotu čovjeka i prirode. Izvrsna knjiga za učenike osnovnih i srednjih škola prilagođena školskom programu za

upoznavanje sa životinjskim vrstama u ovome rezervatu od europskog značaja. Ekološki angažirana – budući da je i sam autor ekološki aktivist, probleme očuvanja prirode i, u ovom slučaju, ptičjih vrsta promatra kroz prizmu podizanja svijesti ljudi te ukazivanja na načine rješavanja problema. Autentična – knjiga je pisana na temelju vlastitih iskustava i suživljenosti s prirodom Crne Mlake.

Knjiga ima međunarodni angažman – suradnici na knjizi i autori uvodnih članaka su: Gabriel Schwaderer, izvršni direktor EuroNatur Fondacije Europskog fonda za očuvanje prirodne baštine i Tobias Salathé iz tajništva Ramsarske Konvencije o močvarnim staništima. Stručnu recenziju potpisuje dr. sc. Jelena Kralj iz Zavoda za ornitologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

VEGH, Željko : Poticaji Stjepana Kranjčića. – Križevci: Udruga za promicanje znamenitih Križevčana "Dr. Stjepan Kranjčić", 2013.

Knjiga na stotinjak stranica u šesnaest dijelova donosi autorov doživljaj duhovne veličine i posebnosti dr. Stjepana Kranjčića koji je u Križevcima službovao od 1952. do svoje smrti 1968. godine. Riječ je o ozbiljnoj i vjerodostojnoj publikaciji koja na popularan način osvjetljava važnije momente iz života i djelovanja toga župnika, po kome je nazvana Udruga.

Kako bi čitatelji dobili dobar uvid u život župnika Kranjčića, autor je publikaciju obogatio brojnim dokumentarnim

fotografijama, citatima svjedočanstava o Kranjčiću njegovih kolega svećenika, suradnika i župljana.

ZAVEŽLJAJ ljubavi: 5. susret hrvatskoga duhovnoga književnoga stvaralaštva "Stjepan Kranjčić", Križevci, 2013. / [uredničko vijeće Tanja Baran, Vladimir Lončarević, Marina Vidović Krušić]. – Križevci: Udruga za promicanje znamenitih Križevčana "Dr. Stjepan Kranjčić", 2013.

Peti susret hrvatskoga duhovnoga književnoga stvaralaštva u Križevcima rezultirao je objavljivanjem zbornika koji sadrži 38 književnih radova prema izboru ocjenjivačkog suda (od ukupno 224 rada pristiglih na natječaj). Riječ je o nacionalnom književnom natječaju i susretu za duhovnu književnost protkanu kršćanskim vrednotama u kratkim književnim vrstama: poeziji, kratkoj priči, putopisu, eseju i monodrami.

Periodična izdanja

CRIS : časopis povijesnog društva Križevci = Cris, Journal of the Historical Society of Križevci : god. XIV/1 / [glavni i odgovorni urednik Ivan Peklić]. – Križevci : Povijesno društvo Križevci, 2012.

IZVOR : list učenika OŠ Ljudevita Modeca. – Križevci : OŠ Ljudevita Modeca, 2012. (Elektroničko izdanje: <http://www.izvor-osmodec.hr/>)

NOVI SVIJET : mjesečnik. – Križevci : Djelo Marijino - Pokret fokolara Križevci, 2012.

PLAMIČAK : list učenika OŠ Sidonije Rubido Erdödy : 2011. – 2012. – Gornja Rijeka : OŠ Sidonije Rubido Erdödy, 2012.

ŠKOLSKI SPORTSKI LIST O SPORTU, KRETANJU I PREHRANI. – Sv. Ivan Žabno: OŠ "Grigor Vitez" Sv. Ivan Žabno, 2012./2013.

ZVONO : školski list učenika OŠ "Vladimir Nazor": 2010./2011. – Križevci : Osnovna škola "Vladimir Nazor", 2012.

ŽUMBERAČKI krijes : [400 godina crkvenoga zajedništva : jubilarna godina Križevačke eparhije /

glavni urednik Milan Vranešić]. – Križevci: Žumberački vikarijat Križevačke biskupije, 2013.

Brošure

GVERIĆ, Višnja : Križevačka djevojačka straža. – Križevci : Udruženje obrtnika Križevci, 2013.

KRIŽEVAČKI poduzetnici i obrtnici. – Križevci : Grad Križevci, 2013. (Projekt Desone sufinanciran od strane Europske unije u sklopu IPA prekograničnog programa Madarska-Hrvatska)

RAZVOJ Grada Križevaca u razdoblju 2009. – 2013. – Križevci : Grad Križevci, 2013.

Katalozi

ANTON Cetin : donacija Gradskom muzeju Križevci : izložba : 2. – 13. sprnja 2013. – Križevci: Likovna galerija Gradskog muzeja Križevci, 2013.

ANTUN Nemčić i Ljudevit Vukotinović : 200 godina rođenja : izložba : 1. – 9. ožujka 2013. – Križevci : Likovna galerija Gradskog muzeja Križevci, 2013.

DR. JOSIP Kalasancij Schlosser vitez klekovski (1808. – 1882.) : izložba : 17. 5. – 1. 6. 2013. – Križevci: Likovna galerija Gradskog muzeja Križevci, 2013.

KRIŽEVCI okom kamere : izložba : 22. 4. – 5. 5. 2013. / [predgovor Zoran Homen]. – Križevci: Likovna galerija, 2013.

KRIŽEVAČKI LIKOVNI KRUG : godišnja izložba : 4. – 16. lipnja 2013. – Križevci: Gradski muzej, Križevački likovni krug, 2013.

REGIONALNI tipovi sopotske kulture na križevačkom području. – Križevci: Gradski muzej, 2013.

VIDOVIĆ, Maja : Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu : izložba oltarnih slika hrvatskih sveca i blaženika : 24. 1. – 15. 2. 2013. – Križevci: Gradski muzej, Likovna galerija, 2013.

NAKLADNIŠTVO ČEŠKE NACIONALNE MANJINE U 2013.GODINI

Piše: *Fanika Stehna, Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar – Središnja knjižnica Čeha u Republici Hrvatskoj*

U protekloj godini izdavačka djelatnost češke nacionalne manjine u Hrvatskoj bilježi padajući trend u broju izdanih publikacija na češkome jeziku. Kontinuitet izlaženja zadržao je godišnjak *Český lidový kalendář*, zbornik *Přehled*, tjednik *Jednota* i mjesečnik *Dětský koutek*. Pored najpoznatijeg češkog nakladnika *Jednote* bilježimo jedno izdanje u vlastitoj nakladi.

Publikacije su izdvojene prema abecednom redu autora ili naslova.

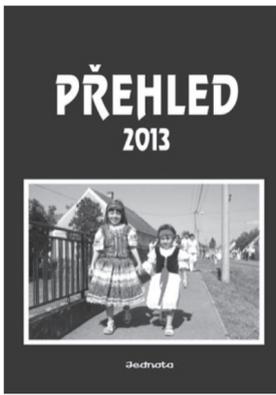
ČESKÝ lidový kalendář : 2013. / glavni a odgovodná redaktorka Libuše Stráníková. – Daruvar : Jednota, 2013.

Češki pučki kalendar za 2013. godinu donosi kratke informacije i sažete preglede iz života češke nacionalne manjine u Hrvatskoj. Sadržajno obuhvaća sve aktivnosti

Saveza Čeha i čeških beseda. Kronologija rada dopunjena je poučnim i zabavnim sadržajima. Kalendar sadrži nekoliko tematskih skupina. Rubrika Obljetnice sadrži obljetnice pojedinih čeških beseda, škola, obljetnice raznih manjinskih tiskovina u izdavačkoj djelatnosti češke manjine, godišnjice manjinskih kulturnih djelatnika i poznatih čeških umjetnika. U rubrici Literarno stvaralaštvo uvrštene su kratke pripovijetke nagrađenih manjinskih autora. Tematska skupina Povijesni korijeni prikazuje ugledne češke obitelji iz Lipovljana, životni put čeških liječnika od Bosne do Crne Gore, posebno vrijedna studija obitelji koja je selila po bivšoj Jugoslaviji.

Svi tekstovi dopunjeni su starim fotografijama i ilustracijama zavičajnih likovnjaka.

PREHLED : kulturních a historických, literárních

a školských otázek 2013 / [redaktorka Libuše Stráníková]. – Daruvar : Jednota, 2013.

U ovom zborniku objavljeni su istraživački radovi pripadnika češke narodnosti koji pišu o češko-hrvatskim odnosima kao i prilozi za povijest Čeha u Hrvatskoj. Ivan Horina piše o demografskoj strukturi pripadnika češke manjine u Hrvatskoj i analizira popis stanovništva od 2001. do 2011. godine. Vjenceslav Herout piše o vjerskom životu i religioznosti hrvatskih Čeha. U poglavlju književnost i jezik Karel Blaha govori o literarnom stvaralaštvu Rude Tureka kao češkog manjinskog pisca. Ulogu Andrije Kačića Miošića i njegov doprinos razvoju češkog romantizma opisao je Marijan Lipovac. Poglavlje češko-hrvatske veze opisuje Mariju i Stjepana Radića – simbole hrvatsko-češkog prijateljstva. Stjepan Radić je kao češki zet marljivo radio na promicanju Čeha u Hrvatskoj, a Marija je Hrvatsku prihvatila kao svoju novu domovinu, ostavši pritom Čehinja, i pomagala suprugu u njegovom političkom radu. Ljubav prema jednoj Čehinji kod Radića je prerasla u ljubav prema cijelome narodu i njegovoj kulturi.

STÁREK, Siniša Njegovan : Nada i svjetlo. – Pakrac : Vlastita naklada, 2013.

Nada i svjetlo naziv je zbirke pjesama nastalih u proteklih pola stoljeća raspoređenih u šest cjelina. Siniša Njegovan Stárek, slikar, pjesnik, autor monografija, aktivan na mnogim područjima života i umjetnosti, još jednom pokazuje svoju svestranost i nadarenost u ovoj zbirci pjesama. Ovaj neumorni autor pokazuje neiscrpnost pjesničkog i slikarskog stila i tehnike. Uz motive iz pjesnikova djetinjstva i dokumentirana svjedočanstva iz Domovinskog rata zbirka sadrži i satirične pjesame, prenesena Stárekova politička iskustva te haiku poeziju.

VYSTYDOVA, Věra : Čtyřlétý smutek. – Daruvar : Jednota, 2013.

Ovo je zbirka poezije pod naslovom *Četverogodišnja tuga*. Pjesme su kratke, stihovi bez rime, svaka pjesma odraz je autobiografskog doživljaja. Zbirka ima nekoliko tematskih cjelina. U prva dva poglavlja prožimaju se motivi doživljaja prirode, zavičaja i obiteljske sreće. U trećem poglavlju stihovi govore o svakodnevnicima na koju pojedinac ne može utjecati. Čitajući ove stihove koji su prepuni tuge, nesreće, osjećaja poniženja, krivnje, kao da slušamo ispovijest tisuću majki koje traže da im se sinovi vrate iz JNA. Četverogodišnja tuga zapravo je sudbina mnogih života u Domovinskom ratu.

VIROVITIČKO NAKLADNIŠTVO U 2013. GODINI

Piše: Nela Krznarić, Gradska knjižnica i čitaonica u Virovitici

Zavičajna zbirka Gradske knjižnice u 2013. godini obogaćena je monografijom *Gradska knjižnica i čitaonica u Virovitici u slici i riječi*, urednice profesorice Višnje Romaj. Ova prva publikacija o knjižnici predstavljena je u rujnu prošle godine. Gledano statistički, lokalna nakladnička produkcija koja je postala dio fonda Zavičajne zbirke jednaka je produkciji prethodnih godina. Razlika je u tome što je u 2012. godini bilo više AV grade, dok je u 2013. bilo je više knjižne grade u odnosu na 2012. godinu. Uz uobičajene gradske nakladnike, pojavili su se i novi poput Udruge JOŠ jedan DAN, Lovačkog saveza Virovitičko-podravskog županije, Rukometnog saveza Virovitičko-podravskog županije.

U članku je predstavljena knjižnična grada obuhvaćena u Zavičajnoj zbirci u 2013. godini.

BRLAS, Siniša : Komunikacija s ovisnicima. – Virovitica : Zavod za javno zdravstvo "Sveti Rok" Virovitičko-podravskog županije, 2013.

BRLAS, Siniša : Planiranje, programiranje i evaluacija preventivnih aktivnosti. – Virovitica : Zavod za javno zdravstvo "Sveti Rok" Virovitičko-podravskog županije, 2012.

GRADSKA knjižnica i čitaonica u Virovitici u slici i riječi / [fotografije Rudi Vandija ... et al. ; prijevod na engleski Maja Resner ; urednica Višnja Romaj]. – Virovitica : Gradska knjižnica i čitaonica u Virovitici, 2013.

JERGOVIĆ, Ladislava : Zlatne godine virovitičkog rukometa : RK Lokomotiva žene. – Virovitica : Rukometni savez Virovitičko-podravskog županije, 2012.

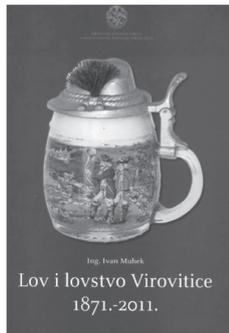
LIDRANO (2013 ; Virovitica) : zbornik literarnih i novinarskih radova učenika osnovnih i srednjih škola Virovitičko-podravskog županije. - Zagreb : Virovitičko-podravskog županija, Odjel za društvene djelatnosti, 2013.

LOVRENOVIĆ, Sonja : Amazonka je odlučila doživjeti stotu iliti uputstvo za svakoga. – Virovitica : Udruga

žena oboljelih od raka dojke, njihovih obitelji i prijatelja JOŠ jedan DAN, 2013.

MATOŠINA Borbaš, Sandra : EduKa : priručnik za mlade o nasilju i toleranciji. – Virovitica : S.O.S. telefon Poziv u pomoć, 2013.

MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP VOĆIN - crkva i svetište (2011 ; Požega, Voćin) : zbornik radova : Požega - Voćin, 9. i 10. prosinca 2011. / [uredio Ivica Žuljević]. – Požega : Biskupski ordinarijat, 2013.

MUHEK, Ivan : Lov i lovstvo Virovitice : 1871. - 2011. – Virovitica : Lovачki savez Virovitičko-podravske županije, 2013.

STILINOVIC, Rajko : Pjesma moje Podravine : spomenar uz

dvadeseti rodendan. – Pitomača : Udruga "Glazbeni festival Pjesme Podravine i Podravlja", 2012.

ŠERER, Antonija : Licitarska srca pod slamnatim krovovima. – Virovitica : vlast. nakl., 2013.

ĐERI, Ljiljana : retrospektiva slika : izložba : 12. svibnja 2012. – Virovitica : Gradska knjižnica i čitaonica, 2012.

MARČETA-GREGURIĆ, Branka : Slike : izložba : ožujak 2012. – Virovitica : Gradska knjižnica i čitaonica, 2012.

KVARTET Artes : Koncert kvarteta Artes [video zapis] : 27. prosinca 2012., Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica. – Virovitica : Foto AS Virovitica : Gradska knjižnica i čitaonica, 2013.

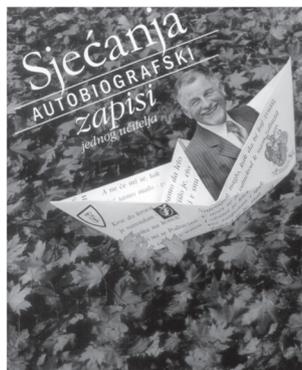
Zbirka zavičajne građe Narodne knjižnice Virje u 2013. obogaćena je s četiri naslova virovskih nakladnika – Općine Virje i Osnovne škole prof. Franje Viktora Šignjara Virje.

VIROVSKO NAKLADNIŠTVO U 2013. GODINI

Piše: Ana Škvarić, Narodna knjižnica Virje

Monografske publikacije

PODRAVEC, Dražen : Sjećanja : autobiografski zapisi jednog učitelja. – Virje : Osnovna škola prof. Franje Viktora Šignjara Virje ; Križevci : Družba Braća hrvatskoga zmaja, Zmajski stol u Križevcima, 2013.

Virovski učitelj i dugogodišnji ravnatelj OŠ prof. Franje Viktora Šignjara Virje u mirovini, istraživač virovske povijesti, prosvjetitelj i intelektualac, jedan od najznačajnijih pokretača kulturnih i društvenih događanja u Općini Virje prisjeća se svoga djetinjstva, mladosti, učiteljskih početaka u Gornjem Jesenju i privatnog i profesionalnog

života provedenog u Virju i posvećenog Virju.

VIRJE na razmeđu stoljeća : zbornik 7. – Virje ; Općina Virje : Družba Braća hrvatskoga Zmaja ; Samobor : Meridijani, 2012.

Zbornik članaka o povijesti Virja i okolnih mjesta, običajima, djelovanju općinskih udruga i ustanova i svakodnevnom životu u Općini Virje. Autori članaka su istaknuti znanstvenici te kulturni i prosvjetni djelatnici.

VIROVKA / [voditeljice projekta Željka Ivorek i Katarina Franjo]. – Virje : Osnovna škola prof. Franje Viktora Šignjara, 2013.

Slikovnica čiju su priču osmislili i ilustrirali učenici OŠ prof. Franje Viktora Šignjara Virje uz pomoć i podršku voditeljica, učiteljica Željke Ivorek i Katarine Franjo, a koja je nastala u sklopu projekta Malo srce za veliko srce.

Periodična izdanja

MALI Virovec : list učenika i učitelja Osnovne škole prof. Franje Viktora Šignjara, Virje / odgovorna urednica Danijela Sunara-Jozek. – br. 53(2013.). – Virje : Osnovna škola prof. Franje Viktora Šignjara, 2013.

NAPREDOVANJA U STRUCI

Piše: Sanja Jozić, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

ZVANJE KNJIŽNIČARSKI SAVJETNIK

Ljiljana Vugrinec, prof. pedagogije i viša knjižničarka iz Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica, Rješenjem Ministarstva kulture RH od 4. prosinca 2013. promovirana je u zvanje knjižničara savjetnika.

ZVANJE VIŠI KNJIŽNIČAR

Tina Gatalica, prof. jugoslavenskih jezika i književnosti i komparativne književnosti, diplomirana knjižničarka, voditeljica Zavičajne zbirke Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar Rješenjem Ministarstva kulture RH od 4. prosinca 2014. promovirana je u zvanje viši knjižničar.

Božica Anić, dipl. ing. geografije i dipl. knjižničarka iz Muzeja grada Koprivnice, Rješenjem Ministarstva kulture RH od lipnja 2013. promovirana je u zvanje viši knjižničar.

STRUČNI ISPITI

Dijana Muhvić, školska knjižničarka u Osnovnoj školi Mihovila Pavleka Miškine u Đelekovcu, magistra socijalne pedagogije i dipl. knjižničarka, položila je 28. veljače 2013. stručni ispit za stručnog suradnika knjižničara u Agenciji za odgoj i obrazovanje, a stručni ispit za stručno zvanje diplo-

miranog knjižničara u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici 13. lipnja 2013. godine.

Ljiljana Mraz, školska knjižničarka u Obrtničkoj školi Koprivnica, prof. engleskoga jezika i književnosti i informatologije (smjer bibliotekarstvo), položila je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu 13. lipnja 2013. stručni ispit za stručno zvanje diplomiranog knjižničara.

Ivana Đikić, knjižničarka Osnovne škole Sidonije Rubido Erdödy Gornja Rijeka, 29. studenoga 2013. položila je stručni ispit za zvanje stručnoga suradnika knjižničara pri Agenciji za odgoj i obrazovanje.

Cecilija Kopljarević iz Gradske knjižnice Đurđevac 14. lipnja 2013. položila je stručni ispit za pomoćnog knjižničara.

DIPLOMA

Branka Mikačević, knjižničarka na Dječjem odjelu Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar diplomirala je 30. rujna 2013. na Sveučilištu u Zadru, Odjel za informacijske znanosti, izvanredni diplomski sveučilišni studij Informacijske znanosti, smjer knjižničarstvo diplomskim radom na temu *Mrežne stranice narodnih knjižnica sjeverozapadne Hrvatske - prikaz stanja*.

NAGRADE KNJIŽNICE I ČITAONICE "FRAN GALOVIĆ" KOPRIVNICA U 2013. GODINI

Piše: Dijana Sabolović-Krajina, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

EIFL Public Library Innovation Programme (EIFL-PLIP) Innovation Award

Na trećem po redu natječaju ne-profitne organizacije EIFL (Electronic information for libraries) – *Knowledge without boundaries* (<http://www.eifl.net>) pobijedilo je pet knjižnica – po jedna iz Afrike i Latinske Amerike i tri iz Europe – Hrvatske, Poljske i Ukrajine (<http://www.eifl.net/news/five-libraries-win-eifl-plip-award-social-inc>). Prva od europskih pobjednica bila je Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica za svoj doprinos socijalnoj inkluziji programom *Uskoči u vlak za bolji svijet* - potpora romskoj zajednici pomoću korištenja informacijsko-komunikacijske tehnologije i poduke u osnovnoj informatičkoj i informacijskoj pismenosti. Koprivnička knjižnica pomaže romskoj djeci i mladima da se lakše uključe u život lokalne zajednice i društvo općenito knjižničnim resursima (zbičkama, računalima, obukom za korištenje računala i interneta, stručnom podrškom knjižničara) kao i umrežavanjem sa stručnjacima različitih profila koji svakodnevno rade s romskom djecom, romskim i drugim udrugama te lokalnim upravama i samoupravama na koprivničkom području. Svaki pobjednik dobio je nagradu u iznosu od 1 500 USD,

koju financira Zaklada Billa i Melinde Gates. Priznanje i trofej uručeni su ravnateljici koprivničke knjižnice Dijani Sabolović-Krajina na međunarodnoj konferenciji za inovatore u narodnim knjižnicama u danskom gradu Aarhusu u lipnju 2013.

Uručenje međunarodne nagrade EIFL-PLIP ravnateljici Dijani Sabolović-Krajina

Nacionalno priznanje Hrvatskoga knjižničarskog društva "Knjižnica godine"

Priznanje "Knjižnica godine", koje dodjeljuje Hrvatsko knjižničarsko društvo prigodom obilježavanja Dana hrvatskih knjižnica, 11. studenoga, u svrhu poticanja inovativnosti, kreativnosti i kvalitete rada svih hrvatskih knjižnica, za 2013. godinu pripalo je Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica zbog posebne kvalitete rada. Prema obrazloženju povjerenstva knjižnica je više desetljeća ustrajno na usluzi svojoj zajednici, čime je postala značajno društveno središte grada Koprivnice i šire okolice, cijele Koprivničko-križevačke županije. U fokus stavlja dobrobit svojih korisnika, kako pojedinaca tako i lokalne zajednice, kvalitetne, inovativne i kreativne metode i modele rada, socijalno uključivanje svih dobnih, profesionalnih i interesnih skupina građana kao i onih s posebnim potrebama. Pritom posebno naglašava model socijalno inkluzivnih knjižničkih usluga, usluge za slijepe i slabovidne, usluge za bebe i malu djecu, pružanje zdravstvenih informacija te uključivanje u rješavanje problema pripadnika romske zajednice. Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" u Koprivnici konstantno unapređuje svoj rad razvojem i širenjem svoje bibliobusne službe. Promptno se prilagođava društvenim i tehnološkim promjenama u užem i širem okruženju promicanjem i korištenjem novih informacijsko-komunikacijskih tehnologija, digitalizacijom zavičajne kulturne baštine, uvođenjem e-knjiga i e-usluga, informacijskim opismenjivanjem i obrazovanjem korisnika. Iznimno njeguje svoj odgojni i obrazovni rad te kulturnu i javnu djelatnost organiziranjem ciklusa tribina, okruglih stolova, radionica te nakladničkom djelatnošću. Javno zagovara knjižnice i knjižničarstvo i njihovu prisutnost u kulturi, obrazovanju, medijima i javnosti općenito, gradeći mrežu svih dionika života i korištenja knjige. Ostvaruje

zapaženu nacionalnu i međunarodnu suradnju, uz brojna partnerstva i suradničke odnose te u skladu s njima provodi i pruža usluge i programe ukorak sa svjetskim trendovima u knjižničarstvu, što je rezultiralo brojnim nagradama i priznanjima koja su joj dodijeljena u zemlji i inozemstvu. "Hrvatsko knjižničarsko društvo s velikim zadovoljstvom dodjeljuje priznanje 'Knjižnica godine' Knjižnici i čitaonici 'Fran Galović' u Koprivnici, kao priznanje za postignuto i poticaj za daljnji rad, a na primjer i uzor svim hrvatskim narodnim knjižnicama", stoji u obrazloženju povjerenstva za dodjelu priznanja. (http://www.hkdrustvo.hr/hr/obavijesti/odabrana_novost/579/?target).

Povelja "Društva Naša djeca" i Hrvatskog društva za preventivu i socijalnu pedijatriju pod pokroviteljstvom Ureda UNICEF Hrvatska za uzorno provedenu Naj-akciju 2013. Male knjižnice u pedijatrijskim ordinacijama

U okviru Savjetovanja koordinatora akcije *Gradovi i općine – prijatelji djece*, koje je održano 25. 11. 2013. u Starogradskoj vijećnici u Zagrebu, dodijeljene su pohvale i povelje za najuspješnije Naj-akcije provedene u 2013. godini. Prijavljeno je bilo 44 naj-akcija iz 38 općina i gradova, a povelju za uzorno provedene i originalne akcije primilo je ukupno 16 gradova/općina. Gradu Koprivnici po prvi je puta dodijeljena Povelja za uzorno provedenu Naj-akciju 2013. *Male knjižnice u pedijatrijskim ordinacijama* koju je preuzela koordinatorica projekta, knjižničarka Danijela Petrić. Radi se o projektu Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica koji se provodi u suradnji s dvije pedijatrijske ordinacije i Odjelom pedijatrije Opće bolnice "Dr. Tomislav Bardek". Cilj je senzibilizirati roditelje za važnost čitanja djeci od najranije dobi. Ovaj projekt novost je u gradu Koprivnici te pionirskog karaktera u Hrvatskoj.

Dodjela priznanja Knjižnica godine Knjižnici i čitaonici Fran Galović Koprivnica

Uručenje Povelje Društva Naša djeca za naj-akciju koordinatorici projekta Danijeli Petrić

POSTOJI VRIJEME PLAČA I POSTOJI VRIJEME SMIJEHA

Razgovor s Ilijom Pejićem, dobitnikom Nagrade Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Piše: Vinka Jelić-Balta, Graska knjižnica Slavka Kolara Čazma

Na svečanom obilježavanju Dana Nacionalne i sveučilišne knjižnice 21. veljače 2014. proglašen je dobitnik Nagrade Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2013. godinu koja se dodjeljuje za poseban doprinos knjižničarskoj struci. Riječ je o Iliji Pejiću, knjižničarskom savjetniku, voditelju Županijske matične službe u Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" iz Bjelovara, našem dugogodišnjem članu i predsjedniku Društva.

Ovom prilikom čestitamo kolegi Iliji na ovom prestižnom priznanju.

Poznavajući Vaš rad i profesionalna postignuća, ovo je jedno u nizu priznanja i nagrada za Vas osobno kao i za knjižnicu iz koje dolazite, ali i za naše Društvo. Molila bih Vas za komentar kao svojevrsni govor prilikom dodjele.

Da, bili su to divni trenutki kad se duh krijepi i osnažuje. Sam po sebi, Dan Nacionalne i sveučilišne knjižnice 22. veljače simboličan je i značenjima ispunjen za jednoga profesora hrvatskoga jezika i knjižničara jer je toga dana 1483. godine tiskana naša prva knjiga *Misal po zakonu rimskog dvora*. Preplavili su me osjećaji i ovladala velika trema pred tako velikim mnoštvom knjižničara i ljudi iz kulturnog i političkog života Hrvatske. Uzbudjenje nije poremetilo misli u riječima zahvale. Ponajprije sam se osjetio kao zastupnik i glasnogovornik mnogih malih narodnih knjižnica koje djeluju diljem zemlje i koje su jedine oaze kulture, mjesta stjecanja novih spoznaja, susrećišta pozitivnih energija koje mjesto/grad čine mjestom uljudenih ljudi. Duh koji se svakodnevno ne krijepi, kao biljka uvenut će u pustinji konzumerizma, globalnog i filozofski rečeno potrošenog svijeta. O vertikali duha govorio sam i o nama koji svakodnevno radimo daleko od Zagreba. Svi mi skupa gradimo bolji svijet za sebe i svoju djecu.

Riječi zahvale izrekao sam i izričtem Društvu knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja jer me predložilo, a zahvalan sam Prosudbenom povjerenstvu NSK koje je prijedlog detaljno razmotrilo i na koncu Upravnom vijeću NSK koje je prijedlog prihvatilo.

Kako ste u knjižničarstvu već više od dvadeset godina, možete li kao voditelj Županijske matične službe vidjeti napredovanje naše struke odnosno njezin razvoj te promjene koje se događaju u knjižničarstvu?

Koliki je i kakav napredak ostvaren, moći će suditi neki novi naraštaji. Mi smo nastojali držati korak s razvijenim svijetom, a ja

kao voditelj razvojne službe, što Matična služba jest, poticao sam s ravnateljima knjižnica projekte i tako stvarao uvjete za napredak koji Vi spominjete. Činjenice govore da se dogodio veliki korak naprijed u posljednjih dvadesetak godina. Stvaranjem vlastite države osjetili smo zapretane energije i pozitivno ozračje iskoristili u preuređenje i opremanje novih prostora knjižnica u Hercegovcu (1998.), Bjelovaru (2001.), Čazmi (2003., 2012.), Daruvaru (2007.), Grubišnom Polju (2008.), Slatini, Suhopolju, Virovitici, Pitomači (2003.)... uz svesrdnu potporu Ministarstva kulture i osnivača knjižnica.

Usporedno s prostorom obnovljane su i zbirke, uvećavana sredstva za nabavu, upošljavani novi, najčešće diplomirani knjižničari. Broj diplomiranih knjižničara u narodnim knjižnicama u proteklih 20-ak godina povećan je dvaput. Stvoreni su svi preduvjeti za ubrzani razvoj. Gradani su uglavnom s pohvalama dočekali nova strujanja i otvaranja knjižnica. Na početku velike gospodarske krize 2008. uočavaju se prvi znaci stagnacije, pa nekoliko godina unazad knjižnice imaju velikih poteškoća kako zadržati visoka postignuća i očekivanja iz ranijih godina.

Informatizacija narodnih i školskih knjižnica BBŽ-a i VPŽ-a od 1999. do 2005. svakako je najveći iskorak u suvremeno knjižničarstvo. Tim činom knjižnice su stvarno zakoračile u digitalnu eru i u javnosti su prepoznate kao predvodnice novih strujanja, što je velika pohvala našoj struci da ne može biti veća. Možda naš PR nije odradio do kraja posao u promociji novoga lica knjižnica u nastajanju? Možda ni sami nismo bili, a možda ni danas nismo dovoljno svjesni važnosti novih tehnologija? Nismo u mogućnosti birati, pa se moramo prilagoditi novom IT okruženju nastojeći što više izvući koristi za knjižničarstvo.

Često ponavljana riječ napredak, odnosi se i na školske knjižnice. Kad se sjetim 90-ih i tko je sve radio u školskoj knjižnici i danas kad u našoj Županiji ni u jednoj školi nemamo knjižničara bez završenog studija knjižničarstva, osjećam istinsko zadovoljstvo, ujedno i potrebu zahvale Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta i vrijednoj savjetnici Miri Zovko koja je osluškičala i uvažavala glas struke. Kad se već rabi ta famozna riječ napredak, zaključit ću mišlju: ljudi su nositelji razvoja, a svi drugi resursi (zbirke, prostor, oprema) mrtvi su kapital bez predanog i inovativnog rada knjižničara.

Ravnateljica Nacionalne i sveučilišne knjižnice Dunja Seiter Šverko uručuje Nagradu Iliji Pejiću

Koja biste postignuća, projekte, programe iz Vaše bogate radne biografije posebno istaknuli, odnosno na koja ste najponosniji?

Bogata radna biografija! Nemojte pretjerivati. Samo sam radio svoj posao. Neki kažu dobro. Hvala. Svi smo mi pozvani da predano radimo. Grijeh je ne raditi. Neke sam projekte već spomenuo u odgovaranju na prethodno pitanje. Informatizaciji i opremanju dodat ću ponovno pokretanje *Sveska 1999.*, 25 edukacija u Metelu, Informacije o EU u narodnim knjižnicama (2004. - 2007.), Stručni skup *Iz povijesti naših knjižnica* (Darugar, 2007.), *Susreti najčitatelja narodnih knjižnica BBŽ-a* (od 2004.), *Književni život Bjelovara i bjelovarskog kulturnog prostora* (od 2004.), četiri knjige iz knjižničarstva, tridesetak predavanja i isto toliko stručnih i znanstvenih radova. Programe i projekte planirao sam i provodio u suradnji s ravnateljima knjižnica, školskim i narodnim knjižničarima, pa o ponosu i zadovoljstvu uspjehom mogu govoriti u množini jer zasluge su naše zajedničke, a koristi su na dobrobit naših korisnika.

Dobili ste mnogo priznanja i nagrada, koje Vam je među njima najdraže?

Kad se čovjek nade u ovako bezizlaznoj situaciji, najbolje je pribjeći diplomatskom odgovoru pisaca koji u pravilu odgovaraju kako su ima sva djela jednako draga. Istina, nagradile su me općine i gradovi (*Povelja Općine Virje*, 2002., *Povelja Grada Slatine*, 2003., *Zahvalnica Lovrakovih dana kulture*, 2012.), pa i grad u kojemu živim od 1985. (*Pečat Grada Bjelovara*, 2007.), država (*Red Danice hrvatske s likom Marka Marulića*, 1996.), Hrvatsko knjižničarsko društvo (*Kukuljevićeva povelja*, 2008.), Nacionalna i sveučilišna knjižnica... Prvenstvo ipak dajem nagradama iz struke jer dolaze od ljudi s kojima živim i radim i koje cijenim. Nagrade su samo znak da kročimo pravom stazom, no nemojmo ponoseni u danima svečanosti zaboraviti kako je svaka slava isprazna, prolazna. Radije pogledajmo što smo napravili jer kažu da djela ostaju. Ostaju?

Kako vidite budućnost naše profesije, kojim će putem ići knjižnice, po vašem bogatom radnom iskustvu i znanju?

Kako ovaj razgovor odmiče, pitanja su sve teža i teža. Kad bih znao odgovoriti, bio bih jako zadovoljan čovjek. Ipak neke stvari uočavam, kao i drugi. Knjižnice, muzeji,

arhivi nose pamćenje kolektivnog identiteta mukotrpno izgrađivanog tijekom dugog vremena. Danas su te ustanove otoci u globaliziranom svijetu koji izgrađuje neke nove individualne identitete. Svijet šoping centara i movieplexa nema smisla za povijesno, štoviše on ruši sve baštinsko. Te nove silnice promijenile su slike naših gradova. Kako će knjižnice preživjeti u tržišnom svijetu? I sami možete nazrijeti odgovor. Pisat će se deklaracije o ljudskim pravima pristupa informacijama za sve, a stvarni pristup će imati oni koji ga mogu platiti. Autorska prava, naknade od kojih autorima pripadaju mrvice, više su zaštita korporacija i njihovih interesa. Siromašni će u svijetu zarade i profita biti još siromašniji, a bogati još bogatiji. Ako se države odlučnije ne zauzmu za knjižnice i uopće slične servise koji služe građanima, ne mogu govoriti o sjajnoj budućnosti ustanova u kulturi. Pitanje je koliko su države moćne pred kapitalom?

Rastakanje struke je već počelo. Neki će reći prilagodba, pa više i nemamo zvanje knjižničara, već informacijske stručnjake. Ulazimo u široko polje informacijskih znanosti. Kako ćemo se nositi s korporacijama koje rade slične poslove, a mi smo neprofitne organizacije? Uostalom, osvrnimo se oko sebe, neke države su već našle koliko-toliko prihvatljiva rješenja (skandinavske zemlje).

I za kraj, kolega Ilija, nekoliko privatnih osobnih pitanja. Čime se bavite u slobodno vrijeme, što Vas najviše opušta?

Slobodno vrijeme? Što bi to bilo? Mislite sportski ribolov, branje gljiva, duge nedjeljne šetnje uz Česmu u Narti, vrt s voćnjakom, čitanje dobre knjige...? Društven sam i po prirodi veseo čovjek. Moj životni credo je jednostavan: kad radim, tada stvarno radim, kada se veselim, veselim se cijelim svojim bićem. Uvjerili ste se na mnogobrojnim druženjima. Volim ljude i ne bojim se svijeta. Vedar duh nastojim prenijeti i na svoju obitelj, suprugu i sina, koji je, kao i ja, knjižničar. Filozofiju srednjeg puta ne podnosim. Ne volim kolebljivce, prevrtljivce. Zadana riječ je svetinja.

Završit ću ovaj naš razgovor biblijskom mišlju: Sve ima svoje vrijeme, i vrijeme plača i vrijeme smijeha... i po njoj živim pronoseći radost i nadu. Na svijetu smo da s drugima dijelimo sva dobra što nam ih je Bog podario i što smo svojim rukama privrijedili.

POZIV ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA ZA DODJELU NAGRADE (ZAHVALNICE) DRUŠTVA KNJIŽNIČARA BILOGORE, PODRAVINE I KALNIČKOG PRIGORJA

za:

- a) iznimne zasluge u promicanju Društva,
- b) dugogodišnji uspješan rad u knjižničarstvu

Temeljem Pravilnika o postupku dodjeljivanja Nagrade (Zahvalnice) Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja od 4. ožujka 2010. Glavni odbor Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja

POZIVA

knjižničarke/knjižničare, knjižnice i knjižnične korisnike na podnošenje prijedloga za dodjelu Nagrade (Zahvalnice) Društva za 2014. godinu za:

- a) iznimne zasluge u promicanju Društva,
- b) dugogodišnji uspješan rad u knjižničarstvu.

Nagrada (Zahvalnica) se dodjeljuje knjižničarki/knjižničaru iz knjižnica s područja na kojemu djeluje Društvo, za iznimna dostignuća i uzoran rad u svojoj knjižnici, kao i u okviru Društva.

KRITERIJI ZA DODJELU NAGRADE (ZAHVALNICE):

- da kandidat svojim stručnim radom i zauzimanjem doprinosi razvoju knjižničarstva,
- da doprinosi edukaciji knjižničara,
- da kandidat doprinosi razvoju Društva aktivnim radom u tijelima i u projektima Društva,
- da je kandidat iznimno uspješan stručni knjižničar, u onom segmentu knjižničkog poslovanja kojim se u svojoj knjižnici bavi,
- da se radi o kandidatu koji je objavio znanstvene i stručne radove na području knjižnične i informacijske djelatnosti kojim je unaprijedeno knjižničarstvo.

UZ PRIJEDLOGE TREBA PRILOŽITI ŽIVOTOPIS KANDIDATA.

ROK ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA JE 1. TRAVNJA 2015.

PRIJEDLOZI SE ŠALJU GLAVNOM ODBORU DRUŠTVA s naznakom: "PRIJEDLOG ZA NAGRADU
(ZAHVALNICU) DRUŠTVA KNJIŽNIČARA BILOGORE, PODRAVINE I KALNIČKOG PRIGORJA"

POZIV NA SURADNJU U 17. BROJU ČASOPISA "SVEZAK"

O SADRŽAJU ČASOPISA

- "SVEZAK" je stručni časopis u kojem se objavljuju članci, stručni radovi, informacije, prikazi i obavijesti iz područja knjižničarstva, informacijskih znanosti ili kulture općenito, s prvenstvenim ciljem popularizacije knjižnica i čitanja.
- Časopis je namijenjen informiranju i edukaciji knjižničnih djelatnika, ali je temama i stilom pisanja orijentiran i prema širem krugu čitatelja.
- Sadržajem list nastoji obuhvatiti sva važnija događanja u Društvu knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja između dviju Skupština, no prilozi ne moraju biti nužno lokalno određeni, već se mogu primati članci i radovi i iz drugih područja Hrvatske, kao i iz inozemstva.

UPUTE AUTORIMA PRILOGA

- za pisanje tekstova koristite font Times New Roman, veličinu slova 11, s dvostrukim proredom; sve četiri margine trebaju biti 2 cm
- maksimalna dužina teksta pisanog na ovaj način može biti 3 stranice, izuzev tekstova u rubrici "Stručni skupovi i teme" (1 stranica),
- u tekstu na mjestima na kojima treba umetnuti ilustracije, za svaku ilustraciju ispišite njen naziv i tekst koji uz nju treba stajati
- uz jedan tekst šaljite najviše TRI ilustracije (ili grafikona, tabela i sl.); sve ilustracije trebaju biti jasno imenovane
- fotografije i druge ilustracije snimljene u jpg. ili gif. formatu šaljite kao zasebne dokumente
- tabele i grafikone izradite u excel obliku i šaljite također u prilogu kao zasebne dokumente
- u tekstu označite mjesta na kojima treba umetnuti ilustracije a za svaku ilustraciju ispišite tekst koji uz nju treba stajati
- priloge šaljite SAMO u elektroničkom obliku, na e-mail adresu uredništva Sveska.

svezak.urednistvo@gmail.com

Poštovani suradnici, Vaše pridržavanje uputa i rokova bit će nam od velike pomoći i uštedjeti puno dragocjenog vremena pri oblikovanju sljedećeg broja lista! Molimo stoga i da uvažite činjenicu da radove koji neće biti oblikovani u skladu s objavljenim uputama, ili ne stignu na vrijeme, nećemo biti u mogućnosti objaviti. Zbog velikog opsega posla oko pripreme radova za tisak, Uredništvo će biti zahvalno svima koji budu kolegijalni i uvažavaju navedene preporuke.

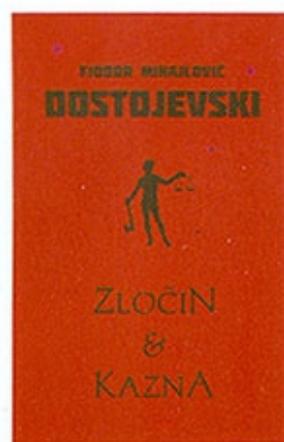
Očekujući Vaše priloge za Svezak, radujemo se zajedničkoj suradnji!

Krajnji rok za prikupljanje priloga za 17. broj "Sveska" je 1. ožujak 2015.

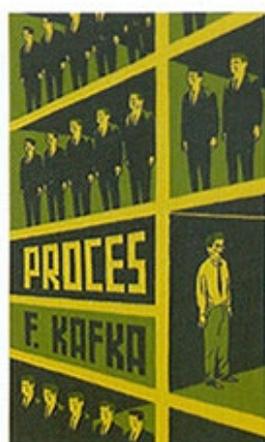
Napomena: Uredništvo zadržava pravo neuvrštanja radova koji ne stignu na vrijeme, nisu pripremljeni u skladu s gore navedenim uputama ili ne odgovaraju koncepciji lista.

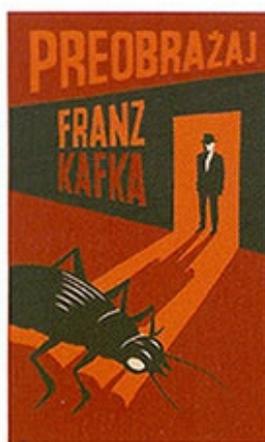
Ivana Generalića 3, 48000 Koprivnica
www.sareni-ducen.hr • e-mail: uprava@sareni-ducen.hr
tel. 048/222-828, 625-387 • fax: 048/210-133

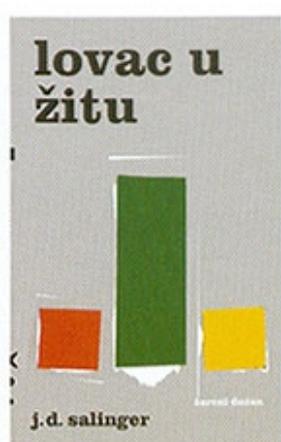
F. M. DOSTOJEVSKI: Zločin i kazna

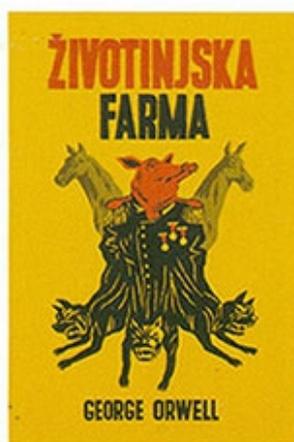
FRANZ KAFKA: Proces

FRANZ KAFKA: Preobražaj

J.D. SALINGER: Lovac u žitu

GEORGE ORWELL: Životinjska farma

Pet neizostavnih lektirnih izdanja Šarenog dućana za svaku i svačiju biblioteku!

+

VELIKI IZBOR FILMOVA, PG IGRICA I GLAZBENIH CD-ova

TISKARA HORVAT

HR - 43000 Bjelovar, Ivanovčanska 22

Tel. +385 (0)43-211-814, 211-826

Tel./fax: +385 (0)43-211-439

e-mail: tiskarahorvat@gmail.com

Tina Gatalica
Zorka Renić

Svezak (1985.-2013.)

Bibliografija

